

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής
και Οικογένειας

20
24

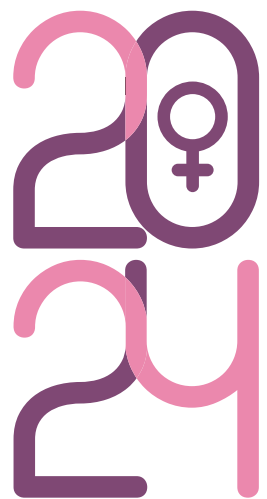
5η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

για τη Βία
κατά των γυναικών

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής
και Οικογένειας

5η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

για τη Βία
κατά των γυναικών

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΑΘΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2024

Για τη σύνταξη της 5^{ης} Ετήσιας Έκθεσης για τη βία κατά των γυναικών συνεργάστηκαν οι οργανικές μονάδες της ΓΓΙΑΔ: α. Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών, β. Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων και γ. Αυτοτελές Τμήμα Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας με την εξής ομάδα εργασίας κατά αλφαβητική σειρά ανά Διεύθυνση και Φορέα:

Δ2. Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών

- ◆ Αγγελική Παπάζογλου, Αν. Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών
- ◆ Ελένη Τάση, Προϊσταμένη του Τμήματος Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών
- ◆ Ράνια Καμηλέρη, Σύμβουλος της Γραμμής SOS 15900
- ◆ Ελευθερία Καραγιώργη, Ειδική συνεργάτιδα σε θέματα ισότητας των φύλων, (Associate Liaison Expert on Gender Equality) με διάθεση από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες
- ◆ Δέσποινα Κεμερλή, Στέλεχος του Τμήματος Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών
- ◆ Μαρία Μανιαδάκη, Στέλεχος του Τμήματος Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών
- ◆ Στέλλα Παλαιολόγου, Στέλεχος του Τμήματος Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών
- ◆ Λίλα-Θεολογία Πίττα, Στέλεχος του Τμήματος Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών
- ◆ Κατερίνα Πολιτισίδου, Συντονίστρια της Γραμμής SOS 15900
- ◆ Βασιλική Σαϊνή, Στέλεχος του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας και Αντιμετώπισης Πολυπληλών Διακρίσεων
- ◆ Εύα Σπαθάρη, Στέλεχος του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας και Αντιμετώπισης Πολλαπλών Διακρίσεων

- ◆ Ειρήνη Σιώζου, Στέλεχος του Τμήματος Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών

Δ1. Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων

- ◆ Νικολία Γκαύρου, Γραφείο Υποστήριξης (Help Desk) Ισότητας
- ◆ Στέλλα Μάλλιου, Γραφείο Υποστήριξης (Help Desk) Ισότητας
- ◆ Δημήτρης Σγουρινάκης, Στέλεχος του Τμήματος Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο)
- ◆ Ισμήνη Σιούλα-Γεωργουλέα, Στέλεχος του Τμήματος Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο)

Αυτοτελές Τμήμα Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας

- ◆ Χριστίνα Αγορίτσα, Στέλεχος του Αυτοτελούς Τμήματος Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας
- ◆ Ελένη Νταλάκα, Στέλεχος του Αυτοτελούς Τμήματος Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας

ΚΕΘΙ

- ◆ Κατερίνα Δρούγα, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Ερευνών και Υλοποίησης Προγραμμάτων, ΚΕΘΙ
- ◆ Ρούλα Παπαρούνη, Στέλεχος στο Γραφείο Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων, ΚΕΘΙ

Τον συντονισμό της συγγραφικής ομάδας είχε η Λίνα Σιστάνη.

Την επιμέλεια-σύνθεση του κειμένου της Έκθεσης πραγματοποίησε η Εύα Σπαθάρα.

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

Δραγατσανίου 8, Αθήνα Τ.Κ. 10559
Τηλ.: 2144055 220 & 221 & 251

E: info@isotita.gr

W: www.isotita.gr, www.womensos.gr

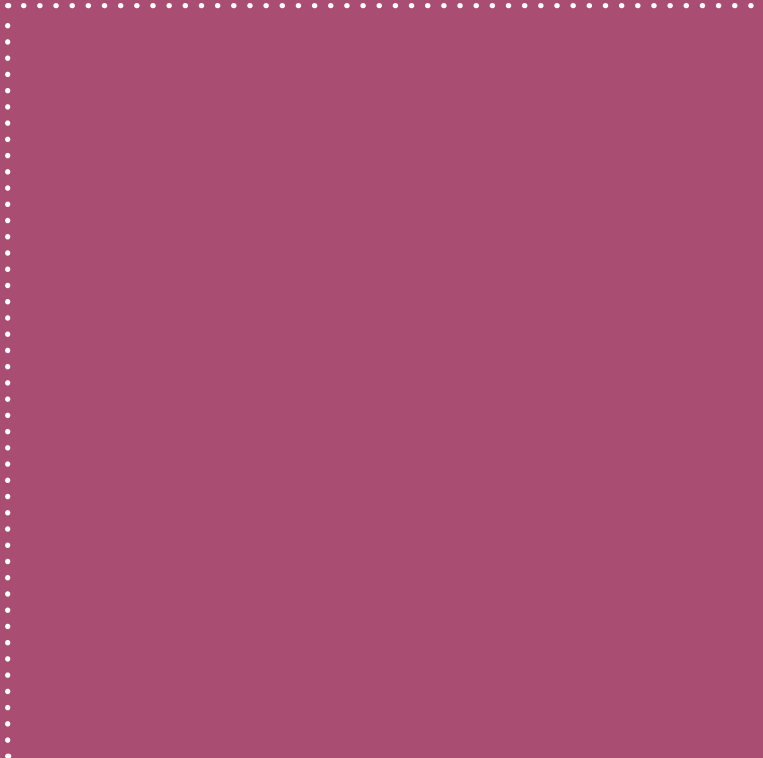
FB: Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων
Δικαιωμάτων

Γραφιστική Επιμέλεια: Άννα Καρακωνσταντή
Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία: ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

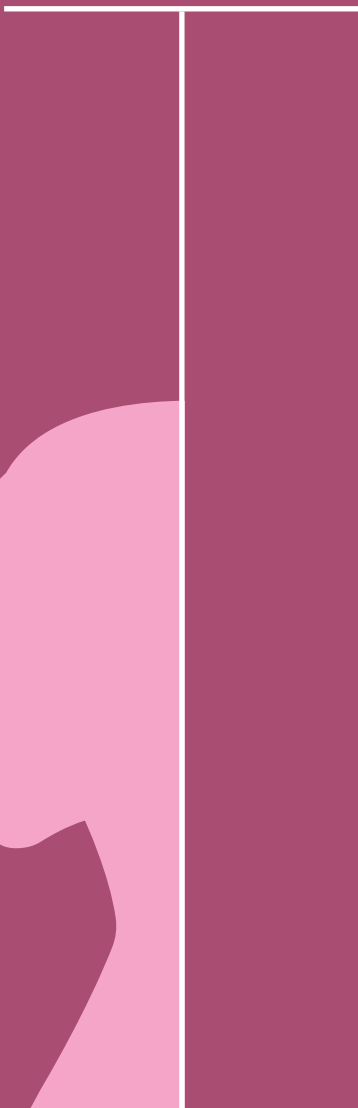
Αθήνα 2024

Η παρούσα έκδοση απαγορεύεται να διατεθεί σε
ιδιώτες προς πώληση, σύμφωνα με το δεύτερο
εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 18 του Ν. 3469/2006.

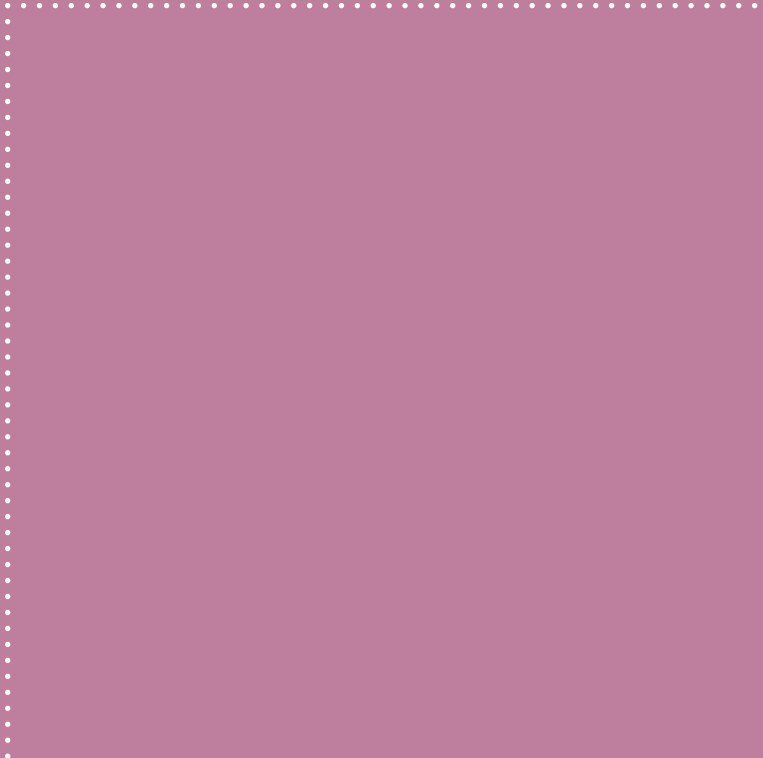
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

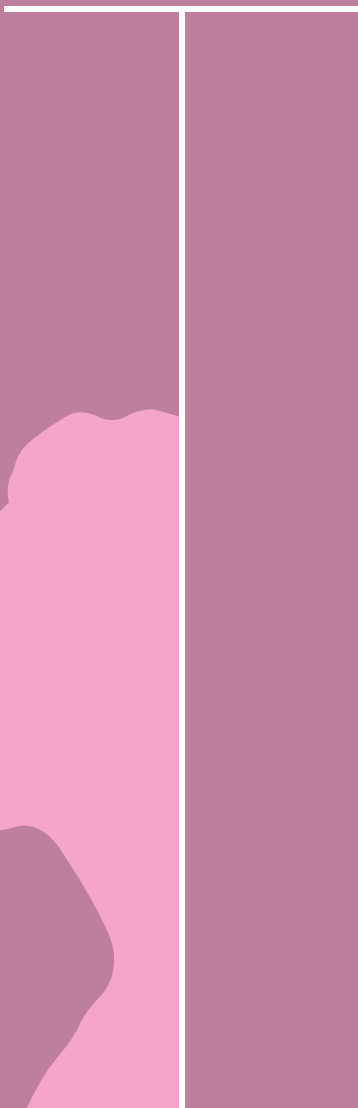
Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα	ΑΕΙ
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	ΑΠΘ
Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	ΓΓΙΑΔ
Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης	ΓΓΠΣΔΔ
Γυναίκες, Ειρήνη, Ασφάλεια	ΓΕΑ
Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας	ΔΕΠΙΣ
Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης	ΔΥΠΑ
Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο	ΔΗΠΕΘΕ
Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας	ΔΙΠΑΕ
Δομή Συμβουλευτικής και Προσβασιμότητας	ΔοΣυΠ
Δομή Υποδοχής για την Εκπαίδευση Προσφύγων	ΔΥΕΠ
Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης	ΕΚΔΔΑ
Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια	ΕΣΔΓΕΑ
Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων	ΕΣΔΙΦ
Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης	ΕΚΚΑ
Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς	ΕΜΑ
Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας	ΕΟΔΥ
Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών	ΕΚΚΕ
Εθνικό Ίδρυμα Κωφών	ΕΙΚ
Εθνικό Σύστημα Υγείας	ΕΣΥ
Ελληνική Αστυνομία	ΕΛΑΣ
Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης	ΕΕΤΑΑ
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	ΕΑΠ
Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδας	ΕΝΕ
Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων/Πανεπιστημίων	ΕΙΦΚΔ

Ευρωπαϊκή Ένωση	ΕΕ -EU
Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία	EUROSTAT
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης -European External Action Service	EEAS
European Institute for Gender Equality	EIGE
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	EK
Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence	GREVIO
Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης	INEΔΙΒΙΜ
Ηνωμένα Έθνη	HE
Κέντρο Εκπαίδευσης & Αποκατάστασης Τυφλών	KEAT
Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος	ΚΕΔΕ
Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας	ΚΕΘΙ
Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές Νήσων	ΚΕΔΝ
Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών	ΚΚΠΠ
Κέντρο Συντονισμού για θέματα Μεταναστών και Προσφύγων	ACCMR
Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης	ΚΥΤ
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	MME
Μη Κυβερνητικός Οργανισμός	ΜΚΟ
Μονάδα Εξυπηρέτησης Μεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων	MEMME
Μόνιμη Αντιπροσωπεία	ΜΑ
Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	FRA
Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη	ΟΑΣΕ

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών	ΟΗΕ
Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	ΟΠΕΚΑ
Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης	ΟΟΣΑ
Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης	ΟΤΑ
Ξενώνες Φιλοξενίας	ΞΦ
Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας	ΠΕΠΙΣ
Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου	PBfA
Ποινικός Κώδικας	ΠΚ
Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων	ΠΟΞ
Social Institutions & Gender Index	SIGI
Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας	ΣΕΠΕ
Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών	ΣΑΗΕ
Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας και της ενδοοικογενειακής βίας	Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης
Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών	CEDAW
Συμβουλευτικά Κέντρα	ΣΚ
Συμβούλιο της Ευρώπης	ΣτΕ
United Nations Children's Fund	UNICEF
Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες	ΥΑ
Υπήκοοι Τρίτων Χωρών	ΥΤΧ
Υπηρεσίες Πρώτης Υποδοχής και Ταυτοποίησης	ΥΠΥΤ
Υπουργείο Εξωτερικών	ΥΠΕΞ
Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας	ΥΚΟΙΣΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίνακας περιεχομένων

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ	12
Χαιρετισμός Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας κ. Σοφίας Ζαχαράκη	12
Χαιρετισμός Υφυπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας κ. Αικατερίνης Παπακώστα	14
Χαιρετισμός Γενικής Γραμματέως Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Κατερίνας Πατσογιάννη ...	16
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΦΟΡΕΩΝ	27
A1. Παρουσίαση του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας	27
A2. Παρουσίαση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	28
A3. Παρουσίαση του ΝΠΙΔ του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ)	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΕ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ -ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ	33
B1. Εξελίξεις σε Διεθνές Επίπεδο	33
B2. Εξελίξεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης	34
B3. Εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο	43
B4. Αξιολόγηση Ευρωπαϊκών και Διεθνών Οργανισμών της χώρας μας: Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης – CEDAW – Πεκίνο	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΦΑΚΕΛΟΣ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ	55
Γ1. Έμφυλη βία σε περίοδο συγκρούσεων	55
Γ2. Θεματολόγιο «Γυναίκες Ειρήνη και Ασφάλεια»: Διεθνές επίπεδο	56
Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών: Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου, Τομέας Ε- Γυναίκες και ένοπλες συγκρούσεις	56
Η Ατζέντα «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια» (The Women, Peace and Security/WPSAgenda): Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών	57
Γ3. Η Ατζέντα «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια»: Ευρωπαϊκό επίπεδο	60
Γ4. Θεματολόγιο «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια»: Ελλάδα - Το 1ο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια 2023-2028	62
Γ5. Μορφές βίας κατά των γυναικών σε ένοπλες συγκρούσεις	64
Γ6. Επιπτώσεις των ένοπλων συγκρούσεων στις γυναίκες και τα κορίτσια (συμπεράσματα από S/2002/1154)	71
Γ7. Σημασία συμμετοχής γυναικών στην επίλυση συγκρούσεων (Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια)	73

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': ΝΕΟ ΕΣΔΙΦ 2021-2025 ΚΑΙ ΝΕΑ ΥΠΟΕΡΓΑ ΤΗΣ ΓΓΙΑΔ

Δ1. PANIC BUTTON	77
Δ2. Συνεργασία ΓΓΙΑΔ – ΔΥΠΑ.....	79
Δ3. Έκτακτα Καταλύματα	83
Δ4. Παρουσίαση της Ομάδας Εργασίας για την «Κλιματική Κρίση και Ισότητα των Φύλων.....	84
Δ5. Επιμορφωτικές Δράσεις σε Επαγγελματίες.....	85

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε': ΔΡΑΣΕΙΣ ΦΟΡΕΩΝ ΓΓΙΑΔ, ΚΕΘΙ, ΠΕΠΙΣ, ΔΕΠΙΣ, ΕΙΦΚΔ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Ε1. Δράσεις ΓΓΙΑΔ και Δικτύου Δομών	89
Ε2. Έργο- Δράσεις ΚΕΘΙ	109
Ε3. Επιμορφωτικά Προγράμματα ΚΕΘΙ	114
Ε4. Έρευνες/Μελέτες/Εκδόσεις ΚΕΘΙ	116
Ε5. Επιμορφωτικές Δράσεις στην Εκπαίδευση της ΓΓΙΑΔ και του ΚΕΘΙ.....	121
Ε6. Συμμετοχή του ΚΕΘΙ σε Δράσεις του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας-ΓΓΙΑΔ...	124
Ε7. Δράσεις Περιφερειακών Και Δημοτικών Επιτροπών Ισότητας για τη βία κατά των γυναικών...	125
1. Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας (ΠΕΠΙΣ)	126
2. Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας (ΔΕΠΙΣ).....	127
Ε8. Δράσεις Επιτροπών Ισότητας Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων 2023-2024	132

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ': ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΟΜΩΝ

ΣΤ1. Παρατηρητήριο: Δείκτες για τη βία κατά των γυναικών.....	139
1. ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	142
2. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	162
3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΡΑΣΤΩΝ	164
4. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ	166
5. ΑΣΥΛΟ.....	166
6. ΒΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ	169
ΣΤ2. Στατιστικά στοιχεία του Δικτύου Δομών (Ιανουάριος- Δεκέμβριος 2023).....	172
Συμβουλευτικά Κέντρα	172
Ξενώνες Φιλοξενίας	181
Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900	192

Στατιστικά στοιχεία του Δικτύου Δομών (Ιανουάριος- Σεπτέμβριος 2024)	200
Συμβουλευτικά Κέντρα	200
Ξενώνες Φιλοξενίας	207
Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900	216
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	224

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Χαιρετισμός Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής
και Οικογένειας κ. Σοφίας Ζαχαράκη

Η βία κατά των γυναικών δεν αποτελεί μόνο μια προσωπική τραγωδία, ένα απλό ιδιωτικό ζήτημα του θύματος. Αντιθέτως, πρόκειται για ένα μείζον κοινωνικό πρόβλημα, η αντιμετώπιση του οποίου απαιτεί συντονισμένες θεσμικές παρεμβάσεις και ισχυρή πολιτική βούληση.

Η 5η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συνιστά μία συστηματική και ολοκληρωμένη καταγραφή των δράσεών μας, αποτελώντας παράλληλα σημαντικό εργαλείο για την στατιστική παρακολούθηση της υφιστάμενης κατάστασης στην χώρα μας.

Στόχος του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας είναι η δημιουργία ενός προστατευτικού πλαισίου που θα επιτρέψει σε κάθε γυναίκα να απομακρυνθεί με ασφάλεια από ένα κακοποιητικό περιβάλλον και να ξαναχτίσει την ζωή της.

Το Υπουργείο μας διαθέτει σήμερα ένα ολοκληρωμένο Δίκτυο Δομών σε όλη την επικράτεια, με 44 συμβουλευτικά κέντρα, 20 ξενώνες και φυσικά την αδιάκοπη λειτουργία της τηλεφωνικής γραμμής υποστήριξης 15900.

Μέσω του Εθνικού μας Δικτύου παρέχεται δωρεάν ψυχοκοινωνική και νομική βοήθεια από εξειδικευμένους επαγγελματίες προκειμένου κάθε γυναίκα να λάβει την αναγκαία υποστήριξη και καθοδήγηση στον σχεδιασμό των επόμενων βημάτων της, μεριμνώντας ιδιαιτέρως για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτονομίας των θυμάτων βίας.

Το 2024 πετύχαμε όχι μόνο την συνέχιση αλλά και την χωρική επέκταση της εφαρμογής Panic Button, για την άμεση ειδοποίηση και επέμβαση των Αρχών σε όλη την χώρα.

Την ίδια στιγμή, συνεχίζουμε την υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025, με βασικό άξονα την καταπολέμηση κάθε μορφής βίας σε βάρος των γυναικών.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται παράλληλα στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και στην αύξηση του ποσοστού των γυναικών σε θέσεις ευθύνης. Στο πλαίσιο αυτό, και σε απόλυτη συνέπεια με τις ενωσιακές μας υποχρεώσεις έχουμε δρομολογήσει την ενσωμάτωση δύο σημαντικών οδηγιών, της Οδηγίας 2022/2381, για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών εισηγμένων εταιρειών και της Οδηγίας 2023/970 για την ισότητα της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία.

Η δημιουργία άλλωστε ενός συμπεριληπτικού εργασιακού περιβάλλοντος που στηρίζει τις επιλογές των γυναικών, δίνοντάς τους ουσιαστικές δυνατότητες ανέλιξης, αποτελεί κεντρική προτεραιότητά μας και υπό το φως των ιδιαίτερα σοβαρών δημογραφικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η χώρα μας.

Παράλληλα, κατανοώντας τη διεθνή διάσταση της έμφυλης βίας και τις δυστυχώς ολοένα εντεινόμενες γεωπολιτικές συγκρούσεις, η ελληνική πολιτεία έχει ήδη προχωρήσει στην εκπόνηση του πρώτου Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια 2023-2028. Πρόκειται για ένα ολιστικό Σχέδιο που βρίσκεται σε πλήρη εναρμόνιση με την Ατζέντα του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια. Στόχος μας η πρόληψη των ένοπλων συγκρούσεων και της συνακόλουθης έμφυλης και σεξουαλικής βίας, η προστασία, ανακούφιση και αποκατάσταση των γυναικών και κοριτσιών θυμάτων.

Όλες οι ανωτέρω προσπάθειες δεν αποτελούν τυχαίες επιλογές αλλά αποτυπώνουν την συστηματική προσπάθεια και αφοσίωση της ελληνικής πολιτείας για την προστασία κάθε γυναίκας που βρίσκεται σε κίνδυνο.

Η ασφάλεια και η αξιοπρέπεια δεν αποτελούν πολυτέλεια αλλά αναφαίρετο δικαίωμα κάθε γυναίκας και κάθε ανθρώπου.

Η Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

Σοφία Ζαχαράκη

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Χαιρετισμός Υφυπουργού Κοινωνικής
Συνοχής και Οικογένειας
κ. Αικατερίνης Παπακώστα

Η βία κατά των γυναικών, παραμένει δυστυχώς, παρά τις διαρκείς προσπάθειες, εμφατικά παρούσα στην ευρωπαϊκή αλλά και ελληνική πραγματικότητα. Η κάθε εκδήλωσή της, σε κάθε ένταση και μορφή, όχι μόνο διαβρώνει τα θεμέλια του δυτικού μας πολιτισμού, αλλά απειλεί ταυτόχρονα τις αξίες και τα ιδανικά της ίδιας της ύπαρξής μας, ως δημοκρατικής, ευνομούμενης και συντεταγμένης πολιτείας.

Οι πολλαπλές εκφάνσεις της, η υποκαταγραφή και η κανονικοποίησή της, αλλά ορισμένες φορές ακόμη και η υποεκτίμηση των επιπτώσεών της, αποτελούν επιβαρυντικούς παράγοντες στη μάχη που διεξάγουμε για την καταπολέμησή της, καθιστώντας την μια από τις πιο επίμονες μορφές βίας με την οποία ερχόμαστε καθημερινά αντιμέτωποι.

Η φύση της, ως απόρροια στερεοτύπων και προκαταλήψεων αλλά και ως έκφραση ακραίων έμφυλων διακρίσεων, μας επιβάλλει όχι μια αποσπασματική παρέμβαση η οποία θα μετριάξει τα αποτελέσματά της, αλλά μια ολιστική αντιμετώπιση που θα δρα προληπτικά, στοχεύοντας στην απάλειψη των στερεοτύπων που την τροφοδοτούν και την καθιέρωση της ουσιαστικής ισότητας σε κάθε πτυχή της επαγγελματικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής.

Εξαλείφοντας τα βαθιά ριζωμένα στην ελληνική κοινωνία έμφυλα στερεότυπα, θα έχουμε επιφέρει ένα κρίσιμο πλήγμα στην ίδια τη γενεσιουργό αιτία του φαινομένου, δημιουργώντας εκείνους τους αιτιακούς όρους που είναι απαραίτητοι, για την δραστική καταπολέμησή του.

Η 5η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών, δεν αναδεικνύει μόνο τις δράσεις στις οποίες έχουμε προχωρήσει, αλλά σταχυολογεί σημαντικά στοιχεία και δεδομένα του

φαινομένου της βίας κατά των γυναικών, επιχειρώντας να αποτυπώσει και να χαρτογραφήσει τις παραμέτρους και τις προεκτάσεις του στη χώρα μας, συμβάλλοντας έτσι τόσο στην πολύτιμη καταγραφή, όσο και στην ενημέρωση.

Άλλωστε, η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση πάνω στα ζητήματα της έμφυλης βίας και των διακρίσεων, αποτελούν την προμετωπίδα του σχεδιασμού μας. Όταν κάθε άνθρωπος στη χώρα μας, ανεξαρτήτως ηλικίας, γεωγραφικής θέσης ή κοινωνικής προέλευσης, αντιληφθεί ότι η βία δεν είναι κανονικότητα, τότε θα έχουμε πραγματοποιήσει εκείνο το αναγκαίο βήμα που θα σπάσει την αλυσίδα της σιωπής, επιτρέποντάς μας να προστατεύσουμε αποτελεσματικά τα θύματα και να τιμωρήσουμε παραδειγματικά τους δράστες.

Αναντίρρητα, τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει ουσιαστικά βήματα στην κατεύθυνση της προστασίας των θυμάτων και της πρόληψης των φαινομένων βίας. Είναι άλλωστε, απόλυτη προτεραιότητα μας στο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Το ολοκληρωμένο Δίκτυο δομών μας, το οποίο περιλαμβάνει 44 Συμβουλευτικά Κέντρα, 20 ξενώνες αλλά και τη Γραμμή 15900, αποτελεί ένα σημαντικό δίκτυο προστασίας για τις γυναίκες θύματα βίας, ενώ το Panic Button το οποίο εφαρμόζεται πια σε όλη την επικράτεια έχει πραγματικά σώσει ζωές.

Επεξεργαζόμενοι έναν συνολικό σχεδιασμό, ο οποίος θα συνίσταται αφενός στην επέκταση και ενδυνάμωση των ήδη υπάρχοντων εργαλείων αλλά και στην εισαγωγή νέων καινοτομιών τομών, φιλοδοξούμε να αναμορφώσουμε άρδην το τοπίο της έμφυλης βίας στη χώρα μας. Σε αυτή τη μάχη έχουμε ως συμμάχους κάθε κοινωνικό εταίρο, κάθε οργάνωση και φορέα που μας προσφέρει την πολύτιμη εμπειρία του από το πεδίο, ώστε μέσα από κοινωνικές συνέργειες να επέλθει ουσιαστική κάμψη του φαινομένου.

Η αναμέτρηση με τη βία κατά των γυναικών σε κάθε της μορφή, δεν αποτελεί μονάχα ηθική επιταγή, αλλά κοινωνική αναγκαιότητα. Μια κοινωνική αναγκαιότητα η οποία είναι χρέος μας να μετουσιωθεί σε απτή πραγματικότητα. Μόνο όταν θα εξασφαλίσουμε πως κάθε γυναίκα σε ολόκληρη την επικράτεια νιώθει ασφαλής, τότε θα έχουμε φέρει εις πέρας την επίπονη αλλά τόσο αναγκαία αποστολή μας.

Η Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

Αικατερίνη Παπακώστα

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Χαιρετισμός Γενικής Γραμματέως Ισότητας
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
κ. Αικατερίνης Πατσογιάννη

Η 5^η Ετήσια Έκθεση της Βίας κατά των γυναικών, αποτυπώνει την συλλογική προσπάθεια της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των προωθούμενων πολιτικών τους, για την πρόληψη και εξάλειψη της έμφυλης βίας. Αποδεικνύει το εύρος των ασκούμενων πολιτικών στη βάση των ευρωπαϊκών προτύπων και εθνικών ιδιαιτεροτήτων, με στόχο τη δημιουργία ενός ισχυρού θεσμικού πλέγματος πρόληψης και αντιμετώπισής της. Αυτό το στόχο υπηρετούμε με συνέπεια, τόσο η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων όσο και το νεοσυσταθέν Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διαθέτει την τεχνογνωσία και το επιστημονικά καταρτισμένο και έμπειρο δυναμικό προκειμένου να ανταποκρίνεται στο διαρκές αίτημα για έμφυλη ισότητα και εξάλειψη όλων των εκδοχών της έμφυλης βίας, το μέγεθος της οποίας αρχίζει να γίνεται πιο εμφανές, χάρη στη δύναμη των γυναικών να υψώσουν τις φωνές τους, σπάζοντας την αλυσίδα της σιωπής και στην πολιτική βούληση της Πολιτείας να την αντιμετωπίσει αποτελεσματικά.

Η βία κατά των γυναικών, αποτελεί δομικό στοιχείο έμφυλης ανισότητας, μια πραγματικότητα για τις γυναίκες, που δεν θα έπρεπε να υπάρχει. Η επίτευξη της ισότητας των φύλων, διαπερνάει πρωτίστως από την ουσιαστική αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, ως ακραία έκφραση της άνιση σχέσης σε βάρος των γυναικών, της υπονόμευσης της αυτονομίας

τους και της ζωής τους. Εργαζόμαστε, ενισχύουμε και ενδυναμώνουμε διαρκώς τα εργαλεία μας και τις πολιτικές μας, ώστε να καταστήσουμε εφικτή μια κοινωνία απαλλαγμένη από βία και στερεότυπα.

Το Δίκτυο Δομών του Υπουργείου μας, η τηλεφωνική γραμμή SOS 15900, η εφαρμογή Panic Button, τα Συμβουλευτικά Κέντρα και οι Ξενώνες Φιλοξενίας και προσφάτως τα έκτακτα καταλύματα, τα οποία λειτουργούν 24 ώρες και 365 μέρες το χρόνο, στέκονται δίπλα σε κάθε γυναίκα, θύμα βίας, εξυπηρετώντας έως τώρα χιλιάδες γυναίκες.

Στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025, ένας από τους πιο βασικούς πυλώνες υλοποίησης πολιτικών μας, είναι η «Πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας». Εμπεριέχει πλήθος δράσεων για την καταπολέμηση των ανισοτήτων των φύλων και του φαινομένου της βίας τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Παράλληλα, η οριζόντια διάχυση των πολιτικών ισότητας στη δημόσια διοίκηση και τον ιδιωτικό τομέα, στοχεύει στην άρση των εμποδίων που συναντούν οι γυναίκες σε κάθε πτυχή της ζωής τους και της καθημερινής τους δραστηριότητας. Εργαζόμαστε για μια κοινωνία ισότητας, ίσων ευκαιριών, ισότιμης συμμετοχής γυναικών σε όλα τα πεδία, μια κοινωνία που δεν θα στηρίζεται σε στερεότυπα που αφήνουν πίσω τις γυναίκες.

Έχουμε καταφέρει έως τώρα πολλά. Έχουμε να κάνουμε ακόμη περισσότερα σε ατομικό, συλλογικό, θεσμικό επίπεδο. Η συστηματική προσπάθεια για την εμπέδωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την εξάλειψη της έμφυλης βίας οφείλει να είναι διαρκής και καθημερινή από όλες και όλους, αφορά τον καθένα και την κάθε μια ατομικά και συλλογικά. Για εμάς, για το Υπουργείο μας και την Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αποτελεί δέσμευση, πολιτική επιταγή και ευθύνη μέσω των πολιτικών μας να διαμορφώσουμε ένα κοινωνικό πλαίσιο συνύπαρξης απαλλαγμένο από έμφυλη βία.

Η Γενική Γραμματέας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Αικατερίνη Πατσογιάννη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ετήσια Έκθεση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ), για τη βία κατά των γυναικών, η οποία συντάσσεται για 5^η συνεχή χρονιά, έχει πλέον παγιωθεί και αποτελεί θεσμό βασικών πεπραγμένων, πολιτικών και δράσεων της ΓΓΙΑΔ, ένα σημαντικό ορόσημο καταγραφής και αποτύπωσης για ένα από τα πιο κρίσιμα κοινωνικά ζητήματα της εποχής μας, αυτό της έμφυλης βίας. Η βία σε όλες τις εκδοχές της, ορατή και αόρατη, κατά των γυναικών, δεν είναι ένα ζήτημα μόνο ατομικών δικαιωμάτων και προστασίας, δεν αφορά μόνο τις γυναίκες που την υφίστανται ως συστατικό στοιχείο της έμφυλης υποκειμενικότητάς τους, αλλά αποτελεί μέτρο δημοκρατικότητας των κοινωνιών και ευρύτερο κοινωνικό φαινόμενο που επηρεάζει την κοινωνική συνοχή, την υγεία και την ευημερία ολόκληρης της κοινωνίας.

Η περίοδος αναφοράς των δράσεων των Φορέων της παρούσας έκθεσης είναι από το **Νοέμβριο του 2023 έως τον Σεπτέμβριο του 2024**. Ως προς τα στατιστικά στοιχεία του Δικτύου Δομών και Γραμμής ΣΟΣ 15900 και για την καλύτερη συγκριτική αποτύπωσή τους αποδίδονται σε δύο περιόδους ξεχωριστά, και **καλύπτουν η πρώτη την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου του 2023 και η δεύτερη την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου του 2024**. Τέλος ως προς τα διοικητικά δεδομένα από αρμόδιους κρατικούς φορείς (ΕΚΚΑ, Ελληνική Αστυνομία, Δικαιοσύνη, Φυλακές κλπ) περίοδος αναφοράς ορίζεται ο **Ιανουάριος –Δεκέμβριος του 2023**.

Στην έκθεση καταγράφονται οι τάσεις, οι προκλήσεις και οι προσπάθειες που καταβάλλονται από την ΓΓΙΑΔ, το ΚΕΘΙ, το Δίκτυο Δομών, τις αρμόδιες επιτροπές Ισότητας των Περιφερειών, Δήμων και Πανεπιστημίων της χώρας για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας σε όλες τις μορφές της. Αποτυπώνονται οι πρόοδοι και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ελληνική κοινωνία και η ΓΓΙΑΔ αντίστοιχα, ως ο καθ' ύλη αρμόδιος κυβερνητικός φορέας σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικών ισότητας των φύλων, όπως ο Ν.4604/2019 ορίζει, στην προσπάθεια καταπολέμησης κάθε μορφής βίας κατά των γυναικών και διασφάλισης των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους.

Με στοιχεία και ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα, με αναφορές και στατιστικές, η έκθεση αναδεικνύει τις επίσημες, καταγεγραμμένες ως ένα σημαντικό βαθμό, διαστάσεις του προβλήματος στην Ελλάδα, ενώ παράλληλα υπογραμμίζει τη σημασία της προώθησης πολιτικών πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου καθώς και της συνεργασίας όλων των κοινωνικών φορέων για την αντιμετώπισή του. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις

πολιτικές και τα μέτρα που έχουν ληφθεί, προκειμένου να ενισχυθεί η προστασία και υποστήριξη των θυμάτων. Η ΓΓΙΑΔ, επικαιροποιεί, σχεδιάζει, προσαρμόζει τις πολιτικές της στις υπάρχουσες ανάγκες και συνθήκες για την εξάλειψη της βίας και την προώθηση της ισότητας και δικαιοσύνης για όλους/ες, αξιοποιώντας τα στατιστικά δεδομένα και τις αναλύσεις που περιλαμβάνονται, δηλωτικά του μεγέθους και της σοβαρότητας του φαινομένου, ενώ παράλληλα υπογραμμίζουν την ανάγκη για συντονισμένες δράσεις και πολιτικές.

Η έκθεση ευελπιστεί να αποτελέσει σημαντικό θεσμικό οδηγό, καθώς εκδιπλώνει χωρίς ωστόσο να εξαντλεί, το εύρος των πολιτικών και των δράσεων της ΓΓΙΑΔ, που αποσκοπούν στην πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας. Διασυνδεδεμένο, δε, με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, συνηγορεί και ενισχύει τις οριζόντιες πολιτικές ισότητας, ως εργαλείο του ΕΣΔΙΦ στον βασικό πυλώνα αντιμετώπισης της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας και ως αυτόνομο εργαλείο ταυτόχρονα. Παράλληλα, μπορεί να στοιχειοθετήσει τις κατευθυντήριες γραμμές και τις αναγκαίες πολιτικές που πρέπει να εφαρμοστούν και την δέσμευση της Πολιτείας για την προαγωγή της ισότητας και της προστασίας των δικαιωμάτων των γυναικών.

Η υπάρχουσα δομή ακολουθεί τα βήματα της 4^{ης} ετήσιας Έκθεσης. **Στο Κεφάλαιο Α'**, γίνεται μια σύντομη παρουσίαση του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθώς και του ΚΕΘΙ. Ακολούθως, **το Κεφάλαιο Β'** υπογραμμίζει τις εξελίξεις σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο με σημεία αιχμής, την Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2024-2029 του Συμβουλίου της Ευρώπης και των έξι αξόνων στους οποίους διαρθρώνεται, ένας εκ των οποίων αποτέλεσε και τη βάση για το κεντρικό θέμα της φετινής έκθεσης σχετικά με τις γεωπολιτικές συγκρούσεις και τη βία κατά των γυναικών.

Η σύσταση Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για την καταπολέμηση της διαδικτυακής βίας κατά των γυναικών και κοριτσιών που διευκολύνεται από την τεχνολογία και η προσπάθεια για πιο ουσιαστική εφαρμογή της Σύμβασης της Κων/πολης, όπως και η δημιουργία Δικτύου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πρόληψη της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, στο οποίο συμμετέχει και η ΓΓΙΑΔ, αποτελούν σημαντικά επίσης ορόσημα για την φετινή χρονιά.

Εξίσου σημαντική είναι και η Οδηγία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2024/1385, για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας, η οποία εισάγει κρίσιμες αλλαγές στη νομοθεσία σχετικά με την ισότητα των φύλων, θέτοντας μέτρα για την καταπολέμηση διαφόρων μορφών βίας κατά των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της ενδοοικογενειακής βίας, της σεξουαλικής παρενόχλησης και της παρενοχλητικής παρακολούθησης. Την ίδια λογική ακολουθεί και η έτερη Οδηγία (ΕΕ) 2024/1712 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/36/ΕΕ, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της.

Αντίστοιχα, το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, (EIGE), το ευρωπαϊκό κέντρο γνώσης και τεκμηρίωσης γύρω από την ισότητα των φύλων, προχώρησε σε δύο δημοσιεύσεις κατά την περίοδο αναφοράς της 5^{ης} Έκθεσης για την πρόσβαση των γυναικών που φεύγουν από εμπόλεμες καταστάσεις στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία στην ΕΕ καθώς και στην έκδοση: «*Μεθοδολογικές Κατευθύνσεις: Συλλογή διοικητικών δεδομένων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία*». Μέσα από τη δημιουργία 13 δεικτών σχετικά με τη συντροφική βία (intimate partner violence), το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων στοχεύει στην καθοδήγηση συλλογής σχετικών στατιστικών δεδομένων από τους τομείς της αστυνομίας και της δικαιοσύνης.

Σε ό,τι αφορά στις θεσμικές, νομοθετικές εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο ο Νόμος 5090/2024 για τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, αποτελεί τροποποίηση του Ν.3500/2006, επιφέροντας σημαντικές τροποποιήσεις στον Ποινικό Κώδικα, τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας καθώς και στο Ν.3500/2006 επιφέροντας ουσιώδεις αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας. Αναφορικά με τις εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο εντάσσονται και οι συστάσεις της GREVIO και της Επιτροπής των Μερών ως προς την εφαρμογή της Σύμβασης της Κων/πολης, τις οποίες η χώρα μας οφείλει να υλοποιήσει καθώς και η αξιολόγηση της χώρας και των συστάσεων που απευθύνει η Επιτροπή CEDAW, η αξιολογητική αρχή, για την υποβολή της 8ης και 9ης Εθνικής Περιοδικής Έκθεσης. Τέλος, για την υποβολή της εθνικής έκθεσης της χώρας μας στο πλαίσιο της εφαρμογής της Διακήρυξης και Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου, αναμένεται αξιολόγηση από την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για το Καθεστώς των Γυναικών (Commission on the Status of Women/CSW).

Στο Κεφάλαιο Γ΄, εντάξαμε ως κεντρικό θέμα τις γεωπολιτικές συγκρούσεις σε σχέση με την ενίσχυση της έμφυλης βίας και τις επιπτώσεις αυτής στις ζωές των γυναικών. Παράλληλα αναφέρονται κείμενα αναφοράς διεθνούς εμβέλειας και αποδοχής, ως προς την ανάγκη ενίσχυσης και ενδυνάμωσης του ρόλου των γυναικών στις σύγχρονες γεωπολιτικές προκλήσεις και ως προς την αντιμετώπιση αυτών. Κείμενα όπως, η νέα Στρατηγική του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Ισότητα των Φύλων 2024-2029, η οποία αξιοποιήθηκε ως κείμενο βάσης για την συγγραφή της ενότητας, και ιδιαίτερα ο άξονας 5 της Στρατηγικής, εξασφάλιση της ενδυνάμωσης των γυναικών και της ισότητας των φύλων σε σχέση με τις παγκόσμιες γεωπολιτικές προκλήσεις, καθώς και η Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου και η Ατζέντα «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια» του ΟΗΕ, δηλώνουν την προσπάθεια για την οριζόντια συμμετοχή των Γυναικών, όχι μόνο ως θύματα/επιβιώσασες της βίας αλλά και ως δυναμικοί φορείς οικοδόμησης της ειρήνης και του τερματισμού των συγκρούσεων. Για πρώτη φορά η χώρα μας εκπόνησε το 1ο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια (ΕΣΔΓΕΑ) 2023-2028, στο πλαίσιο της υποψηφιότητάς της για τη θέση μη μόνιμου μέλους του ΣΑΗΕ (2025-2026), αλλά και ενόψει της συμπλήρωσης, το 2025, 25 χρόνων από την περίφημη Απόφαση 1325. Το ΕΣΔΓΕΑ συνετάχθη με γνώμονα α) την οριζόντια ενσωμάτωση της έμφυλης διάστασης στο σύνολο των εθνικών πολιτικών (gender mainstreaming) και, ως εκ τούτου, β) την ενίσχυση της συνοχής των εθνικών πολιτικών, εσωτερικών και εξωτερικών.

Στο Κεφάλαιο Δ΄, υπό τον τίτλο Νέο ΕΣΔΙΦ 2021-2024 και νέα υποέργα της ΓΓΙΑΔ, εντάσσονται το Panic Button, η έως τώρα εφαρμογή του, το ενεργό επιδοτούμενο πρόγραμμα συνεργασίας με την ΔΥΠΑ, το οποίο υφίσταται από τον Σεπτέμβριο του 2022 και περιλαμβάνει τη δημιουργία 10.000 νέων θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης για άτομα που ανήκουν στις ευπαθείς και ειδικές ομάδες του πληθυσμού, μεταξύ των οποίων είναι και οι γυναίκες θύματα έμφυλης ή/και ενδοοικογενειακής βίας που εξυπηρετούνται από τις δομές του δικτύου της ΓΓΙΑΔ. Παράλληλα μέσω του «Ειδικού Βοηθήματος Ευάλωτων Ομάδων» της ΔΥΠΑ οι γυναίκες θύματα έμφυλης ή /και ενδοοικογενειακής βίας είναι δικαιούχες ειδικού βοηθήματος, ενώ η Κοινή δράση με τίτλο, «Ανεξάρτητη Δυνατή Ελεύθερη» της ΔΥΠΑ με τα Υπουργεία Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Προστασίας του Πολίτη για τη στήριξη των κακοποιημένων γυναικών

έχει στόχο να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες απασχόλησης και να ενισχύσει την οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών που επιθυμούν να απομακρυνθούν από το κακοποιητικό τους περιβάλλον. Σημαντική δράση σε σχέση με την προστασία των γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και στο πλαίσιο υλοποίησης του Μνημονίου Συνεργασίας, μεταξύ ΓΓΙΑΔ και Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων (ΠΟΞ), η ΓΓΙΑΔ έχει τη δυνατότητα δωρεάν χρήσης καταλυμάτων της ΠΟΞ, τα οποία θα λειτουργούν επικουρικά προς τους ξενώνες του δικτύου για την κάλυψη έκτακτων αναγκών παροχής άμεσης φιλοξενίας σε γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας και τα παιδιά τους.

Τέλος, σε αυτή την ενότητα θα συναντήσουμε και την προσπάθεια της ΓΓΙΑΔ να ανταποκριθεί στο αίτημα των καιρών για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης από την οπτική του φύλου, δημιουργώντας σε πρώτη φάση Ομάδα έργου η οποία εκπόνησε ένα θεματικό οδηγό για τις έμφυλες επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης και αντίστοιχες προτάσεις πολιτικής. Η ΓΓΙΑΔ από την πλευρά της συνέβαλε στην ανάδειξη της έμφυλης διάστασης της μετανάστευσης ως απόρροια κλιματικής κρίσης και της έμφυλης βίας.

Αναφορικά με τις Δράσεις επιμόρφωσης σε επαγγελματίες η ΓΓΙΑΔ σε συνεργασία με το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ) και την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες διοργάνωσε επιμορφωτικά σεμινάρια σε διάφορες περιοχές της χώρας με θεματικές που κάλυπταν ένα ευρύ πεδίο που αφορά στην πρόληψη και την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας σε θεσμικό επίπεδο αλλά και με αναφορά στους παράγοντες που ενισχύουν το φαινόμενο και τρόπους καταπολέμησης αυτού με έμφαση στον προσφυγικό πληθυσμό. Στο ίδιο πλαίσιο συνεργασίας ΓΓΙΑΔ και ΕΚΔΔΑ προέβησαν στον σχεδιασμό εκπαιδευτικού φακέλου με τίτλο «Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης» και στην επικαιροποίηση ήδη υπαρχόντων εκπαιδευτικών φακέλων.

Στο Κεφάλαιο Ε΄, όπως και στην 4^η Έκθεση εντάσσονται οι Δράσεις της ΓΓΙΑΔ και του ΚΕΘΙ αρχικά για την αντιμετώπιση της βίας κατά των Γυναικών. Δράσεις που έλαβαν χώρα είτε μέσω της ΓΓΙΑΔ είτε μέσω του Δικτύου Δομών. Παράλληλα, αναφέρεται το έργο του ΚΕΘΙ για την Επίβλεψη/Παρακολούθηση και Συντονισμό των Δομών του Δικτύου για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Έμφυλης Βίας», τις επιμορφωτικές του δράσεις σε στελέχη των δομών του Δικτύου της ΓΓΙΑΔ καθώς και τις παρεχόμενες υπηρεσίες διερμηνείας, το επιμορφωτικό του πρόγραμμα για τη βία και παρενόχληση στον κόσμο της εργα-

σίας και τέλος η πρόσφατη σημαντική μελέτη για τη διαδικτυακή βία κατά νεαρών γυναικών. Ως προς το έργο των ΠΕΠΙΣ και ΔΕΠΙΣ διαπιστώνεται η προσπάθεια εμπλουτισμού των δράσεών τους, προσπάθεια που καλύπτει ένα ευρύ φάσμα επιλογών, στο πλαίσιο πάντα των δυνατοτήτων του εκάστοτε δήμου. Στην ενότητα αυτή, θα συναντήσουμε επίσης για πρώτη φορά, δράσεις των Επιτροπών Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων (ΕΙΦΚΔ) των ΑΕΙ, κατόπιν καλέσματος εκ μέρους της ΓΓΙΑΔ για ένταξη των δράσεών τους στην 5^η Έκθεση. Στο κάλεσμα ανταποκρίθηκαν για φέτος 3 Επιτροπές Ισότητας των Φύλων, ενώ ευελπιστούμε για την αύξησή τους στην επόμενη ετήσια έκθεση.

Στο τελευταίο **Κεφάλαιο ΣΤ'**, όπως και στις προηγούμενες εκθέσεις, παρουσιάζονται από το Δίκτυο Δομών και της Τηλεφωνικής Γραμμής SOS 15900 και το Παρατηρητήριο Ισότητας των Φύλων της ΓΓΙΑΔ, τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στις μορφές βίας κατά των γυναικών, όπως καταγράφονται από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς, την Ελληνική Αστυνομία (ΕΛΑΣ), τις δικαστικές αρχές, το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) κ.α.. Δεν πρόκειται απλά για αριθμούς αλλά για καταγεγραμμένες γυναίκες όλων των ηλικιών ανεξαρτήτως μόρφωσης, εθνότητας, φυλής, άλλων κοινωνικών χαρακτηριστικών που ήλθαν αντιμέτωπες με τη βία συζύγου, συντρόφου νυν και πρώην κοκ. Η στατιστική αποτύπωση των περιστατικών και η χρονική διάκρισή τους, επιτρέπει την καλύτερη συγκριτική κατανόηση και ερμηνεία των στοιχείων, η οποία με την σειρά της μπορεί να αξιοποιηθεί για τη βελτίωση των ήδη παρεχόμενων υπηρεσιών και την εφαρμογή νέων.

Τέλος, όπως και στην 4^η Έκθεση και φέτος αξιοποιείται κυρίως ο όρος του θύματος έναντι του/της επιβιάσαντος/σαςας έμφυλης βίας. Ωστόσο, όπου αναφέρεται η έννοια θύμα μπορεί να νοηθεί και η αντίστοιχη χρήση της έννοιας επιβιάσας/σασα ή και το αντίστροφο, εκτός εάν υπάρχει στοχευμένη διαφοροποίηση προς την μία ή την άλλη έννοια.

Με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις και επισημάνσεις και με γνώμονα τον σεβασμό και την προάσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών, την ενίσχυση πολιτικών για την πρόληψη και εξάλειψη της έμφυλης βίας και τη βελτίωση και ενίσχυση σε υπηρεσίες υποστήριξης, προχωράμε με βήματα σταθερά, για την επίτευξη των στόχων. Η ετήσια έκθεση συνιστά παράλληλα ένα κάλεσμα προς κάθε κατεύθυνση για ανάληψη δράσης, για συνεργασία στην κοινή μας προσπάθεια για την οικοδόμηση μιας κοινωνίας ελεύθερης από βία, όπου οι γυναίκες θα μπορούν να ζουν με ασφάλεια και αξιοπρέπεια.

A large, stylized number '01' in a light pink color with a white outline. To the left of the '0' is a solid white circle. The number '0' has a small white dot at the top. The number '1' has a small white dot at the bottom. The entire graphic is set against a solid purple background.

01

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ
ΦΟΡΕΩΝ

A1. Παρουσίαση του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, συστάθηκε με το [Π.Δ. 77/2023](#) (ΦΕΚ Α'/130/27-6-2023) με μέλημα την προώθηση πολιτικών για την ισότητα των δύο φύλων αλλά και την επίλυση του δημογραφικού προβλήματος και γήρανσης του πληθυσμού.

Αρμοδιότητες

Οι αρμοδιότητες προήλθαν από το [Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης](#), και συγκεκριμένα μεταφέρθηκε η [Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας](#), η [Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής](#) και η [Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων](#). Εποπτευόμενοι φορείς του Υπουργείου είναι οι παρακάτω:

- [Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης \(ΟΠΕΚΑ\)](#)
- [Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης \(ΔΥΠΑ\)](#) για θέματα Στεγαστικής Πολιτικής
- [Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης \(ΕΚΚΑ\)](#)
- [Κέντρο Εκπαίδευσης & Αποκατάστασης Τυφλών \(ΚΕΑΤ\)](#)
- [Εθνικό Ίδρυμα Κωφών \(ΕΙΚ\)](#)
- [Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας \(ΚΕΘΙ\)](#)
- [Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών \(ΚΚΠΠ\)](#)
- [Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Θεσσαλονίκης \(ΠΑΠΑΦΕΙΟ\)](#)
- [Θεραπευτήριο Χρόνιων Παθήσεων Ευρυτανίας](#)
- [Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης \(Ι.ΝΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ\)](#)

Η κοινωνική πρόνοια και η οικογενειακή πολιτική αποτελούν βασικούς πυλώνες πολιτικής του νέου Υπουργείου. Αρμοδιότητα αποτελούν οι πολιτικές και δράσεις για:

- την ενίσχυση της οικογένειας και την εναρμόνιση που πρέπει να υπάρχει μεταξύ της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής,

- την προστασία των ατόμων με αναπηρία, με πρωτοβουλίες που πραγματικά θα εξαλείψουν τη διάκριση και θα δώσουν τη δυνατότητα στους συμπολίτες μας με αναπηρία να είναι παρόντες/ουσες κάθε μέρα σε όλες τις δραστηριότητες,
- την προώθηση πολιτικών ίσης μεταχείρισης, ίσων ευκαιριών, καταπολέμησης των διακρίσεων των φύλων, την αναβάθμιση και αναθεώρηση της πολιτικής για τα επιδόματα,
- την στήριξη των παιδιών και την ενίσχυση της νεολαίας.

A2. Παρουσίαση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Με το Π.Δ 77/2023 (ΦΕΚ Α' 130/27-06-2023) η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων(ΓΓΔΟΠΙΦ) μετονομάστηκε σε Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ) και μεταφέρθηκε στο νεοσύστατο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 3 του ΠΔ 77/2023 :

Στη **Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων** μεταφέρθηκαν ως σύνολο αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού (α) από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης οι υπηρεσίες της πρώην Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, όπως μεταφέρθηκαν στο πρώην Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με την παρ. 3 του άρθρου 7 του π.δ. 84/2019 και (β) από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, το Τμήμα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Διεύθυνσης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Απονομής Χάριτος της Γενικής Διεύθυνσης Ειδικών Νομικών Ζητημάτων και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της περ. (α) της παρ. 3 του άρθρου 24 του π.δ. 6/2021 (Α' 7). Στη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μεταφέρεται, επίσης, η εποπτεία του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Κέντρο Ερευνών για θέματα Ισότητας» (ΚΕΘΙ).

Η **Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων** είναι ο αρμόδιος κυβερνητικός φορέας για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς. Η ΓΓΙΑΔ είναι αρμόδια για την προώθηση και πραγματοποίηση της νομικής και ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής ζωής.

Η **Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων** της ΓΓΙΑΔ τεκμηριώνει, σχεδιάζει και εξειδικεύει την εθνική πολιτική για την προώθηση της ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς πολιτικής. Στο πλαίσιο των στρατηγικών στόχων που τίθενται από την πολιτική ηγεσία σχεδιάζει, παρακολουθεί και αξιολογεί το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ).

Η Διεύθυνση έχει ως επιχειρησιακό στόχο την ένταξη της διάστασης της ισότητας των φύλων σε όλες τις πολιτικές, τόσο σε κεντρικό, όσο και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, το σχεδιασμό και την παρακολούθηση των προγραμμάτων, σε συνεργασία με τις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης και Εφαρμογής των Συγχρηματοδοτούμενων Έργων για την προώθηση πολιτικών ισότητας.

Η **Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών** είναι αρμόδια για την εισήγηση και την επεξεργασία πολιτικών και μέτρων για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών λόγω φύλου. Η Διεύθυνση παρέχει το κοινό πλαίσιο λειτουργίας και δεοντολογίας των Συμβουλευτικών Κέντρων και των Ξενώνων Φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους που λειτουργούν σε όλη τη χώρα καθώς και της Γραμμής SOS 15900.

Επιπλέον, είναι αρμόδια για την εισήγηση πολιτικών, εξειδικευμένων δράσεων και παρεμβάσεων για τις γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις (γυναίκες πρόσφυγες, μετανάστριες, γυναίκες ΑμεΑ, τοξικοεξαρτημένες, μακροχρόνια άνεργες, μονογονεΐς κ.α.) στο πλαίσιο θεσμικών συνεργασιών με φορείς της κεντρικής διοίκησης και Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού καθώς και τις ΜΚΟ.

Το **Αυτοτελές Τμήμα Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας** είναι αρμόδιο για την προώθηση της συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους Διεθνείς Οργανισμούς στον τομέα της ισότητας των φύλων, την παρακολούθηση των πολιτικών ισότητας των φύλων σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και την εισήγηση των αναγκαίων μέτρων για την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας και πολιτικής με το ευρωπαϊκό δίκαιο και τις διεθνείς συμβάσεις στον τομέα της ισότητας των φύλων.

Στη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει μεταφερθεί το **Τμήμα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων** του Υπουργείου Δικαιοσύνης το οποίο έχει ως αρμοδιότητες

την προώθηση και διάχυση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, την παρακολούθηση της εθνικής νομοθεσίας και πρακτικής εφαρμογής σε θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου, τη συνεργασία με συναρμόδιους φορείς, για την προώθηση της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης σε θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου, τη συμβολή στην εκπόνηση και παρακολούθηση εθνικών σχεδίων δράσης στο πεδίο των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Περισσότερες πληροφορίες για τη διάρθρωση και τις πολιτικές και δράσεις του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και της ΓΓΙΑΔ μπορείτε να βρείτε στους ιστότοπους minscfa.gov.gr και www.isotita.gr.

A3. Παρουσίαση του ΝΠΙΔ του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ)

Το **Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ)** είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα (Φορέας Γενικής Κυβέρνησης) που υπάγεται στο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας (άρθρο 2 του υπ' αριθμ. ΠΔ 77/2023 «Μεταφορά αρμοδιοτήτων στο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας – Σύσταση Γενικών Γραμματειών» - ΦΕΚ 130/Α'/27-06- 2023).

Το ΚΕΘΙ ιδρύθηκε το 1994, λειτουργεί κεντρικά στην Αθήνα και διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, με Πρόεδρο την Δρ. Έλενα Ζενάκου.

02

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ
ΣΕ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ -
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

Στο κεφάλαιο αυτό, αποτυπώνονται οι πιο σημαντικές εξελίξεις στο πεδίο της βίας κατά των γυναικών σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο κατά την περίοδο αναφοράς της Έκθεσης. Πιο συγκεκριμένα, οι εξελίξεις αφορούν στο Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και τις αξιολογήσεις που έλαβε η χώρα μας στις αντίστοιχες υποβολές εκθέσεων προς την GREVIO και την CEDAW.

B1. Εξελίξεις σε Διεθνές Επίπεδο

1.1 Συμβούλιο της Ευρώπης: Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2024-2029

Στις 6 Μαρτίου 2024 υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης η νέα Στρατηγική για την ισότητα 2024-2029¹ με τους ακόλουθους έξι (6) άξονες προτεραιότητας:

1. Πρόληψη και καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων και του σεξισμού.
2. Πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.
3. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης γυναικών στη δικαιοσύνη.
4. Εξασφάλιση της ισότητας των φύλων στη δημόσια, πολιτική και κοινωνικοοικονομική ζωή.
5. Εξασφάλιση της ενδυνάμωσης των γυναικών και της ισότητας των φύλων σε σχέση με τις παγκόσμιες γεωπολιτικές προκλήσεις.
6. Ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου (gendermainstreaming) και της διατομεακότητας σε όλες τις πολιτικές και τα μέτρα πολιτικής.

Εμπλουτισμένος με τον όρο της διατομεακότητας είναι ο άξονας 6 περί gender mainstreaming, ενώ η νέα Στρατηγική λαμβάνει υπόψη της όλες τις υπάρχουσες αλλά και τις νέες προκλήσεις στο πεδίο της ισότητας των φύλων.

¹ Συμβούλιο της Ευρώπης (2024). *Gender Equality Strategy 2024-2029*, διαθέσιμη στο <https://rm.coe.int/prems-073024-gbr-2573-gender-equality-strategy-2024-29-txt-web-a5-2756/1680afc66a>

Η επίσημη παρουσίαση της Στρατηγικής πραγματοποιήθηκε στο Στρασβούργο στις 30 Μαΐου 2024 στο πλαίσιο του ετήσιου συνεδρίου της Επιτροπής Ισότητας του ΣτΕ που διοργάνωσε η Λιθουανική Προεδρία με τίτλο «Ενωμένες/οι για την ισότητα των φύλων: δίνουμε χώρο στις γυναίκες και τα κορίτσια» (United around gender equality: making space for women and girls). Το 2^ο μέρος του Συνεδρίου ήταν αφιερωμένο στην επέτειο των 10 χρόνων από τη θέση σε ισχύ της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

1.2. Συμβούλιο της Ευρώπης: Επιτροπή Εμπειρογνομόνων για την καταπολέμηση της διαδικτυακής βίας κατά των γυναικών και κοριτσιών που διευκολύνεται από την τεχνολογία

Τον Ιανουάριο του 2024 συστάθηκε Επιτροπή Εμπειρογνομόνων για την καταπολέμηση της διαδικτυακής βίας κατά των γυναικών και κοριτσιών που διευκολύνεται από την τεχνολογία με έργο την εκπόνηση σχεδίου Σύστασης για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας που διευκολύνεται από την τεχνολογία και με χρονικό ορίζοντα το πέρας του 2025². Βασιζόμενο σε υφιστάμενα μέσα και εργαλεία, όπως η γενική σύσταση αριθ. 1 της GREVIO για την ψηφιακή διάσταση της βίας κατά των γυναικών, το σχέδιο σύστασης θα προτείνει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών που διευκολύνεται από την τεχνολογία, διασφαλίζοντας ότι τα κράτη μέλη είναι σε θέση να παρέχουν στα θύματα επαρκείς και αποτελεσματικές αποκρίσεις, ιδίως στο πλαίσιο του ποινικού δικαίου, με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση αυτών των πιο διαδεδομένων μορφών βίας. Η 1^η συνάντηση της Επιτροπής πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο 2024.

B2. Εξελίξεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης

2.1. Ευρωπαϊκή Ένωση και Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης

Μετά την υπογραφή και θέση σε ισχύ της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης για την ΕΕ τον Οκτώβριο του 2023, συνεχίζονται οι διαβουλεύσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

² Συμβούλιο της Ευρώπης. (2024). Committee of Experts on combating technology-facilitated violence against women and girls (GEC/PC-eVIO), διαθέσιμο στο <https://www.coe.int/en/web/genderequality/committee-of-experts-on-combating-technology-facilitated-violence-against-women-and-girls-gec/pc-evio-1>

με τη Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρώπης για να συζητήσει προκαταρκτικά τις νομικές και πρακτικές επιπτώσεις της προσχώρησης της Ε.Ε. στη Σύμβαση, ιδίως τον τρόπο χρηματοδοτικής συνεισφοράς και τον μηχανισμό ψηφοφορίας των κρατών-μελών της ΕΕ. Παράλληλα γίνονται διερευνητικές συζητήσεις για τον τρόπο με τον οποίο θα διαμορφώνεται μία κοινή θέση των κρατών-μελών της ΕΕ στην Επιτροπή των Μερών της Σύμβασης, δεδομένου ότι η ΕΕ αποτελεί πλέον μέρος της Επιτροπής των Μερών, ως προς τη διατύπωση συστάσεων στο πλαίσιο των θεματικών αξιολογήσεων που ξεκίνησε η GREVIO από το 2023.

2.2. Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Δίκτυο ΕΕ για την πρόληψη της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας

Με την προσχώρησή της στη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, η ΕΕ δεσμεύτηκε να κάνει ό,τι μπορεί για την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας, να στηρίξει και να προστατεύσει τα θύματα και να καταστήσει τους δράστες υπόλογους για την κακοποιητική και βίαιη συμπεριφορά τους.

Το 2023, η Επιτροπή δημιούργησε το δίκτυο της ΕΕ για την πρόληψη της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας³. Στόχος του δικτύου είναι να παρέχει στα κράτη μέλη πεδίο για να:

- συζητήσουν τις ανάγκες για την πρόληψη της βίας που δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς ή είναι νέες ή αναδυόμενες, καθώς και τις πιθανές οδούς για τη βελτίωση των τρόπων πρόληψης,
- χαρτογραφήσουν αποτελεσματικά μέτρα και προσεγγίσεις για την πρόληψη της βίας,
- ανταλλάσσουν γνώσεις και εργαλεία για αποτελεσματική εκτίμηση κινδύνου και ευαλωτότητας,
- ανταλλάσσουν τις υφιστάμενες καλές πρακτικές και τις εμπειρίες που έχουν αποκτηθεί.

Μέχρι στιγμής το Δίκτυο έχει πραγματοποιήσει δύο (2) συναντήσεις, τον Νοέμβριο του 2023 και τον Απρίλιο του 2024, ενώ η τρίτη συνάντηση ορίστηκε για τον Νοέμβριο 2024. Στο εν λόγω Δίκτυο συμμετέχουν εκπρόσωποι της ΓΓΙΑΔ, που είναι ο εθνικός φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.

³ EU network on the prevention of gender-based and domestic violence.

2.3. Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Οδηγία (ΕΕ) 2024/1385 για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας

Στις 14 Μαΐου 2024, το Συμβούλιο εξέδωσε την οδηγία της ΕΕ για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας⁴, με σκοπό να παράσχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αποτελεσματική καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας σε ολόκληρη την ΕΕ. Η Οδηγία εισάγει κρίσιμες αλλαγές στη νομοθεσία σχετικά με την ισότητα των φύλων, θέτοντας μέτρα για την καταπολέμηση διαφόρων μορφών βίας κατά των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της ενδοοικογενειακής βίας, της σεξουαλικής παρενόχλησης και της παρενοχλητικής παρακολούθησης (stalking). Οι περισσότερες χώρες της ΕΕ έχουν νόμους για την αντιμετώπιση της βίας λόγω φύλου ή σεξουαλικού προσανατολισμού, αλλά η έλλειψη κοινών κανόνων για την αντιμετώπιση του ζητήματος συνέβαλε στη διαιώνιση του προβλήματος. Τα κράτη μέλη θα έχουν προθεσμία έως τις 14 Ιουνίου 2027 για να μεταφέρουν την Οδηγία στην εθνική τους νομοθεσία.

Τα κυριότερα σημεία της Οδηγίας είναι τα εξής:

- Στην έννοια της «εξ οικείων βίας», περιλαμβάνονται όλες οι πράξεις σωματικής, σεξουαλικής, ψυχολογικής ή οικονομικής βίας, οι οποίες λαμβάνουν χώρα εντός της οικογένειας ή της οικιακής μονάδας, ανεξάρτητα από βιολογικούς ή νομικούς οικογενειακούς δεσμούς, ή μεταξύ πρώην ή νυν συζύγων ή συντρόφων, ανεξάρτητα από το αν ο δράστης μοιράζεται ή έχει μοιραστεί την ίδια κατοικία με το θύμα.
- Στον κατάλογο των μορφών βίας που ποινικοποιούνται σε επίπεδο ΕΕ εντάσσονται: ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων, ο καταναγκαστικός γάμος, η μη συναινετική κοινοχρησία υλικού προσωπικής φύσης ή παραποιημένου υλικού, η παρενοχλητική κυβερνοπαρακολούθηση (cyberstalking), η κυβερνοπαρενόχληση (Cyber harassment), κυβερνοϋποκίνηση βίας ή μίσους (Cyber incitement to violence or hatred). Για τα αδικήματα αυτά, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι επιβάλλονται αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινές.

⁴ EUR-Lex. Οδηγία (ΕΕ) 2024/1385 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας. Διαθέσιμη στο https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ%3AL_202401385

- Στα παραπάνω ποινικά αδικήματα, προστίθενται στοιχεία που συνιστούν επιβαρυντικές περιστάσεις, όπως η κατ' επανάληψη διάπραξη, όταν το θύμα είναι ευάλωτο λόγω ειδικών περιστάσεων, όταν διαπράχθηκε ενώπιον παιδιού ή με απειλή όπλου, όταν διαπράχθηκε κατά πρώην ή νυν συζύγου/ συντρόφου ή όταν διαπράχθηκε με κατάχρηση αναγνωρισμένης θέσης εμπιστοσύνης, εξουσίας ή επιρροής.
- Η Οδηγία παρέχει επίσης στοχευμένα μέτρα προστασίας, στήριξης και πρόσβασης στη δικαιοσύνη για τα θύματα κάθε μορφής βίας κατά των γυναικών και ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον ποινικοποιούνται από το εθνικό ή το ενωσιακό δίκαιο. Τέλος, απαιτεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν προληπτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων ειδικών μέτρων για την πρόληψη των βιασμών και την προώθηση του κεντρικού ρόλου της συναίνεσης στις σεξουαλικές σχέσεις.

Η υιοθέτηση της Οδηγίας καθώς και η επικύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης από της Ε.Ε. συγκροτούν αναμφίβολα το πολυαναμενόμενο ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας.

2.4. Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Οδηγία (ΕΕ) 2024/1712 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της

Στις 24 Ιουνίου 2024 δημοσιεύθηκε η οδηγία (ΕΕ) 2024/1712 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και την προστασία των θυμάτων της⁵. Τέθηκε σε ισχύ στις 14 Ιουλίου 2024 με προθεσμία ενσωμάτωσης στις εθνικές νομοθεσίες έως τις 15 Ιουλίου 2026.

Η νέα Οδηγία διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της προηγούμενης Οδηγίας 2011/36. Περιλαμβάνει πλέον ρητά τον εξαναγκαστικό γάμο, την παράνομη υιοθεσία και την παρένθετη μητρότητα ως νομικά αναγνωρισμένες μορφές εκμετάλλευσης που πρέπει να υπόκεινται

⁵ EUR-Lex (2024). Οδηγία (ΕΕ) 2024/1712 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της. Διαθέσιμη στο https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401712&qid=1727433466236

σε κυρώσεις. Μαζί με τις υφιστάμενες μορφές εκμετάλλευσης, οι νέες θα επισύρουν μέγιστη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον πέντε ετών ή έως και δέκα έτη σε περιπτώσεις επιβαρυντικής περίπτωσης. Εισήχθη μια νέα επιβαρυντική περίπτωση για την αντιμετώπιση της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) για τη διευκόλυνση της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως της διάδοσης σεξουαλικών εικόνων ή βίντεο στα οποία εμπλέκονται θύματα.

Επιπλέον, η Οδηγία προβλέπει ενισχυμένες ποινές για νομικά πρόσωπα, όπως εταιρείες που εμπλέκονται σε αδικήματα εμπορίας ανθρώπων. Οι κυρώσεις μπορεί να περιλαμβάνουν τον αποκλεισμό του νομικού προσώπου από δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησης (λ.χ. μέσω διαγωνισμών, επιχορηγήσεων κλπ), καθώς και την ανάκληση αδειών που σχετίζονται με το αδίκημα.

Τέλος, η Οδηγία ενισχύει την παροχή υποστήριξης στα θύματα. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να παρέχουν καταφύγια και ασφαλή καταφύγια προσαρμοσμένα στις ειδικές ανάγκες των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και να διασφαλίζουν ότι τα εν λόγω καταφύγια δεν εισάγουν διακρίσεις όσον αφορά την ιθαγένεια ή το καθεστώς διαμονής. Στα θύματα θα πρέπει να παρέχεται στήριξη, συμπεριλαμβανομένων των ευκαιριών εκπαίδευσης και απασχόλησης, προκειμένου να διευκολυνθεί η επανένταξή τους.

2.5 Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE):

Πρόσφατες δημοσιεύσεις

Κατά την περίοδο αναφοράς της παρούσας Έκθεσης, το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, το ευρωπαϊκό αυτό κέντρο γνώσης και τεκμηρίωσης γύρω από την ισότητα των φύλων, προχώρησε στις ακόλουθες δημοσιεύσεις στη θεματική για την έμφυλη βία:

- **Women fleeing the war: Access to sexual and reproductive healthcare in the EU under the Temporary Protection Directive/Γυναίκες που φεύγουν από εμπόλεμες καταστάσεις: Πρόσβαση στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία στην ΕΕ σύμφωνα με την Οδηγία για την Προσωρινή Προστασία⁶.**

⁶ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων/EIGE (2024). *Women fleeing the war: Access to sexual and reproductive healthcare in the EU under the Temporary Protection Directive*. Διαθέσιμο στο <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/women-fleeing-war-access-sexual-and-reproductive-healthcare-eu-under-temporary-protection-directive>.

Η συγκεκριμένη Έκθεση δημοσιεύτηκε στις 21 Φεβρουαρίου 2024 και παρουσιάζει τα ευρήματα έρευνας που διεξήχθη με αφορμή τη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022. Η μελέτη διενεργήθηκε σε τρεις (3) φάσεις που περιλάμβαναν έρευνα γραφείου, ερωτηματολόγιο που συμπληρώθηκε από 26 εμπειρογνώμονες που εκπροσωπούσαν κράτη μέλη της ΕΕ και 12 συνεντεύξεις με εκπροσώπους σχετικών ΜΚΟ και δημόσιων φορέων που διεξήχθησαν σε τέσσερις χώρες: Γερμανία, Πολωνία, Τσεχία και Σλοβακία. Βασικός στόχος της μελέτης είναι να αξιολογήσει τη διαθεσιμότητα εξειδικευμένων υπηρεσιών που προσφέρονται στα κράτη-μέλη της ΕΕ για τα θύματα σεξουαλικής βίας που σχετίζεται με ένοπλες συγκρούσεις. Πιο συγκεκριμένα, η έκθεση αποσκοπεί στον εντοπισμό των κενών στην παροχή υπηρεσιών σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και διατυπώνει συστάσεις για να διασφαλιστεί ότι τα θύματα σεξουαλικής βίας που σχετίζεται με συγκρούσεις έχουν άμεση πρόσβαση σε τέτοιες υπηρεσίες.

- **Methodological Guidance: Administrative data collection on violence against women and domestic violence/Μεθοδολογικές Κατευθύνσεις: Συλλογή διοικητικών δεδομένων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία⁷**

Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) έχει αναπτύξει 13 δείκτες σχετικά με τη συντροφική βία (intimate partner violence)⁸ με σκοπό να καθοδηγήσει τις προσπάθειες συλλογής σχετικών στατιστικών δεδομένων από τους τομείς της αστυνομίας και της δικαιοσύνης. Οι δείκτες που αναπτύχθηκαν από το EIGE βοηθούν στην αξιολόγηση της προόδου που σημειώνεται σε εθνικό επίπεδο για τη μείωση της συντροφικής και της ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και στην ενίσχυση της συγκρισιμότητας των δεδομένων σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις της οδηγίας για τα δικαιώματα των θυμάτων της ΕΕ και της Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης.

⁷ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων/EIGE (2023). *Methodological Guidance: Administrative data collection on violence against women and domestic violence*. Διαθέσιμο στο https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/methodological-guidance-administrative-data-collection-violence-against-women-and-domestic-violence-0?language_content_entity=en.

⁸ Το EIGE ορίζει τη συντροφική βία ως τη συμπεριφορά ενός συντρόφου ή πρώην συντρόφου ή συζύγου που προκαλεί σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική ή οικονομική βλάβη, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής βλάβης, του σεξουαλικού εξαναγκασμού, της ψυχολογικής βίας και της ελεγκτικής συμπεριφοράς.

Η συγκεκριμένη έκθεση δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2023 με σκοπό να παρέχει την απαραίτητη καθοδήγηση προς τους εθνικούς παρόχους διοικητικών δεδομένων προς το EIGE για τη βία κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία. Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνονται στο ΣΤ΄ Κεφάλαιο της παρούσας έκθεσης για τα στατιστικά στοιχεία του Παρατηρητηρίου Ισότητας των Φύλων της ΓΓΙΑΔ.

B3. Εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο

3.1. Νόμος 5090/2024:Εκσυγχρονισμός του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας. Τροποποίηση του Ν.3500/2006

Σημαντική νομοθετική εξέλιξη σε εθνικό επίπεδο αποτελεί αναμφίβολα η τροποποίηση του Ν. 3500/2006. Ειδικότερα, με το Ν. 3500/2006 εισήχθη στην εσωτερική έννομη τάξη ένα αυτοτελές νομοθέτημα για την αντιμετώπιση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας. Στην αιτιολογική έκθεση του Ν.3500/2006 αναγνωρίζεται ότι το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας εκδηλώνεται πρωτίστως σε βάρος των γυναικών παραβιάζοντας ευθέως την συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της ισότητας των δύο φύλων με συνέπεια να παρεμποδίζεται καθοριστικά η ελεύθερη ανάπτυξη της γυναικείας προσωπικότητας. Παράλληλα, επισημαίνεται ότι η ενδοοικογενειακή βία δεν συνιστά ιδιωτική υπόθεση, αλλά σοβαρή κοινωνική παθολογία που παραβιάζει ατομικές ελευθερίες, κυρίως των γυναικών, οι οποίες και πλήττονται κατά κύριο λόγο.

Με την ψήφιση του Ν. 5090/2024⁹, το Φεβρουάριο του 2024, επήλθαν σημαντικές τροποποιήσεις στον Ποινικό Κώδικα, τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας καθώς και στο Ν.3500/2006 επιφέροντας ουσιώδεις αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας. Αρχικά, διευρύνεται η προστασία του Ν. 3500/2006, ώστε να καταλαμβάνονται και τα πρόσωπα που είναι ωφελούμενοι/ες υπηρεσιών φορέων κοινωνικής μέριμνας, στην περίπτωση που ο δράστης είναι εργαζόμενος σε αυτόν τον φορέα κοινωνικής μέριμνας.

⁹ Ν. 5090/2024, Παρεμβάσεις στον Ποινικό Κώδικα και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για την επιτάχυνση και την ποιοτική αναβάθμιση της ποινικής δίκης Εκσυγχρονισμός του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, ΦΕΚ 30 Α'/24-2-2024.

Περαιτέρω, προβλέπεται και τιμωρείται η ψυχολογική βία ως μία μορφή βίας εις βάρος των ανηλίκων που επιφέρει τις συνέπειες της κακής άσκησης της γονικής μέριμνας σύμφωνα με το αρ. 1532 ΑΚ.

Σημαντικές τροποποιήσεις επέρχονται ακόμη και στις αξιόποινες πράξεις του Ν.3500/2006. Ειδικότερα, προστίθενται, ως αδικήματα ενδοοικογενειακής βίας ο βιασμός (αρ. 336 ΠΚ) και η κατάχρηση ανίκανου προς αντίσταση σε γενετήσια πράξη (αρ. 338 ΠΚ), ενώ προβλέπεται αυστηρότερη τιμωρία των προβλεπόμενων αδικημάτων, όταν αυτά τελούνται ενώπιον ανηλίκου/ης. Άλλωστε, τα ανήλικα πρόσωπα αντιμετωπίζονται αυτοτελώς ως θύματα ενδοοικογενειακής βίας, ακόμη και όταν οι σχετικές πράξεις δεν στρέφονται άμεσα εναντίον τους.

Σημαντικές αλλαγές επέρχονται με το Ν. 5090/2024 και στο πλαίσιο της ποινικής διαμεσολάβησης. Πιο συγκεκριμένα, επεκτείνεται η καθ' ύλην αρμοδιότητα των ανακριτικών υπαλλήλων, όταν ενεργούν στο πλαίσιο της παρ. 2 του αρ. 245 ΚΠΔ, δηλαδή στο πλαίσιο της αυτεπάγγελτης προανάκρισης, να διερευνούν τη δυνατότητα υπαγωγής ενός πλημμελήματος στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης και προστίθεται, ως προϋπόθεση της ποινικής διαμεσολάβησης η παρακολούθηση προγράμματος απεξάρτησης. Ακόμη, αποσυνδέεται η διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης με τη διεκδίκηση των χρηματικών αξιώσεων του θύματος και τη λύση του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης.

Αξίζει ακόμη να σημειωθεί ότι, εισάγεται η διαδικασία αποζημίωσης του θύματος με καταβολή εφάπαξ ποσού αποζημίωσης από την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης στην περίπτωση αποδεδειγμένης οικονομικής αδυναμίας του δράστη και του θύματος, ενώ ως προς το ζήτημα της χρηματικής ικανοποίησης ο Ν.5090/2024 αυξάνει το ύψος της ελάχιστης χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης από χίλια (1.000) σε τουλάχιστον δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ.

Στο άρθρο 18 του Ν.3500/2006 ρυθμίζεται το ζήτημα της επιβολής περιοριστικών όρων στον κατηγορούμενο για έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας. Ειδικότερα, προβλέπονται οι ακόλουθοι περιοριστικοί όροι: η απομάκρυνσή του από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκησή του, η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους κατοικίας ή και εργασίας του θύματος, κατοικίες στενών συγγενών του θύματος καθώς και τα εκπαιδευτήρια των παιδιών

και ξενώνες φιλοξενίας. Με το Ν.5090/2024 προστίθεται, μεταξύ άλλων, ο περιοριστικός όρος της συμμετοχής σε θεραπευτικά ή συμβουλευτικά προγράμματα ή προγράμματα απεξάρτησης και προβλέπεται ρητά ότι το δικαστικό όργανο που είναι αρμόδιο για την επιβολή, ανάκληση ή τροποποίηση των περιοριστικών όρων δύναται συμβουλευτικά να ζητήσει τη γνώμη όχι μόνο επιστημόνων που εργάζονται σε δημόσιο φορέα αλλά και σε ιδιωτικό φορέα που εποπτεύεται από τα Υπουργεία Εσωτερικών, Υγείας ή Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Σημαντικές είναι ακόμη οι παρεμβάσεις του Ν.5090/2024 στο πλαίσιο κοινωνικής συνδρομής για τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Διευρύνεται ο κύκλος των φορέων παροχής της αναγκαίας συνδρομής με τη συμπερίληψη των φορέων που εποπτεύονται από τα Υπουργεία Εσωτερικών, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και θεσμοθετείται ακόμη η υποχρέωση των αστυνομικών οργάνων που επιλαμβάνονται υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας, να ενημερώνουν άμεσα τους ανωτέρω αρμόδιους φορείς, ούτως ώστε να παρασχεθεί στο θύμα η αναγκαία συνδρομή. Στην ίδια κατεύθυνση και με σκοπό τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέτρων άμεσης προστασίας του θύματος προβλέπεται η υποχρέωση εξατομικευμένης εκτίμησης και διαχείρισης του κινδύνου για τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε περίπτωσης.

Τέλος, με το Ν. 5090/2024 τροποποιείται το αρ. 23 του Ν. 3500/2006 και ορίζονται οι υποχρεώσεις των επαγγελματιών, οι οποίοι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους πληροφορούνται ή διαπιστώνουν την τέλεση εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας και θεσπίζεται ακαταδίωκτο υπέρ τους για το περιστατικό που ανέφεραν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Παράλληλα, στο ν. 3500/2006 προστίθεται το αρ. 23^Α με το οποίο προβλέπεται η ατομική αξιολόγηση των θυμάτων και η διαχείριση του κινδύνου επανάληψης της βίας και της δευτερογενούς θυματοποίησης. Συγκεκριμένα, οι υπηρεσίες υποδοχής θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, όπως οι αστυνομικές αρχές, οι κοινωνικές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες υγείας και οι εξειδικευμένες δομές για την υποστήριξη των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, και ιδίως των γυναικών, κατά τον λόγο αρμοδιότητάς τους και κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσης και σύμφωνης γνώμης του θύματος, προβαίνουν: α) σε ατομική αξιολόγηση του θύματος, με σκοπό την εκτίμηση του κινδύνου να υποστεί επανάληψη της βίας ή

δευτερογενή θυματοποίηση και β) σε διαχείριση του κινδύνου, με τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέτρων άμεσης προστασίας του θύματος, προκειμένου να αποτραπούν η επανάληψη της βίας και η δευτερογενής θυματοποίηση.

Μάλιστα, η Εισαγγελία του Αρείου Πάγου εξέδωσε εγκύκλιο με θέμα την εφαρμογή των νέων νομοθετικών διατάξεων για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, που θα ισχύσουν από 1-5-2024 με το Ν. 5090/2024 (εγκύκλιος ΕισΑΠ 6/2024)¹⁰. Παρότρυνε, επίσης, τις/τους εισαγγελείς, με σκοπό την προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας του θύματος, να επιβάλλουν τους αναγκαίους και πρόσφορους περιοριστικούς όρους, λαμβάνοντας υπόψη την προσωπικότητα των δραστών και την βαρύτητα της πράξης τους και να μεριμνούν για την εκδίκαση κατ' απόλυτη προτεραιότητα των υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας.

Β4. Αξιολόγηση Ευρωπαϊκών και Διεθνών Οργανισμών της χώρας μας: Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης – CEDAW – Πεκίνο

4.1 Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης – Συστάσεις της GREVIO και της Επιτροπής των Μερών

Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας, γνωστή ως «Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης»¹¹, κυρώθηκε στη χώρα μας με το Νόμο 4531/2018. Πρόκειται για το πρώτο νομικά δεσμευτικό κείμενο, το οποίο ορίζει τις μορφές που προσλαμβάνει η βία κατά των γυναικών και παρουσιάζει ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο για την πρόληψή της, την προστασία των θυμάτων καθώς και για την παύση της ατιμωρησίας.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας είναι αρμόδια για τον συντονισμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών και μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης κάθε μορφής βίας που καλύπτεται από τη Σύμβαση.

¹⁰ Εισαγγελία Αρείου Πάγου (2024). *Εφαρμογή των νέων νομοθετικών διατάξεων για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας*. Διαθέσιμο στο <https://eisap.gr/%CE%B5%CE%B3%CE%BA%CF%8D%CE%BA%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CF%82-5-2024-2/>.

¹¹ Ν. 4531/2018 (ΦΕΚ 62 Α΄)

Η Σύμβαση αποτελείται από 12 κεφάλαια και 81 άρθρα, και περιλαμβάνει ζητήματα ουσιαστικού δικαίου καθώς και ζητήματα ολοκληρωμένων πολιτικών και διεθνούς συνεργασίας, τα οποία απαιτούν τη συνεργασία όλων των συναρμόδιων φορέων πολιτικής και την ανάληψη δράσεων σε όλους τους τομείς εφαρμογής της.

Η ίδια η Σύμβαση προβλέπει και το μηχανισμό παρακολούθησης της εφαρμογής της σε επίπεδο κρατών μελών. Η εφαρμογή σε κάθε χώρα παρακολουθείται και αξιολογείται από την αρμόδια Ομάδα Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης, την «GREVIO», και από την Επιτροπή των Μερών (ΕτΜ) που συγκεντρώνει τα Συμβαλλόμενα Κράτη της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και αποτελεί τον δεύτερο «πολιτικό» πυλώνα του μηχανισμού παρακολούθησης.

Η 1^η Έκθεση Βασικής Αξιολόγησης της Επιτροπής GREVIO¹² για τη χώρα μας δημοσιεύτηκε στον ιστότοπο του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης στις 14/11/2023 και στη συνέχεια (5/12/2023), όπως προβλέπει ο μηχανισμός παρακολούθησης, υιοθετήθηκαν και μας κοινοποιήθηκαν οι αντίστοιχες Συστάσεις της Επιτροπής των Μερών που βασίζονται στα ευρήματα που αποτυπώνει η GREVIO στη Έκθεσή της, αντικατοπτρίζοντας ουσιαστικά τις άμεσες προτεραιότητες που υπέδειξε η GREVIO.

Θα πρέπει να υπογραμμίσουμε την αναγνώριση των πολύ θετικών βημάτων και πολιτικών που υιοθετήθηκαν τα τελευταία χρόνια για την εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης στην Ελλάδα και που αποτυπώνονται στην Έκθεση GREVIO και στις συστάσεις της Επιτροπής Μερών, με έμφαση

- στην υιοθέτηση **διαδοχικών εθνικών προγραμμάτων για την καταπολέμηση της βίας** κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας
- στη συμπερίληψη της **διατομεακότητας/διαθεματικότητας** στα προγράμματα και τις πολιτικές για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών,
- στη **νομοθετική κατοχύρωση**, εντός του 2019, του **Δικτύου Δομών** για την πρόληψη και την καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών, το οποίο περιλαμβάνει ξενώνες και συμβουλευτικά κέντρα που παρέχουν βασικές υπηρεσίες σε γυναίκες θύματα έμφυλης βίας.

¹² <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/greece>

- στην **προσαρμογή του ελληνικού νομικού πλαισίου** στη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, ιδίως μέσω της υιοθέτησης ενός ορισμού του βιασμού που βασίζεται στην έννοια της ελεύθερης συναίνεσης,
- στην **επικύρωση** της Σύμβασης **190 της ΔΟΕ** για τη βία και την παρενόχληση στον κόσμο της εργασίας και την ανάπτυξη του σχετικού εθνικού νομικού πλαισίου για την καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης στην εργασία,
- στα μέτρα βελτίωσης της αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών από τις **αστυνομικές αρχές**, ιδίως μέσω της αυξημένης κατάρτισης της αστυνομίας, της δημιουργίας 74 εξειδικευμένων υπηρεσιών αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας, της θέσπισης ειδικών κατευθυντήριων γραμμών που περιγράφουν τη διαδικασία παρέμβασης της αστυνομίας σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας και της ενισχυμένης συλλογής από την αστυνομία ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων σχετικά με την έμφυλη βία.

Οι **συστάσεις** που έλαβε η Ελληνική κυβέρνηση από την Επιτροπή των Μερών αφορούν στη λήψη ενδεδειγμένων μέτρων, όπως αυτά αποτυπώνονται και στην Έκθεση Αξιολόγησης της χώρας από την Επιτροπή GREVIO. Οι 19 συστάσεις της Επιτροπής, καλύπτουν ευρεία πεδία άσκησης πολιτικής με στόχο την διατομεακή, θεσμική, νομοθετική (π.χ κατάρτιση και κατευθυντήριες οδηγίες για όλους/όλες τους/τις επαγγελματίες της ποινικής δικαιοσύνης, ώστε να **διασφαλιστεί κοινή κατανόηση του ορισμού του βιασμού και της σεξουαλικής βίας** ως αδικήματα που βασίζονται στην **απουσία συναίνεσης**), θωράκιση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών, την επαρκή αντιμετώπιση και ενσωμάτωσή της σε προγράμματα και πολιτικές.

Υπό μια πιο ευσύνοπτη θεώρηση, οι συστάσεις εισάγουν και υποδεικνύουν μέτρα και πολιτικές, εντοπίζουν τα κενά ως προς την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση και προστασία των γυναικών θυμάτων βίας και των παιδιών τους, προτείνουν βελτιώσεις νομοθετικές, δικαστικές, ενίσχυση οικονομική και διάθεση πόρων των εμπλεκομένων στο πεδίο, μεταξύ αυτών και της ΓΓΙΑΔ ως εθνικού συντονιστικού μηχανισμού για την παρακολούθηση της Σύμβασης. Ταυτόχρονα επισημαίνουν το ρόλο της κατάρτισης σε δράστες και επαγγελματίες του πεδίου, με ιδιαίτερη μνεία στους δικαστικούς λειτουργούς και την απόδοση δικαιο-

σύνης και των ερευνών μέσα από τον βελτίωση της συλλογής και ερμηνείας δεδομένων με την ορατότητα και την ενσωμάτωση του φύλου να διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο σε αυτά. Τέλος ειδική αναφορά γίνεται στην ανάγκη υποστήριξης και προστασίας μέσω συγκεκριμένων μέτρων και τον σεβασμό της αρχής της μη επαναπροώθησης των γυναικών θυμάτων βίας και αιτουσών άσυλο.

Σύμφωνα με τη διαδικασία όλα τα συμβαλλόμενα κράτη πρέπει να λάβουν υπόψη τους και ει δυνατόν να εφαρμόσουν το σύνολο των υποδείξεων και προτάσεων της GREVIO, ωστόσο παρέχεται στα συμβαλλόμενα μέρη μία χρονική περίοδος 3 ετών από τη λήψη των Συστάσεων της Επιτροπής Μερών, για την υποβολή μιας έκθεσης συμμόρφωσης στις εν λόγω συστάσεις και των μέτρων που ελήφθησαν προς αυτή την κατεύθυνση. Συνεπώς, η χώρα μας θα πρέπει **έως τις 5 Δεκεμβρίου 2026** να υποβάλει έκθεση προς την Επιτροπή των Μερών σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης στη βάση των συστάσεών της.

Τον Ιούλιο 2024¹³ οι Συστάσεις της GREVIO και της Επιτροπής των Μερών της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης έχουν αποσταλεί στη Βουλή των Ελλήνων όπως προβλέπεται στο άρθρο 70 της Σύμβασης.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας εργάζεται ήδη στην κατεύθυνση ανταπόκρισης στις προτάσεις που έχουν γίνει και έχουν επείγοντα χαρακτήρα.

Αρχικά, με την υπ' αριθμ. 3801/10-10-2024 απόφαση η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει συστήσει και συγκροτήσει την διυπουργική ομάδα εργασίας για την παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων σε συνέχεια της 1^{ης} Έκθεσης Αξιολόγησης της Επιτροπής GREVIO και της Επιτροπής των Μερών της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης η οποία αναμένεται σύντομα να ξεκινήσει τις εργασίες της.

Περαιτέρω, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, υποστηρίζοντας την εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης στην Ελληνική Δημοκρατία προχώρησε σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης ζητώντας βοήθεια για την παροχή υποστή-

¹³ <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/-/grevio-publishes-its-baseline-evaluation-report-on-greece>

ριξης σε θύματα σεξουαλικής βίας μέσω του προγράμματος «Ending Violence against women: multi country programme». Η έρευνα για την αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας και των βιασμών στην Ελλάδα που ανέλαβε το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι εκπόνηση μίας έκθεσης προσαρμοσμένης στις ανάγκες της Ελληνικής Δημοκρατίας υπό το πρίσμα της επικύρωσης της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης. Σκοπός της μελέτης είναι να χαρτογραφήσει και να παράσχει μια επισκόπηση του αριθμού των υπηρεσιών υποστήριξης των θυμάτων σεξουαλικής βίας που είναι διαθέσιμες σήμερα στην Ελλάδα. Επιπλέον, η μελέτη αξιολογεί ποιος παρέχει αυτές τις υπηρεσίες, σε ποιες περιοχές παρέχονται αυτές οι υπηρεσίες, εάν οι κρατικές αρχές και οι ΜΚΟ γυναικών συνεργάζονται για την παροχή αυτών των υπηρεσιών, και να προσδιορίσει τυχόν υπάρχουσες οδούς παραπομπής και διατομεακή συνεργασία μεταξύ των υφιστάμενων υπηρεσιών και των κρατικών φορέων. Η έρευνα εντοπίζει επίσης τα υφιστάμενα κενά στην υποστήριξη των θυμάτων και παρέχει συστάσεις για την ανάπτυξη εξειδικευμένων υπηρεσιών σεξουαλικής βίας στην Ελλάδα. Η διερευνητική αποστολή της ομάδας του Συμβουλίου της Ευρώπης στην Ελλάδα ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2024 και αποσκοπεί στο να βοηθήσει την ελληνική κυβέρνηση στην επιλογή ενός μοντέλου για την παροχή βοήθειας στα θύματα σεξουαλικής βίας.

4.2 Σύμβαση του ΟΗΕ για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW): Αξιολόγηση 8ης και 9ης Εθνικής Περιοδικής Έκθεσης από την Επιτροπή CEDAW

Στις 6 Φεβρουαρίου 2024, στην έδρα του ΟΗΕ στη Γενεύη, πραγματοποιήθηκε η εξέταση της χώρας μας από την Επιτροπή CEDAW (Committee on the Elimination of Discrimination Against Women), κατόπιν υποβολής της 8ης και 9ης Εθνικής Περιοδικής Έκθεσης τον Μάιο 2023¹⁴. Η Σύμβαση για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών έχει κυρωθεί με νόμο από την Ελλάδα ήδη από το 1983 (Ν. 1342/1983) και αποτελεί το σημαντικότερο κείμενο διεθνώς για την προώθηση και κατοχύρωση των δικαιωμάτων των γυναικών συνιστώντας για κάθε χώρα που το έχει επικυρώσει οδικό χάρτη για τη λήψη νομοθετικών και πολιτικών πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση της ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς δραστηριότητας. Μάλιστα η CEDAW είναι μία από τις ευρύτερα κυρωμένες διεθνείς συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

¹⁴ <https://isotita.gr/eksetasi-elladas-epitropi-ohe-eksaleipsi-diakrisewn/>

Στο τέλος της διαδικασίας της εξέτασης/αξιολόγησης υιοθετούνται από την Επιτροπή συστάσεις (καταληκτικές παρατηρήσεις), οι οποίες θα αποτελέσουν και τη βάση για το σχεδιασμό νέων πολιτικών, αλλά και της επόμενης περιοδικής Έκθεσης για κάθε χώρα. Η Επιτροπή για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW) είναι το σώμα ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων που παρακολουθεί την εφαρμογή της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών. Αποτελείται από 23 εμπειρογνώμονες για τα δικαιώματα των γυναικών από όλο τον κόσμο.

Την προετοιμασία και το συντονισμό της διαδικασίας αυτής ανέλαβε, λόγω αρμοδιότητας για τα θέματα της Σύμβασης, η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία συνέταξε με τη συνεργασία όλων των συναρμόδιων υπουργείων την ενοποιημένη 8η-9η Εθνική Έκθεση. Η ΓΓΙΑΔ υπήρξε επικεφαλής της 20μελούς εθνικής διυπουργικής αντιπροσωπείας που μετέβη στη Γενεύη. Οι καταληκτικές παρατηρήσεις της Επιτροπής CEDAW δημοσιεύθηκαν στις 19 Φεβρουαρίου 2024. Σε αυτές η Επιτροπή αναγνωρίζει τα πολύ θετικά βήματα και πολιτικές που υιοθετήθηκαν τα τελευταία χρόνια για την εφαρμογή της στην Ελλάδα, επισημαίνοντας παράλληλα τα κενά και τα προβλήματα που θεωρεί ότι παραμένουν, ώστε να δώσει στο κράτος την ευκαιρία να λάβει στοχευμένα μέτρα.

Πιο συγκεκριμένα, ως προς την έμφυλη βία κατά των γυναικών η Επιτροπή συστήνει στη χώρα μας: (α) Να προχωρήσει σε τροποποίηση του Ποινικού Κώδικα και σε ρητή ποινικοποίηση του όρου γυναικοκτονία, (β) Να ενθαρρύνει την καταγγελία περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών με την ευαισθητοποίηση γυναικών και ανδρών, με την ενεργό συμμετοχή των γυναικείων οργανώσεων, (γ) Να διασφαλίσει, μέσω της υποχρεωτικής και διαρκούς οικοδόμησης ικανοτήτων για δικαστές, εισαγγελείς, αστυνομικούς και άλλα όργανα επιβολής του νόμου, ότι η έμφυλη βία, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας κατά των γυναικών, διερευνάται και διώκεται αποτελεσματικά, ότι οι δράστες τιμωρούνται επαρκώς και ότι οι εντολές προσωρινής προστασίας επιβάλλονται και παρακολουθούνται αποτελεσματικά, με κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασής τους, (δ) Να παρέχει επαρκή χρηματοδότηση για τις υπηρεσίες υποστήριξης των θυμάτων, ενισχύοντας τους κρατικούς ξενώνες φιλοξενίας, επιχορηγώντας τις δομές φιλοξενίας που λειτουργούν από μη κυβερνητικές οργανώσεις και επεκτείνοντας το δίκτυο εξειδικευμένων ξενώνων για γυναίκες και κορίτσια θύματα έμφυλης βίας, λαμβάνοντας υπόψη

τις ιδιαίτερες ανάγκες τους, (ε) να παρέχει επίσης στις γυναίκες και τα κορίτσια που δεν μπορούν να επιστρέψουν με ασφάλεια στα σπίτια τους, ψυχοκοινωνική συμβουλευτική, οικονομική στήριξη, εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση, δραστηριότητες δημιουργίας εισοδήματος, οικονομικά προσιτή στέγαση και, εάν είναι απαραίτητο για να διασφαλιστεί η ασφάλειά τους, αλλαγή ταυτότητας.

Οι καταληκτικές παρατηρήσεις της Επιτροπής CEDAW μεταφράστηκαν στα ελληνικά και έγινε ευρεία διάχυσή τους σε όλους τους συναρμόδιους και εμπλεκόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένου του ελληνικού κοινοβουλίου.

4.3. 30 χρόνια από τη Διακήρυξη και Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου: Υποβολή Εθνικής Έκθεσης

Το 1995 έγινε στο Πεκίνο η 4η Παγκόσμια Διάσκεψη του ΟΗΕ για τις γυναίκες με έμβλημα το τρίπτυχο «Ισότητα-Ανάπτυξη-Ειρήνη», στο πλαίσιο της οποίας εγκρίθηκαν από 189 κυβερνήσεις, η λεγόμενη Διακήρυξη του Πεκίνου και η Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου. Η Πλατφόρμα Δράσης αποτελεί το 1ο επίσημο διεθνές κείμενο που υιοθετεί τη στρατηγική και την ένταξη της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές (gender mainstreaming) και παραμένει ακόμα και σήμερα το πιο αναλυτικό και οξυδερκές πλαίσιο παγκόσμιας πολιτικής για τα δικαιώματα των γυναικών. Οι 12 τομείς δράσης του Πεκίνου διαμορφώνουν ένα πλαίσιο για όλες τις διεθνείς πολιτικές ισότητας των φύλων (τη φτώχεια, την εκπαίδευση και κατάρτιση, την υγεία, τη βία, τις ένοπλες συγκρούσεις, την οικονομία, την εξουσία και τη λήψη των αποφάσεων, τους θεσμικούς μηχανισμούς, τα ανθρωπina δικαιώματα, τα μέσα ενημέρωσης, το περιβάλλον και τα κορίτσια). Από το 1995, η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για το Καθεστώς των Γυναικών (Commission on the Status of Women/CSW)¹⁵ αξιολογεί κάθε πέντε (5) χρόνια την εφαρμογή της Διακήρυξης και της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου μέσω μια διαδικασίας επανεξέτασης/ανασκόπησης (review).

Στο πλαίσιο αυτό, με την ευκαιρία της 30^{ης} επετείου της 4ης Παγκόσμιας Διάσκεψης για τις Γυναίκες, η CSW θα προβεί, τον Μάρτιο του 2025, σε ανασκόπηση και αξιολόγηση της προόδου που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή της Διακήρυξης και της Πλατφόρμας

¹⁵ HUNWomen, η μονάδα των Ηνωμένων Εθνών αφιερωμένη στην ισότητα των φύλων και στην ενδυνάμωση των γυναικών, λειτουργεί ως Γραμματεία της CSW και την υποστηρίζει σε όλες της τις δράσεις.

Δράσης του Πεκίνου και θα επιταχύνει την υλοποίηση της ισότητας των φύλων και την ενδυνάμωση όλων των γυναικών και των κοριτσιών. Όλα τα κράτη καλούνται να προβούν σε ολοκληρωμένες ανασκοπήσεις σε εθνικό επίπεδο της προόδου που έχει σημειωθεί και των προκλήσεων που αντιμετωπίστηκαν κατά την εφαρμογή της Διακήρυξης και της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου. Η εν λόγω Έκθεση αξιολόγησης της χώρας μας συντάχθηκε από τη ΓΓΙΑΔ και υποβλήθηκε ηλεκτρονικά την 1^η Ιουνίου 2024 με περίοδο αναφοράς την τελευταία πενταετία (2020-2024)¹⁶.

¹⁶ Οικονομική Επιτροπή Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (UNECE), (2024). *Thirtieth anniversary of the Fourth World Conference on Women and adoption of the Beijing Declaration and Platform for Action. Greek Review Report*. Διαθέσιμη στο <https://unece.org/sites/default/files/2024-08/Greece-Report.pdf>

03

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΦΑΚΕΛΟΣ
ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ
ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Θεσμική βάση για την εκπόνηση του κεντρικού θέματος της 5^{ης} Έκθεσης αποτέλεσε η Στρατηγική Ισότητας των Φύλων 2024-2029, του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία διαρθρώνεται από τους ακόλουθους 6 άξονες:

1. Πρόληψη και καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων και του σεξισμού
2. Πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών και της ενδοοικογενειακής βίας
3. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στη δικαιοσύνη για τις γυναίκες και τα κορίτσια
4. Επίτευξη ισόρροπης συμμετοχής γυναικών και ανδρών στην πολιτική, δημόσια, κοινωνική και οικονομική ζωή
5. Εξασφάλιση της ενδυνάμωσης των γυναικών και της ισότητας των φύλων σε σχέση με τις παγκόσμιες γεωπολιτικές προκλήσεις
6. Επίτευξη ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου και εφαρμογή μιας διατομεακής προσέγγισης σε όλες τις πολιτικές και τα μέτρα

Ειδικά για τον 5^ο άξονα, ο οποίος αποτέλεσε και την βάση για το κεντρικό θέμα της 5^{ης} Έκθεσης, η στρατηγική επισημαίνει ότι εξελίξεις στο ευρύτερο παγκόσμιο και περιφερειακό πλαίσιο, όπως ο πόλεμος Ρωσίας Ουκρανίας, η πανδημία, η κλιματική κρίση και καταστροφές, επισιτιστική και ενεργειακή κρίση, η μετανάστευση κοκ, λειτουργούν δυσανάλογα σε βάρος των γυναικών και των ευάλωτων ομάδων, ενώ οι τελευταίες απουσιάζουν από τα κέντρα λήψης αποφάσεων με αποτέλεσμα αφενός τα ήδη υπάρχοντα εμπόδια για την επίτευξη της ισότητας των φύλων να επιτείνονται, αφετέρου να δημιουργούνται νέα λόγω των σύγχρονων γεωπολιτικών προκλήσεων.

Ο όρος «γεωπολιτικές προκλήσεις» μπορεί να αναφέρεται σε ένα εύρος ζητημάτων που αφορούν τη γεωγραφική θέση και τις πολιτικές εξελίξεις μιας περιοχής ή χώρας τα οποία επηρεάζουν την ισορροπία ισχύος, την ασφάλεια και τη σταθερότητα τόσο σε περιφερειακό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Αυτές οι προκλήσεις ενδέχεται να περιλαμβάνουν ανταγωνισμούς των χωρών για εδάφη, ενέργεια, τεχνολογία, οπλικά συστήματα, σφαίρες επιρροής, συγκρούσεις διακρατικές, εθνοτικές, θρησκευτικές, ζητήματα προσφυγικά και

μετανάστευσης, κρίσεις εμπορίου και οικονομίας, κλιματική κρίση, στρατηγικές επιρροής και ελέγχου και μια πληθώρα ζητημάτων που διαταράσσουν την εύθραυστη ισορροπία μεταξύ των χωρών. Οι γεωπολιτικές προκλήσεις είναι δυναμικές και ποικίλλουν ανάλογα με τις τρέχουσες πολιτικές και οικονομικές συνθήκες και επιλογές.

Μέσα σε αυτό το διεθνές και γεωτοπικό σκηνικό οι διάφορες μορφές έμφυλης βίας κατέχουν πρωταγωνιστικό ρόλο, είτε ως συνέπεια των γεωπολιτικών προκλήσεων και συγκρούσεων, είτε ως μέσο-στόχο συγκρούσεων σε κοινότητες, εθνότητες, μειονότητες κτλ. Για το σκοπό αυτό, η δράση του Συμβουλίου της Ευρώπης *θα επιδιώξει την αναγνώριση της ισότητας των φύλων και των δικαιωμάτων των γυναικών ως βασικού στοιχείου των πολυμερών σχέσεων και της διαχείρισης κρίσεων, μεταξύ άλλων σε πολιτικές, στρατηγικές και προγράμματα που επιδιώκουν την επίτευξη βιώσιμης ειρήνης και ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς και την ανάδειξη του ρόλου των γυναικών και των ανδρών στην πρόληψη και επίλυση συγκρούσεων και στην οικοδόμηση της ειρήνης, την αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας και της βίας με βάση το φύλο σε καταστάσεις συγκρούσεων και μετά από συγκρούσεις, και τη στήριξη γυναικών και κοριτσιών από διαφορετικά και ποικίλα υπόβαθρα ως θετικών παραγόντων για την πρόληψη συγκρούσεων, την επίλυση συγκρούσεων, την ανακούφιση και την ανάκαμψη, και την οικοδόμηση βιώσιμης ειρήνης.*¹⁷

Με αυτό το σκεπτικό προχωρήσαμε στην ανάπτυξη του κεντρικού θέματος, παρουσιάζοντας την μορφολογία της βίας σε βάρος των γυναικών σε περιόδους συγκρούσεων και των συνεπειών αυτής, δεδομένου ότι και η ετήσια έκθεση της ΓΓΙΑΔ, το ζήτημα βίας κατά των γυναικών πραγματεύεται, ενώ οι ένοπλες συγκρούσεις, παρά τις διακηρύξεις, δεν έχουν πάψει να υφίστανται. Για λόγους πρακτικούς, οικονομίας, χώρου και έκτασης της 5^{ης} Έκθεσης, δεν αναφερθήκαμε παρά ακροθιγώς, στο ρόλο των γυναικών ως προς την επίλυση συγκρούσεων και προώθησης βιώσιμης ειρήνης καθώς και στην ανάγκη συμμετοχής τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων, στοιχεία που τονίζονται emphaticά τόσο στην στρατηγική ισότητας των φύλων 2024-2029, του Συμβουλίου της Ευρώπης, όσο και σε κείμενα διεθνούς αποδοχής και εμβέλειας. Οι γυναίκες και τα κορίτσια δεν πρέπει να θεωρούνται μόνο θύματα των συγκρούσεων και της αστάθειας, επιβιώσασες εμπόλεμης έμφυλης και σεξουαλικής βίας. Ιστορικά είχαν και συνεχίζουν να έχουν ρόλο ως μαχήτριες, ως μέλη της

¹⁷ [Council-of-Europe-Gender-Equality-Strategy-2024-2029.pdf \(isotita.gr\)](https://isotita.gr/Council-of-Europe-Gender-Equality-Strategy-2024-2029.pdf)

οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, ως υπερασπίστριες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ως μέλη κινημάτων αντίστασης, χειραφετημένες φορείς δημοκρατικής αλλαγής και ενεργές συμμετέχουσες σε επίσημες και ανεπίσημες διαδικασίες οικοδόμησης της διεθνούς ειρήνης και ανάκαμψης.

Στο πλαίσιο αυτό θα παρουσιαστούν οι σχετικές θεσμικές πρωτοβουλίες και πολιτικές σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Γ1. Έμφυλη βία σε περίοδο συγκρούσεων

Η έμφυλη βία θεωρείται συχνά συνέπεια των ένοπλων συγκρούσεων και επηρεάζει τόσο τους άνδρες όσο και τις γυναίκες με διαφορετικούς τρόπους. Καθώς οι άνδρες αποτελούν την πλειονότητα εμπλεκομένων σε συγκρούσεις, έρχονται αντιμέτωποι σε μεγαλύτερο βαθμό με άμεση βία, τραυματισμούς και δολοφονίες κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων¹⁸. Οι γυναίκες, ωστόσο, υποφέρουν δυσανάλογα. Όπως επισημαίνει η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες: κατά τη διάρκεια της εκτόπισης και σε περιόδους κρίσης, η απειλή της έμφυλης βίας αυξάνεται σημαντικά για τις γυναίκες και τα κορίτσια¹⁹, μέσω της συστηματικής σεξουαλικής βίας, των μεγαλύτερων επιπέδων εκτόπισης και παρουσίας σε προσφυγικούς καταυλισμούς, όπου τα ποσοστά θνησιμότητας τείνουν να είναι υψηλότερα και της κοινωνικής και οικονομικής ευαλωτότητας, που οφείλεται κυρίως στην απώλεια πρόσβασης σε πηγές βιοπορισμού και σε βασικές υπηρεσίες²⁰. Κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων, η χρήση βίας γενικευμένης ή εντοπισμένης μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση όλων των μορφών βίας συμπεριλαμβανομένης της ενδοοικογενειακής βίας και της ευρύτερης βίας με βάση το φύλο. Παράλληλα η κοινωνική, πολιτική και οικονομική αποδιάρθρωση, η μετανάστευση, οι εκτοπισμοί πληθυσμών και οι βίαιες ή μη μετακινήσεις τους καθώς και οι δυσχερείς συνθήκες διαβίωσης στους καταυλισμούς προσφύγων/εκτοπισμένων είναι παράγοντες, μεταξύ άλλων, που αυξάνουν τον κίνδυνο σεξουαλικής και έμφυ-

¹⁸ Herbert, Siân. (2014). *Links between women's empowerment (or lack of) and outbreaks of violent conflict. GSDRC Helpdesk report 1170*. Birmingham, UK: GSDRC, University of Birmingham. <http://www.gsdrc.org/go/display&type=Helpdesk&id=1170>

¹⁹ UNHCR. (2021). *Gender-based Violence*. UNHCR. <https://www.unhcr.org/gender-based-violence.html>

²⁰ Ο.π.

λης βίας²¹. Επίσης η βία κατά των γυναικών χρησιμοποιείται συχνά ως μέρος πολεμικών εκστρατειών σε διάφορες συγκρούσεις. Ο ΟΗΕ αναγνωρίζει ότι στις ένοπλες συγκρούσεις και στις μετασυγκρουσιακές καταστάσεις αυξάνεται η ευπάθεια των εκτοπισμένων ατόμων στην εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας (UNODC, 2016).

Γ2. Θεματολόγιο «Γυναίκες Ειρήνη και Ασφάλεια»: Διεθνές επίπεδο

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών: Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου, Τομέας Ε- Γυναίκες και ένοπλες συγκρούσεις

Πλατφόρμα Δράσης Πεκίνο Τομέας Ε- Γυναίκες και ένοπλες συγκρούσεις

Η πλατφόρμα δράσης του Πεκίνου (BPfA) ορίζει τους θεσμικούς μηχανισμούς για την ισότητα των φύλων ως την εθνική υποδομή για την προώθηση των γυναικών και τους αντιλαμβάνεται ως μια κεντρική μονάδα συντονισμού πολιτικών στο πλαίσιο της κυβέρνησης²². Ο Τομέας Ε εστιάζει στις γυναίκες και ένοπλες συγκρούσεις υπογραμμίζοντας τη σημασία της συμμετοχής των γυναικών στην επίλυση των συγκρούσεων και στην προώθηση της διαρκούς ειρήνης. Αναγνωρίζει επίσης ότι οι γυναίκες έχουν δικαίωμα στην προστασία, καθώς διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο να γίνουν στόχος βίας σε συγκρούσεις, όπως η σεξουαλική βία που σχετίζεται με τις συγκρούσεις και η αναγκαστική εκτόπιση²³. Πιο συγκεκριμένα οι στρατηγικοί στόχοι αυτού του τομέα προβλέπουν τα εξής:

Στρατηγικός στόχος Ε.1. Αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην επίλυση των συγκρούσεων σε επίπεδο λήψης αποφάσεων και προστασία των γυναικών που ζουν σε καταστάσεις ένοπλων και άλλων συγκρούσεων ή υπό ξένη κατοχή

²¹ Siân Herbert, ο.π.,

²² EIGE. (2015). *Πλαίσιο πολιτικής*. https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/h_mh0415022elc.pdf

²³ EIGE. (2020). *Beijing +25 policy brief: Area E - Women and armed conflict: participation and protection in the EU*. European Institute for Gender Equality. https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/beijing-25-policy-brief-area-e-women-and-armed-conflict?language_content_entity=en

Στρατηγικός στόχος Ε.2. Μείωση των υπερβολικών στρατιωτικών δαπανών και έλεγχος της διαθεσιμότητας των εξοπλισμών

Στρατηγικός στόχος Ε.3. Προώθηση μη βίαιων μορφών επίλυσης συγκρούσεων και μείωση των περιστατικών παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε καταστάσεις συγκρούσεων

Στρατηγικός στόχος Ε.4. Προώθηση της συμβολής των γυναικών στην προώθηση μιας κουλτούρας ειρήνης

Στρατηγικός στόχος Ε.5. Παροχή προστασίας, βοήθειας και κατάρτισης σε γυναίκες πρόσφυγες, άλλες εκτοπισμένες γυναίκες που χρήζουν διεθνούς προστασίας και εσωτερικά εκτοπισμένες γυναίκες

Στρατηγικός στόχος Ε.6. Παροχή βοήθειας στις γυναίκες των αποικιών και των μη αυτοδιοικούμενων εδαφών²⁴

Τα θέματα αυτά ενσωματώθηκαν αργότερα στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια (π.χ. ψηφίσματα 1325 και 1820), τα οποία αποτελούν τη βάση του πλαισίου πολιτικής της ΕΕ για την αντιμετώπιση του τομέα Ε της πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου, BPfA²⁵.

Η Ατζέντα «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια» (The Women, Peace and Security/ WPSAgenda): Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

Το 2000 αρχίζει να αλλάζει σημαντικά η κατανόηση και αντίληψη της έμφυλης διάστασης των ένοπλων συγκρούσεων και της οικοδόμησης της ειρήνης. Σε αυτό συνέβαλε η πρωτοποριακή δράση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (ΣΑΗΕ) που αξιοποίησε την πολιτική δυναμική της νέας χιλιετίας για να αναγνωρίσει επίσημα τον αποκλεισμό των γυναικών από τη διεξαγωγή ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων και την οικοδόμηση της ειρήνης και να καλέσει σε δράση. Το ΣΑΗΕ έχει υιοθετήσει έως σήμερα συνολικά 10 Αποφάσεις/Ψηφίσματα με αντικείμενο τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια (ΓΕΑ).

²⁴ UN (United Nations, Women Watch)Directory of UN Resources on Gender and Women's Issues: Thematic Issues and Critical Areas of Concern,https://www.un.org/womenwatch/directory/women_and_armed_conflict_3005.htm

²⁵ Ο.π.

Οι Αποφάσεις αυτές στοιχειοθετούν το πλαίσιο υλοποίησης και παρακολούθησης της εφαρμογής της ατζέντας ΓΕΑ και αντιμετώπισης θεμάτων όπως η σεξουαλική και έμφυλη βία, η εμπορία ανθρώπων και οι έμφυλες πτυχές των ειρηνευτικών προσπαθειών²⁶. Προωθούν την ισότητα των φύλων και ενισχύουν τη συμμετοχή, την προστασία και τα δικαιώματα των γυναικών σε όλο τον κύκλο των ένοπλων συγκρούσεων, από τα στάδια της πρόληψης και της επίλυσης των ενόπλων συγκρούσεων έως τη διατήρηση, διαχείριση και οικοδόμηση της ειρήνης. Η ατζέντα της ΓΕΑ διαρθρώνεται σε τέσσερις πυλώνες:

²⁶ UN Women (2024), Women, Peace and Security Resolutions, Διαθέσιμα στο <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/peace-and-security/global-norms-and-standards>:

1. [Resolution 1325 \(2000\)](#) [S/RES/1325 (2000)] – Affirms the importance of the participation of women and the inclusion of gender perspectives in peace negotiations, humanitarian planning, peacekeeping operations, and post-conflict peacebuilding and governance.
2. [Resolution 1820 \(2008\)](#) [S/RES/1820(2008)] – Recognizes sexual violence as a tactic of war and a matter of international peace and security that necessitates a security response.
3. [Resolution 1888 \(2009\)](#) [S/RES/1888(2009)] – Strengthens efforts to end sexual violence in conflict by establishing a Special Representative of the Secretary-General and team of experts on rule of law and sexual violence in conflict.
4. [Resolution 1889 \(2009\)](#) [S/RES/1889(2009)] – Establishes indicators for the monitoring of resolution 1325 and requests the Secretary-General to submit a report on women's participation and inclusion in peacebuilding.
5. [Resolution 1960 \(2010\)](#) [S/RES/1960(2010)] – Establishes a monitoring and reporting mechanism on sexual violence in conflict.
6. [Resolution 2106 \(2013\)](#) [S/RES/2106(2013)] – Stresses accountability for perpetrators of sexual violence in conflict, as well as women's political and economic empowerment.
7. [Resolution 2122 \(2013\)](#) [S/RES/2122(2013)] – Positions gender equality and women's empowerment as critical to international peace and security, recognizes the differential impact of all violations in conflict on women and girls, and calls for consistent application of WPS across the Security Council's work.
8. [Resolution 2242 \(2015\)](#) [S/RES/2242(2015)] – Establishes the Informal Experts Group (IEG); addresses persistent obstacles in implementing the WPS agenda, including financing and institutional reforms; focuses on greater integration of the agendas on WPS and counter-terrorism and countering violent extremism; and calls for improved Security Council working methods on women, peace, and security.
9. [Resolution 2467 \(2019\)](#) [S/RES/2467(2019)] – Positions conflict-related sexual violence as firmly rooted in the broader women, peace and security agenda; stresses justice and accountability efforts; calls for support and protection to women's civil society organizations; and calls for attention to the issues of children born of rape.
10. [Resolution 2493 \(2019\)](#) [S/RES/2493(2019)] – Calls for full implementation of all previous resolutions on women, peace and security; requests the UN to develop context-specific approaches for women's participation in all UN-supported peace processes; and urges Member States to ensure and provide timely support for the full, equal, and meaningful participation of women in all stages of peace processes, including in the mechanisms set up to implement and monitor peace agreements.

Πρόληψη (Prevention)

Πρόληψη των συγκρούσεων και όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών σε καταστάσεις συγκρούσεων και μετά το πέρας αυτών.

Συμμετοχή (Participation)

Ισότιμη συμμετοχή των γυναικών και ισότητα των φύλων στην ειρήνη και την ασφάλεια στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα.

Προστασία (Protection)

Οι γυναίκες και τα κορίτσια προστατεύονται από όλες τις μορφές σεξουαλικής και έμφυλης βίας και τα δικαιώματά τους προστατεύονται και προωθούνται σε καταστάσεις συγκρούσεων.

**Ανακούφιση
και αποκατάσταση
(Relief and recovery)**

Οι εξειδικευμένες ανάγκες ανακούφισης των γυναικών ικανοποιούνται και ενισχύεται η ικανότητά τους να δρουν ως φορείς ανακούφισης και αποκατάστασης σε καταστάσεις συγκρούσεων και μετά το πέρας αυτών.

Η πιο εμβληματική Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας είναι η 1325 του 2000, το πρώτο διεθνές κείμενο που αντιμετώπισε τον δυσανάλογο και μοναδικό αντίκτυπο που έχουν οι ένοπλες συγκρούσεις στις γυναίκες, επεσήμανε τον σημαντικό ρόλο των γυναικών στην πρόληψη και επίλυση των συγκρούσεων, στις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις, στη διατήρηση της ειρήνης και την αποκατάσταση των βλαβών μετά από συγκρούσεις, καθώς και στην ανθρωπιστική βοήθεια. Καλεί επίσης όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να αυξήσουν τη συμμετοχή των γυναικών και να ενσωματώσουν τη διάσταση του φύλου σε όλες τις προσπάθειες των ΗΕ που σχετίζονται με την ειρήνη και την ασφάλεια, όπως επίσης προτρέπει τα μέρη που βρίσκονται σε σύγκρουση να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των γυναικών και των κοριτσιών από την έμφυλη βία και ιδίως από τους βιασμούς και άλλες μορφές σεξουαλικής κακοποίησης, σε περιπτώσεις πολέμου. Επιπλέον, η Απόφαση 1325 (2000) δεσμεύει τον Γενικό Γραμματέα των ΗΕ να υποβάλλει τακτικές αναφορές στο

Συμβούλιο Ασφαλείας σχετικά με την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε όλες τις ειρηνευτικές αποστολές και τις λοιπές διαδικασίες που σχετίζονται με τις γυναίκες και τα κορίτσια.

Η αμέσως επόμενη Απόφαση 1820 (2008) είναι επίσης κομβικής σημασίας γιατί ενίσχυσε την 1325 (2000), αναγνωρίζοντας για 1^η φορά ότι ο βιασμός και η σεξουαλική βία αποτελούν εγκλήματα πολέμου, εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και συνιστούν πράξεις γενοκτονίας.

Από το 2015 το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (ΣΑΗΕ) έχει καλέσει τα κράτη-μέλη να ενσωματώσουν την Ατζέντα για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια στον στρατηγικό σχεδιασμό τους καθώς και να υιοθετήσουν και να ανανεώνουν σε τακτά χρονικά διαστήματα πλήρως χρηματοδοτούμενα εθνικά σχέδια δράσης για να προωθήσουν την εφαρμογή της.

Μάλιστα, το 2025, συμπιπτουν οι επέτειοι συμπλήρωσης είκοσι πέντε (25) ετών από την υιοθέτηση της Απόφασης 1325/2000 και δεκαπέντε (15) ετών από την ίδρυση του UN Women, του καθ' ύλην αρμόδιου φορέα των Ηνωμένων Εθνών για τον συντονισμό των προσπάθειών για την επίτευξη ουσιαστικής έμφυλης ισότητας.

Γ3. Η Ατζέντα «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια»: Ευρωπαϊκό επίπεδο

Σε περιφερειακό επίπεδο, η προώθηση της Ατζέντας ΓΕΑ παραμένει στο επίκεντρο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο των προαναφερθέντων δέκα ψηφισμάτων του ΟΗΕ που εγκρίθηκαν από το 2000 και με ενεργή εφαρμογή της Απόφασης 1325 του 2000, η ΕΕ στηρίζει την πρόληψη και την αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας που συνδέεται με συγκρούσεις, αλλά και την προάσπιση του διεθνούς δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου καθώς και τον τερματισμό της ατιμωρησίας των διεθνών εγκλημάτων. Η εφαρμογή της Ατζέντας ΓΕΑ αποτελεί ουσιαστικό εργαλείο για να διασφαλιστεί ότι τα δικαιώματα, η δράση και η προστασία γυναικών και κοριτσιών τηρούνται και υποστηρίζονται ανά πάσα στιγμή και για να εξασφαλίζεται η ουσιαστική και ισότιμη συμμετοχή των γυναικών σε όλα τα θεσμικά όργανα και τις διαδικασίες για την πρόληψη των συγκρούσεων, την οικοδόμηση της ειρήνης και την αποκατάσταση μετά τις συγκρούσεις.

Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕ έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει τη Στρατηγική Προσέγγιση ΕΕ για τις ΓΕΑ (2018) και το σχετικό Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για τις ΓΕΑ 2019-2024, το οποίο προβλέπει την υιοθέτηση και εφαρμογή σχετικών εθνικών σχεδίων δράσης από τα κράτη-μέλη της.

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (European External Action Service/EEAS), που αποτελεί το διπλωματικό σώμα της ΕΕ, είναι εκείνη που από το 2011 ασκεί την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας της ΕΕ, άρα εφαρμόζει και την Ατζέντα ΓΕΑ. Χαρακτηριστικό είναι ότι πλέον όλα τα κράτη μέλη έχουν εκπονήσει εθνικά σχέδια δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια²⁷.

Με τα Συμπεράσματα του Συμβούλιου Υπουργών του Οκτωβρίου 2018 υιοθετήθηκε για 1^η φορά το Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια (επονομαζόμενο «Στρατηγική Προσέγγιση της ΕΕ για τις ΓΕΑ»), το οποίο προσδιορίζει τις δράσεις στους βασικούς τομείς της πρόληψης, της προστασίας, της ανακούφισης και της αποκατάστασης και στις δύο γενικές και οριζόντιες πτυχές της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου και της συμμετοχής. Το 2019, η ΕΕ υιοθέτησε το 1^ο ολοκληρωμένο Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης ΓΕΑ της περιόδου 2019-2024 με τους ακόλουθους τομείς προτεραιότητας και στόχους:

- ◆ Πρόληψη των ενόπλων συγκρούσεων και των παραβιάσεων κατά γυναικών και κοριτσιών που τελούνται στο πλαίσιο αυτών,
- ◆ Προστασία των δικαιωμάτων γυναικών και κοριτσιών, συμπεριλαμβανομένης της απρόσκοπτης πρόσβασής τους στη δικαιοσύνη σε όλα τα επίπεδα καθώς της εγκαθίδρυσης μηχανισμών για την πρόληψη κάθε μορφής έμφυλης βίας,
- ◆ Ανακούφιση και ανάκαμψη σε εμπόλεμα και μεταπολεμικά περιβάλλοντα, που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των γυναικών και των κοριτσιών,
- ◆ Συμμετοχή και αυξημένη ηγεσία των γυναικών σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους τομείς, που σχετίζονται με την ειρήνη και την ασφάλεια, τόσο εντός της ΕΕ και των κ-μ αυτής όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο,

²⁷ Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (2024), https://www.eeas.europa.eu/eeas/implementing-women-peace-and-security-agenda_en

- ◆ Συστηματική οριζόντια ενσωμάτωση της έμφυλης διάστασης σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ, και
- ◆ Παραδειγματική ηγεσία («leading by example»), με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση των πολιτικών δεσμεύσεων και δράσεων της ΕΕ για την εφαρμογή της Ατζέντας ΓΕΑ σε όλα τα επίπεδα.

Στη συνέχεια, στις 14 Νοεμβρίου 2022 το Συμβούλιο της ΕΕ επαναδιατύπωσε τη δέσμευσή του (Συμπεράσματα Συμβουλίου) για την υλοποίηση της Ατζέντας ΓΕΑ και ειδικότερα την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης της ΕΕ για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια 2019-2024²⁸. Τόνισε παράλληλα πως υπάρχει ανάγκη αντιμετώπισης νέων ζητημάτων και προκλήσεων που έχουν προκύψει, όπως ο πόλεμος στην Ουκρανία και στην Παλαιστίνη. Η πλήρης εφαρμογή των δεσμεύσεων της ατζέντας ΓΕΑ είναι τόσο σημαντική όσο ποτέ στο τρέχον γεωπολιτικό πλαίσιο και το μεταβαλλόμενο περιβάλλον ασφάλειας στο επίκεντρο της ειρήνης και της ασφάλειας, όπως ορίζεται από την απόφαση 1325 (2000) και τα επόμενα ψηφίσματα.

Γ4. Θεματολόγιο «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια»: Ελλάδα - Το 1ο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια 2023-2028

Η Ελλάδα, στο πλαίσιο της υποψηφιότητάς της για τη θέση μη μόνιμου μέλους του ΣΑΗΕ (2025-2026)²⁹, αλλά και ενόψει της συμπλήρωσης, το 2025, 25 χρόνων από την περίφημη Απόφαση 1325, υιοθέτησε το 1ο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια (ΕΣΔΓΕΑ). Τον συντονισμό της κατάρτισης και υλοποίησης του ΕΣΔΓΕΑ έχει αναλάβει το Υπουργείο Εξωτερικών, το οποίο με τη συμμετοχή δημοσίων φορέων, ανεξάρτητων αρχών και εκπροσώπων της ακαδημαϊκής κοινότητας κατάρτισε το 2021 Σχέδιο Δράσης που τέθηκε και σε δημόσια διαβούλευση. Σημαντικό ρόλο και συνεισφορά στην προσπάθεια είχε και έχει η ΓΓΙΑΔ, βάσει του θεσμικού της ρόλου και του ν. 4604/2019 για

²⁸ Συμβούλιο της ΕΕ (2022). *Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια*. Διαθέσιμα στο <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/11/14/council-conclusions-on-women-peace-and-security/>.

²⁹ Τον Ιούνιο 2024, η Ελλάδα εξελέγη μη μόνιμο μέλος του ΣΑΗΕ για τα έτη 2025-2026 μαζί με τη Δανία, τον Παναμά, τη Σομαλία και το Πακιστάν. Τα μη μόνιμα μέλη παίρνουν μέρος σε συνεδριάσεις για θέματα διεθνούς ασφαλείας και ειρήνης.

την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων. Το ΕΣΔΓΕΑ συνετάχθη με γνώμονα α) την οριζόντια ενσωμάτωση της έμφυλης διάστασης στο σύνολο των εθνικών πολιτικών (gender mainstreaming) και, ως εκ τούτου, β) την ενίσχυση της συνοχής των εθνικών πολιτικών, εσωτερικών και εξωτερικών.

Στο πλαίσιο της συνεργασίας του Υπουργείου Εξωτερικών με τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης και με τη συμβολή των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένης της ΓΓΙΑΔ, το ΕΣΔΓΕΑ επικαιροποιήθηκε για το διάστημα 2023-2028 και παρουσιάστηκε επισήμως στις 8 Μαρτίου 2024 στο Υπουργείο Εξωτερικών.

Οι βασικές προτεραιότητες/στόχοι του ΕΣΔΓΕΑ είναι οι ακόλουθες:

- ◆ Πρόληψη και προστασία από τις ένοπλες συγκρούσεις καθώς και από κάθε μορφής βία, έμφυλη, σεξουαλική και ενδοοικογενειακή, που εκδηλώνεται ιδίως κατά μελών ευπαθών ομάδων, όπως οι μετανάστριες, οι αιτούσες διεθνή προστασία και οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, στο πλαίσιο ενόπλων συγκρούσεων, στράτευσης, στρατολόγησης ή πέραν αυτών, με έμφαση στην προστασία της γενετήσιας και αναπαραγωγικής υγείας και των σχετικών δικαιωμάτων.
- ◆ Αποκατάσταση και ενδυνάμωση των θυμάτων, που επιβίωσαν από ένοπλες συγκρούσεις και έμφυλη, σεξουαλική και ενδοοικογενειακή βία, σύμφωνα με τις ατομικές τους εμπειρίες και ανάγκες. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στις οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 στα δικαιώματα γυναικών και κοριτσιών.
- ◆ Ισόρροπη κατά φύλο αντιπροσώπευση, συμμετοχή και ηγεσία στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, με έμφαση κυρίως στους τομείς της εξωτερικής πολιτικής, της ασφάλειας και της άμυνας.
- ◆ Ενσωμάτωση της έμφυλης διάστασης στην δημόσια και ιδιωτική ζωή, μέσω της ενίσχυσης της ικανότητας ανταπόκρισης της δημόσιας διοίκησης σε ζητήματα, που άπτονται της εφαρμογής της Ατζέντας ΓΕΑ και της ουσιαστικής έμφυλης ισότητας, της προώθησης αυτών σε διμερές, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, καθώς και της ευαισθητοποίησης της ελληνικής κοινωνίας.

Γ5. Μορφές βίας κατά των γυναικών σε ένοπλες συγκρούσεις

Σεξουαλική βία

Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ) ορίζει ως **σεξουαλική βία**³⁰ κάθε μη συναινετική σεξουαλική πράξη ή απόπειρα για πράξη σεξουαλικής φύσης κατά προσώπου χωρίς την ελεύθερη συναίνεσή του/της, ανεξάρτητα από τη σχέση μεταξύ δράστη και θύματος, σε οποιονδήποτε χώρο, συμπεριλαμβανομένων, αλλά όχι μόνο, του σπιτιού και του χώρου εργασίας.

Σεξουαλική βία κατά τη διάρκεια ενόπλων συρράξεων³¹

Η σεξουαλική βία ειδικότερα έχει χρησιμοποιηθεί κατά τη διάρκεια ένοπλων συρράξεων, μεταξύ άλλων, ως μορφή βασανιστηρίου, για να την πρόκληση τραυματισμού, την απόσπαση πληροφοριών, για εξευτελισμό, εκφοβισμό και καταστροφή κοινοτήτων. Ο βιασμός γυναικών έχει χρησιμοποιηθεί για ταπείνωση του αντιπάλου, εκδίωξη κοινοτήτων και ομάδων από την περιοχή τους, και εκούσια εξάπλωση του ιού HIV. Γυναίκες έχουν εξαναγκαστεί σε σεξουαλική δουλεία και πολλές έχουν απαχθεί και εξαναγκαστεί να αναλάβουν τον ρόλο της «суζύγου» ως ανταμοιβή μαχητών. Οι μορφές που μπορεί να πάρει η σεξουαλική βία κατά τη διάρκεια πολεμικών συγκρούσεων είναι οι εξής:

• Βιασμός

Ο βιασμός ορίζεται ως η κάθε σεξουαλικής φύσης μη συναινετική κολπική, πρωκτική ή στοματική διείσδυση άλλου ατόμου, με οποιοδήποτε μέρος του σώματος ή αντικείμενο, καθώς και οποιαδήποτε άλλη μη συναινετική πράξη σεξουαλικού χαρακτήρα με τη χρήση εξαναγκασμού, βίας, απειλών, καταναγκασμού, εξαπάτησης, αιφνιδιασμού ή άλλου μέσου, ανεξάρτητα από τη σχέση του δράστη με το θύμα. Ο εξαναγκασμός άλλου ατόμου σε μη συναινετικές πράξεις σεξουαλικής φύσης με τρίτο πρόσωπο θεωρείται επίσης βιασμός. Συναίνεση είναι η εκούσια συμφωνία ως αποτέλεσμα της ελεύθερης βούλησης του ατόμου. Όταν το θύμα είναι παιδί κάτω από την ηλικία που ορίζει η εθνική νομοθεσία ως ηλι-

³⁰ WHO. (2012). *Understanding and addressing violence against women Sexual violence Sexual violence encompasses acts that range from verbal harassment to forced penetration, and an array of types of coercion, from social pressure and intimidation to physical force.* http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/77434/WHO_RHR_12.37_eng.pdf

³¹ European Institute for Gender (EIGE). *Glossary and Thesaurus.* Available <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1427?lang=el>

κία στην οποία δύναται να συναινέσει, η σεξουαλική επαφή μαζί του/της συνιστά βιασμό. Με βάση διεθνή νομικά κείμενα ο βιασμός γίνεται αντιληπτός ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών (ψήφισμα 48/104 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών με βάση την Οικουμενική Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου), ως μορφή βασανιστηρίου (σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου βάσει της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου), ως έγκλημα πολέμου (Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου) και ως μορφή διάκρισης κατά των γυναικών με βάση το φύλο (Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών, Γενική Σύσταση αριθ. 19 της επιτροπής CEDAW). Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, EIGE, για την επεξεργασία των στατιστικών δεδομένων έχει ορίσει την σεξουαλική βία ως κάθε σεξουαλικής φύσης μη συναινετική κολπική, πρωκτική ή στοματική διείσδυση άλλου ατόμου, με οποιοδήποτε μέρος του σώματος ή αντικείμενο, με τη χρήση βίας, εξαναγκασμού ή έχοντας εκμεταλλευτεί την ευάλωτη θέση του θύματος.³²

Στο ελληνικό νομικό πλαίσιο το έγκλημα του βιασμού ορίζεται ως εξής: Σύμφωνα με το άρθρο 336 ΠΚ (Ν.4619/2019- ΦΕΚ 95/Α/11-6-2019 όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4855/2021) νομικά υφίστανται οι εξής περιπτώσεις βιασμού: α) ο εξαναγκασμός άλλου σε επιχείρηση ή ανοχή γενετήσιας πράξης με τη χρήση σωματικής βίας ή απειλής σοβαρού και άμεσου κινδύνου ζωής ή σωματικής ακεραιότητας, β) το διακεκριμένο έγκλημα του ομαδικού βιασμού, γ) το διακεκριμένο έγκλημα του θανατηφόρου βιασμού και δ) το διακεκριμένο έγκλημα του βιασμού αν ο παθών είναι ανήλικος και ε) η επιχείρηση γενετήσιας πράξης (εκτός από την περίπτωση της παρ.1) χωρίς τη συναίνεση του παθόντος ατόμου. Το έγκλημα του βιασμού δύναται να διαπραχθεί εντός ή εκτός μιας συντροφικής σχέσης, με τη χρήση ή όχι τοξικών ουσιών και για πολιτισμικούς λόγους, όπως παρουσιάζεται στη συνέχεια.

• Σεξουαλική δουλεία

Μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης ατόμων μέσω της χρήσης ή της απειλής βίας, η οποία υπάρχει συχνά σε περιόδους ένοπλων συγκρούσεων ή κατοχής κατά τη διάρκεια πολέμου.

³² European Institute for Gender (EIGE). *Glossary and Thesaurus*. Available https://eige.europa.eu/publications-resources/thesaurus/terms/1199?language_content_entity=el

• Καταναγκαστική Στείρωση

Διαδικασία ελέγχου από άλλο/α άτομο/α της αναπαραγωγικής συμπεριφοράς μιας γυναίκας ή συγκεκριμένης ομάδας γυναικών. Πρόκειται για χειρουργική επέμβαση που στοχεύει ή επιτυγχάνει την αφαίρεση της ικανότητας μιας γυναίκας να αναπαραγάγει με φυσικό τρόπο, **χωρίς πρότερη συναίνεσή της** ύστερα από σχετική ενημέρωσή της ή χωρίς εκείνη να κατανοεί τη διαδικασία και τις συνέπειές της συγκεκριμένης επέμβασης στη ζωή της³³.

• Καταναγκαστική άμβλωση

Αφορά την εσκεμμένη διακοπή της κύησης χωρίς πρότερη ενημέρωση και συναίνεση της εγκύου. Ο όρος «διακοπή της κύησης» καλύπτει κάθε διαδικασία που συνεπάγεται αποβολή εμβρύου. Ο όρος καλύπτει οποιαδήποτε άμβλωση εκτελείται **χωρίς απόφαση της εγκύου** ύστερα από πλήρη ενημέρωσή της³⁴.

• Πρόωροι και καταναγκαστικοί γάμοι

Ο εκ προθέσεως εξαναγκασμός ενήλικα ατόμου ή παιδιού να συνάψει γάμο χωρίς την πλήρη, ενημερωμένη και ελεύθερη συναίνεσή του. Στην έννοια του καταναγκαστικού γάμου περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων ο γάμος ανηλίκων θηλυκών παιδιών και κοριτσιών με ηλικιωμένους άνδρες³⁵.

Μελέτες έχουν δείξει ότι οι πρόωροι και εξαναγκαστικοί γάμοι σε ένοπλες συγκρούσεις ενδέχεται να λειτουργούν «προφυλακτικά» έναντι πιθανών απαγωγών ή /και στρατολογήσεων από τους αντιμαχόμενους στρατούς³⁶. Οι πρόωροι γάμοι ως μια στρατηγική προφύλαξης από την σεξουαλική βία σε ένοπλες συγκρούσεις έχει διαπιστωθεί και σε άλλες μελέτες σχετικά με τα σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα των γυναικών και κορι-

³³ European Institute for Gender Equality (EIGE). *Glossary & Thesaurus*. <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1139?lang=el>

³⁴ European Institute for Gender Equality (EIGE). *Glossary & Thesaurus*. <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1135?lang=el>

³⁵ The Stop Violence Against Women website (STOPVAW). (2020). *Violence Against Women with Disabilities*. (20 September 2020). www.stopvaw.org. https://www.stopvaw.org/violence_against_women_with_disabilities

³⁶ Hutchinson, A., Waterhouse, P., March-McDonald, J., Neal, S., & Ingham, R. (2016). Understanding Early Marriage and Transactional Sex In the Context of Armed Conflict: Protection at a Price. *International Perspectives on Sexual and Reproductive Health*, 42(1), 45–49. <https://doi.org/10.1363/42e0416>

τσιών σε ένοπλες συγκρούσεις. Για παράδειγμα μια ανάλυση των ιατρικών αρχείων στο νοσοκομείο Pazi στην Ανατολική Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό διαπίστωσε ότι μεταξύ των γυναικών που λάμβαναν περίθαλψη για σεξουαλική βία, εκείνες που δεν είχαν παντρευτεί ποτέ ήταν έξι φορές περισσότερο να έχουν βιώσει σεξουαλική δουλεία σε σχέση με εκείνες που ήταν παντρεμένες, εγκαταλελειμμένες ή χήρες³⁷.

Καταναγκαστική πορνεία

Η σωματική και ψυχική κακοποίηση και σεξουαλική εκμετάλλευση εξαναγκαζόμενων γυναικών και παιδιών, μορφή σεξουαλικής δουλείας, ασύμβατη με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα. Καταναγκασμός σε εκπόρνευση σημαίνει στέρηση της προσωπικής ελευθερίας, άσκηση βίας (ξυλοδαρμός, σεξουαλικά και άλλα βασανιστήρια, ψυχολογική βία), παρακράτηση προσωπικών αντικειμένων, εγγράφων κ.λ.π. με αποτέλεσμα την ηθική, ψυχική και σωματική εξόντωση των γυναικών και την απώλεια της ταυτότητάς τους που τις οδηγεί συχνά στην αυτοκτονία.³⁸

Ανταλλακτικό σεξ στο πλαίσιο των ένοπλων συγκρούσεων

Το ανταλλακτικό σεξ αναφέρεται σε μη εμπορικές σεξουαλικές σχέσεις με ένα στοιχείο οικειότητας, όπου το σεξ ανταλλάσσεται με υλικό κέρδος³⁹. Αυτή η ανεπίσημη ανταλλαγή του ανταλλακτικού σεξ μπορεί να γίνει με μετρητά, τρόφιμα, ρούχα, μεταφορικά μέσα, αντικείμενα για την οικογένεια, δίδακτρα σχολείου, στέγαση ή/και για την προώθηση της κοινωνικής θέσης⁴⁰. Εξαιτίας της οικονομικής αστάθειας που προκαλείται από τις ένοπλες συγκρούσεις και της έλλειψης τροφίμων που συνεπάγεται, οι γυναίκες εμπλέκονται σε ανταλλακτικό σεξ για να αποφύγουν την πείνα και την οικογενειακή εξαθλίωση⁴¹. Επίσης, σε προσφυγικές δομές δεδομένης της ανισοτιμίας στις σχέσεις εξουσίας μεταξύ γυναικών

³⁷ Ο.π.

³⁸ European Institute for Gender (EIGE). Glossary and Thesaurus. Available at <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1138?lang=el>

³⁹ Stoebenau KH, Wamoyi J, Bobrova N. 2016 Revisiting the understanding of “transactional sex” in sub-Saharan Africa: a review and synthesis of the literature. *Soc Sci Med*. 2016;**168**:186–197.

⁴⁰ Mootz, J. J., Odejimi, O. A., Bhattacharya, A., Kann, B., Ettelbrick, J., Mello, M., Wainberg, M. L., & Khoshnood, K. (2022). Transactional sex work and HIV among women in conflict-affected Northeastern Uganda: a population-based study. *Conflict and health*, 16(1), 8. <https://doi.org/10.1186/s13031-022-00441-5>

⁴¹ Ο.π.

και ανδρών, δύναται να παρατηρηθεί κατάχρηση της εξουσίας από επιτροπές προσφύγων τα μέλη των οποίων είναι κυρίως άρρενα, αλλά και από άρρενα μέλη ανθρωπιστικών οργανισμών και κρατικών υπαλλήλων που δραστηριοποιούνται στις δομές αυτές, τα οποία έχει σημειωθεί ότι απαιτούν σεξ με αντάλλαγμα τη διανομή τροφίμων και άλλων πόρων⁴². Τέτοιες συναλλαγές τείνουν να λαμβάνουν χώρα μεταξύ νεότερων γυναικών και μεγαλύτερων σε ηλικία ανδρών, γεγονός που συμβάλλει σε μια ασυμμετρία ισχύος που αφήνει τις γυναίκες λιγότερο ικανές να διαπραγματευτούν τη χρήση προφυλακτικού ή να αποτρέψουν τον εξαναγκασμό⁴³.

Γυναικοκτονία

Γυναικοκτονία είναι η ανθρωποκτονία από πρόθεση, γυναικών επειδή είναι γυναίκες - με ευρύτερους ορισμούς να περιλαμβάνουν κάθε ανθρωποκτονία γυναίκας ή κοριτσιού. Η γυναικοκτονία συνήθως διαπράττεται από άντρες αλλά κάποιες φορές συνεργούν και γυναίκες, συνήθως μέλη της ίδιας οικογένειας. Στις περισσότερες περιπτώσεις την γυναικοκτονία διαπράττει ο σύντροφος ή πρώην σύντροφος που συνήθως είχε και μακρόχρονη κακοποιητική συμπεριφορά, απειλούσε, κακοποιούσε ή/και εκφόβιζε τη γυναίκα, η οποία πολύ συχνά βρίσκεται σε θέση φυσικής ή/και οικονομικής αδυναμίας σε σχέση με αυτόν⁴⁴.

Εγκλήματα τιμής

Τα εγκλήματα εις βάρος γυναικών που θεωρούνται ότι παραβίασαν τους ηθικούς νόμους ή τις παραδόσεις της κοινωνικής τους ομάδας όπως η μοιχεία, το σεξ ή η εγκυμοσύνη εκτός γάμου, και σκοτώνονται για την προστασία τη φήμη της οικογένειας. Ο δολοφόνος μπορεί να είναι άνδρας ή και γυναίκα της οικογένειας⁴⁵. Δολοφονίες γυναικών στο όνομα της τιμής μπορούν να λάβουν χώρα οπουδήποτε, αλλά είναι πιο σύνηθες σε περιοχές που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις και κατ' επέκταση εν δυνάμει όπου παρέχεται ασυ-

⁴² Ο.π.

⁴³ Ο.π.

⁴⁴ Πετράκη Γεωργία. (Επιμ.). (2020). *Γυναικοκτονίες: διαπιστώσεις, ερωτήματα και ερωτηματικά*. Τετράδια Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα. εκδ. Gutenberg, σελ 20

⁴⁵ Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. (2021). 2^η Ετήσια έκθεση για τη βία κατά των γυναικών στην Ελλάδα. [2h-ethsia-ekthesi.pdf \(isotita.gr\)](https://www.isotita.gr/2h-ethsia-ekthesi.pdf)

λία στα άτομα που διαπράττουν τέτοια εγκλήματα⁴⁶. Συνήθως πρόκειται για ενδοοικογενειακή βία, η οποία συχνά συνοδεύεται από σεξουαλική βία⁴⁷.

Εμπορία γυναικών με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση^{48, 49}

Η πρόσληψη, μεταφορά, διακίνηση, στέγαση ή υποδοχή προσώπων, συμπεριλαμβανομένης και της ανταλλαγής ή της μεταβίβασης εξουσίας επί των προσώπων αυτών, με την απειλή της χρήσης ή τη χρήση βίας ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, με απαγωγή, απάτη, παραπλάνηση, κατάχρηση εξουσίας ή ευάλωτης θέσης ή με πληρωμή ή αποδοχή χρημάτων ή άλλων απολαβών για την εξασφάλιση της συναίνεσης προσώπου κατέχοντος εξουσία επί ενός άλλου, με σκοπό εκμετάλλευσης.

Η εκμετάλλευση, σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2024/1712 για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της (άρθρο 2 παρ. 3) περιλαμβάνει, τουλάχιστον, την εκμετάλλευση της εκπόρνευσης άλλων ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την καταναγκαστική παροχή εργασίας ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της επαιτείας, τη δουλεία ή άλλες πρακτικές παρεμφερείς προς τη δουλεία, την οικιακή δουλεία, την εκμετάλλευση εγκληματικών δραστηριοτήτων ή την αφαίρεση οργάνων, ή την εκμετάλλευση της παρένθετης μητρότητας, του καταναγκαστικού γάμου ή της παράνομης υιοθεσίας.».

Οι γυναίκες και τα κορίτσια πέφτουν συνήθως θύματα εμπορίας, η οποία στοχεύει στη σεξουαλική και οικονομική εκμετάλλευση, ιδίως την πορνεία και την πορνογραφία, την καταναγκαστική εργασία, συμπεριλαμβανομένης της εργασίας στην εμπορική γεωργία και της οικιακής εργασίας, τον προσυμφωνημένο γάμο ή την «πώλησή» τους ως νύφες, τη στρατολόγησή τους για συμμετοχή σε εχθροπραξίες και για σχετικούς με αυτές σκοπούς όπως σεξουαλικές υπηρεσίες, μεταφορές και οικιακές λειτουργίες σε καταστάσεις εχθροπραξιών. Η εμπειρία των γυναικών και των κοριτσιών σχετικά με την εμπορία αν-

⁴⁶ Shalak, M., Markson, F., & Nepal, M. (2024). Gender-Based Violence and Women Reproductive Health in War Affected Area. *Korean journal of family medicine*, 45(1), 12-17. <https://doi.org/10.4082/kjfm.23.0169>

⁴⁷ Ο.π.

⁴⁸ Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.). *ΕΘΝΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ*. Ε.Κ.Κ.Α. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης. <https://ekka.org.gr/index.php/el/ethnikos-mixanismos-anaforas>

⁴⁹ European Institute for Gender (EIGE). *Glossary and Thesaurus*. Available at https://eige.europa.eu/publications-resources/thesaurus/terms/1448?language_content_entity=el

θρώπων διαφέρει από εκείνη των ανδρών και των αγοριών. Οι γυναίκες και τα κορίτσια τείνουν να υφίστανται δυσανάλογα βαρύτερες επιπτώσεις από τους άνδρες που πέφτουν θύματα εμπορίας, καθώς δυσκολεύονται να έχουν πρόσβαση στα υπάρχοντα προγράμματα βοήθειας για τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων. Έτσι, επιβάλλεται η ένταξη των αρχών της ισότητας των φύλων στη διαμόρφωση και την εφαρμογή νομοθεσίας και προγραμμάτων που αποσκοπούν στην πρόληψη της εμπορίας και της σωματεμπορίας ανθρώπων.

Απαγωγές

Η απαγωγή και η δουλεία είναι επίσης συχνές μορφές έμφυλης βίας σε περιοχές συγκρούσεων, όπου κορίτσια και γυναίκες απάγονται από στρατιωτικές ή αντάρτικες δυνάμεις που κάνουν επιδρομές και μεταφέρονται στο στρατόπεδο των στρατιωτών για να παρέχουν σεξουαλικές και οικιακές υπηρεσίες⁵⁰.

Συντροφική βία⁵¹

Σύνολο επιθετικών και καταναγκαστικών συμπεριφορών, συμπεριλαμβανομένων των σωματικών, σεξουαλικών και ψυχολογικών ενεργειών, καθώς και οικονομικού εξαναγκασμού, το οποίο οι ενήλικες ή οι έφηβοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν κατά των στενών συντρόφων τους χωρίς τη συγκατάθεσή τους. Τα αισθήματα, που προκύπτουν από την άσκηση αυτού του είδους βίας, η ντροπή, ο φόβος και η αδυναμία, δεν οδηγούν σε γνωστοποίησή της με αποτέλεσμα τις σχετικά λίγες καταδικαστικές αποφάσεις. Σε περιόδους δε ενόπλων συγκρούσεων και του άγχους, της πίεσης που προκαλείται από αυτές, ενδέχεται να πυροδοτήσει αύξηση των περιστατικών βίας μεταξύ ερωτικών συντρόφων ιδιαίτερα σε προσφυγικό πληθυσμό και εσωτερικά εκτοπισμένων ατόμων⁵².

⁵⁰ Praveen N., *Gender Based Violence in Armed Conflict and Displacement and Sustainable Development Goals: A Case Study in International Law*. Available at <https://www.uvu.edu/global/docs/wim22/sdg16/sdg16-praveen.pdf>

⁵¹ European Institute for Gender(EIGE). *Glossary and Thesaurus*. Available at https://eige.europa.eu/publications-resources/thesaurus/terms/1198?language_content_entity=el

⁵² Wirtz, A. L., Pham, K., Glass, N., Loochkartt, S., Kidane, T., Cuspoca, D., Rubenstein, L. S., Singh, S., & Vu, A. (2014). *Gender-based violence in conflict and displacement: qualitative findings from displaced women in Colombia*. *Conflict and health*, 8, 10. <https://doi.org/10.1186/1752-1505-8-10>

Γ6. Επιπτώσεις των ένοπλων συγκρούσεων στις γυναίκες και τα κορίτσια (συμπεράσματα από S/2002/1154)

Σύμφωνα με έκθεση του Security Council Report⁵³ οι επιπτώσεις των ενόπλων συγκρούσεων σε γυναίκες και κορίτσια είναι εν συντομία οι ακόλουθες:

- Πολλές από τις εμπειρίες των γυναικών και των κοριτσιών σε ένοπλες συγκρούσεις είναι παρόμοιες με εκείνες των ανδρών και των αγοριών. Υποφέρουν από τα ίδια τραύματα, εκτοπίζονται βίαια, τραυματίζονται και σκοτώνονται και αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο να εξασφαλίσουν τα προς το ζην κατά τη διάρκεια και μετά τη σύγκρουση. Υπάρχουν όμως και σημαντικές διαφορές. Οι γυναίκες και τα κορίτσια έχουν γίνει πρωταρχικοί στόχοι των ένοπλων συγκρούσεων και έχουν υποστεί δυσανάλογα τις επιπτώσεις τους - ιδιαίτερα καθώς η έμφυλη και η σεξουαλική βία έχουν γίνει όπλα πολέμου και συγκαταλέγονται στα καθοριστικά χαρακτηριστικά των σύγχρονων ένοπλων συγκρούσεων. Οι γυναίκες και τα παιδιά αποτελούν επίσης την πλειονότητα των προσφύγων και των εσωτερικά εκτοπισμένων στον κόσμο.
- Οι γυναίκες και τα κορίτσια είναι ευάλωτες σε όλες τις μορφές βίας, αλλά ιδιαίτερα στη σεξουαλική βία και εκμετάλλευση, συμπεριλαμβανομένων των βασανιστηρίων, του βιασμού, του μαζικού βιασμού, της εξαναγκαστικής εγκυμοσύνης, της σεξουαλικής δουλείας, της αναγκαστικής πορνείας και της εμπορίας ανθρώπων. Η εύκολη πρόσβαση σε όπλα αυξάνει τη διαπροσωπική βία, συμπεριλαμβανομένης της ενδοοικογενειακής βίας, η οποία συχνά συνεχίζεται και μπορεί ακόμη και να αυξηθεί μετά τη σύγκρουση.
- Οι ένοπλες συγκρούσεις επιδεινώνουν τις ανισότητες μεταξύ γυναικών και ανδρών και τις διακρίσεις εις βάρος των γυναικών και των κοριτσιών. Εάν οι γυναίκες δεν συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων, είναι απίθανο να εμπλακούν σε αποφάσεις σχετικά με τη σύγκρουση ή την ειρηνευτική διαδικασία.
- Οι συνέπειες για την υγεία των γυναικών και των κοριτσιών κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων είναι τεράστιες. Οι γυναίκες και τα κορίτσια είναι ιδιαίτερα ευάλωτες λόγω του σεξουαλικού και αναπαραγωγικού τους ρόλου. Οι διακρίσεις λόγω φύλου

⁵³ Security Council Report.. Impact of Armed Conflict on Women and Girls (conclusions from S/2002/1154). <https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/WPS%202010%20Sidebar2.pdf>

μπορεί να οδηγήσουν σε άνιση κατανομή της τροφής. Το βίωμα ή η μαρτυρία θανάτου, χωρισμού, βιασμού, βασανιστηρίων, καταστροφής, απώλειας βιοπορισμού και υλικής στέρησης μπορεί να προκαλέσει σοβαρό ψυχικό και κοινωνικό στρες.

- Τα καθημερινά καθήκοντα των γυναικών ως παρόχων και φροντιστριών γίνονται όλο και πιο δύσκολα και επικίνδυνα, ιδίως καθώς οι δημόσιες υπηρεσίες και τα οικιακά αγαθά γίνονται όλο και λιγότερο διαθέσιμα. Οι ένοπλες συγκρούσεις αναγκάζουν τις γυναίκες να αναλάβουν περισσότερες ευθύνες για την ασφάλεια της οικογένειας και τα μέσα διαβίωσης. Αλλά η έλλειψη δικαιωμάτων γης και ιδιοκτησίας περιορίζει τις προσπάθειές τους. Οι γυναίκες και τα κορίτσια αναλαμβάνουν νέα ή μη παραδοσιακά επαγγέλματα. Αναγκασμένες να εγκαταλείψουν τον επίσημο τομέα και με τον αυξανόμενο ανταγωνισμό στον ανεπίσημο τομέα, μπορεί να ωθηθούν σε επικίνδυνες παράνομες δραστηριότητες.
- Οι ένοπλες συγκρούσεις αλλάζουν επίσης τις κοινωνικές δομές και σχέσεις. Γυναίκες καθώς και άνδρες πέφτουν θύματα κράτησης και «εξαφάνισης». Η «εξαφάνιση» ανδρών συγγενών επηρεάζει ιδιαίτερα τις γυναίκες σε κοινωνίες όπου η θέση τους συνδέεται άμεσα με τις σχέσεις τους με τους άνδρες. Οι γυναίκες τραυματίζονται και δεν μπορούν να βρουν ένα τέλος όσο εξακολουθούν να ελπίζουν στην επιστροφή των συγγενών τους.
- Τα κορίτσια αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες. Μπορεί να εξαναγκαστούν σε πρόωγους γάμους ως στρατηγική αντιμετώπισης σε οικονομικά απελπισμένα νοικοκυριά. Η εγγραφή των κοριτσιών στα σχολεία συχνά μειώνεται σε περιόδους πολέμου. Όταν αναγκάζονται να γίνουν αρχηγοί νοικοκυριών, τα κορίτσια περιθωριοποιούνται ιδιαίτερα, υφίστανται κοινωνικό στιγματισμό και διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο κακοποίησης και σεξουαλικής βίας.
- Οι γυναίκες και τα κορίτσια πρόσφυγες, επαναπατριζόμενες και εσωτερικά εκτοπισμένες υφίστανται παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθ' όλη τη διάρκεια της φυγής τους, σε καταυλισμούς και κατά την επανεγκατάσταση. Οι αδύναμες ή χαμένες δομές κοινωνικής υποστήριξης έχουν ως αποτέλεσμα λιγότερη ασφάλεια, υψηλότερο κίνδυνο παρενόχλησης ή κακοποίησης και προβλήματα στην πρόσβαση σε βοήθεια που είναι απαραίτητη για την επιβίωση. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες

και τα κορίτσια δεν εντοπίζονται και δεν αντιμετωπίζονται πάντοτε κατά τον σχεδιασμό και τη διαχείριση των καταυλισμών. Η αυξημένη συμμετοχή των γυναικών στις αποφάσεις σχετικά με την οργάνωση των καταυλισμών, τη διάταξη των καταφυγίων και των εγκαταστάσεων και τη διανομή των προμηθειών είναι κρίσιμη για τη μείωση των κινδύνων για τις γυναίκες και τα κορίτσια.

- Οι γυναίκες και τα κορίτσια δεν είναι μόνο θύματα στις ένοπλες συγκρούσεις: είναι επίσης ενεργοί παράγοντες. Μπορεί να επιλέξουν να συμμετάσχουν στη σύγκρουση ή να παράσχουν μη στρατιωτική υποστήριξη- ή μπορεί να χειραγωγηθούν ή να εξαναγκαστούν σε διάφορους ρόλους. Οι γυναίκες και τα κορίτσια μπορεί να εξαναγκαστούν σε σεξουαλική δουλειά ή να εξαναγκαστούν να εργαστούν ως οικιακές βοηθοί για μαχόμενες ομάδες. Πολλές γυναίκες οργανώνονται για την επίλυση των συγκρούσεων, την ειρήνευση και τον αφοπλισμό. Συμμετέχουν στην ανοικοδόμηση του κοινωνικού, πολιτιστικού, οικονομικού και πολιτικού ιστού των κοινωνιών τους. Αλλά ακόμη και όταν οι γυναίκες έχουν συμμετάσχει σε άτυπες ειρηνευτικές διαδικασίες, συνήθως παραγκωνίζονται όταν αρχίζουν οι επίσημες ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις.
- Ο ιδιαίτερος αντίκτυπος των συγκρούσεων στις γυναίκες και τα κορίτσια απαιτεί ειδικές απαντήσεις από τη διεθνή κοινότητα. Οι διαφορές και οι ανισότητες με βάση το φύλο πρέπει να αντιμετωπίζονται στις πολιτικές, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή σε όλες τις ειρηνευτικές επιχειρήσεις, τις ανθρωπιστικές δραστηριότητες και τις προσπάθειες ανοικοδόμησης.

Γ7. Σημασία συμμετοχής γυναικών στην επίλυση συγκρούσεων (Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια)⁵⁴

Το 2020, ο Γενικός Γραμματέας διατύπωσε πέντε στόχους για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια για την επόμενη δεκαετία. Ένας από αυτούς αφορά στην πλήρη, ισότιμη και ουσιαστική συμμετοχή των γυναικών ως αδιαπραγμάτευτη πολιτική προτεραιότητα για τα Ηνωμένα Έθνη με στόχο την επίτευξη απτών αποτελεσμάτων μέσα στα επόμενα 10 χρόνια.

⁵⁴ UN. *Meaningful participation of women in peacemaking, peacekeeping and peacebuilding efforts*. Available at <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n23/279/08/pdf/n2327908.pdf/>

Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει την έκκλησή του για ενίσχυση της πλήρους, ισότιμης και ουσιαστικής συμμετοχής και ηγεσίας των γυναικών και των κοριτσιών στην πρόληψη και την επίλυση συγκρούσεων καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου των συγκρούσεων, μεταξύ άλλων στην επίσημη και την άτυπη διαμεσολάβηση, τη διαχείριση κρίσεων, την οικοδόμηση και τη διατήρηση της ειρήνης, τις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις, την αποστράτευση, τον αφοπλισμό και την επανένταξη, τη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας και άλλες διαδικασίες ανάκαμψης και ανασυγκρότησης. Υπενθυμίζει τη δέσμευσή του να στηρίξει την ισότιμη, πλήρη, αποτελεσματική και ουσιαστική συμμετοχή γυναικών και νέων, σε όλη τους την πολυμορφία, μεταξύ άλλων σε όλους τους τομείς της δημόσιας και της πολιτικής ζωής, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία 2020-2024. Η σημαντική αύξηση της ηγεσίας και της συμμετοχής των γυναικών σε όλες τις πτυχές της ειρήνης και της ασφάλειας είναι απαραίτητη όχι μόνο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ισότητα των φύλων, τη συμπεριληπτική διακυβέρνηση και την κοινωνική συνοχή, αλλά και για τη βιώσιμη επίλυση συγκρούσεων και κρίσεων.

04

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΝΕΟ ΕΣΔΙΦ

2021 - 2025

ΚΑΙ ΝΕΑ ΥΠΟΕΡΓΑ ΤΗΣ ΓΓΙΑΔ

Δ1. PANIC BUTTON

Τι είναι το PANIC BUTTON

Πρόκειται για μια ψηφιακή εφαρμογή που χορηγείται σε γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας, οι οποίες αφού την εγκαταστήσουν σε κινητό τηλέφωνο έξυπνης τεχνολογίας (smartphone) έχουν την δυνατότητα άμεσης και ασφαλούς ειδοποίησης της Ελληνικής Αστυνομίας σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας, που συνδέονται με απειλή ή κίνδυνο της ζωής ή σωματικής ακεραιότητας.

Η εφαρμογή εγκαθίσταται σε κινητά τηλέφωνα έξυπνης τεχνολογίας (smartphones) ανεξαρτήτως του παρόχου της κινητής τηλεφωνίας της κατόχου του κινητού (δηλαδή ανεξαρτήτως εάν ο πάροχος είναι η Cosmote, Vodafone κλπ).

Δικαιούχοι εγγραφής στην εφαρμογή και εγκατάστασης στα κινητά τους τηλέφωνα, κατά την πιλοτική εφαρμογή ήταν γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας στην Περιφέρεια Αττικής και στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης.

Οι αστυνομικές αρχές και τα Συμβουλευτικά Κέντρα σε Αττική και Θεσσαλονίκη ενημέρωναν τις δικαιούχους για τη δυνατότητά τους να αποκτήσουν και να χρησιμοποιήσουν την εφαρμογή (Panic Button). Η εφαρμογή και η εγκατάστασή της παρέχονται **ΔΩΡΕΑΝ**.

Τρόπος Χρήσης και Λειτουργίας της Εφαρμογής

Μετά την εγκατάσταση της εφαρμογής στο κινητό της τηλέφωνο η χρήστρια μπορεί να ειδοποιεί την Άμεση Δράση (το 100), όπου και αν βρίσκεται, δηλαδή όχι μόνο όταν είναι στο σπίτι της.

Η Άμεση Δράση ενημερώνεται για την απειλή ή τον κίνδυνο της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας της δικαιούχου, λαμβάνει τα στοιχεία και την τοποθεσία μέσω του στίγματος που δίνει η εφαρμογή και επεμβαίνει για την προστασία της.

Με το άρθρο 19 του ν. 4995/2022 (Α' 216) θεσπίστηκε η πιλοτική λειτουργία του προγράμματος αξιοποίησης της ψηφιακής εφαρμογής «**Panic Button**» (**κουμπί πανικού**). Τα ειδικότερα θέματα της πιλοτικής λειτουργίας του προγράμματος ρυθμίστηκαν με την υπ' αριθμ. 111847/2022 ΚΥΑ (Β' 6007).

Κατά τη διάρκεια της πιλοτικής εφαρμογής η οποία ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2023 σε Αττική και Θεσσαλονίκη και μέχρι το τέλος του έτους, από τις Γενικές Αστυνομικές Διευθύνσεις Αττικής και Θεσσαλονίκης, **3599** γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας ενημερώθηκαν για την εφαρμογή και **915** την εγκατέστησαν στα κινητά τους τηλέφωνα. Από τις εξυπηρετούμενες των Συμβουλευτικών Κέντρων **352** γυναίκες ενημερώθηκαν και **71** από αυτές εγκατέστησαν την εφαρμογή στο ΣΚ.

Τα αυτοματοποιημένα μηνύματα βοήθειας που εστάλησαν στην αρμόδια Αστυνομική Υπηρεσία (οι ενεργοποιήσεις δηλαδή του Panic button) ανέρχονται στα **187**.

Στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης τηρείται και λειτουργεί βάση δεδομένων με την ονομασία (Panic Button), στην οποία καταχωρούνται κρυπτογραφημένες, οι απαραίτητες εξατομικευμένες πληροφορίες του εγγεγραμμένου στην εφαρμογή προσώπου για τον σκοπό λειτουργίας της εφαρμογής.

Χορήγηση της Εφαρμογής στα Συμβουλευτικά Κέντρα

Η χορήγηση της εφαρμογής από τα συμβουλευτικά κέντρα λαμβάνει υπόψη τις εξατομικευμένες ανάγκες κάθε γυναίκας και τους παράγοντες κινδύνου που συντρέχουν σε κάθε περίπτωση όπως αυτοί προκύπτουν κατά τη διάρκεια της συμβουλευτικής διαδικασίας και συνεκτιμώνται από τον/την σύμβουλο και την συμβουλευόμενη. Δίνεται σε οποιοδήποτε στάδιο της συμβουλευτικής διαδικασίας κατά το οποίο θα εκτιμηθεί ότι υπάρχει σοβαρός κίνδυνος για την σωματική ακεραιότητα ή και τη ζωή της γυναίκας.

Η λειτουργία του Panic Button αξιολογήθηκε από τα στελέχη των Συμβουλευτικών Κέντρων ως θετική. Οι γυναίκες που έλαβαν την εφαρμογή, ανέφεραν ότι αισθάνθηκαν ασφάλεια και ανακούφιση από την ύπαρξη αυτής της δυνατότητας, ακόμη και αν δεν την χρησιμοποιήσουν ποτέ. Διαπιστώθηκε ότι πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό εργαλείο που συμβάλλει αποτελεσματικά στην ασφάλεια και προστασία των γυναικών θυμάτων βίας.

Με βάση αυτά τα δεδομένα προτάθηκε, από την Υπηρεσία, με την υπ'αρ. 105992/4.12.2023 εισήγηση, η πιλοτική λειτουργία του προγράμματος Panic Button να επεκταθεί χωρικά σε όλη τη χώρα και να παραταθεί χρονικά η χορήγηση και λειτουργία της. Στα ΦΕΚ 2921/23.5.2024 τεύχος Β' και ΦΕΚ 2922/23.5.2024 τεύχος Β' δημοσιεύτηκαν οι υπουργι-

κές αποφάσεις για την χωρική και χρονική επέκταση της εφαρμογής και οι ρυθμίσεις των ειδικότερων θεμάτων χορήγησής της.

Το Panic Button χορηγείται πλέον **σε όλη τη χώρα** από όλα τα Συμβουλευτικά Κέντρα και την Ελληνική Αστυνομία. Η ΓΓΙΑΔ δημιούργησε εφαρμογή google drive και όλα τα Συμβουλευτικά Κέντρα της χώρας καταχωρούν τα σχετικά με την χορήγηση της εφαρμογής στοιχεία.

Επιπλέον δικαιούχοι εγγραφής στην εφαρμογή Panic Button και εγκατάστασής της στα κινητά τους τηλέφωνα, είναι όλα τα ενήλικα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3500/2006 (Α' 232).

Από 1-1-2024 έως 30-9-2024 (από 10/6/2024 σε όλη την επικράτεια) από τις αστυνομικές διευθύνσεις **11.825** γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας ενημερώθηκαν για την εφαρμογή και **3.826** την εγκατέστησαν στα κινητά τους τηλέφωνα. Από τα Συμβουλευτικά Κέντρα, για το ίδιο διάστημα, **649** γυναίκες ενημερώθηκαν και **111 γυναίκες** από αυτές εγκατέστησαν την εφαρμογή στο κινητό τους τηλέφωνο.

Τα αυτοματοποιημένα μηνύματα βοήθειας που εστάλησαν (οι ενεργοποιήσεις δηλαδή του panic button) ανέρχονται για το διάστημα αυτό στα **513**, σε αυτό το νούμερο όμως περιλαμβάνονται και μηνύματα από τις άλλες ομάδες δικαιούχων ενήλικων θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας που έχουν λάβει από τα αστυνομικά τμήματα την εφαρμογή.

Δ2. Συνεργασία ΓΓΙΑΔ – ΔΥΠΑ

2.1 Ενεργό Επιδοτούμενο Πρόγραμμα Απασχόλησης σε εξυπηρετούμενες γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας ή/ και έμφυλης βίας του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ

Στο πλαίσιο συνεργασίας της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ) με τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) από τον Μάρτιο του 2021, λήφθηκε μέριμνα ώστε να ενταχθούν στο πρόγραμμα απασχόλησης των ευπαθών κοινωνικών ομάδων και οι άνεργες γυναίκες θύματα έμφυλης ή/και ενδοοικογενειακής βίας. Στο εν λόγω πρόγραμμα υπεύθυνος φορέας υλοποίησης, διαχείρισης, αξιολόγησης και παρακολούθησης είναι η ΔΥΠΑ.

Το ενεργό επιδοτούμενο πρόγραμμα από τον Σεπτέμβριο του 2022, (ΦΕΚ 5106/Β/29-09-2022), περιλαμβάνει την δημιουργία 10.000 νέων θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης για άτομα που ανήκουν στις ευπαθείς και ειδικές ομάδες του πληθυσμού μεταξύ των οποίων είναι και οι γυναίκες θύματα έμφυλης ή/και ενδοοικογενειακής βίας που εξυπηρετούνται από τις δομές του δικτύου της ΓΓΙΑΔ.

Η ένταξη των γυναικών στο πρόγραμμα ως θυμάτων έμφυλης ή/και ενδοοικογενειακής βίας προϋποθέτει την προσκόμιση βεβαίωσης. Η βεβαίωση χορηγείται από τους παρακάτω φορείς:

- Για το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ), από τον νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα, κατόπιν εισήγησης από τον/την προϊστάμενο/η της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών.
- Για τα Συμβουλευτικά Κέντρα του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ), από τον νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα, κατόπιν εισήγησης της Τριμελούς Επιστημονικής Επιτροπής.
- Για τα Συμβουλευτικά Κέντρα και τους Ξενώνες των Δήμων, από τον νόμιμο εκπρόσωπο του Δήμου, κατόπιν εισήγησης του/της προϊσταμένου/ης της Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών.
- Για τους Ξενώνες του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), από τον νόμιμο εκπρόσωπο, κατόπιν εισήγησης του/της Προϊσταμένου/ης της Κοινωνικής Υπηρεσίας.

Η χορήγηση της βεβαίωσης στην εξυπηρετούμενη γίνεται κατόπιν παρακολούθησης κύκλου συνεδριών εργασιακής στήριξης, στις δομές του δικτύου της ΓΓΙΑΔ, μετά και από σχετική αίτησή της. Στην συνέχεια η ενδιαφερόμενη κοινοποιεί την βεβαίωση στο ΚΠΑ ή στο Γραφείο ΕΚΟ οπότε και εκδηλώνει την πρόθεσή της να ενταχθεί στο πρόγραμμα.

Η ένταξη των γυναικών στο πρόγραμμα εξαρτάται επίσης από τα παρακάτω: α) εάν είναι εγγεγραμμένες στο μητρώο ανέργων της ΔΥΠΑ, β) εάν έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία “εξατομικευμένης προσέγγισης”, και γ) εάν είναι Έλληνες πολίτες ή πολίτες άλλου κράτους μέλους της ΕΕ ή ομογενείς που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στη χώρα μας ή πολίτες τρίτων χωρών που έχουν άδεια διαμονής για εξαρτημένη εργασία τουλάχιστον για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί το πρόγραμμα.

Οι ωφελούμενες μπορούν να παραμείνουν στην θέση εργασίας για 24 μήνες, οπότε και διαρκεί η επιχορήγηση του προγράμματος καθώς και για 8 επιπλέον μήνες, οπότε διαρκεί το διάστημα δέσμευσης του προγράμματος.

Την ευθύνη της αίτησης υπαγωγής στο πρόγραμμα την έχουν οι ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά οι εργοδότες του ιδιωτικού τομέα και όχι οι ωφελούμενες.

Από την αρχή της συνεργασίας μας με την ΔΥΠΑ έχουν υποβληθεί 253 αιτήσεις και έχουν χορηγηθεί οι αντίστοιχες βεβαιώσεις για τις ωφελούμενες του δικτύου δομών της ΓΓΙΑΔ.

Για την χρονική περίοδο από τον 11/2023 έως τον 09/2024, ο αριθμός των βεβαιώσεων που έχουν χορηγηθεί είναι: α) τριάντα πέντε (35) για τις εξυπηρετούμενες των Συμβουλευτικών Κέντρων και β) τέσσερις (4) για τις γυναίκες που διαμένουν στους Ξενώνες Φιλοξενίας.

1.2 Ειδικό Βοήθημα Ευάλωτων Ομάδων, για γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής ή/και έμφυλης βίας του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ

Από τον Φεβρουάριο του 2024, (ΦΕΚ 'Β 7469/29.12.2023) οι γυναίκες θύματα έμφυλης ή /και ενδοοικογενειακής βίας, είναι δικαιούχοι «Ειδικού Βοηθήματος Ευάλωτων Ομάδων» της ΔΥΠΑ. Η νέα αυτή παροχή αποσκοπεί στην στήριξη της ανωτέρω κατηγορίας των γυναικών, που λόγω της ευαλωτότητάς τους αντιμετωπίζουν δυσκολίες ένταξης στη αγορά εργασίας.

Προϋποθέσεις για τη χορήγηση του βοηθήματος είναι:

- να είναι εγγεγραμμένες στο Ψηφιακό Μητρώο Ανέργων της ΔΥΠΑ,
- να έχουν πραγματοποιήσει 1-75 ημέρες ασφάλισης στον e-ΕΦΚΑ οποτεδήποτε τα τελευταία 2 έτη πριν από την υποβολή της αίτησης,
- να έχουν εισόδημα έως 16.000 € οι άγαμες, 24.000 € οι έγγαμες (προσαυξανόμενο κατά 5.000 € ανά τέκνο) ή 29.000 € οι μονογονεϊκές οικογένειες (προσαυξανόμενο κατά 5.000 € για κάθε τέκνο μετά το πρώτο) και παράλληλα, το ύψος των συνολικών ακαθαρίστων εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα της οικογένειας να μην υπερβαίνει τα 80.000 €,

- να μην είναι παράλληλα δικαιούχοι:
 - τακτικής επιδότησης ανεργίας,
 - επιδόματος μακροχρόνια ανέργων,
 - βοηθήματος αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολουμένων,
 - ειδικού εποχικού βοηθήματος.

Η παροχή καταβάλλεται κάθε 2 έτη. Το ποσό του βοηθήματος ορίζεται στα 718,50 € προσαυξανόμενο κατά 10% για κάθε παιδί.

Η ένταξη των γυναικών στην παροχή ως θυμάτων έμφυλης ή/και ενδοοικογενειακής βίας προϋποθέτει την προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης, η οποία χορηγείται από τους παρακάτω φορείς:

- Για το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ), από τον νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα.
- Για τα Συμβουλευτικά Κέντρα του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ), από τον νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα.
- Για τα Συμβουλευτικά Κέντρα και τους Ξενώνες των Δήμων, από τον νόμιμο εκπρόσωπο του Δήμου.
- Για τους Ξενώνες του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), από τον νόμιμο εκπρόσωπο.

Οι ενδιαφερόμενες υποβάλλουν αποκλειστικά ηλεκτρονικά τις αιτήσεις τους μέσω της gov.gr με τους κωδικούς TAXISnet, στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://www.gov.gr/ipiresies/ergasia-kai-asphalise/anergia/eidiko-boethema-se-eualotes-koinonikes-omades>

1.1 «Ανεξάρτητη Δυνατή Ελεύθερη» - Κοινή δράση της ΔΥΠΑ με τα Υπουργεία Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, και Προστασίας του Πολίτη για τη στήριξη των κακοποιημένων γυναικών

Μνημόνιο συνεργασίας υπογράφηκε τον Μάρτιο του 2024, για τη στήριξη των γυναικών θυμάτων έμφυλης ή/και ενδοοικογενειακής βίας μεταξύ της ΔΥΠΑ του Υπουργείου Ερ-

γασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας καθώς και του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

Η κοινή αυτή δράση με τίτλο: «Ανεξάρτητη Δυνατή Ελεύθερη» έχει στόχο να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες απασχόλησης και να ενισχύσει την οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών που επιθυμούν να απομακρυνθούν από το κακοποιητικό τους περιβάλλον.

Η δράση αυτή που έχει πανελλαδική εμβέλεια και επιτρέπει στις γυναίκες να ενταχθούν χωρίς απαραίτητη προϋπόθεση την εγγραφή τους στο Μητρώων Ανέργων γίνεται σε συνεργασία με την Μονάδα Εξυπηρέτησης Μεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων (ΜΕΜΜΕ) της ΔΥΠΑ.

Ειδικά για γυναίκες θύματα έμφυλης ή/ και ενδοοικογενειακής βίας, έχει δημιουργηθεί συγκεκριμένη ηλεκτρονική διεύθυνση, στην οποία μπορούν να στείλουν σχετικό e-mail για να δηλώσουν το ενδιαφέρον τους για θέσεις εργασίας: SupportForWomen@dypa.gov.gr

Δ3. Έκτακτα Καταλύματα

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (ΓΓΙΑΔ) ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ (ΠΟΞ)

Στις **18 Ιανουαρίου 2024**, υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της **ΓΓΙΑΔ** και της **ΠΟΞ**, με σκοπό να αναπτύξουν από κοινού πρωτοβουλίες και δράσεις για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της παρενόχλησης λόγω φύλου στο χώρο εργασίας, στο πλαίσιο της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 190 όπως κυρώθηκε με τον Νόμο 4808/2021.

Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων εκπροσωπεί 55 ενώσεις ξενοδόχων με 6.500 ξενοδοχεία μέλη που απασχολούν περίπου 200.000 άτομα, από το οποίο άνω του 50% είναι γυναίκες.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του Μνημονίου Συνεργασίας, η ΓΓΙΑΔ έχει τη δυνατότητα χρήσης καταλυμάτων, που παρέχει δωρεάν η ΠΟΞ και τα οποία θα λειτουργούν επικουρικά προς τους ξενώνες του δικτύου για την κάλυψη έκτακτων αναγκών παροχής άμεσης φιλοξενίας σε γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας και τα παιδιά τους.

Τα στελέχη της **Γραμμής 15900** είναι αρμόδια για την διαχείριση όλης της διαδικασίας, καθώς η γραμμή λειτουργεί 24ώρες το 24ωρο και 365 μέρες το χρόνο.

Η γυναίκα δύναται να διαμείνει προσωρινά σε έκτακτο κατάλυμα μέχρι και την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης από τον Κανονισμό Λειτουργίας διαδικασίας οριστικής εισαγωγής της και φιλοξενίας της σε ξενώνα φιλοξενίας.

Υπενθυμίζουμε ότι σύμφωνα με τον με **Α.Π.: 21919/22.5.2018 (ΑΔΑ: ΨΔΔΤ465Χ07-138)** Κανονισμό, πριν την εισαγωγή κάποιας γυναίκας σε ξενώνα φιλοξενίας απαιτούνται ορισμένες ιατρικές εξετάσεις ώστε να αποκλειστούν μεταδοτικά νοσήματα με σκοπό την διασφάλιση της υγείας τόσο της ίδιας όσο και των άλλων γυναικών ή/και των παιδιών τους που ήδη φιλοξενοούνται στη δομή.

Από τον Μάιο του 2024 μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2024, παρασχέθηκε κατάλυμα της ΠΟΞ σε τριάντα μία (**31**) γυναίκες που είχαν ανάγκη για έκτακτη φιλοξενία.

Οι περιοχές στις οποίες υπήρξε ανάγκη για παροχή έκτακτης φιλοξενίας ήταν η Αττική, η Θεσσαλονίκη, η Ρόδος και η Κρήτη.

Δ4. Παρουσίαση της Ομάδας Εργασίας για την «Κλιματική Κρίση και Ισότητα των Φύλων

Στο πλαίσιο ανάληψης πρωτοβουλιών για την ορατότητα της διασύνδεσης κρίσης περιβάλλοντος, ανθρωπογενών παρεμβάσεων και ισότητας των φύλων και της οριζόντιας ένταξης της οπτικής του φύλου στις περιβαλλοντικές πολιτικές και στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και μείωσης του κινδύνου καταστροφών η ΓΓΙΑΔ με πρωτοβουλία της τ. ΓΓ της ΓΓΙΑΔ κ. Ζ. Δημαδάμα, συνέστησε τον Δεκέμβριο του 2023 Ομάδα έργου με στόχο την αποτύπωση του έμφυλου χάρτη των διαστάσεων και επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης και την διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής.

Η ομάδα διεπιστημονικού χαρακτήρα, με την συμμετοχή εκπροσώπων ΑΕΙ της χώρας, Φορέων και Κοινωνίας Πολιτών, κατόπιν αρκετών συναντήσεων ως προς το περιεχόμενο και την δομή ενός Θεματικού Οδηγού για το παραπάνω ζήτημα, ανέλαβε την εκπόνηση του Οδηγού, ο οποίος παρουσιάστηκε στο σύνολό του, στις 04-07-2024, παρουσία της Υφυπουργού ΥΚΟΙΣΟ, κ. Κ. Παπακώστα, διαρθρωμένου σε 2 βασικούς άξονες: Ο πρώτος άξο-

νας αφορά στην ανάδειξη των έμφυλων επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης (υγεία, φροντίδα-ευαλωτότητα, εργασία, έμφυλη βία, οικονομία, ενεργειακή φτώχεια, καταστροφές, κλιματικοί μετανάστες/ριες-πρόσφυγες-σες) και ο δεύτερος στην διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής με στόχο την λήψη των αναγκαίων μέτρων και υλοποίησης πολιτικών με έμφυλο πρόσημο ως προς την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των γυναικών στις διαδικασίες προσαρμογής και πράσινης μετάβασης, την πρόσβαση σε πόρους και ισότιμη συμμετοχή στα κέντρα λήψης αποφάσεων για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, την εκπαίδευση γυναικών και του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου σε ζητήματα κλιματικής κρίσης, την συσχέτιση αυτής με την άρση των στερεοτύπων και των εμποδίων λόγω φύλου. Από πλευράς ΓΓΙΑΔ, 3 στελέχη συνεισέφεραν με τις εργασίες τους στον πρώτο άξονα, συγγράφοντας τα κεφάλαια **α.** για την ανάδειξη της σχέσης κλιματικής κρίσης και μετανάστευσης, εκτοπισμού, μετατοπίσεων πληθυσμών και ενίσχυσης προσφυγικών ροών και **β.** την συσχέτιση της κλιματικής κρίσης και την ενίσχυση της έμφυλης βίας.

Η ΓΓΙΑΔ λαμβάνοντας υπόψη ότι, η κλιματική κρίση αποτελεί μείζον ζήτημα για την ισότητα των φύλων, δεδομένου ότι λειτουργεί πολλαπλασιαστικά των απειλών, των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων σε βάρος των γυναικών και κοριτσιών, θέτει ως προτεραιότητά της την ένταξη πολιτικών και δράσεων για την κλιματική κρίση και την έμφυλη ισότητα.

Στο πλαίσιο αυτό και εν όψει του νέου ΕΣΔΙΦ, η ΓΓΙΑΔ προτίθεται να εντάξει την κλιματική κρίση και ισότητα των φύλων στις άμεσες προτεραιότητές της, προκειμένου να διαμορφώσει ένα συνεκτικό πλαίσιο δράση και πολιτικών προς αυτή την κατεύθυνση.

Δ5. Επιμορφωτικές Δράσεις σε Επαγγελματίες

Η ΓΓΙΑΔ σε συνεργασία με το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ) και την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Υ.Α. του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες) διοργάνωσε επιμορφωτικά σεμινάρια υπό την κεντρική θεματική: «Εκπαίδευση για την Έμφυλη Βία και τις καταχρηστικές/παραβιαστικές συμπεριφορές» που απευθύνονταν σε επαγγελματίες πεδίου που υποστηρίζουν αιτούντες/σες άσυλο και πρόσφυγες. Για την υλοποίηση των σεμιναρίων οι συν διοργανωτές συνεργάστηκαν με το Υπουργείο Μετανάστευση και Ασύλου, την Ελληνική Αστυνομία (ΕΑ), τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) και την Ομά-

δα Διαχείρισης του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς (ΕΜΑ) για την προστασία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων- ΕΜΑ- ΕΚΚΑ, εκπρόσωποι των οποίων συμμετείχαν με εισηγήσεις. Οι θεματικές κάλυπταν ένα ευρύ πεδίο που αφορά στην πρόληψη και την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας σε θεσμικό επίπεδο αλλά και με αναφορά στους παράγοντες που ενισχύουν το φαινόμενο και τρόπους καταπολέμησης αυτού με έμφαση στον προσφυγικό πληθυσμό.

Τα σεμινάρια πραγματοποιήθηκαν στον Πύργο Ηλείας 27-28 Μαΐου 2024 και στη Σάμο στις 27-28 Ιουνίου 2024, ενώ η τελευταία διημερίδα για το έτος 2024 έχει προγραμματιστεί να γίνει στην Ορεστιάδα Έβρου 19-20 Νοεμβρίου 2024. Στόχος των επιμορφώσεων είναι η ενίσχυση των ικανοτήτων του προσωπικού, στην καταπολέμηση των στερεοτύπων και στην ευαισθητοποίηση του κοινού σε ζητήματα διαπολιτισμικότητας. Η εν λόγω δράση εντάσσεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ) 2021 - 2025 και έλαβε χώρα στο πλαίσιο του Μνημονίου Συνεργασίας της ΓΓΙΑΔ και του ΚΕΘΙ με την Υ.Α. του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Συγκεκριμένα, οι επιμορφώσεις απευθύνονταν σε υπαλλήλους κρατικών φορέων που παρέχουν υπηρεσίες σε προσφυγικό και μεταναστευτικό πληθυσμό, προσωπικό που εργάζεται στην πρώτη γραμμή όπως στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) και στις Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές Νήσων (ΚΕΔΝ) και στις δομές φιλοξενίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, προσωπικό του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), αστυνομικό προσωπικό του Υπ. Προστασίας του Πολίτη, στο προσωπικό των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων, στο προσωπικό των κοινωνικών υπηρεσιών, των Κέντρων Κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών των Δήμων και στα στελέχη των δομών του Δικτύου της ΓΓΙΑΔ που παρέχει απ' ευθείας υπηρεσίες σε αιτούντες/σες άσυλο και πρόσφυγες θύματα έμφυλης βίας. Στο σύνολο των εκπαιδεύσεων συμμετείχαν δια ζώσης και διαδικτυακά περίπου 400 εργαζόμενοι. Η ΓΓΙΑΔ, σε συνεργασία με το ΚΕΘΙ και την ΥΑ του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, θα συνεχίσει τις εκπαιδεύσεις το επόμενο χρονικό διάστημα εμπλουτίζοντας τις θεματικές και με φυσική παρουσία εκπροσώπων των εμπλεκόμενων φορέων και σε άλλους δήμους και περιφέρειες.

Στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου Συνεργασίας μεταξύ της ΓΓΙΑΔ και του ΕΚΔΔΑ, στελέχη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της ΓΓΙΑΔ, προέβησαν στον σχεδιασμό εκπαιδευτικού φακέλου με τίτλο «Σύμβαση της Κωνσταντι-

νούπολης» και στην επικαιροποίηση των εκπαιδευτικών φακέλων: «Εκπαίδευση Στελεχών Δομών Πρόληψης και Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Υποστηρικτικών Υπηρεσιών σε Γυναίκες θύματα έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας και πολλαπλών διακρίσεων», «Εκπαίδευση Στελεχών των Συμβουλευτικών Κέντρων της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων και άλλων φορέων στη Συμβουλευτική σε Γυναίκες σε θέματα Εργασιακής Απασχόλησης», «Επιμόρφωση νοσηλευτών στην παροχή υπηρεσιών υγείας σε άτομα με αναπηρία», καθώς και επικαιροποίηση του εκπαιδευτικού υλικού «Επιμόρφωση νοσηλευτών στην παροχή υπηρεσιών υγείας σε άτομα με αναπηρία».

05

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΔΡΑΣΕΙΣ ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑΔ, ΚΕΘΙ
ΠΕΠΙΣ, ΔΕΠΙΣ, ΕΙΦΚΔ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ
ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Ε1. Δράσεις ΓΓΙΑΔ και Δικτύου Δομών

1.1 Δράσεις και Πρωτοβουλίες της ΓΓΙΑΔ

Με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου, επισκέφθηκε τους/τις εργαζόμενους/ες στην Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900, που παρέχει άμεση στήριξη και συμβουλευτική σε γυναίκες θύματα βίας. Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας συνομίλησε με τους/τις συμβούλους και ενημερώθηκε για τον τρόπο λειτουργίας της γραμμής και τα περιστατικά βίας που εξυπηρετούν.

Το Σάββατο 25 Νοεμβρίου 2023, Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας σε συνεργασία με το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας διοργάνωσε εκδήλωση στην πλατεία Συντάγματος με στόχο την πληροφόρηση και την ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης περιστατικών βίας και κακοποίησης των γυναικών.

Η Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας κα Ζαχαράκη, η Γενική Γραμματέας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κα Δημαδάμα, η Γενική Γραμματέας Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής, η Αντιπρόεδρος του ΚΕΘΙ, η πρώην υφυπουργός κα Συρεγγέλα βρέθηκαν στο Σύνταγμα και είχαν την ευκαιρία να συνομιλήσουν με το κοινό, σχετικά με τα μέτρα και τις πολιτικές εξάλειψης της βίας κατά των γυναικών που έχει υιοθετήσει η ελληνική Πολιτεία και να δώσουν το μήνυμα «Μίλησέ μας», προτρέποντας τις γυναίκες, να σπάσουν τη σιωπή, να ζητήσουν βοήθεια από τις αρμόδιες υπηρεσίες και να μην φοβούνται να καταγγείλουν την όποια μορφή κακοποίησης υφίστανται, διότι δεν είναι μόνες.

Στις 18 Ιανουαρίου 2024, η Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας κα Μαρία-Αλεξάνδρα Κεφάλα υπέγραψε Μνημόνιο Συνεργασίας με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων (ΠΟΞ) μέσω του οποίου εξασφαλίστηκε η δυνατότητα άμεσης φιλοξενίας σε προσωρινά καταλύματα για τις γυναίκες θύματα βίας και τα παιδιά τους που βρίσκονται σε κίνδυνο, μέχρι και την ολοκλήρωση της απαιτούμενης διαδικασίας για την εισαγωγή τους σε ξενώνα φιλοξενίας. Η συνεργασία αυτή συμβάλει ουσιαστικά στην επίλυση του πολύ σημαντικού προβλήματος της έκτακτης φιλοξενίας σε επείγουσες περιπτώσεις. Κάθε γυναίκα που βρίσκεται σε κίνδυνο θα μπορεί να μεταβεί άμεσα σε ασφαλές κατάλυμα ακόμη και τις ώρες που δε λειτουργούν οι δομές, καθώς όλη η διαδικασία γίνεται με τη βοήθεια της 24ωρης τηλεφωνικής Γραμμής 15900.

Στις 6 Φεβρουαρίου 2024, στην έδρα του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Γενεύη, πραγματοποιήθηκε η αξιολόγηση της χώρας μας από την Επιτροπή του ΟΗΕ, σε σχέση με την υλοποίηση της Σύμβασης του ΟΗΕ για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW). Επικεφαλής της Ελληνικής Αντιπροσωπείας ήταν η Γενική Γραμματέας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Δρ. Ζέφη Δημαδάμα. Στην Αντιπροσωπεία συμμετείχαν εκπρόσωποι των Υπουργείων: Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Εξωτερικών, Εσωτερικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Προστασίας του Πολίτη, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (και ΔΥΠΑ), Μετανάστευσης και Ασύλου, και Δικαιοσύνης.

Στις 8 Μάρτη 2024, με πρωτοβουλία του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας, τη συνεργασία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και τη «ΣΤΑ.ΣΥ. ΜΟΝ. Α.Ε», υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας με σκοπό την υλοποίηση μιας σειράς κοινών δράσεων και πρωτοβουλιών ενάντια στη βία και τις ανισότητες. Στο πλαίσιο αυτό το μετρό φιλοξένησε στους χώρους του και στους συρμούς, ενημερωτική καμπάνια με τίτλο «Η παρενόχληση δεν είναι OK / Η έμφυλη βία δεν είναι OK/κατήγγειλε το» που παροτρύνει τους πολίτες να μην μένουν αμέτοχοι σε περιστατικά παρενόχλησης και έμφυλης βίας και να τα καταγγέλλουν.

Ανήμερα της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας, υπεγράφη μνημόνιο συνεργασίας, στο πλαίσιο της κοινής δράσης για τη στήριξη κακοποιημένων γυναικών «Ανεξάρτητη Δυνατή Ελεύθερη». Λαμβάνοντας υπόψη την ανησυχητική αύξηση των περιστατικών βίας κατά των γυναικών, η ΔΥΠΑ ανέλαβε τη νέα αυτή πρωτοβουλία, με τη στήριξη των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Προστασίας του Πολίτη, με στόχο να δώσει τη δυνατότητα απασχόλησης και οικονομικής ανεξαρτησίας σε γυναίκες που ενώ θέλουν να φύγουν από κακοποιητικό περιβάλλον, δεν μπορούν λόγω οικονομικής δυσχέρειας. Στη δράση,

που έχει πανελλαδική εμβέλεια και καλύπτει τις γυναίκες χωρίς προαπαιτούμενο να είναι εγγεγραμμένες άνεργες, έχουν ήδη δηλώσει συμμετοχή 33 επιχειρήσεις, που συνεργάζονται με τη Μονάδα Εξυπηρέτησης Μεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων (MEMME) της ΔΥΠΑ, οι οποίες παρέχουν θέσεις εργασίας στις κακοποιημένες γυναίκες που έχουν ανάγκη επαγγελματικής αποκατάστασης.

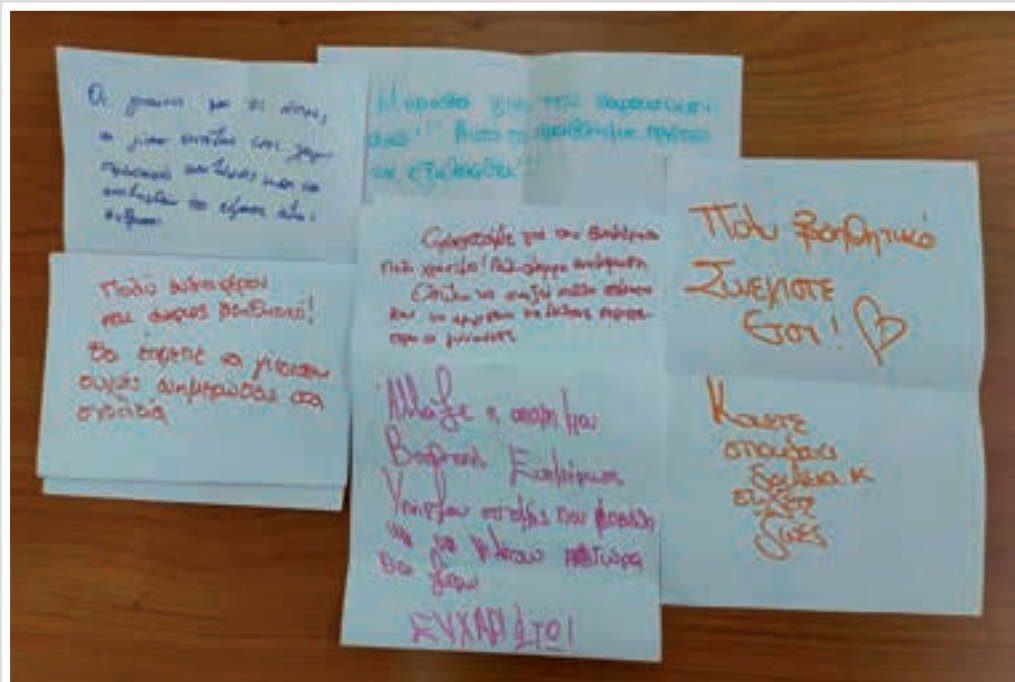
Η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες και το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας διοργάνωσαν δύο ημερίδες στον Πύργο στις 27-28/5/2024 και στη Σάμο στις 27-28/6/2024, με θέμα: «Εκπαίδευση για την Έμφυλη Βία και τις καταχρηστικές/παραβιαστικές συμπεριφορές», η οποία απευθύνεται σε επαγγελματίες πεδίου, σε υπαλλήλους κρατικών φορέων που παρέχουν υπηρεσίες σε προσφυγικό και μεταναστευτικό πληθυσμό, προσωπικό που εργάζεται στην πρώτη γραμμή όπως στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) και στις Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές Νήσων (ΚΕΔΝ) και στις δομές φιλοξενίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, προσωπικό του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), αστυνομικό προσωπικό του Υπ. Προστασίας του Πολίτη, στο προσωπικό των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων, στο προσωπικό των κοινωνικών υπηρεσιών, των Κέντρων Κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών των Δήμων και στα στελέχη των δομών του Δικτύου της ΓΓΙΑΔ που παρέχει απ' ευθείας υπηρεσίες σε αιτούντες/σες άσυλο και πρόσφυγες θύματα έμφυλης βίας.

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και η «οικογένεια» του ελληνικού μπάσκετ ένωσαν δυνάμεις έτσι ώστε το μήνυμα κατά της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας να «ταξιδέψει» με την εμφάνιση του ειδικού λογοτύπου της Γραμμής SOS 15900, στο αριστερό μανίκι της εμφάνισης διαιτητών και κατά τη διάρκεια των play-off της Basket League. Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας σε συνεργασία με τον Ελληνικό Σύνδεσμο Ανωνύμων Καλαθοσφαιρικών Εταιρειών, τη Διοίκηση της Ομοσπονδίας Διαιτητών Καλαθοσφαίρισης Ελλάδος και με την αρωγή της Ελληνικής Ομοσπονδίας Καλαθοσφαίρισης, ενισχύουν την προσπάθεια καταπολέμησης της έμφυλης και οικογενειακής βίας και εντός των αθλητικών χώρων.

1.2 Δράσεις του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ ανά Περιφέρεια

Το διάστημα αναφοράς, τα στελέχη των δομών του Δικτύου της ΓΓΙΑΔ πραγματοποίησαν σειρά δράσεων (ενημερωτικές ομιλίες σε σχολεία, συνεντεύξεις, δελτία τύπου, άρθρα σε τοπικά ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα, κ.α.) με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών σχετικά με την έμφυλη βία. Σε αρκετές εξ' αυτών συμμετείχαν οι Δήμοι, οι Δημοτικές και Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας (ΔΕΠΙΣ&ΠΕΠΙΣ), οι Αστυνομικές Διευθύνσεις και άλλοι δημόσιοι φορείς και ΜΚΟ. Ξεχωρίζουν οι δράσεις ενόψει της 25ης Νοεμβρίου, Παγκόσμιας Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών και της 8ης Μαρτίου, Παγκόσμιας Ημέρας για τα Δικαιώματα των Γυναικών.

Μηνύματα που έγραψαν οι μαθητές και μαθήτριες (Α', Β' και Γ' τάξη) Λυκείου Λιμεναριών Θάσου στο τέλος της παρουσίασης που πραγματοποίησαν τα στελέχη του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών Δήμου Καβάλας, με τίτλο: «Έμφυλη βία: Με το βλέμμα στραμμένο στη νέα γενιά» στις 29/11/2023.

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης

Στο πλαίσιο της προσπάθειας για την υπέρβαση κάθε μορφής έμφυλων ανισοτήτων, το **Συμβουλευτικό Κέντρο Υποστήριξης Γυναικών-Θυμάτων Βίας του Δήμου Αλεξανδρούπολης**, διοργάνωσε το 6ο διήμερο Φεστιβάλ «Ο Φάρος της Ισότητας» με ελεύθερη είσοδο για όλες και όλους στις 27 & 28 Ιουνίου 2024.

Στόχος αυτής της πρωτοβουλίας, που πραγματοποιείται για έκτη φορά, είναι να ενημερωθεί και να ευαισθητοποιηθεί το κοινό μέσα από ποικίλες δράσεις που αντιμάχονται τις έμφυλες ανισότητες, αποστέλλοντας ένα ηχηρό μήνυμα ενάντια στη βία κατά των γυναικών και συνακόλουθα υπέρ της ισότητας των φύλων. Το φεστιβάλ τίμησε με την παρουσία της η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελαροπούλου.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Εξάλειψης της Βίας κατά των Γυναικών, ο **Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών του Δήμου Κομοτηνής**, συνδιοργάνωσε μαζί με το ΔΗΠΕΘ Κομοτηνής και το Από Κοινού Θέατρο, την παρουσίαση της θεατρικής παράστασης «Η μικρή λέξη αγάπη», του Αύγουστου Κορτώ, σε διασκευή και σκηνοθεσία Νάντιας Δαλκυριάδου, με την Αγγελική Ξένου και τη Βασιλική Κούλη, στο κινηματοθέατρο ΡΕΞ (21/11/2023). Επίσης, ο **Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών του Δήμου Κομοτηνής** διοργάνωσε μία ξεχωριστή δράση σε συνεργασία με την Δημοτική Βιβλιοθήκη Κομοτηνής και το **Συμβουλευτικό Κέντρο Κομοτηνής** με στόχο την ευαισθητοποίηση των παιδιών μας για την σημασία της ισότητας, του σεβασμού και της ανεξαρτησίας, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα των Γυναικών (9/03/2024).

Περιφέρεια Αττικής

Το **Συμβουλευτικό Κέντρο Αθήνας της ΓΓΙΑΔ** πραγματοποίησε εκπαίδευση σε στελέχη του ΟΚΑΝΑ με θέμα: “Οι υγιείς συντροφικές σχέσεις των νέων” στις 12 και 13 Φεβρουαρίου. Η Αντιδημαρχία Πολιτικών Ισότητας, Αντιμετώπισης Διακρίσεων και Έμφυλης Βίας, μέσω του **Κέντρου για την Καταπολέμηση της Έμφυλης Βίας και των Πολλαπλών Διακρίσεων του Δήμου Αθηναίων**, του **Ξενώνα Γυναικών Θυμάτων Βίας και των Παιδιών τους** και του Ξενώνα Μεταβατικής Φιλοξενίας Αστέγων Χρηστών Ψυχοδραστικών Ουσιών, με αφορμή την 25η Νοεμβρίου, τη Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, διοργάνωσε δράση ενημέρωσης στην Πλατεία Συντάγματος, όπου διαμοιράστηκε ενημερωτικό υλικό, με μουσική και ζωντανή δημοσιογραφική κάλυψη από τον ΑΘΗΝΑ 9,84 (24/11/2023).

Με αφορμή τα 10 χρόνια λειτουργίας του **Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών Κερασι-νίου**, τα στελέχη του Κέντρου σε συνεργασία με την καλλιτέχνη κ. Μυρτώ Γιωτάκου δημιούργησαν μια καρτ ποστάλ με τίτλο «Παράθυρο» με σκοπό να αναδειχθεί συμβολικά το αποτύπωμα που αφήνει στις ζωές των γυναικών η συνεργασία τους με το Συμβουλευτικό Κέντρο. Επίσης, συμμετείχαν για τρίτη συνεχή χρονιά σε τριήμερο δράσεων του κινήματος Strong με τίτλο : «Η ζωή σου αξίζει. Μίλησέ μας», που έλαβε χώρα στο Σεράφειο του Δήμου Αθηναίων, όπου με όχημα την καρτ ποστάλ, το κοινό ήρθε σε επαφή με το πως οι γυναίκες ενδυναμώνονται και βελτιώνουν τη ζωή τους μέσα από τη συμβουλευτική με την οπτική του φύλου (17, 18 και 19/5/2024).

Το Συμβουλευτικό Κέντρο Χαλανδρίου συμμετείχε, επίσης, στο 3^ο Φεστιβάλ Strong Me, με θέμα την «πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας», πραγματοποιώντας βιωματικό και διαδραστικό εργαστήριο, με αφορμή 2 αποσπάσματα από το βιβλίο «Ταξίδια στον Τοίχο: Άχρονο ημερολόγιο τοίχου», της Αντιγόνης Πανταζή. Ακόμη, πραγματοποίησε ομιλία με θέμα «Υποστήριξη θυμάτων έμφυλης βίας - Πρακτικές και ελλείψεις, δυνατότητες και εμπόδια» και παρείχε έντυπο υλικό και πληροφόρηση πάνω σε θέματα έμφυλης βίας, παρεχόμενων υπηρεσιών του Δικτύου και ενημέρωσης πολιτών και τις 3 ημέρες του Φεστιβάλ, μέσω θεματικού περιπτέρου (17-19/05/2024).

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Στα πλαίσια των Δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την Διεθνή ημέρα εξάλειψης της βίας κατά των γυναικών, το Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στη Λέσβο, μαζί με το **Συμβουλευτικό Κέντρο Μυτιλήνης**, τον **Ξενώνα Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας του Δήμου Μυτιλήνης**, το Γραφείο Ενδοοικογενειακής Βίας της Διεύθυνσης Αστυνομίας Λέσβου και το Κέντρο ΔΙΟΤΙΜΑ, συνδιοργάνωσαν εκδήλωση με live μουσική με τον Πάνο Γαληνό και τους RAD, στον εξωτερικό χώρο του Δημοτικού Θεάτρου Μυτιλήνης. Στον χώρο υπήρχαν έργα ζωγραφικής και δημιουργίες γυναικών και παιδιών που φιλοξενούνται στον Ξ.Φ.Θ.Β. Δ. Μυτιλήνης. Έγινε ενημέρωση του πληθυσμού, μοιράστηκε ενημερωτικό υλικό και δόθηκαν συνεντεύξεις τύπου (24/11/2023).

Το **Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Χίου** υλοποίησε εργαστήριο εργασιακής συμβουλευτικής σε γυναίκες αιτούσες άσυλο και προσφύγισες στην αίθουσα συνεδριάσεων του Ομηρείου Πνευματικού Κέντρου Χίου, με σκοπό την προώθηση της ένταξης και της πρόσβασης τους στην αγορά εργασίας (12 και 13/03/2024).

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Ο **Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας και των παιδιών τους Δήμου Αγρινίου** σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, διοργάνωσε εκδήλωση με θέμα: «**ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ**». Η εκδήλωση περιελάμβανε χορευτικό δρώμενο με Αργεντίνικο tango από το Παραδοσιακό Καλλιτεχνικό Εργαστήρι Αγρινίου και μοντέρνο χορό από μαθήτριες σχολής χορού της περιοχής καθώς και μουσικό δρώμενο από έφηβη τραγουδοποιό, που συνέθεσε τραγούδι για τη γυναίκα. Στόχος της δράσης ήταν να τιμηθεί η γυναίκα και να τονισθεί πως τα δύο φύλα πρέπει να βηματίζουν στην κοινωνία και τη ζωή ΜΑΖΙ, όπως το ζευγάρι του tango. Ακόμα, το κοινό ενημερώθηκε για το έργο του ξενώνα και διανεμήθηκε έντυπο πληροφοριακό υλικό. Συμβολικά, μοιράστηκαν τριαντάφυλλα στις γυναίκες και αφέθηκαν στον ουρανό μπαλόνια με μηνύματα υπέρ της ισότητας και κατά της βίας (09/03/2024).

Με αφορμή την 25η Νοεμβρίου, Παγκόσμια Ημέρα Εξάλειψης της Βίας κατά των Γυναικών, το προσωπικό του **Ξενώνα Γυναικών του Δήμου Πατρέων** και του **Συμβουλευτικού Κέντρου Πάτρας** σε συνεργασία με το προσωπικό των Τ.Ο.Μ.Υ Πατρών -6ης ΥΠΕ, πραγματοποίησε εκδήλωση με κοινό στόχο την ενημέρωση και ενθάρρυνση των γυναικών, ώστε να ζητήσουν βοήθεια και να απεγκλωβιστούν από σχέσεις κακοποιητικές σε προσωπικό, επαγγελματικό και κοινωνικό επίπεδο (24/11/2024).

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Ο **Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Δήμου Κοζάνης** διοργάνωσε βιωματικό εργαστήριο με τίτλο «Ο μύθος της Μέδουσας: Πώς να μετατρέψω την πατριαρχία σε πέτρα», στο πλαίσιο εκδήλωσης «Η στάση σου» με θέμα την έμφυλη βία, σε συνεργασία με τις Μ.Κ.Ο. Άρσις Κοζάνης και S.A.N. Team (19/04/2024).

Το **Κέντρο Συμβουλευτικής Γυναικών Θυμάτων Βίας του Δήμου Καστοριάς** και η Φεμινιστική Συλλογικότητα του Άργους Ορεστικού “Δεν αποτελεί ιδιωτική υπόθεση”, πραγ-

ματοποίησαν ενημερωτική εκδήλωση με προσκεκλημένο το σύλλογο οροθετικών Ελλάδας «Θετική Φωνή», με τίτλο: «Ανοίγοντας τη συζήτηση. Ο HIV δεν αποτελεί ιδιωτική υπόθεση», τη Δευτέρα 20 Νοεμβρίου, στο Μεγάλο Αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας στην Καστοριά.

Περιφέρεια Ηπείρου

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας το **Συμβουλευτικό Κέντρο Άρτας** πραγματοποίησε εκδήλωση-ομιλία με τίτλο «Ο Λόγος στις Γυναίκες», όπου καταξιωμένες ομιλήτριες προέβαλαν τον διαχρονικής σημασίας ρόλο σπουδαίων γυναικών αλλά και την προσωπική τους εμπειρία. Η έναρξη της εκδήλωσης πλαισιώθηκε με μουσικά ακούσματα από καλλιτέχνιδες του Δημοτικού Ωδείου Άρτας. Παράλληλα στο χώρο της εκδήλωσης υπήρχαν πίνακες ζωγραφικής εθελόντριες και εθελοντές καλλιτέχνες (06/03/2024).

Το **Κέντρο Συμβουλευτικής Γυναικών του Δήμου Πρέβεζας** πραγματοποίησε δράση ενημέρωσης στο Γενικό Νοσοκομείο Πρέβεζας που απευθυνόταν στο ιατρικό, νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό, καθώς και το προσωπικό του ΕΚΑΒ Πρέβεζας, όπου έγινε παρουσίαση της λειτουργίας της δομής και ακολούθησε συζήτηση για τη δημιουργία πρωτοκόλλου συνεργασίας για την διαχείριση των θυμάτων έμφυλης βίας (27-10-2023).

Περιφέρεια Θεσσαλίας

Ο **Ξενώνας Φιλοξενίας Δήμου Βόλου** πραγματοποίησε δράση ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης του κοινού, κατά την οποία τοποθετήθηκε ενημερωτικό υλικό (αυτοκόλλητο) στα γυναικεία δοκιμαστήρια των εμπορικών καταστημάτων, για τις υπηρεσίες στήριξης σε θύματα βίας. Παράλληλα ενημερωτικό υλικό δόθηκε στους τοπικούς τηλεοπτικούς σταθμού Astra και TRT και στον ραδιοφωνικό σταθμό Σπορ FM. (23/11/2023)

Την **Παρασκευή 25 Νοεμβρίου** ο **Δήμος Καρδίτσας** και το **Κέντρο Γυναικών Καρδί-**

τσας στο πλαίσιο της **Παγκόσμιας Ημέρας για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών** διοργάνωσαν προβολή ντοκιμαντέρ στο θέατρο ΌψΕΙΣ, «Από το σκοτάδι στο φως» της Μαριάννας Οικονόμου.

Ο Ξενώνας Φιλοξενίας Δήμου Λάρισας πραγματοποίησε δράση ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης στα στελέχη του κέντρου κοινότητας Τυρνάβου και του παραρτήματος ΡΟΜΑ με στόχο την ευαισθητοποίηση σε θέματα έμφυλης βίας (6/10/2023).

Ο Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας του Δήμου Λαρισαίων πραγματοποίησε δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας προς τα μέλη/εθελοντές του Συλλόγου Καρκινοπαθών Λάρισας, όπου παρουσιάστηκε το έργο και η λειτουργία του Ξενώνα και συζητήθηκαν οι κοινωνικά κατασκευασμένοι ρόλοι της γυναίκας στη σύγχρονη εποχή, τα έμφυλα στερεότυπα, το φαινόμενο της έμφυλης βίας και οι εκφάνσεις του, μέσα από βιωματικό εργαστήριο (8/03/2024). Επίσης, στο Χατζηγιάννειο Πνευματικό Κέντρο Λάρισας, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, προβλήθηκε η πολυβραβευμένη ταινία “ΡΑΡΙΣΧΑ”, σε συνεργασία με την Αντιδημαρχία Πολιτισμού Δήμου Λαρισαίων, τον **Ξενώνα Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας του Δήμου Λαρισαίων**, το Γαλλικό Ινστιτούτο Λάρισας-Γαλλική Πρεσβεία και το Γραφείο Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας Α.Τ. Λάρισας. Πριν την προβολή της ταινίας, το τμήμα των ερασιτεχνών ηθοποιών της χοροθεατρικής ομάδας ΜΟΣ Λάρισας, απήγγειλε ποιήματα σπουδαίων ποιητών, όπως ο Γιάννης Ρίτσος, Οδυσσέας Ελύτης κ.ά., σε σκηνοθεσία Λαμπρινής Πολύζου - Ελένης Χατζηγρίβα και χορογραφία Λαμπρινής Πολύζου (**10/03/2024**).

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, **το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Τρικκαίων** σε συνεργασία με το Κέντρο Κοινότητας και το Αστυνομικό Τμήμα Πύλης πραγματοποίησε ενημερωτική εκδήλωση, με θέμα: «Η Γυναίκα έχει φωνή! Η Γυναίκα έχει ζωή!», στο Πολιτιστικό Κέντρο Πύλης. Στόχος της δράσης ήταν η ενημέρωση για τις παρεχόμενες υπηρεσίες της δομής και για τις δυνατότητες που έχει μία γυναίκα να απομακρυνθεί από το κακοποιητικό περιβάλλον.

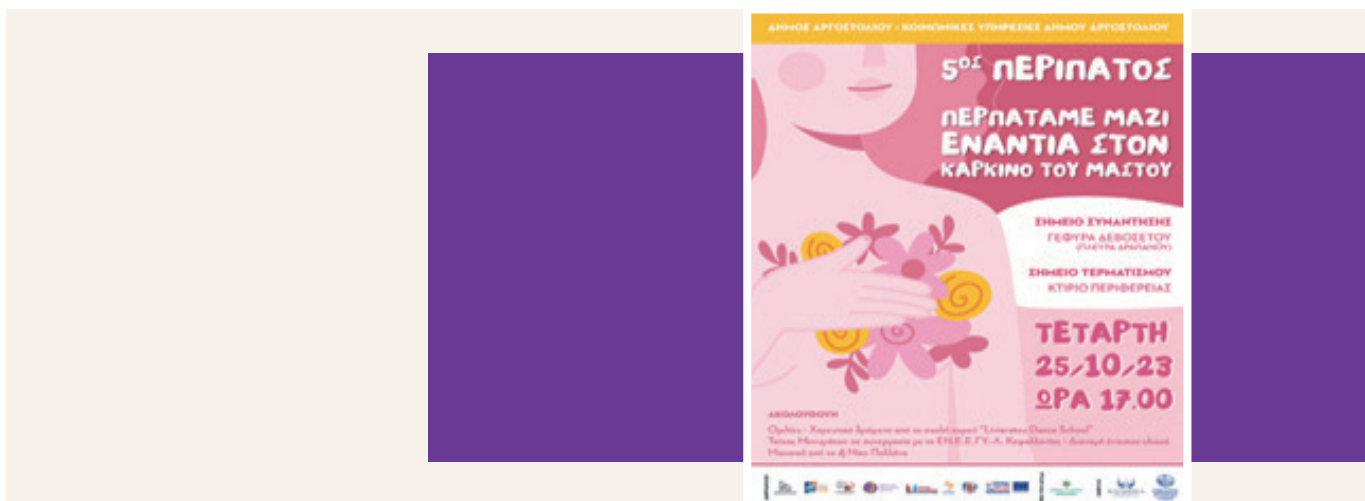
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Με αφορμή τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας, ο Φοιτητικός Σύλλογος του Τμήματος Περιβάλλοντος του Ιονίου Πανεπιστημίου σε συνεργασία με το **Συμβουλευ-**

τικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Ζακύνθου, διοργάνωσαν εκδήλωση/δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης με θέμα «Έμφυλη διάσταση βίας, με έμφαση στην ενδοοικογενειακή/ενδοσυντροφική βία και τη νομική προστασία των θυμάτων, με μια ματιά».

Το **Συμβουλευτικό Κέντρο Ζακύνθου** πραγματοποίησε δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στην Ξενοπούλειο Παιδική Δημοτική Βιβλιοθήκη με τίτλο «Προσεγγίζοντας το φαινόμενο της έμφυλης βίας». Μέσα από την προβολή εκπαιδευτικού βίντεο, παρουσιάστηκε και συζητήθηκε το φαινόμενο της έμφυλης βίας, ενώ στη συνέχεια, τα παιδιά μίλησαν για τα συναισθήματα που βίωσαν και, μέσω της έκφρασης αυτών, μπόρεσαν να ανιχνεύσουν τις σωματικές και ψυχολογικές μορφές βίας, να εντοπίσουν τις επιπτώσεις και να προτείνουν τρόπους πρόληψής της (29/05/2024).

Το **Συμβουλευτικό Κέντρο Κεφαλονιάς** συμμετείχε στην εκστρατεία ευαισθητοποίησης με αφορμή την 25η Οκτωβρίου, Παγκόσμια Ημέρα κατά του Καρκίνου του Μαστού με το σύνθημα «Δεν περιμένω τον Οκτώβρη!». Διοργανώθηκε streetwork στο Λιθόστρωτο, όπου μοιράστηκε έντυπο υλικό σχετικά με την πρόληψη και τη διάγνωση του Καρκίνου του Μαστού, καθώς και συμβολική περιπατητική διαδρομή. Ακολούθησαν ομιλίες από εκπροσώπους του Ιατρικού Συλλόγου και χορευτικό δρώμενο από τη σχολή χορού «Livieratou Dance School», τοίχος μηνυμάτων σε συνεργασία με το Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο – Λύκειο Κεφαλληνίας, διανομή έντυπου υλικού (25/10/2023).

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Το **Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Βέροιας** συνδιοργάνωσε τις παρακάτω δράσεις για την 25^η Νοεμβρίου, Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών: α) τη θεατρική παράσταση της Εταιρείας Θεάτρου MONKS Ευριπίδου Άλκηστη, σε σκηνοθεσία Γιάννη Μαυρόπουλου, στην Αντωνιάδαιο Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, με παροχή δωρεάν εισιτηρίων σε γυναίκες ωφελούμενες του Κέντρου και β) εγκαίνια της έκθεσης φωτογραφίας «Σπάσε τη σιωπή» από την Ελληνική Φωτογραφική Εταιρία σε συνεργασία με την ΚΕΠΑ Δήμου Βέροιας στις 25 Νοεμβρίου στην Αντωνιάδαιο Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών.

Το **Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών του Δήμου Βέροιας**, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για τη Γυναίκα συμμετείχε στην ανοικτή εκδήλωση/συζήτηση με τίτλο: «Ο δρόμος προς την Ισότητα» σε συνεργασία με τον Λαογραφικό Σύλλογο Μακροχωρίου Ημαθίας στις 8/03/2024 καθώς και στην παραγματοποίηση δωρεάς 10 βιβλίων για την έμφυλη ισότητα στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας.

Ο Ξενώνας φιλοξενίας γυναικών και των παιδιών του Δήμου Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με τον Ξενώνα φιλοξενίας του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου, τον Ξενώνα φιλοξενίας γυναικών του ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκης και το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Θεσσαλονίκης, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα εξάλειψης της βίας κατά των γυναικών διοργάνωσαν καμπάνια ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του πληθυσμού, στην Πλατεία Αριστοτέλους (Ολύμπιον) με στόχο την επαφή των στελεχών των δομών με τους πολίτες και τους επισκέπτες της Θεσσαλονίκης (24.11.2023).

Το **Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Σερρών** σε συνεργασία με το έντυπο και ψηφιακό περιοδικό Ser-Free (& serfree.gr) και σε συνδιοργάνωση με το ΔΗΠΕΘΕ Σερρών, το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Νιγρίτας (κατάστημα κράτησης) και την υποστήριξη του Δικτύου Γυναικών Συγγραφέων κατά της έμφυλης βίας και των γυναικοκτονιών «Η Φωνή της», διοργάνωσαν εκδήλωση με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα των Γυναικών, αφιερωμένη στις Σερραίες συγγραφείς που έχουν γράψει για το φαινόμενο της έμφυλης βίας (13-03-2024). Επίσης, σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Λαογραφικό Σύλλογο Βλάχων Δήμου Ηράκλειας και το ΔΗΠΕΘΕ, παρουσίασαν τη θεατρική παράσταση «Το Δίχτυ», βασισμένη σε 10 θεατρικούς μονολόγους για την έμφυλη βία (22-03-2024).

Περιφέρεια Κρήτης

Ο **Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών του Δήμου Ηρακλείου** πραγματοποίησε Εκδήλωση με τίτλο «Άρωμα Γυναίκας», στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων, που διοργάνωσε ο Αθλητικός Χορευτικός Σύλλογος «ΔΩΣΕ ΠΑΣΟ» σε συνδιοργάνωση με την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και με το Δήμο Χανίων. Η παράσταση περιλάμβανε μουσικές, χορούς και ιστορίες απ' όλη την Ελλάδα, με σημείο αναφοράς τη Γυναίκα. Επίσης, πραγματοποιήθηκε ομιλία με θέμα την Λειτουργία του Ξενώνα. Παράλληλα έγινε και διανομή έντυπου υλικού (08/05/2024).

Το **Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών του Δήμου Ρεθύμνης**, η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Δήμου Ρεθύμνης και ο Δικηγορικός Σύλλογος Ρεθύμνης, διοργάνωσαν εσπερίδα με θέμα «Διαζύγιο: Νομικές και Ψυχολογικές προσεγγίσεις», στο Σπίτι του Πολιτισμού στο Ρέθυμνο, με κεντρική ομιλήτρια την κ. Φουντεδάκη Κατερίνα, καθηγήτρια στη Νομική Σχολή ΑΠΘ. Η αίθουσα ήταν κατάμεστη και η εκδήλωση έκλεισε με την ερμηνεία του τραγουδιού «Απαντάμε όλες αν αγγίξεις μία» από τις μαθήτριες του 2ου Γενικού Λυκείου Ρεθύμνης (24/11/2023).

Ο **Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών του Δήμου Χανίων** σε συνεργασία με την κοινωνική υπηρεσία του Γενικού Νοσοκομείου Χανίων «Ο Άγιος Γεώργιος» διοργάνωσαν ημερίδα στο χώρο του νοσοκομείου, όπου τα στελέχη του **Ξενώνα** πραγματοποίησαν ομιλία με θέμα «Ανίχνευση και διαχείριση φαινομένων ενδοοικογενειακής βίας σε γυναίκες στο νοσοκομειακό χώρο» (29/11/2023).

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Ο Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας και το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Ρόδου προσκάλεσαν το κοινό στην παράσταση της θεατρικής ομάδας Πράξις “Μια από εμάς”. Πριν την έναρξη της παράστασης έγινε διανομή έντυπου υλικού και ενημέρωση προς το θεατρικό κοινό για την έμφυλη βία κατά των γυναικών (01/12/2023).

Ο Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας και το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Ρόδου συμμετείχαν στην Ημερίδα για την ενδοοικογενειακή και εργασιακή βία από το Σύλλογο Γυναικών Παστίδας με Τίτλο «ΟΧΙ Η ΣΙΩΠΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΧΡΥΣΟΣ» στις 9 Μαρτίου 2024, κατά τη διάρκεια της οποίας έγινε παρουσίαση των Δομών της ΓΓΙΑΔ του Ξενώνα Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου Ρόδου και του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών Δήμου Ρόδου και αναλύθηκαν οι παρεχόμενες υπηρεσίες των δομών και το πλαίσιο λειτουργίας τους.

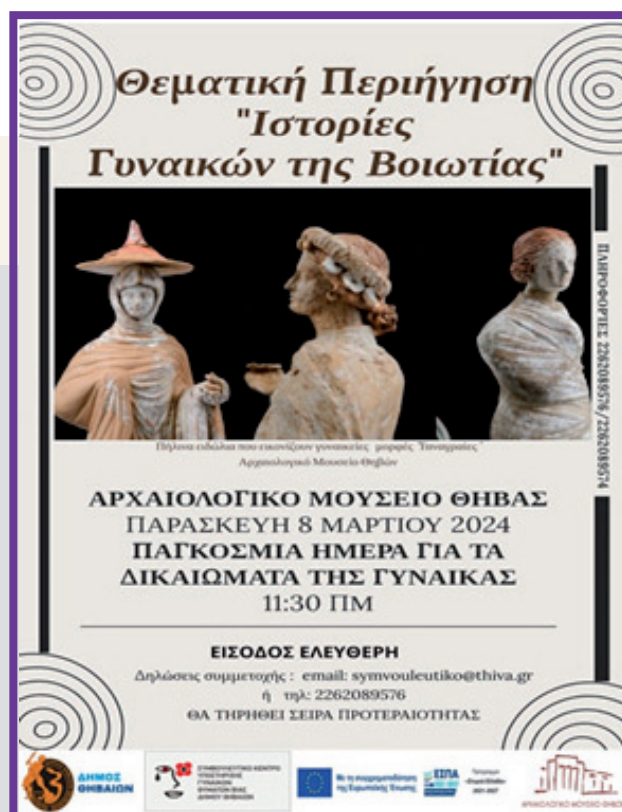
Το **Συμβουλευτικό Κέντρο Σύρου** πραγματοποίησε εκδήλωση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε διοργάνωση του Πολιτιστικού Συλλόγου Ποσειδωνίας με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του γενικού πληθυσμού σχετικά με το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας και τις αλλαγές στο νέο ποινικό κώδικα (7/7/2024).

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

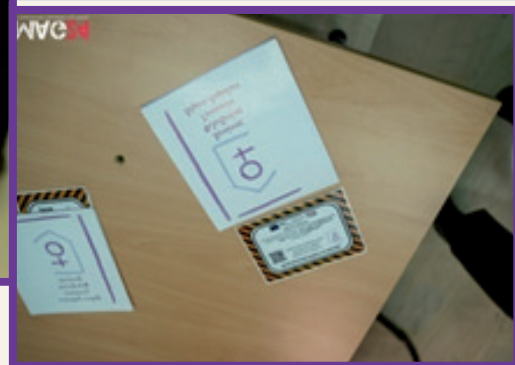
Το **Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Θήβας** σε συνεργασία με τη ΔΕΠΙΣ και τη Διεύθυνση του τμήματος Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας Πολιτισμού Αθλητισμού και Δημόσιας Υγείας τοποθέτησαν αυτοκόλλητο πληροφοριακό υλικό για το Δίκτυο Δομών της ΓΓΙΑΔ σε αστικό λεωφορείο των ΚΤΕΛ Θήβας- με αφορμή την 25η Νοεμβρίου, Παγκόσμια Ημέρα Εξάλειψης της Βίας Κατά των Γυναικών.

Το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Θήβας φιλοξένησε το Διεθνούς Φεστιβάλ Ταινιών μικρού μήκους Δράμας, στο πλαίσιο του οποίου πραγματοποιήθηκε προβολή 4 ταινιών μικρού μήκους με θεματική τα Δικαιώματα των Γυναικών (06/03/2024). Επίσης, σε συνεργασία με την ΕΦΑ Βοιωτίας πραγματοποίησε θεματική περιήγησης με θέμα «Ιστορίες Γυναικών της Βοιωτίας» στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θήβας με αφορμή την 8η Μαρτίου παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα των Γυναικών (08/03/2024).

Τιμώντας την Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα των Γυναικών ο **Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Δήμου Λαμιέων** σε συνεργασία με την Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Λαμίας, οργάνωσε την προβολή του βραβευμένου ντοκιμαντέρ της Anna Hints “Smoke Sauna Sisterhood” (Η Αδελφότητα της Καπνιστής Σάουνας), στον φιλόξενο χώρο της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Λαμίας.

Επίσης, ο Ξενώνας δημιούργησε τα αυτοκόλλητα που φαίνονται στις παραπάνω φωτογραφίες με το hashtag #xenonas_lamias για να ακουστεί η φωνή των γυναικών, να σπάσει η σιωπή!

Ε2. Έργο - Δράσεις ΚΕΘΙ

1. «Επίβλεψη/Παρακολούθηση και συντονισμός των δομών του δικτύου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας»

1.1. Λειτουργία των δεκατεσσάρων Συμβουλευτικών Κέντρων Περιφερειακής Εμβέλειας

Στο πλαίσιο του Έργου αυτού (που στην πραγματικότητα πρόκειται για δέκα τρία διαφορετικά έργα ως προς την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου και τη λογιστική παρακολούθηση), το ΚΕΘΙ έχει αναλάβει τη λειτουργία, τη διοίκηση/οργάνωση και στελέχωση των δεκατεσσάρων Συμβουλευτικών Κέντρων που βρίσκονται στις έδρες των Περιφερειών (Αθήνα, Ηράκλειο Κρήτης, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Κέρκυρα, Κοζάνη, Λαμία, Λάρισα, Κομοτηνή, Μυτιλήνη, Σύρος, Πάτρα, Πειραιάς, Τρίπολη), τα οποία ξεκίνησαν τη λειτουργία τους σταδιακά από το 2012. Τα Συμβουλευτικά Κέντρα εντάσσονται στο πανελλαδικό δίκτυο υποστηρικτικών δομών (Συμβουλευτικά Κέντρα, Ξενώνες Φιλοξενίας και Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900) για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ).

Το ΚΕΘΙ βάσει των αποφάσεων ένταξης συνεχίζει την υλοποίηση των Πράξεων στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) 2021-2027, που αφορούν στη λειτουργία και στελέχωση των **δεκατεσσάρων (14) Συμβουλευτικών Κέντρων**, με νέο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έως **31/12/2025**).

Στόχος της λειτουργίας τους είναι η πρόληψη και η καταπολέμηση της έμφυλης βίας ή/και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών.

Δράσεις του Έργου:

- Ενημέρωση και εξειδικευμένη πληροφόρηση σε θέματα ισότητας των φύλων, αντιμετώπισης της βίας και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών.
- Παροχή κοινωνικής, ψυχολογικής, νομικής και εργασιακής στήριξης (με την οπτική του φύλου).
- Παραπομπή ή συνοδεία -όποτε αυτό απαιτείται- των γυναικών σε ξενώνες φιλοξενίας, στις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές, στο δικαστήριο, σε νοσοκομεία, κέντρα υγείας,

κέντρα ψυχικής υγιεινής, σε φορείς αρμόδιους για προνοιακά ή άλλα επιδόματα, σε φορείς προώθησης της απασχόλησης και επιχειρηματικότητας, σε φορείς προστασίας και στήριξης παιδιών κ.λπ.

- Παροχή, σε συνεργασία με τους δικηγορικούς συλλόγους, νομικών υπηρεσιών (legal aid) σε γυναίκες-θύματα βίας.

Στο διάστημα αναφοράς, δηλαδή από 1/11/2023 έως 15/9/2024, 1.789 γυναίκες απευθύνθηκαν για πρώτη φορά στα 14 Συμβουλευτικά Κέντρα του ΚΕΘΙ και έλαβαν υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής. Από το σύνολο των 1.789 γυναικών, 1.630 γυναίκες αντιμετώπιζαν θέματα έμφυλης βίας και 159 γυναίκες αντιμετώπιζαν θέματα πολλαπλών διακρίσεων.

Από την αποδελτίωση των εντύπων υποδοχής καθώς και των τηρούμενων στοιχείων στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων προκύπτει το προφίλ των γυναικών που απευθύνθηκαν στα 14 Συμβουλευτικά Κέντρα: πρόκειται για Ελληνίδες (σε ποσοστό 83%), δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (23%), έγγαμες (43%), με παιδιά (74%), άνεργες (42%) - εργαζόμενες (42%), ηλικίας 36-45 ετών (29%), οι οποίες δέχθηκαν βία από τον σύζυγο/σύντροφο -νυν ή πρώην (σε ποσοστό 73%). Οι συμβουλευόμενες γυναίκες προσέρχονται στα ΣΚ με βασικά αιτήματα τη νομική στήριξη (σε ποσοστό 30%) και την ψυχολογική στήριξη (σε ποσοστό 29%).

Αναμενόμενα αποτελέσματα του Έργου:

- Η ολοκληρωμένη υποστήριξη και η παροχή πολλαπλών υπηρεσιών πρώτης γραμμής για τις γυναίκες-θύματα έμφυλης βίας ή/και πολλαπλών διακρίσεων και εν γένει προς όφελος της τοπικής κοινωνίας.
- Η αποτελεσματική αντιμετώπιση θεμάτων με ολοκληρωμένο τρόπο για να καλύπτεται ευρύ φάσμα αναγκών των γυναικών εξυπηρετούμενων.
- Η αποτελεσματική διασύνδεση και η λειτουργία των Συμβουλευτικών Κέντρων για να ωφελούνται πολύπλευρα οι γυναίκες που απευθύνονται στις δομές.
- Η ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση της τοπικής κοινωνίας σε θέματα που άπτονται της ισότητας των φύλων, της έμφυλης βίας και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών.

1.2.Οριζόντιες παρεμβάσεις εθνικής εμβέλειας, υποέργο 1: «Επίβλεψη/Παρακολούθηση και Συντονισμός των Δομών του Δικτύου για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Έμφυλης Βίας»

Στο πλαίσιο του Έργου αυτού, το ΚΕΘΙ ανέλαβε την επιστημονική οργανωτική και διοικητική επίβλεψη/παρακολούθηση, καθώς και τον συντονισμό του συνολικού έργου των δομών του Δικτύου για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας κατά των γυναικών της ΓΓΙΑΔ. Σήμερα, το δίκτυο δομών αποτελείται από 44 Συμβουλευτικά Κέντρα (ΣΚ), 20 Ξενώνες Φιλοξενίας (ΞΦ) κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους, όπως επίσης και την Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900. **Στόχος** είναι η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή τόσο του Κοινού πλαισίου λειτουργίας των δομών του δικτύου όσο και της μεθοδολογίας προσέγγισης της συμβουλευτικής διαδικασίας και ανάπτυξης των συμβουλευτικών υπηρεσιών, για την ψυχοκοινωνική και νομική στήριξη, καθώς και τη στήριξη για την προώθηση στην απασχόληση. Επιπλέον, στόχο αποτελεί η βέλτιστη απόδοση του έργου όσον αφορά το πλέγμα των οργανωτικών-διοικητικών ενεργειών και χαρακτηριστικών του.

Δράσεις του Έργου:

- Συντονισμός, επιστημονική και οργανωτική/διοικητική παρακολούθηση του συνολικού έργου.
- Ψυχολογική εποπτεία στα στελέχη: στόχος είναι η ενδυνάμωση των στελεχών και η υποστήριξή τους στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής και φιλοξενίας σε κακοποιημένες γυναίκες. Αποτέλεσμα αυτής της δράσης είναι η δημιουργία ασφαλούς πλαισίου και ορίων κατά την άσκηση των καθηκόντων των στελεχών των δομών και πιο συγκεκριμένα η πρόληψη ή/και η καλύτερη διαχείριση του επαγγελματικού στρες και κόπωσης, επαγγελματικής εξουθένωσης (burn out) κ.λπ. Επίσης, κρίθηκε απαραίτητη η παροχή ψυχολογικής εποπτείας, ώστε τα στελέχη να παρέχουν βέλτιστες υπηρεσίες συμβουλευτικής στήριξης στις κακοποιημένες γυναίκες, καθώς το έργο αυτό είναι ιδιαίτερα επιβαρυντικό και επίπονο για τα στελέχη που το προσφέρουν.
- Παροχή, σε συνεργασία με τους Δικηγορικούς Συλλόγους, υπηρεσιών δωρεάν νομικής βοήθειας (legal aid) σε γυναίκες-θύματα έμφυλης βίας.

Αναμενόμενα αποτελέσματα του Έργου:

- Η ομογενοποίηση και βελτιστοποίηση των διαδικασιών που σχετίζονται με την παροχή των συμβουλευτικών υπηρεσιών στις δομές των Συμβουλευτικών Κέντρων και των Ξενώνων Φιλοξενίας.
- Η βέλτιστη και αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής στήριξης και φιλοξενίας σε γυναίκες θύματα βίας ή/και πολλαπλών διακρίσεων.
- Η δημιουργία ασφαλούς πλαισίου και ορίων κατά την άσκηση των καθηκόντων των στελεχών των δομών, καθώς και η καλύτερη διαχείριση του επαγγελματικού στρες και επαγγελματικής εξουθένωσης (burn out).

Η αποτελεσματική νομική υποστήριξη και εκπροσώπηση των γυναικών θυμάτων βίας, ώστε να απαλλαγούν από τη βία που υφίστανται.

1.3. Επιμορφωτικές Δράσεις ΚΕΘΙ στα στελέχη των δομών του Δικτύου της ΓΓΙΑΔ (μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας webex του ΚΕΘΙ)

Θέμα:

Εξαρτήσεις: Εισαγωγή στο φαινόμενο, τις έμφυλες διαστάσεις του και την αντιμετώπισή του (στις ακόλουθες 4 διήμερες επιμορφώσεις συμμετείχαν συνολικά 100 στελέχη των δομών του Δικτύου).

- 26 και 28/6/2024
- 9 & 11/7/2024
- 16 & 18/7/2024
- 17 & 19/9/2024

1.4. Παροχή υπηρεσιών διερμηνείας του ΚΕΘΙ στις δομές του Δικτύου της ΓΓΙΑΔ

Το ΚΕΘΙ παρείχε υπηρεσίες διερμηνείας σε όλες τις Δομές του Δικτύου της ΓΓΙΑΔ για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών σε αραβικά και φαρσί.

Οι διερμηνείες που παρασχέθηκαν στο εξεταζόμενο διάστημα από Νοέμβριο 2023 έως και 20 Σεπτεμβρίου 2024 ανέρχονται σε 792 (491 στην αραβική γλώσσα και 301 στη γλώσσα φαρσί) και συγκεκριμένα:

Το 2023 (1/11 έως 31/12/2023) **παρασχέθηκαν 235 διερμηνείες** (125 στην αραβική γλώσσα και 110 στη γλώσσα φαρσί).

Το 2024 (1/1 έως και 19/9/2024) **παρασχέθηκαν 557 διερμηνείες** (366 για την αραβική γλώσσα και 191 στη γλώσσα φαρσί).

Αναλυτικότερα:

Αναφορικά με την **Αραβική γλώσσα**, παρασχέθηκαν συνολικά διερμηνείες σε **491 συνεδρίες**, από τις οποίες **169 δια ζώσης** και **322 τηλεφωνικά ή διαδικτυακά**.

Συγκεκριμένα:

198 Συνεδρίες Κοινωνικής Στήριξης

130 Συνεδρίες Ψυχολογικής Στήριξης

19 Συνεδρίες Νομικής Στήριξης

144 Συνεδρίες παροχής πληροφοριών (20 συνεδρίες στο πλαίσιο της Υποδοχής των ωφελομένων γυναικών, 19 διερμηνείες στο πλαίσιο της συνοδείας των ωφελομένων γυναικών σε ιατρικές υπηρεσίες και 105 συνεδρίες σε παιδιά από Ψυχολόγο).

Αναφορικά με την **γλώσσα Φαρσί**, παρασχέθηκαν συνολικά διερμηνείες σε **301 συνεδρίες**, από τις οποίες **77 δια ζώσης** και **224 τηλεφωνικά ή διαδικτυακά**.

Συγκεκριμένα:

106 Συνεδρίες Κοινωνικής Στήριξης

105 Συνεδρίες Ψυχολογικής Στήριξης

10 Συνεδρίες Νομικής Στήριξης

80 Συνεδρίες παροχής πληροφοριών (19 συνεδρίες στο πλαίσιο της Υποδοχής των ωφελομένων γυναικών, 14 διερμηνείες στο πλαίσιο της συνοδείας των ωφελομένων γυναικών σε ιατρικές υπηρεσίες, 42 συνεδρίες σε παιδιά από Ψυχολόγο και 5 από κοινού συνεδρίες Κοινωνικής και Ψυχολογικής Στήριξης).

E3. Επιμορφωτικά Προγράμματα ΚΕΘΙ

Τίτλος: «Παρεμβάσεις για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης σε Φορείς και Επιχειρήσεις του Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα» (ολοκληρώθηκε στις 31/12/2023)

<https://www.kethi.gr/ekdoseis/ekpaideytiko-egheiridio-bia-kai-parenohlisi-ston-kosmo-tis-ergasias>

Το Έργο είχε ως βασικό σκοπό την καταπολέμηση της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας μέσα από την ουσιαστική εφαρμογή της νομοθεσίας και την ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων και προσώπων. Ειδικότερα, στις δράσεις του έργου εντάσσονται πρωτοβουλίες για την υποστήριξη φορέων προκειμένου να εκπληρώσουν τις νομικές υποχρεώσεις σχετικά με την ανάπτυξη πολιτικών, την ενημέρωση και την επιμόρφωση εργαζομένων σύμφωνα με το νέο νομικό πλαίσιο για τη βία και παρενόχληση στον κόσμο της εργασίας, καθώς και για την ευρύτερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση στο εν λόγω πεδίο μέσα από τη συνεργασία εμπλεκόμενων φορέων (π.χ. Επιμελητήρια, συλλόγους εργαζομένων, ενώσεις εργοδοτών).

Δράσεις του Έργου

- «Διερεύνηση των στάσεων εργοδοτών καθώς και προσώπων που ασκούν το διευθυντικό δικαίωμα σε θέματα παρενόχλησης στο εργασιακό περιβάλλον»:
- υλοποίηση πρωτογενούς -ποιοτικής και ποσοτικής- έρευνας με δείγμα εργοδότες/-τριες, άτομα που ασκούν το διευθυντικό δικαίωμα, υψηλόβαθμα στελέχη σε θέσεις ευθύνης του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, καθώς επίσης και στελέχη από ενώσεις εργαζομένων και εργοδοτών/-τριών, προκειμένου να καταγραφούν οι στάσεις τους σε θέματα βίας και παρενόχλησης στην εργασία, οι ανάγκες τους για υποστήριξη προκειμένου να εφαρμόσουν τις νομικές τους υποχρεώσεις, ο βαθμός γνώσης του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου κ.λπ.,
- δημιουργία βίντεο με σκοπό την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας,
- εκπόνηση ερευνητικής έκθεσης η οποία είναι διαθέσιμη σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του ΚΕΘΙ.

- «Ενημέρωση και επιμόρφωση εργαζομένων σε θέματα παρενόχλησης στο εργασιακό περιβάλλον»: πραγματοποίηση πέντε (5) διαδικτυακών επιμορφωτικών σεμιναρίων (επιμορφώθηκαν 108 άτομα συνολικά, από 84 φορείς και συγκεκριμένα 50 του δημόσιου και 34 του ιδιωτικού τομέα).
- «Δικτύωση και ευαισθητοποίηση για την καταπολέμηση της βίας και της παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας»:
 - ανάπτυξη υλικού ευαισθητοποίησης.
 - πραγματοποίηση εκπαιδευτικής επίσκεψης στα γραφεία της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας με στόχο την ενημέρωση και την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την αποτελεσματική εφαρμογή της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας.
 - πραγματοποίηση (5) πέντε ημερίδων ευαισθητοποίησης/ενημέρωσης και ενός επισημονικού συνεδρίου (10/11/2023).

Τέλος, το Έργο ανέπτυξε Επιμορφωτικό Πρόγραμμα Ασύγχρονης Μορφής (stand-alone module), το οποίο παρατίθεται στη συνέχεια.

Τίτλος: «Επιμορφωτικό Πρόγραμμα Ασύγχρονης Μορφής: «Βία και Παρενόχληση στον Κόσμο της Εργασίας», (ενεργή πλατφόρμα, <https://elearning.kethi.gr/>)

Το Επιμορφωτικό Πρόγραμμα Ασύγχρονης Μορφής: «Βία και Παρενόχληση στον Κόσμο της Εργασίας», αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του Έργου «Παρεμβάσεις για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης σε φορείς και επιχειρήσεις του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα», με τη χρηματοδότηση του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020».

Το Πρόγραμμα αφορά στη δημιουργία ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού e-learning και στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου μαθήματος, το οποίο είναι διαθέσιμο σε εκπαιδευτική πλατφόρμα <https://elearning.kethi.gr/>, προκειμένου να αποκτήσουν πρόσβαση και να επιμορφωθούν στα θέματα βίας και παρενόχλησης όσο το δυνατόν περισσότεροι φορείς και εργαζόμενοι/ες του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

Το περιεχόμενο του Προγράμματος βασίζεται στο Εκπαιδευτικό Εγχειρίδιο του ΚΕΘΙ «Βία και Παρενόχληση στον Κόσμο της Εργασίας» και έχει ως βασικό στόχο την παροχή πληρο-

φόρησης σε διευθυντικά και ανώτερα στελέχη καθώς και σε εργαζόμενες και εργαζόμενους στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα σχετικά με την παρενόχληση στον κόσμο της εργασίας.

Το Πρόγραμμα είναι διαθέσιμο **δωρεάν** σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς του ιδιωτικού και δημόσιου φορέα ή/και σε μεμονωμένα άτομα που επιθυμούν να επιμορφωθούν σχετικά με το θέμα της βίας και της παρενόχλησης στην εργασία μέσα από την ειδική πλατφόρμα <https://elearning.kethi.gr/>.

Οι ενδιαφερόμενοι/ες αποκτούν πρόσβαση στο μάθημα μέσα από την εγγραφή τους στην πλατφόρμα <https://elearning.kethi.gr/login/signup.php>. Το μάθημα είναι δομημένο σε τέσσερις (4) ενότητες, οι οποίες ξεκλειδώνουν σταδιακά, αφού ολοκληρωθεί κάθε μία επιτυχώς (μία ενότητα θεωρείται ότι ολοκληρώθηκε επιτυχώς όταν σημειώνεται σκορ 80% στο τεστ αυτοαξιολόγησης που υπάρχει στο τέλος). Οι συμμετέχοντες/ουσες λαμβάνουν πιστοποιητικό ολοκλήρωσης εφόσον ολοκληρώσουν και όλες τις ενότητες με επιτυχία. Ένας φορέας μπορεί να παρακολουθήσει την πρόοδο ολοκλήρωσης των εργαζομένων του αφού λάβει την αναγκαία πρόσβαση από το ΚΕΘΙ.

Το ΚΕΘΙ, μέσα από το συγκεκριμένο μάθημα το οποίο βρίσκεται σε εναρμόνιση με τις υποχρεώσεις που προβλέπει ο Νόμος 4808/2021, σύμφωνα με το οποίο δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς, ανεξαρτήτως αριθμού προσωπικού, έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν μέτρα για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και της παρενόχλησης, επιδιώκει να υποστηρίξει τους φορείς τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα στην προσπάθεια συμμόρφωσής τους με τις νομικές υποχρεώσεις τους παρέχοντας ένα χρήσιμο εργαλείο για την προώθηση της ισότητας και την καταπολέμησης της βίας και της παρενόχλησης.

Από την έναρξη της λειτουργίας της πλατφόρμας ασύγχρονης επιμόρφωσης (19/12/2023) μέχρι και τις 19/9/2024 έχουν εγγραφεί 400 άτομα εκ των οποίων ολοκλήρωσαν επιτυχώς την επιμόρφωση τα 395.

Ε4. Έρευνες/Μελέτες/Εκδόσεις ΚΕΘΙ

3.1. Έρευνα με τίτλο: «Διαδικτυακή βία κατά των νεαρών γυναικών»,

(ολοκληρωμένη: <https://www.kethi.gr/ereunes-meletes/diadiktyaki-bia-kata-ton-gynaikon-synoptiki-ekthesi>)

Η διαδικτυακή βία σε βάρος των κοριτσιών και των γυναικών, αποτελεί παγκόσμιο φαι-

νόμμενο που εντείνεται συνεχώς λόγω της ραγδαίας εξάπλωσης του διαδικτύου σε συνδυασμό με την υφιστάμενη έξαρση της βίας κατά των γυναικών. Τα δεδομένα και τα στοιχεία για τη διαδικτυακή βία σε επίπεδο ΕΕ είναι περιορισμένα με αποτέλεσμα να μην υπάρχει σαφής εικόνα για την έκταση ή τις επιπτώσεις του φαινομένου. Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE), υπάρχουν βάσιμα στοιχεία ότι πρόκειται για αυξανόμενο φαινόμενο που επηρεάζει δυσανάλογα τις γυναίκες και τα κορίτσια με σοβαρές επιπτώσεις στην ζωή των θυμάτων. Επιπρόσθετα, η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης αναγνωρίζει την ανάγκη αντιμετώπισής της και περιλαμβάνει σύσταση και υποστήριξη προς τα μέλη-κράτη για τη βελτίωση της θεσμικής αντιμετώπισης της διαδικτυακής βίας σε βάρος των κοριτσιών και των γυναικών, προκειμένου να προστατεύονται εντός και εκτός του διαδικτύου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η *καταγραφή και η αποτύπωση της διάστασης του φαινομένου της διαδικτυακής βίας σε νεαρές γυναίκες (18-24 ετών).*

Η έρευνα, που ανατέθηκε από το ΚΕΘΙ στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, έθεσε ως απώτερο στόχο την κατανόηση του φαινομένου και των διαφορετικών πτυχών του και την ανάπτυξη προτάσεων για τη βελτίωση της θεσμικής αντιμετώπισης της διαδικτυακής βίας σε βάρος νεαρών γυναικών, προκειμένου να προστατεύονται εντός και εκτός του διαδικτύου.

Ειδικότεροι στόχοι:

- Η διερεύνηση, μέσω της συλλογής και ανάλυσης ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, του φαινομένου της διαδικτυακής βίας κατά των νεαρών γυναικών. Ανάδειξη των μορφών και των ειδών της διαδικτυακής βίας κατά των νεαρών γυναικών (λ.χ. απειλές, βρισιές, revenge porn, αποστολή προσβλητικού υλικού κ.ά.).
- Η ανάδειξη των επιπτώσεων σε όλες τις ψυχολογικές και κοινωνικές διαστάσεις της ζωής των νεαρών γυναικών.
- Η ανάδειξη των δυσκολιών στην αναγνώριση, την αναφορά και την καταγγελία των περιστατικών της διαδικτυακής βίας.
- Η καταγραφή των αναγκών και των κενών στη νομοθέτηση του ζητήματος.

- Η διατύπωση προτάσεων για την υιοθέτηση παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση και την καταπολέμηση του φαινομένου, καθώς και για την αύξηση των αναφορών και των καταγγελιών, διατύπωση συστάσεων.

Συμπεράσματα

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα κεντρικά συμπεράσματα του παρόντος Έργου, έτσι όπως προέκυψαν μέσα από τη διερεύνηση των ερευνητικών ερωτημάτων που τέθηκαν.

Αναφορικά λοιπόν, με την έκταση του φαινομένου της διαδικτυακής βίας κατά των νεαρών γυναικών, κατά την ποσοτική έρευνα βρέθηκε ότι το 59.3% των γυναικών έχουν δεχτεί διαδικτυακή βία. Ως προς τις εκφάνσεις του φαινομένου, οι γυναίκες ανέφεραν μορφές διαδικτυακής βίας που εμπίπτουν και στις οκτώ κατηγορίες διαδικτυακής βίας που εξέταζε η παρούσα έρευνα. Από αυτές η πιο συχνή ήταν η Διαδικτυακή Κακοποίηση Βάσει Εικόνας, στη συνέχεια η Παρενόχληση Βάσει Φύλου ή/και Σεξουαλικότητας, μετά ο Διαδικτυακός Εκφοβισμός, η Διαδικτυακή Καταδίωξη/Παρακολούθηση, το Τρολάρισμα, η Διαδικτυακή Επιθετικότητα και Εκβιασμός/Εξαναγκασμός, το Χακάρισμα και τέλος το Doxxing. Τόσο τα στοιχεία αυτά για τον επιπολασμό του φαινομένου όσο και τα αντίστοιχα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας καταδεικνύουν την ταχύτατη εξάπλωση και ευρεία έκταση του φαινομένου.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι και το εύρημα ότι το 40.5% των γυναικών δέχτηκε μία μορφή διαδικτυακής βίας, ενώ το 59.5% έχει δεχτεί παραπάνω από μία, το οποίο σκιαγραφεί την πολλαπλότητα του φαινομένου και το αλληλένδετο των μορφών της διαδικτυακής βίας. Το εύρημα αυτό επιβεβαιώνεται και από την ποιοτική έρευνα, καθώς στις ατομικές συνεντεύξεις κάποιες γυναίκες αναφέρουν ότι έχουν δεχτεί, παραπάνω από μία, μορφές διαδικτυακής βίας, αλλά και στις εστιασμένες συνεντεύξεις με τους/τις επαγγελματίες υπάρχουν τέτοιες αναφορές. Έτσι, η διαδικτυακή βία κατά των νεαρών γυναικών αποτελεί ένα φαινόμενο με πολλαπλές εκφάνσεις, τη στιγμή που η σύγχρονη χρήστρια του διαδικτύου αντιμετωπίζει συνεχώς το ενδεχόμενο θυματοποίησης από μορφές βίας που υφίστανται διαρκή μετάλλαξη βάσει των αναδυόμενων τεχνολογιών.

Εκτός από τη σύνδεση μεταξύ των διαφόρων μορφών διαδικτυακής βίας, από την ποιοτική κυρίως έρευνα αναδεικνύεται και η συνέχεια ανάμεσα στη διαδικτυακή (online) και

τη διά ζώσης (offline) βία κατά των γυναικών. Αφενός, η διαδικτυακή βία συχνά συμβαίνει κατά τη διάρκεια ή και μετά το πέρας μιας κακοποιητικής συντροφικής σχέσης, αφετέρου το διαδίκτυο χρησιμοποιείται εργαλειακά για την τέλεση πράξεων διά ζώσης βίας και με αυτό τον τρόπο αποτελεί συνέχειά της.

Επίσης, κατά τη διερεύνηση των δημογραφικών χαρακτηριστικών των γυναικών, η έλλειψη διαφοροποιήσεων ως προς το εκπαιδευτικό επίπεδο, την εργασιακή κατάσταση και την αστικότητα του τόπου διαμονής δείχνει ότι η διαδικτυακή βία είναι ένα φαινόμενο που διαπερνά τις διάφορες κοινωνικές ομάδες και δε φαίνεται να συνδέεται με τα συγκεκριμένα δημογραφικά στοιχεία που εξετάστηκαν.

Επιπρόσθετα, παρατηρείται μια ποικιλία στις σχέσεις μεταξύ δραστών και θυμάτων διαδικτυακής βίας. Στο σύνολο των περιπτώσεων, το 59.3% των δραστών δεν ήταν γνωστοί στο θύμα, ενώ σε ποσοστό 23.5% ήταν φίλοι και σε 8.4% ήταν σύντροφοι. Ωστόσο, σε περιπτώσεις Διαδικτυακού Εκβιασμού / Εξαναγκασμού, ο πρώην σύντροφος αναδεικνύεται ως δράστης στο 26.9% των περιπτώσεων, ενώ στο 26.9% οι δράστες ήταν άτομα που διατηρούσαν φιλικές σχέσεις με το θύμα. Με βάση τα παραπάνω μπορεί να παρατηρηθεί ότι η διαδικτυακή βία μπορεί να προέρχεται από διάφορες προσωπικές σχέσεις, όπως φιλίες ή σχέσεις συντροφικής φύσης.

Αναφορικά με τα ψηφιακά/ηλεκτρονικά μέσα στα οποία οι γυναίκες έχουν δεχτεί διαδικτυακή βία, η έρευνα καταδεικνύει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως το πιο συχνό ψηφιακό/ηλεκτρονικό περιβάλλον. Φαίνεται ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν ένα βασικό περιβάλλον κοινωνικής δραστηριότητας και προσωπικής ανάπτυξης των γυναικών λόγω των πολλαπλών δυνατοτήτων επικοινωνίας που παρέχουν, ταυτόχρονα όμως ελλοχεύουν και τον κίνδυνο της διαδικτυακής βίας, καθώς παρέχουν στον εν δυνάμει δράστη τη δυνατότητα να ασκήσει βία, χωρίς να αποκαλυφθεί εύκολα η ταυτότητά του και βέβαια να μην έχει κάποιες συνέπειες.

Σε σχέση με την ενεργητική και παθητική χρήση του διαδικτύου, δε βρέθηκε σημαντική σχέση ανάμεσα είτε στην ενεργητική (όπως η ανταλλαγή μηνυμάτων και οι αναρτήσεις σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης) είτε στην παθητική (όπως η ανάγνωση αναρτήσεων και ιστοριών) χρήση και στην πιθανότητα οι γυναίκες να δεχτούν βία. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί

ότι στην έρευνα αναδείχθηκε ως εύρημα ο περιορισμός της χρήσης του διαδικτύου από τις γυναίκες που έχουν δεχτεί διαδικτυακή βία, με δυνητικά αρνητικές επιπτώσεις για την πρόσβαση και τη συμμετοχή τους στο δημόσιο χώρο.

Επίσης, διαφαίνονται εξαιρετικά αρνητικές οι επιπτώσεις της διαδικτυακής βίας στην ψυχολογική και κοινωνική προσαρμογή των νεαρών γυναικών που δέχονται βία. Σε ψυχολογικό επίπεδο, βιώνουν υψηλά επίπεδα στρες και μακροχρόνιου άγχους, αισθήματα κατάρτισης, διαταραχές στις διατροφικές συνήθειες και τον ύπνο, χρήση ψυχοτρόπων ουσιών, στοχοποίηση για κακόβουλο σχολιασμό και εκφοβισμό και κάποιες φορές εμφανίζουν αυτοκτονικές σκέψεις. Κοινωνικά, βάλλονται οι οικογενειακές, φιλικές και συντροφικές σχέσεις τους, αποσύρονται απ' τη δημόσια ζωή, αντιμετωπίζουν κοινωνικό στιγματισμό και δευτερογενή θυματοποίηση. Σε μικρότερο αλλά αξιοσημείωτο βαθμό, βιώνουν αρνητικές συνέπειες στην εργασία τους λόγω του κοινωνικού στίγματος και σημαντικό οικονομικό αντίκτυπο, εξαιτίας απώλειας της εργασίας, δικαστικών εξόδων ή αναζήτησης ψυχοκοινωνικής υποστήριξης. Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι οι επιπτώσεις πιθανά αναφέρονται ελλιπώς από τις γυναίκες, εξαιτίας της ντροπής που βιώνουν, της κανονικοποίησης του τραύματος, αλλά και μεθοδολογικά, εξαιτίας του περιορισμένου εύρους κάλυψης του θέματος από τα εργαλεία συλλογής δεδομένων. Οι σοβαρές επιπτώσεις, σε συνδυασμό με πιθανές επαναθυματοποιήσεις από θεσμικούς φορείς αλλά και την οικογένεια του θύματος, τα επικριτικά σχόλια και η ενοχοποίηση του θύματος, οι περαιτέρω απειλές από τον δράστη, η παραβίαση της ιδιωτικότητας και η δημόσια έκθεση καθιστούν σε ατομικό επίπεδο τη διαδικτυακή βία κατά των νεαρών γυναικών μια ιδιαίτερα τραυματική εμπειρία που τις καθιστά ευάλωτες και πιο εσωστρεφείς. Παράλληλα, σε κοινωνικό επίπεδο αυξάνεται η έμφυλη κοινωνική ανισότητα.

Ως προς τα μέτρα αντιμετώπισης που συχνότερα λαμβάνουν οι γυναίκες, σε πρακτικό επίπεδο, φαίνεται ότι τα πρώτα μέτρα που παίρνουν είναι να αποσυνδεθούν από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, να απεγκαταστήσουν εφαρμογές, να ζητήσουν από το δράστη, αν τον γνωρίζουν, να σταματήσει τη βία ή αγνοούν τη συμπεριφορά παρενόχλησης ως ένας τρόπος συναισθηματικής διαχείρισης των αρνητικών συναισθημάτων. Λιγότερο συχνά, προβαίνουν σε αναφορά σε κάποιο διαδικτυακό μέσο, ζητούν βοήθεια από φιλικό/συγγενικό πρόσωπο και σπάνια το καταγγέλλουν στην Αστυνομία ή απευθύνονται σε κάποιο Συμβουλευτικό Κέ-

ντρο ή/και Τηλεφωνική Γραμμή SOS. Αναφορικά με τη θεσμική αντιμετώπιση του φαινομένου, αναδεικνύεται η ανάγκη για πολυεπίπεδη, διεπιστημονική και διεπαγγελματική δράση, συνδυάζοντας νομικά, εκπαιδευτικά, και κοινωνικά μέτρα για την αντιμετώπισή του.

Αναφορικά με την αξιολόγηση των μέτρων που έλαβαν οι γυναίκες, οι ίδιες θεωρούν αποτελεσματικότερη την αναζήτηση βοήθειας από φιλικό/συγγενικό πρόσωπο και αξιολογούν τα υπόλοιπα μέτρα ως λιγότερο αποτελεσματικά, ιδιαίτερα την καταγγελία στην αστυνομία. Τα ευρήματα αυτά αναδεικνύουν ξεκάθαρα τη σημασία της κοινωνικής υποστήριξης στη διαχείριση των επιπτώσεων αλλά και τη δυσπιστία στις αρχές ως φορέα κοινωνικού ελέγχου και προστασίας των γυναικών που έχουν δεχτεί βία.

Τέλος, ως προς τους ανασταλτικούς παράγοντες για την αντιμετώπιση της βίας, τα αισθήματα ενοχής, ντροπής, φόβου των γυναικών και ιδιαίτερα του φόβου επαναθυματοποίησης, αποτρέπουν τις γυναίκες τόσο από την αναζήτηση υποστήριξης από οικείους/ες όσο και από το να απευθυνθούν στις αρχές. Επιπλέον, συχνά δεν έχουν ενημέρωση για το πού μπορούν να απευθυνθούν ή δε νοηματοδοτούν ως βία αυτό που έχουν βιώσει και υποτιμούν τις συνέπειές του. Αυτή η κανονικοποίηση της έμφυλης βίας, ακόμη και στη συνείδηση των γυναικών που τη βιώνουν, συνδέεται με τα έμφυλα στερεότυπα του σεξισμού, την επικράτηση του πατριαρχικού ομογενοποιητικού λόγου, τη νομιμοποίηση της ρητορικής μίσους στα ψηφιακά περιβάλλοντα και την αντικειμενοποίηση του γυναικείου σώματος και λειτουργεί ιδιαίτερα ανασταλτικά στην αντιμετώπιση της βίας από τις γυναίκες. Η έλλειψη γνώσεων, εκπαίδευσης, υποδομών, δεδομένων (λόγω του περιορισμένου αριθμού καταγγελιών και αναφορών του φαινομένου) και συνεργασιών μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών δυσχεραίνουν περαιτέρω την αντιμετώπιση του φαινομένου σε ατομικό και θεσμικό επίπεδο.

Ε5. Επιμορφωτικές Δράσεις στην Εκπαίδευση της ΓΓΙΑΔ και του ΚΕΘΙ

4.1 ΓΓΙΑΔ

Ευαισθητοποίηση μαθητών/τριών Β/θμιας Εκπαίδευσης σε θέματα αντισύλληψης και σεξουαλικής αγωγής

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε συνεργασία με το Περιφερειακό Γενικό Νοσοκομείο-Μαιευτήριο «ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ» και τα Γραφεία

Αγωγής Υγείας των Δ/νσεων Δ/θμιας Εκπ/σης Αθήνας, πραγματοποιεί πρόγραμμα με τίτλο **«Ευαισθητοποίηση μαθητών/τριών Β /θμιας Εκπαίδευσης σε θέματα αντισύλληψης και σεξουαλικής αγωγής»** το οποίο περιλαμβάνει παρουσιάσεις -εισηγήσεις σε μαθητές/τριες σχολείων, σε θέματα αντισύλληψης και σεξουαλικής αγωγής από εξειδικευμένες συμβούλους-μαίες του νοσοκομείου.

Οι **στόχοι** του προγράμματος αυτού είναι:

1. Η προώθηση της αρχής της ισότητας των φύλων δεδομένου ότι η ενημέρωση και συμβουλευτική για την αναπαραγωγική και σεξουαλική υγεία αποτελεί θεματικό πεδίο εξειδικευμένης δημόσιας πολιτικής για την ισότητα των φύλων.
2. Η προαγωγή της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας μέσω της υιοθέτησης στάσεων και συμπεριφορών της ευαίσθητης πληθυσμιακής ομάδας των μαθητών και μαθητριών.

Το πρόγραμμα ξεκίνησε το 2014 και κατά το σχολικό έτος 2013-2014 οι παρουσιάσεις πραγματοποιούνταν σε χώρο της υπηρεσίας. Τότε έγιναν 7 επισκέψεις σχολείων στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς με περίπου 200 μαθητές/τριες.

Τα σχολεία ωστόσο αντιμετώπιζαν διάφορες δυσκολίες όπως:

- τη μετακίνηση των μαθητών /τριών τους στο χώρο της ΓΓΙΑΔ (κόστος, μέσα μεταφοράς, συνοδοί καθηγητές)
- το διαχωρισμό τμημάτων/μαθητών σε προκαθορισμένο αριθμό συμμετεχόντων (λόγω περιορισμού στην χωρητικότητα της αίθουσας σεμιναρίου)

Η υλοποίηση του προγράμματος εντός των σχολικών εγκαταστάσεων αποτέλεσε ζητούμενο όλων των αρμοδίων και των σχολικών μονάδων που συμμετείχαν και έτσι τροποποιήθηκε η προγραμματική συμφωνία που είχε υπογραφεί μεταξύ των φορέων, δίνοντας πλέον την άδεια στις μαιές να επισκέπτονται τις σχολικές δομές.

Το σχολικό έτος **2014-2015** (έναρξη Ιανουάριος 2015) πραγματοποιήθηκαν εισηγήσεις σε **11** Γυμνάσια και Λύκεια της Αθήνας σε σύνολο **845** μαθητών και μαθητριών.

Το σχολικό έτος **2015-2016** πραγματοποιήθηκαν εισηγήσεις σε **14** σχολικές δομές (Γυμνάσια και Λύκεια) και συμμετείχαν 1.142 μαθητές/τριες.

Το σχολικό έτος **2016-2017** πραγματοποιήθηκαν εισηγήσεις σε **14** σχολικές δομές (Γυμνάσια και Λύκεια) και συμμετείχαν **703** μαθητές/τριες.

Το σχολικό έτος **2017-2018** πραγματοποιήθηκαν εισηγήσεις σε **21** σχολικές δομές (Γυμνάσια και Λύκεια) και συμμετείχαν **2563** μαθητές/τριες.

Το σχολικό έτος **2018-2019 πραγματοποιήθηκαν** εισηγήσεις σε **15** σχολικές δομές και συμμετείχαν 1850 μαθητές/τριες.

Το σχολικό έτος **2019-2020** πραγματοποιήθηκαν εισηγήσεις σε **9** σχολικές δομές (Γυμνάσια και Λύκεια) τις οποίες παρακολούθησαν **890** μαθητές/τριες.

Το σχολικό έτος **2020-2021** λόγω της πανδημίας και του παρατεταμένου κλεισίματος των σχολείων, οι προγραμματισμένες εισηγήσεις ακυρώθηκαν.

Το σχολικό έτος **2021-2022** πραγματοποιήθηκαν **49** εισηγήσεις σε **20** δομές τις οποίες παρακολούθησαν 2223 μαθητές/τριες.

Το σχολικό έτος **2022-2023** πραγματοποιήθηκαν **49** εισηγήσεις σε **20** δομές τις οποίες παρακολούθησαν 2223 μαθητές/τριες.

Το σχολικό έτος **2023-2024** πραγματοποιήθηκαν **41** εισηγήσεις σε **24** σχολικές δομές τις οποίες παρακολούθησαν **2006** μαθητές/τριες.

Λόγω της μεγάλης ανταπόκρισης εκ μέρους των σχολικών μονάδων το πρόγραμμα θα συνεχιστεί και κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς **2024-2025**.

4.2 ΚΕΘΙ

Δράση: Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών σε θέματα έμφυλης βίας, διακρίσεων και ισότητας των φύλων

Περιγραφή της Δράσης: Η δράση απευθύνθηκε σε μαθητές/τριες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όλων των τάξεων και όλων των τύπων σχολείων της χώρας.

Στόχοι του προγράμματος ήταν:

- α) η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών σε θέματα ισότητας των φύλων, έμφυλης βίας και έμφυλων διακρίσεων,

β) η αλλαγή στερεοτυπικών αντιλήψεων για τις σχέσεις των φύλων, καθώς και

γ) η καλλιέργεια στάσεων και η ανάπτυξη δεξιοτήτων για τον σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων και την πρόληψη των έμφυλων διακρίσεων και της βίας.

Η διάρκεια του προγράμματος ήταν 2 διδακτικές ώρες και πραγματοποιήθηκε από τον/την εκπαιδευτικό της τάξης, σε συνεργασία με στελέχη του ΚΕΘΙ.

Το προτεινόμενο υλικό του προγράμματος βασίστηκε στο βιβλίο των ΚΕΘΙ-UNICEF «Ο κόσμος από την αρχή». Πρόκειται για συλλογή ιστοριών που σκιαγραφούν με ευαισθησία τις εμπειρίες κοριτσιών που αντιμετώπισαν βία λόγω του φύλου τους. Αν και το κείμενο εστιάζει σε ιστορίες κοριτσιών, προωθείται η ιδέα ότι η έμφυλη βία αφορά σε όλους και το τέλος του κύκλου της μπορεί να έρθει μόνο ως αποτέλεσμα συλλογικής προσπάθειας. Το βιβλίο συνοδεύεται από Οδηγό για την εκπαιδευτική αξιοποίησή του, ο οποίος περιλαμβάνει εκτενές θεωρητικό πλαίσιο του ζητήματος της έμφυλης βίας, καθώς και συγκεκριμένες προτάσεις για την αξιοποίηση των ιστοριών οι οποίες συνοδεύονται από πλήθος δραστηριοτήτων που μπορούν να υλοποιηθούν στην τάξη. Επιπλέον, το παρόν πρόγραμμα συμπεριλαμβάνει το νέο βιβλίο «Όλα από την αρχή», που έχει ως στόχο να καταδείξει τα έμφυλα στερεότυπα που σχετίζονται με τις συμπεριφορές, τους ρόλους και τις προσδοκίες που αποδίδονται στα αγόρια, και πολλές φορές, συνδέονται με βίαιες συμπεριφορές.

Στο υπό εξέταση χρονικό διάστημα, επιμορφώθηκαν 2.788 μαθητές και μαθήτριες, με τη συμμετοχή 253 εκπαιδευτικών σε 49 επιμορφώσεις δίωρης διάρκειας.

E6. Συμμετοχή του ΚΕΘΙ σε Δράσεις του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας-ΓΓΙΑΔ

Δράση: Συμμετοχή του ΚΕΘΙ στην εκπόνηση νέου Εθνικού Σχεδίου κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (2024-2027)

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας θα εκπονήσει το νέο Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (2024-2027). Το ΚΕΘΙ συμμετέχει στις τακτικές ή και έκτακτες συνεδριάσεις του Εθνικού Συμβουλίου κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ν. 4356/2015), προκειμένου το Συμβούλιο να καταρτίσει τις βασικές προτεραιότητες του ΕΣΔ και τις επιμέρους δράσεις ανά άξονα.

Δράση: Συμμετοχή του ΚΕΘΙ στην επικαιροποίηση των κανονισμών λειτουργίας των Δομών του Δικτύου και δημιουργία πρωτοκόλλων συνεργασίας συναρμόδιων φορέων για θέματα διαχείρισης περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας

Το ΚΕΘΙ συμμετέχει σε ομάδα εργασίας της ΓΓΙΑΔ για την επικαιροποίηση των κανονισμών λειτουργίας των Δομών του Δικτύου και τη δημιουργία πρωτοκόλλων συνεργασίας συναρμόδιων φορέων για θέματα διαχείρισης περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας.

Δράση: Συμμετοχή του ΚΕΘΙ στον σχεδιασμό και την υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων για επαγγελματίες πρώτης γραμμής Υπουργείων και άλλων κρατικών φορέων και ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού

Στο πλαίσιο του Μνημονίου Συνεργασίας της ΓΓΙΑΔ με την Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες και του ΚΕΘΙ, ο φορέας συμμετέχει στον σχεδιασμό και την διενέργεια επιμορφωτικών δράσεων για επαγγελματίες πρώτης γραμμής Υπουργείων και άλλων κρατικών φορέων και ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού.

Ε7. Δράσεις Περιφερειακών και Δημοτικών Επιτροπών Ισότητας για τη βία κατά των γυναικών

Οι Δημοτικές και Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας αποτελούν βασικά όργανα του εθνικού μηχανισμού για την προώθηση της ισότητας των φύλων σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, συνεργαζόμενες με τη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ), καθώς και με το Δίκτυο Δομών Υποστήριξης θυμάτων βίας.

Ο σκοπός αυτών των Επιτροπών είναι να προωθούν την ουσιαστική ισότητα των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ζωής. Μέσω διαφόρων δράσεων, οι Επιτροπές Ισότητας επιδιώκουν να ενημερώνουν και να ευαισθητοποιούν το κοινό για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, με στόχο την καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις μορφές βίας κατά των γυναικών.

Παρακάτω καταγράφονται ποικίλες δράσεις που αναπτύχθηκαν από τις Δημοτικές και Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, οι οποίες εστιάζουν

ζουν κυρίως στην ενημέρωση και εκπαίδευση του κοινού για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και περιλαμβάνουν ενημερωτικές καμπάνιες, ημερίδες, συνεργασίες με κοινωνικούς φορείς, εκπαιδευτικά σεμινάρια και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις. Στόχος αποτελεί η δημόσια ευαισθητοποίηση, η πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών μέσα από την τέχνη, τις παρεμβάσεις σε σχολεία, συνεργασίες με την Αστυνομία και άλλους φορείς.

Στην παρούσα Έκθεση, παρουσιάζονται ενδεικτικές δράσεις που υλοποίησαν οι ΠΕΠΙΣ και οι ΔΕΠΙΣ κατά την περίοδο αναφοράς, με σκοπό την ενημέρωση-ευαισθητοποίηση για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Συγκεκριμένα, καταγράφονται δράσεις από **μία (1) Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας** (ΠΕΠΙΣ Κρήτης) και **(54) Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας** (ΔΕΠΙΣΑγίων Αναργύρων-Καματερού, Αίγινας, Ακτίου-Βόνιτσας, Αλεξανδρούπολης, Αλίμου, Ανατολικής Σάμου, Άργους Ορεστικού, Αριστοτέλη, Αρριανών, Αρταίων, Βριλησίων, Βύρωνα, Γαλασίου, Γλυφάδας, Δελφών, Δράμας, Δυτικής Σάμου, Εορδαίας, Ευρώτα, Ζαχάρως, Ηγουμενίτσας, Ηρακλείου (Αττικής), Ηρακλείου (Κρήτης), Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου, Ιλίου, Καισαριανής, Καλλιθέας, Καρύστου, Κατερίνης, Κηφισιάς, Κιλκίς, Κοζάνης, Λευκάδας, Μαραθώνος, Μαρκόπουλου-Μεσογαίας, Μίνωα Πεδιάδος, Μουζακίου, Νεάπολης-Συκεών, Νέας Προποντίδας, Νέας Φιλαδέλφειας-Νέας Χαλκηδόνας, Νέστου, Ορεστιάδας, Παλαιού Φαλήρου, Παπάγου-Χολαργού, Πάργας, Παύλου Μελά, Πρέβεζας, Πύργου, Ρόδου, Σαλαμίνας, Τεμπών, Τρίπολης, Χανίων και Χερσονήσου).

Η μικρή συμμετοχή οφείλεται στην επανασύσταση των νέων Δημοτικών και Περιφερειακών Επιτροπών Ισότητας, εξαιτίας των Αυτοδιοικητικών Εκλογών που διεξήχθησαν τον Οκτώβριο 2023, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν αρμόδια πρόσωπα να ανταποκριθούν στο αίτημα της ΓΓΙΑΔ για αποστολή των σχετικών δράσεων.

1. Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας (ΠΕΠΙΣ)

Παραδείγματα δράσεων σε Περιφέρειες:

Περιφέρεια Κρήτης: Σχεδίασε και υλοποίησε την 16ήμερη εκστρατεία ευαισθητοποίησης με θέμα «Η Τέχνη ως Μέσο Ευαισθητοποίησης κατά της Έμφυλης Βίας». Περιλάμβανε ανοιχτές ενημερωτικές δράσεις και συνεργασίες με τοπικούς φορείς και πολιτιστικούς συλλόγους. Παράλληλα, πραγματοποίησε στον Δήμο Ρεθύμνου ενημερωτικές δράσεις για την ασφαλή

πλοήγηση στο διαδίκτυο και την πρόληψη της διαδικτυακής κακοποίησης παιδιών και εφήβων, σε συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία, καθώς και στους Δήμους Αγίου Νικολάου και Ανωγείων, όπου έλαβαν χώρα εκπαιδευτικές και ενημερωτικές εκδηλώσεις σε σχολεία και κοινωνικές δομές για την ευαισθητοποίηση μαθητών/ριών, γονέων και εκπαιδευτικών.

2. Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας (ΔΕΠΙΣ)

Παραδείγματα δράσεων σε Δήμους:

Ημερίδες και Ενημερωτικές Δράσεις

Οι ΔΕΠΙΣ και ΠΕΠΙΣ οργάνωσαν πολυάριθμες ημερίδες και εκδηλώσεις με θέμα την έμφυλη βία, με συμμετοχή εξειδικευμένων επιστημόνων, νομικών, ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών, προκειμένου να συζητηθούν οι τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών. Σε πολλές περιπτώσεις, οι ημερίδες απευθύνονταν σε επαγγελματίες υγείας, εκπαιδευτικούς, αλλά και στο ευρύ κοινό, με στόχο τη μεγαλύτερη δυνατή διάχυση της πληροφόρησης.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα ημερίδων:

- **Δήμος Αίγινας:** Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Υγείας, συνδιοργάνωσε με τον Σύλλογο Γυναικών Αίγινας και το Σύλλογο Γυναικών "Αφαία", ανοιχτή ημερίδα για την ενδοοικογενειακή βία.
- **Δήμος Αριστοτέλη:** Οργάνωσε ημερίδα με τίτλο «Η Σούπα ήταν Αλμυρή», με σκοπό την ενημέρωση για τη βία κατά των γυναικών.
- **Δήμος Δυτικής Σάμου - Κέντρο Συμβουλευτικής Γυναικών Χίου:** Διοργάνωσαν διαδικτυακή ημερίδα με θέμα την έμφυλη βία, ενώ πραγματοποιήθηκε και εσπερίδα με τίτλο «Πείτε Όχι. Σταματήστε τη βία κατά των γυναικών», αναλύοντας το νομικό πλαίσιο και τα μέτρα προστασίας.
- **Δήμος Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου:** Πραγματοποίησε, σε συνδιοργάνωση με την ΠΕΠΙΣ της Δυτικής Ελλάδας και τον Σύλλογο Γυναικών Κατοχής «Η Αλθαία», εκδήλωση με θέμα «Γυναίκες του Αχελώου», με κεντρική ομιλήτρια Ομότιμη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αιγαίου, η οποία ανέπτυξε το θέμα «Όταν ο Πολιτισμός και η Δημοκρατία υποχωρούν: Η Βία κατά των Γυναικών- Γυναικοκτονίες».

- **Δήμος Χανίων:** Διοργάνωσε ομιλία με θέμα «Ενδοοικογενειακή βία: η εμπειρία του Ξε-
νώνα Φιλοξενίας Γυναικών του Δήμου Χανίων». Επιπλέον, πραγματοποίησε εισήγηση
στο ευρύ κοινό με θέμα «Ενδοοικογενειακή βία-Τρόποι προσέγγισης», καθώς και διη-
μερίδα, σε συνεργασία με την 7η Υγειονομική Περιφέρεια Κρήτης, με τίτλο «Έμφυλη
βία: Ενεργές Δράσεις».

Ανάλογες δράσεις πραγματοποίησαν και οι Δήμοι **Ανατολικής Σάμου, Άργους-Ορεστι-
κού, Αρριανών, Δελφών, Κηφισιάς, Κιλκίς, Κοζάνης, Μουζακίου, Παλαιού Φαλήρου,
Παπάγου-Χολαργού, Πάργας και Πύργου.**

Ενημερωτικές Καμπάνιες και Συνεργασίες

Σε πολλές περιοχές πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές καμπάνιες και δράσεις ευαισθη-
τοποίησης για την έμφυλη βία. Οι καμπάνιες περιλάμβαναν τη διανομή ενημερωτικού υλι-
κού σε δημόσιους χώρους, καταστήματα και σχολεία, ενώ πολλοί Δήμοι συνεργάστηκαν
με τοπικούς συλλόγους, την αστυνομία και άλλους φορείς για την αντιμετώπιση της βίας
κατά των γυναικών.

Παραδείγματα:

- **Δήμος Γαλατσίου:** Προχώρησε σε διαδικτυακή ενημέρωση με τίτλο «Προστατευτείτε,
Αντισταθείτε, Μπορείτε», ανήρτησε αφίσα στην ηλεκτρονική σελίδα του Δήμου Γαλα-
τσίου και διαμοίρασε φυλλάδια της ΓΓΙΑΔ για την ενδοοικογενειακή βία.
- **Δήμος Καλλιθέας:** Υλοποίησε εκδήλωση αφιερωμένη στην Παγκόσμια Ημέρα της Γυ-
ναίκας με τίτλο «Ελάτε να βγούμε απ' τα παπούτσια μας», στο πλαίσιο της οποίας ανα-
δείχθηκαν ζητήματα ισότητας των φύλων.
- **Δήμος Καρύστου:** Διοργάνωσε διαδικτυακή δράση με θέμα τους κινδύνους στο διαδί-
κτυο και την κυβερνοασφάλεια, στο πλαίσιο της οποίας συζητήθηκε και η διαδικτυακή
βία κατά των γυναικών.
- **Δήμος Κηφισιάς:** Πραγματοποίησε δράση ενημέρωσης στο πλαίσιο της Ανθοκομικής
Έκθεσης Κηφισιάς, διανέμοντας ενημερωτικά φυλλάδια για τη βία κατά των γυναικών.

Σε ανάλογες δράσεις προχώρησαν και οι **Δήμοι Ακτίου-Βόνιτσας, Βύρωνα, Δράμας,
Ευρώτα, Ζαχάρως, Ηγουμενίτσας, Ηρακλείου (Αττικής), Ηρακλείου (Κρήτης), Κατερί-**

νης, Λευκάδας, Μαρκόπουλου-Μεσσογαίας, Μίνωα Πεδιάδος, Νέας Προποντίδας, Παπάγου-Χολαργού, Πύργου και Τρίπολης.

Εκπαίδευση και Ενδυνάμωση

Οι δράσεις δεν περιορίστηκαν μόνο στην ενημέρωση του κοινού, αλλά και στην εκπαίδευση μαθητών/ριών, φοιτητών/ριών και επαγγελματιών που εργάζονται με θύματα βίας, όπως κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι και αστυνομικοί. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια αυτοάμυνας και βιωματικά εργαστήρια για τις γυναίκες, με στόχο την ενδυνάμωση και την προστασία τους.

Παραδείγματα εκπαιδευτικών δράσεων:

- **Δήμος Αγίων Αναργύρων:** Συμμετείχε στην εκπαίδευση επαγγελματιών του φορέα «ELIZA», με στόχο τη διαχείριση περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας. Επίσης, συμμετείχε σε διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και Εθνικούς Φορείς για την προστασία θυμάτων σεξουαλικής βίας. Ακόμη, οργάνωσε εκδήλωση ευαισθητοποίησης για εκπαιδευτικούς σχετικά με τα προειδοποιητικά σημάδια βίας.
- **Δήμος Δράμας:** Πραγματοποίησε ομιλία στη Νοσηλευτική Σχολή για την έμφυλη βία.
- **Δήμος Εορδαίας:** Πραγματοποίησε συνάντηση με το Κέντρο Πρόληψης «Ορίζοντες» για τη διοργάνωση εκπαιδευτικών συναντήσεων για κοινωνικούς λειτουργούς, εστιάζοντας στη διαχείριση εθισμών και περιστατικών βίας στην οικογένεια. Επίσης, οργανώθηκε ενημερωτική συνάντηση για την αντιμετώπιση περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας και τον συντονισμό των υπηρεσιών για την παραπομπή των θυμάτων.
- **Δήμος Ζαχάρω:** Διοργάνωσε δράση ενημέρωσης εφήβων για τη βία κατά των γυναικών και τη συντροφική βία.
- **Δήμος Ηγουμενίτσας:** Συνεργάστηκε με την Αστυνομία και το Γραφείο Ενδοοικογενειακής Βίας για την υποστήριξη των θυμάτων βίας, εστιάζοντας στην οικονομική και στεγαστική τους κάλυψη.
- **Δήμος Κιλκίς:** Πραγματοποίησε βιωματικά εργαστήρια σε σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τίτλο «Χτίζοντας υγιείς σχέσεις», επικεντρωμένα στην πρόληψη της έμφυλης βίας.

- **Δήμος Πύργου:** Υλοποίησε ενημερωτική ημερίδα σε μαθητές/ριες Επαγγελματικού Λυκείου και ΙΕΚ για την έμφυλη βία.
- **Δήμος Χερσονήσου:** Στελέχη των κοινωνικών υπηρεσιών συμμετείχαν σε εκπαιδευτικά σεμινάρια για τη βελτίωση της συνεργασίας των υπηρεσιών με στόχο την προστασία των θυμάτων και τη διαχείριση των δραστών βίας.

Παρόμοιες δράσεις πραγματοποίησαν και οι Δήμοι **Βριλησσιών, Νέας Φιλαδέλφειας-Νέας Χαλκηδόνας και Τεμπών.**

Φωταγώγηση Δημόσιων Κτιρίων και Συνεντεύξεις

Η φωταγώγηση κτιρίων με το πορτοκαλί χρώμα, το οποίο συμβολίζει την αλληλεγγύη και την ευαισθητοποίηση για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, αποτέλεσε σύμβολο των δράσεων σε πολλούς Δήμους, όπως την **Άρτα**, την **Δυτική Σάμο**, την **Κατερίνη**, την **Κηφισιά** και το **Ηράκλειο Κρήτης**. Ακόμη, επαγγελματίες του Δήμου **Χανίων** παραχώρησαν συνέντευξη σχετικά με το φαινόμενο της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας σε τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς, με θέμα: “Στέγη κακοποιημένων γυναικών στα Χανιά - Ένα μεγάλο σπίτι μακριά από τη βία”.

Εκδηλώσεις Τέχνης και Πολιτισμού

Πολλές από τις δράσεις αξιοποίησαν την τέχνη ως μέσο ευαισθητοποίησης του κοινού. Θεατρικές παραστάσεις, μουσικοχορευτικά δρώμενα, εκθέσεις φωτογραφίας και προβολές ταινιών έφεραν στο προσκήνιο το θέμα της έμφυλης βίας, προσεγγίζοντας το κοινό με έναν πιο συναισθηματικό και άμεσο τρόπο.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα πολιτιστικών δρώμενων:

- **Δήμος Αλεξανδρούπολης:** Σε συνεργασία με τη Ένωση Γυναικών Ελλάδας, διοργάνωσε προβολή του ντοκιμαντέρ της Anna Hints “SmokesaunaSisterhood», το οποίο προσεγγίζει με ευαισθησία το θέμα της γυναικείας κακοποίησης, του ψυχολογικού τραύματος που προκύπτει, αλλά και της βοήθειας και θεραπείας μέσα από τη γυναικεία αλληλεγγύη. Ακόμη, σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύλλογο Παραδοσιακών χορών «Ο Έβρος», υλοποίησε μουσικοχορευτική παράσταση με τραγούδια, τα οποία περιγράφουν σκηνές έμφυλης βίας.

- **Δήμος Αλίου:** Διοργάνωσε μια live performance με τίτλο «Αλήθειες Γυναικών», εμπνευσμένη από τα κείμενα της συγγραφέως Στέυης Τσούτση, εστιάζοντας σε θέματα, όπως η έμφυλη βία. Η εκδήλωση συνοδεύτηκε από έκθεση ζωγραφικής με θέμα τη βία κατά των γυναικών.
- **Δήμος Αριστοτέλη:** Παρουσίασε θεατρική παράσταση με τίτλο «Broken Dolls», με θέμα την ενδοοικογενειακή βία.
- **Δήμος Γλυφάδας:** Διοργάνωσε μουσικοθεατρική παράσταση με τίτλο «Λέξεις Ψυχής», με θέμα την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών.
- **Δήμος Ιλίου:** Σε συνεργασία με το Τοπικό Συμβούλιο Παραβατικότητας και τη Διεύθυνση Πολιτισμού, οργάνωσε μια πολιτιστική και αθλητική εκδήλωση με τίτλο «StreetEvents». Περιλάμβανε βιωματικά και αθλητικά δρώμενα, όπως η δημιουργία ενός δέντρου από χαρτόνια, όπου οι συμμετέχοντες αποτύπωναν τις παλάμες τους και μοιράζονταν σκέψεις σχετικά με την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας. Επίσης, η Ερασιτεχνική Θεατρική Ομάδα Ενηλίκων του Δήμου παρουσίασε θεατρικό δρώμενο για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών.
- **Δήμος Καισαριανής:** Πρόβαλε την ταινία «Η ΦΟΝΙΣΣΑ» και ακολούθησε συζήτηση για την κακοποίηση των γυναικών.
- **Δήμος Καλλιθέας:** Παρουσίασε τη θεατρική παράσταση «ΚΡΑΥΓΕΣ», με αφορμή την αύξηση των γυναικοκτονιών στην Ελλάδα, σε σκηνοθεσία Γιώργου Βούλγαρη και Γιάννη Μακρυνόρη.
- **Δήμος Μαραθώνος:** Πραγματοποίησε την εκδήλωση «Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ», η οποία άνοιξε με δρώμενο βασισμένο στην Άρια «Vissid'Arte» από την ερμηνεία της Μαρίας Κάλλας, μεταφέροντας το μήνυμα «ΜΙΛΑ».
- **Δήμος Παύλου Μελά:** Οργάνωσε εκθέσεις φωτογραφίας με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού για την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών, με τίτλο «Καμία άλλη στη θέση τους».

Μελλοντικές Δράσεις

Οι ΔΕΠΙΣ και ΠΕΠΙΣ προγραμματίζουν περαιτέρω δράσεις για το μέλλον, με στόχο την ενίσχυση των ήδη υπάρχουσών δομών στήριξης θυμάτων βίας και την ευαισθητοποίηση της

κοινωνίας σε θέματα ισότητας των φύλων. Για παράδειγμα, ο **Δήμος Εορδαίας** προγραμματίζει εκστρατεία ενημέρωσης για τις υπάρχουσες δομές του Δήμου μέσω τοποθέτησης αφισών σε δημόσιους χώρους, με στόχο τη γνωστοποίηση της ύπαρξης τηλεφωνικών γραμμών υποστήριξης για γυναίκες – θύματα βίας. Επίσης, θα προχωρήσει στην εκτύπωση ενημερωτικών αυτοκόλλητων με το τηλέφωνο επικοινωνίας της αρμόδιας υπηρεσίας, τα οποία θα τοποθετηθούν, σε συνεργασία με τον Εμπορικό Σύλλογο, στα δοκιμαστήρια των καταστημάτων ένδυσης. Ακόμη, θα διοργανωθεί ημερίδα με θέμα την «Ενδοοικογενειακή Βία», σε συνεργασία με το Γραφείο Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Αστυνομικής Δ/σης Κοζάνης και το Κέντρο Κοινότητας Δήμου Εορδαίας. Ο **Δήμος Μαρκόπουλου-Μεσογαίας** έχει προγραμματισμένη ενημερωτική εκδήλωση σχετικά με τη βία κατά των γυναικών και ο **Δήμος Νέστου** σχεδιάζει δράση ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και αφύπνισης των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, την έμφυλη βία.

E8. Δράσεις Επιτροπών Ισότητας Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων 2023-2024

Ο Ν. 4957/2022 για τη λειτουργία των ΑΕΙ αναβάθμισε τον ρόλο των Επιτροπών Ισότητας των Φύλων μετεξελίσσοντάς τις σε Επιτροπές Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων με διευρυμένη αποστολή και αρμοδιότητες. Ακολούθως ο Ν. 5019/2023⁵⁵, προβλέπει στο άρθρο 58 τη Σύσταση Επιτροπής Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων στους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς.

Σύμφωνα με τον συγκεκριμένο Νόμο, η Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων (ΕΙΦΚΔ) αποτελεί συμβουλευτικό όργανο του φορέα και των οργάνων διοίκησής του με αποστολή την προώθηση της ισότητας των φύλων και την καταπολέμηση των διακρίσεων με βάση το φύλο, τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την κατάσταση υγείας/αναπηρίας, την ηλικία ή τον γενετήσιο προσανατολισμό σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες και δραστηριότητες των ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων.

⁵⁵ ΦΕΚ Α 27/14-2-2023, «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2020 «σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών και για την κατάργηση της Οδηγίας 2009/22/ΕΚ», ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών, ρυθμιστικό πλαίσιο για την παλαίωση οίνων και άλλες επείγουσες διατάξεις».

Μεταξύ των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων περιλαμβάνονται:

α) η εκπόνηση σχεδίων δράσης για την προώθηση και διασφάλιση της ουσιαστικής ισότητας και της καταπολέμησης των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού στις ερευνητικές, εκπαιδευτικές και διοικητικές διαδικασίες του ερευνητικού και τεχνολογικού φορέα και καταρτίζει ετήσια έκθεση, την οποία υποβάλλει στο Δ.Σ. του φορέα,

β) η εισήγηση μέτρων για την προώθηση της ισότητας και την καταπολέμηση των διακρίσεων και αποκλεισμών, την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης και κάθε είδους παρενοχλητικής συμπεριφοράς,

γ) η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των ανωτέρω μέτρων και των αποτελεσμάτων τους και η εισήγηση τροποποίησης, αναθεώρησης ή συμπλήρωσής τους,

δ) η παροχή ενημέρωσης και επιμόρφωσης στα μέλη της ερευνητικής κοινότητας σε θέματα σχετικά με την ισότητα των φύλων και την καταπολέμηση κάθε είδους διακρίσεων και αποκλεισμών, την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης και κάθε είδους παρενοχλητικής συμπεριφοράς,

ε) η συμβολή στην ανάπτυξη μηχανισμών αποδοχής, καταγραφής και διαχείρισης αναφορών και καταγγελιών για περιστατικά διακριτικής μεταχείρισης, αποκλεισμού, ή σεξουαλικής παρενόχλησης ή παρενόχλησης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας, πεποιθήσεων, κατάστασης υγείας/αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, από τον φορέα και η παροχή ή αίτηση από το Δ.Σ. του φορέα ειδικής συνδρομής προς θύματα διακρίσεων, αποκλεισμού, σεξουαλικής παρενόχλησης και παρενοχλητικής συμπεριφοράς, όταν καταγγέλλουν διακριτική μεταχείριση ή παρενόχληση.

Οι Επιτροπές αυτές αναμένεται να συμβάλουν στην ανάπτυξη κλίματος ισότητας και εμπιστοσύνης μεταξύ των εργαζομένων στα ερευνητικά κέντρα, στην εκπαίδευση νέων ερευνητών σε ένα περιβάλλον χωρίς διακρίσεις, καθώς και στη δημιουργία των προϋποθέσεων για τη λήψη χρηματοδοτήσεων από ευρωπαϊκά προγράμματα.

Για πρώτη φορά και στο πλαίσιο διεύρυνσης των συνεργασιών της, η ΓΓΙΑΔ απηύθυνε πρόσκληση με επιστολή της ΓΓ της ΓΓΙΑΔ, στις 09-07-2024, προκειμένου να εντάξει δρά-

σεις των Επιτροπών Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων (ΕΙΦΚΔ) των 24 ΑΕΙ της Χώρας και των αντίστοιχων Ερευνητικών Κέντρων και Ιδρυμάτων, με στόχο την αποτύπωση της προσπάθειας και της συμβολής των ΕΙΦΚΔ στην πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στο χώρο των ΑΕΙ και αφετέρου την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της ΓΓΙΑΔ και των ΕΙΦΚΔ της χώρας, ενόψει μάλιστα και της έναρξης του προγράμματος για την σεξουαλική παρενόχληση στους χώρους των Πανεπιστημίων. Το συγκεκριμένο έργο περιλαμβάνεται στο ΕΣΔΙΦ, 2021-2025, (Άξονας Προτεραιότητας 1: Πρόληψη και καταπολέμηση έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, Στόχος 1.2: Καταπολέμηση της βίας στην εργασία, Δράση 1.2.2: Υλοποίηση πιλοτικού προγράμματος για τη σεξουαλική παρενόχληση στα Πανεπιστήμια) και αφορά στην:

- πρόληψη και καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο των πανεπιστημίων με τη λειτουργία μηχανισμού αναφοράς των περιστατικών (ενιαία πρωτόκολλα αναφοράς, διαχείρισης και παραπομπής περιστατικών σεξουαλικής παρενόχλησης),
- παροχή ψυχολογικής στήριξης στα θύματα και
- δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας (φοιτητική κοινότητα, διοικητικό, τεχνικό και ακαδημαϊκό προσωπικό, υπηρεσίες συμβουλευτικής και ψυχολογικής στήριξης φοιτητών/τριών κτλ) για την πρόληψη και εξάλειψη της έμφυλης βίας, της σεξουαλικής παρενόχλησης και των διακρίσεων στο χώρο των ΑΕΙ.

Παρακάτω παρατίθενται οι δράσεις των ΕΙΦΚΔ, που ανταποκρίθηκαν έως τώρα:

1. ΕΙΦΚΔ Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ)

Η **Επιτροπή Ισότητας Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ)** προχώρησε, κατά τη χρονική περίοδο 2023-2024, στην ένταξη της θεματικής «*Έμφυλη βία και Σεξουαλική παρενόχληση και σχετικών στόχων/δράσεων*» στο Σχέδιο Δράσης για την Έμφυλη Ισότητα στο ΕΑΠ (2022-2027).

Ακόμη, στις 26-05-2023, διοργάνωσε ημερίδα στο χώρο του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, η οποία στόχευε στην παρουσίαση της εθνικής νομοθεσίας για την αντιμετώπιση των φαινομένων βίας και παρενόχλησης στην εργασία, καθώς και του Οδηγού Τσέπης για την Έμφυλη Βία.

Ταυτόχρονα, παρείχε συστηματική ηλεκτρονική ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΕΑΠ για τις δράσεις/εκδηλώσεις/ημερίδες/προγράμματα που αφορούν την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, ενώ ενέταξε στις αρμοδιότητες του Γραφείου Ισότητας των Φύλων του ΕΑΠ δράσεις/μέτρα που στοχεύουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών.

Τέλος, εισηγήθηκε στη Διοίκηση του ΕΑΠ αναφορικά με την προμήθεια και χρήση υπηρεσιών Whistleblowing (ολοκληρωμένο σύστημα αναφορών και καταγγελιών) για την καταγραφή και παρακολούθηση των περιστατικών βίας κατά των γυναικών εντός του Πανεπιστημιακού Ιδρύματος.

2. ΕΙΦΚΔ Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος (ΔΙΠΑΕ)

Στις 5 και 7 Δεκεμβρίου 2023 και στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, η **Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος (ΔΙ.ΠΑ.Ε.)**, σε συνεργασία με την ActionAid, διοργάνωσε δύο εκδηλώσεις αφιερωμένες στην πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο της εργασίας. Οι εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν στις Πανεπιστημιούπολεις της Δράμας και της Καβάλας του ΔΙ.ΠΑ.Ε. Στοχεύοντας στην ενημέρωση, αλλά κυρίως στη διάδραση μεταξύ των παρευρισκομένων, παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της τελευταίας έρευνας της Action Aid με τίτλο «Απόψεις και στάσεις των ανδρών απέναντι στη σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία». Επίσης, συζητήθηκε το νομικό πλαίσιο της σεξουαλικής παρενόχλησης στον κόσμο της (τηλ)εργασίας και παρουσιάστηκε η υπηρεσία της παροχής δωρεάν νομικής συμβουλευτικής μέσω της πλατφόρμας «Speak Out».

Σκοπός της εκδήλωσης ήταν η ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών, καθώς και η ευρεία πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του κοινού (φοιτητές/φοιτήτριες, το εκπαιδευτικό και διοικητικό προσωπικό του ΔΙ.ΠΑ.Ε.), αναφορικά με το ζήτημα της σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο εργασίας.

3. ΕΙΦΚΔ Πανεπιστημίου Κρήτης

Κατά το χρονικό διάστημα 2023-2024, η **Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων του Πανεπιστημίου Κρήτης** προχώρησε στη δημοσίευση ενός

οδηγού για τη χρήση μη-σεξιστικής γλώσσας και την εφαρμογή του στους ιστότοπους των σχολών και τμημάτων του Πανεπιστημιακού Ιδρύματος. Σημείο εκκίνησης για τη συγγραφή του παρόντος Οδηγού αποτέλεσε η διαπίστωση των πολλαπλών εκφάνσεων του σεξισμού και η ακόλουθη λήψη μέτρων για την εξάλειψη της υποτίμησης της ατομικότητας βάσει του φύλου, όπως αυτή εκδηλώνεται μέσα στις ποικίλες εκδοχές της γλωσσικής επικοινωνίας. Η στοιχειοθέτηση ανάλογων οδηγών για την εξάλειψη του γλωσσικού σεξισμού εντάσσεται στα πλαίσια χάραξης δυναμικών πολιτικών και δράσεων για την Ισότητα των Φύλων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, με στόχο την κατάρτιση εύχρηστων, ευέλικτων και συνάμα πρακτικών εργαλείων για την κατανόηση, αναγνώριση και εξάλειψη του σεξισμού σε κάθε τομέα της δημόσιας σφαίρας.

Ακόμη, δημοσίευσε οδηγό για τη σεξουαλική παρενόχληση, στόχος του οποίου ήταν να αποτελέσει ένα σύντομο και κατατοπιστικό εγχειρίδιο διαχείρισης των περιστατικών σεξουαλικής βίας και παρενόχλησης. Ο εν λόγω οδηγός απευθύνεται στο σύνολο του φοιτητικού σώματος και του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού, καθώς οποιοδήποτε μέλος της πανεπιστημιακής κοινότητας, στη δημόσια ή την ιδιωτική του ζωή, μπορεί να υποστεί ή να γίνει μάρτυρας συμπεριφορών σεξουαλικής ή έμφυλης παρενόχλησης ή ακόμα και να εκδηλώσει τέτοιου είδους συμπεριφορές.

Παράλληλα, έπειτα από καταγγελίες (από 01/01/23-31/07/24), διαχειρίστηκε οκτώ (8) περιστατικά διακριτικής μεταχείρισης και σεξουαλικής παρενόχλησης ή παρενόχλησης λόγω φύλου και τις διαβίβασε στα αρμόδια όργανα. Επιπλέον, παρείχε συνδρομή προς τα θύματα διακρίσεων, σεξουαλικής παρενόχλησης και παρενοχλητικής συμπεριφοράς, τη στιγμή που κατήγγειλαν τη διακριτική μεταχείριση ή παρενόχληση σε βάρος τους.

Σε εξέλιξη βρίσκεται, επίσης, η σύνταξη ειδικού πρωτοκόλλου ενεργειών για την αντιμετώπιση αρνητικών συμπεριφορών και τη στήριξη των θυμάτων, καθώς η καταγραφή ποικίλων καταγγελιών για περιστατικά διακριτικής μεταχείρισης και σεξουαλικής παρενόχλησης ή παρενόχλησης λόγω φύλου, και η ανάγκη αντιμετώπισής τους με τρόπο αποτελεσματικό, διαφανή, αλλά, ταυτόχρονα, ασφαλή για τις/τους καταγγέλουσες/οντες από κάθε μορφή δευτερογενούς θυματοποίησης, οδήγησε στην ανάγκη διαμόρφωσης συγκεκριμένων κατευθυντηρίων διαχείρισης από τα υφιστάμενα μέλη της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων, αλλά και εκείνα των μελλοντικών επιτροπών.

Τέλος, πραγματοποίησε μια σειρά πολιτιστικών εκδηλώσεων με σκοπό την ευαισθητοποίηση σε ζητήματα ισότητας και την ενημέρωση για τις δράσεις της, οι οποίες αποσκοπούν στο διάλογο της ακαδημαϊκής κοινότητας με την ευρύτερη κοινωνία, λειτουργώντας ως καταλύτης για την ευαισθητοποίηση, κατανόηση και ενεργητική συμμετοχή του κοινού στην αντιμετώπιση των διακρίσεων, του σεξισμού και της έμφυλης βίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΟΜΩΝ

ΣΤ 1. Παρατηρητήριο: Δείκτες για τη βία κατά των γυναικών

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα διαθέσιμα διοικητικά δεδομένα που αφορούν στην άσκηση ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα. Για έκτη συνεχή χρονιά το Παρατηρητήριο Ισότητας των Φύλων της ΓΓΙΑΔ προχωρά στη δημοσιοποίηση των δεικτών παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.⁵⁶ Ακολουθώντας την υποχρέωση του συντονισμού της συλλογής και της δημοσιοποίησης των στατιστικών στοιχείων κάθε μορφής βίας που καλύπτεται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, όπως απορρέει από το άρθρο 11 (παρ. 8 του άρθ. 4 του Ν. 4531/2018), το Παρατηρητήριο έχει υιοθετήσει τους δείκτες που έχουν προταθεί από το EIGE⁵⁷ και το ερωτηματολόγιο της GREVIO⁵⁸ και συγκεντρώνει σε ετήσια βάση τα διαθέσιμα στοιχεία.

Η συλλογή αξιόπιστων και συγκρίσιμων στατιστικών δεδομένων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και η έρευνα για το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών αποτελεί πλέον υποχρέωση για τα κράτη μέλη της ΕΕ, όπως ορίζεται στο άρθρο 44 της Οδηγίας 2024/1385 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας, στο οποίο αναγνωρίζεται και ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE – European Institute for Gender Equality) στην υποστήριξη αυτής της συλλογής μέσα από τα πρότυπα που θεσπίζει.

Η δομή του κεφαλαίου ακολουθεί τους αρμόδιους φορείς από τους οποίους το Παρατηρητήριο συλλέγει τα διοικητικά δεδομένα για την έμφυλη βία. Τα στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας αντλήθηκαν από το αρμόδιο Τμήμα Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας. Η δομή της συγκεκριμένης βάσης δεδομένων της αστυνομίας δεν είναι ακόμη σε θέση να παράσχει στατιστικά στοιχεία με συνδυασμό μεταβλητών. Έτσι, τα στοιχεία παρουσιάζο-

⁵⁶ Για τα στοιχεία των ετών 2016-2018, βλ. το [23^ο Ενημερωτικό Σημείωμα του Παρατηρητηρίου](#), για τα στοιχεία του 2019, βλ. το [27^ο Ενημερωτικό Σημείωμα του Παρατηρητηρίου](#), καθώς και την [1^η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών της ΓΓΟΠΙΦ](#), για τα στοιχεία του 2020, βλ. την [2^η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών της ΓΓΟΠΙΦ](#), για τα στοιχεία του 2021, βλ. την [3^η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών της ΓΓΟΠΙΦ](#) και για τα στοιχεία του 2022, βλ. την [4^η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών της ΓΓΙΑΔ](#).

⁵⁷ Αναλυτικότερα στοιχεία για τους δείκτες και τη διαθεσιμότητα των στοιχείων βρίσκονται [εδώ](#).

⁵⁸ Το πλήρες ερωτηματολόγιο με βάση το οποίο η ομάδα εμπειρογνομόνων (GREVIO) αξιολογεί την εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης βρίσκεται [εδώ](#). Η έκθεση που υπέβαλε η Ελλάδα τον Μάρτιο του 2022 [εδώ](#) και η αξιολόγηση της Επιτροπής GREVIO [εδώ](#).

νται ανά φύλο δράστη, φύλο θύματος, της σχέσης θύματος-δράστη, καθώς και του τρόπου τέλεσης του αδικήματος. Για δεύτερη χρονιά δημοσιεύονται στοιχεία για την κυβερνοβία (cyber violence) και περισσότερο συγκεκριμένα για τα αδικήματα της διαδικτυακής απειλής, το cyber stalking (παρενοχλητική κυβερνοπαρακολούθηση) και την εκδικητική πορνογραφία από τη Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της ΕΛΑΣ, σύμφωνα με τα σχετικά άρθρα του Ποινικού Κώδικα (333 και 346). Η δυνατότητα παροχής δεδομένων με τη διάσταση του φύλου του θύματος και του δράστη, αλλά και της μεταξύ τους σχέσης είναι ακόμη περιορισμένη, ωστόσο η τροποποίηση των σχετικών φορμών καταγραφής και η υποχρεωτικότητα συμπλήρωσής τους είναι κάτι που εξετάζεται από την αρμόδια Διεύθυνση της ΕΛΑΣ.

Οι δυνατότητες εξαγωγής συγκεκριμένων μεταβλητών από τα στοιχεία της δικαιοσύνης παραμένουν ακόμη περιορισμένες, καθώς δεν υπάρχει η δυνατότητα καταμερισμού των στοιχείων με βάση το φύλο. Έτσι, για δεύτερη χρονιά δεν παρουσιάζονται στοιχεία για τους 4 δείκτες που έχει αναπτύξει το ΕΙΓΕ για τη δικαιοσύνη⁵⁹ (δείκτες 10, 11, 12 και 14) ανά φύλο, αλλά συμπεριλαμβάνονται τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από το Γραφείο Συλλογής και Επεξεργασίας Δικαστικών Στατιστικών Στοιχείων (Juststat) του Υπουργείου Δικαιοσύνης αναφορικά με τις ποινικές διώξεις, τις καταδίκες σε πρώτο βαθμό, τις αθωωτικές αποφάσεις, τις αναβλητικές αποφάσεις, τις εφέσεις που ασκήθηκαν σε πρωτόδικες αποφάσεις, καθώς και τις καταδίκες σε δεύτερο βαθμό (Εφετεία) συγκεντρωτικά για τα έτη 2016-2023. Τα στοιχεία του 13^{ου} δείκτη της δικαιοσύνης (*άνδρες που εκτίουν ποινή στέρησης της ελευθερίας*) παρουσιάζονται όπως κάθε χρόνο, καθώς αντλήθηκαν για ακόμη μια χρονιά από το Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αντεγκληματικής Πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

Τα στοιχεία για τα θεραπευτικά προγράμματα δραστών αντλήθηκαν από τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ). Το ΕΚΚΑ αποτελεί τον κατεξοχήν δημόσιο φορέα που από το 2008 υλοποιεί στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη

⁵⁹ Οι δείκτες αφορούν σε αριθμό περιοριστικών όρων (δείκτης 10), ποινικών διώξεων (δείκτης 11) και καταδικαστικών αποφάσεων (δείκτης 12) για τέλεση αξιόποινης πράξης ενδοοικογενειακής βίας, ενώ τα πρώτα χρόνια συλλογής το δεδομένων, το Παρατηρητήριο προχωρούσε και στη συλλογή ενός 14^{ου} δείκτη αναφορικά με τον αριθμό υποθέσεων ποινικής διαμεσολάβησης στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής βίας.

τα ειδικά συμβουλευτικά - θεραπευτικά προγράμματα που απευθύνονται σε δράστες ενδοοικογενειακής βίας που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης (Κεφάλαιο Δ του Ν. 3500/2006).

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται και στοιχεία από τη Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής και την Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, αναφορικά με τις μετανάστριες και τις προσφύγισες που έχουν αιτηθεί και έχουν λάβει άδεια παραμονής και άσυλο για λόγους που σχετίζονται με την έμφυλη βία. Ενώ, τέλος, παρουσιάζονται και τα στοιχεία του Αυτοτελούς Τμήματος για την παρακολούθηση της βίας και παρενόχλησης στην εργασία του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Καθώς η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης θυμάτων εγκληματικών πράξεων του Υπουργείου Δικαιοσύνης δεν έχει προχωρήσει στην καταβολή αποζημίωσης σε κανένα θύμα ενδοοικογενειακής βίας τα προηγούμενα 16 χρόνια, αποφασίστηκε η κατάργηση της σχετικής ενότητας.

1. ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Πίνακας 1: Δείκτες σχετικά με τη βία κατά των γυναικών (2010-2023, ΕΛΑΣ)⁶⁰

Δείκτες	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας			1.630	1.818	2.302	2.321	2.696	3.196	3.815	4.171	4.264	7.375	10.131	9.886
2. Ετήσιος αριθμός καταγγελλόμενων περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας	1.303	2.005	2.455	2.896	3.512	3.572	3.839	3.134	4.722	5.221	5.669	8.776	11.534	11.589
3. Ετήσιος αριθμός ανδρών δραστών ενδοοικογενειακής βίας			1.620	1.886	2.351	2.428	2.891	2.395	4.202	4.619	4.436	7.571	10.166	9.937
4. Ετήσιος αριθμός θυμάτων σωματικής βίας (σωματική βλάβη και παράνομη βία)											3.609	6.166	7.430	7.213
5. Ετήσιος αριθμός θυμάτων ψυχολογικής βίας (απειλή) ⁶¹											2.906	6.057	7.754	7.712
6. Ετήσιος αριθμός θυμάτων σεξουαλικής βίας (προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας) ⁶²											69	192	630	590
7. Ετήσιος αριθμός θυμάτων οικονομικής βίας (παραβίαση της υποχρέωσης καταβολής διατροφής) ⁶³											-	-	1.626	2.879

⁶⁰ Καθώς τα διαθέσιμα διοικητικά δεδομένα της Ελλάδας δεν πληρούν τα κριτήρια συγκρισιμότητας που έχει ορίσει το EIGE, στην αριστερή στήλη του πίνακα αναγράφονται οι δείκτες στους οποίους ανταποκρίνονται τα διαθέσιμα στοιχεία. Ακόμη, καθώς η βάση δεδομένων της ΕΛΑΣ βρίσκεται σε αναθεώρηση, τα διαθέσιμα στοιχεία των δεικτών 4-7 παρουσιάζονται συνολικά για τα επιμέρους αδικήματα, δηλαδή χωρίς να περιλαμβάνονται σε αυτά οι μεταβλητές του φύλου και της σχέσης μεταξύ του θύματος και του δράστη.

⁶¹ Σε αυτό τον δείκτη καταγράφονται τα αδικήματα των άρθρων 7 και 8 του Ν.3500/2006.

⁶² Σε αυτό τον δείκτη καταγράφονται τα αδικήματα του άρθρου 9 του Ν.3500/2006.

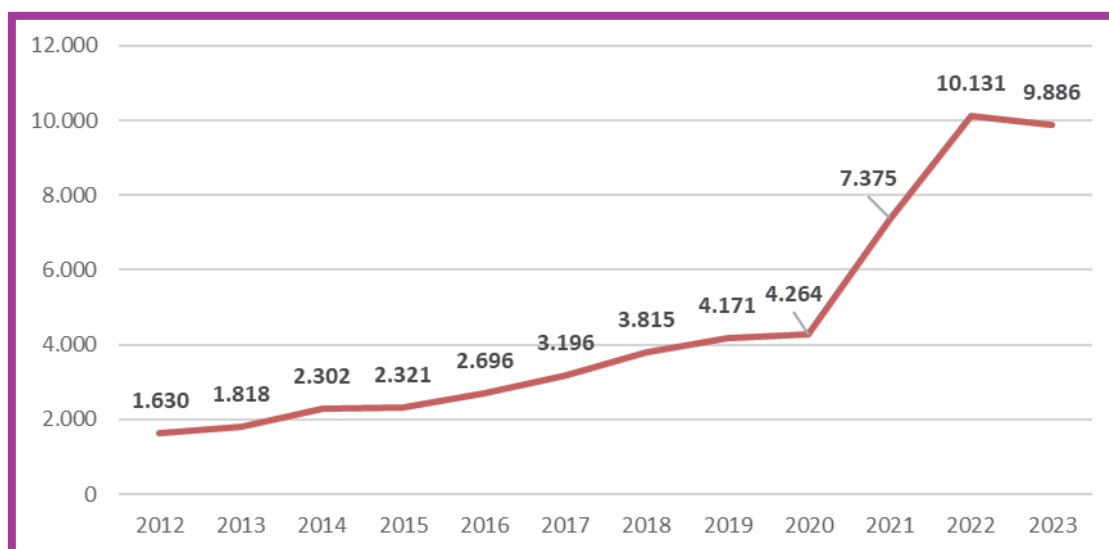
⁶³ Σε αυτό τον δείκτη καταγράφονται τα αδικήματα του άρθρου 358 του ΠΚ σε συνδυασμό με τον Ν.3500/2006.

8. Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων που καταγγέλλουν βιασμό	263	226	234	222	194	183	217	223	142	148	126	226	303	254
9. Γυναίκες θύματα ανθρωποκτονίας με πρόθεση (299 ΠΚ) σε συνδυασμό με τον νόμο περί ενδοοικογενειακής βίας	11	12	6	13	12	11	13	7	13	8	8	23	24	12

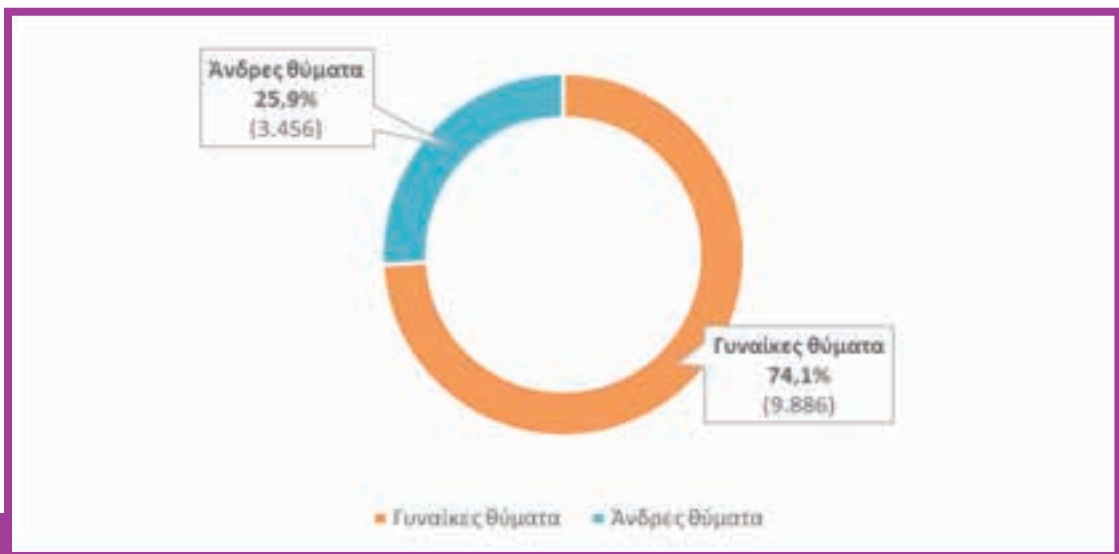
Δείκτης 1: Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας

Ο αριθμός των γυναικών που κατήγγειλαν ενδοοικογενειακή βία το 2023 στην αστυνομία κυμάνθηκε στα ίδια υψηλά επίπεδα με εκείνα του 2022, μειωμένος κατά 2,4%, καθώς 9.886 γυναίκες απευθύνθηκαν στην ΕΛΑΣ.

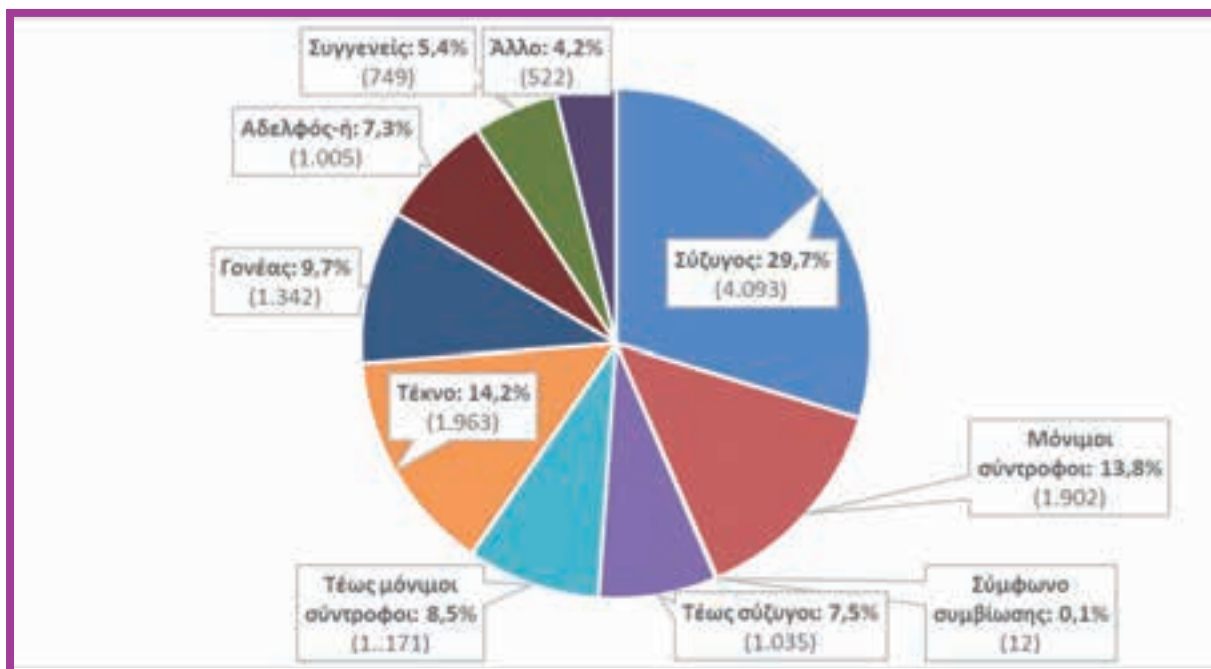
Γράφημα 1: Αριθμός γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας ανά (2010-2023, ΕΛΑΣ)

Σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, οι γυναίκες αποτελούν σταθερά τα 3/4 των θυμάτων που προχωρούν σε καταγγελία στην αστυνομία (βλ. Γράφημα 2).

Γράφημα 2: Αριθμός θυμάτων ανά φύλο (2023, ΕΛΑΣ)

Στις περισσότερες περιπτώσεις το θύμα φαίνεται να διατηρούσε, είτε κατά την στιγμή τέλεσης του εγκλήματος είτε κατά το παρελθόν, συντροφική ή συζυγική σχέση με τον δράστη. Από τα στοιχεία της αστυνομίας για τη σχέση θύματος-δράστη προκύπτει ότι για ακόμα μια χρονιά τα υψηλότερα ποσοστά βίας καταγράφονται στις συντροφικές σχέσεις (ποσοστό 59,6%). Υπενθυμίζεται ότι στα στοιχεία αναφορικά με τη σχέση θύματος-δράστη, το φύλο του θύματος και του δράστη δεν μπορεί να διαχωριστεί, επομένως τα στοιχεία του Γραφήματος 3 αφορούν στο σύνολο των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας που καταγράφηκαν το 2023.

Γράφημα 3: Σχέση θύματος-δράστη στα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας (2023, ΕΛΑΣ)

Αναλυτικότερα, το μεγαλύτερο ποσοστό των δραστών αποτελούν οι σύζυγοι των θυμάτων (29,7%, 4.093). Οι μόνιμοι σύντροφοι των θυμάτων αποτελούν τους δράστες των εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας σε ποσοστό 13,8%, (1.902) ενώ οι τέως σύντροφοι και οι τέως σύζυγοι καταγράφουν χαμηλότερα ποσοστά, 8,5% (1.171) και 7,5% (1.035) αντίστοιχα.

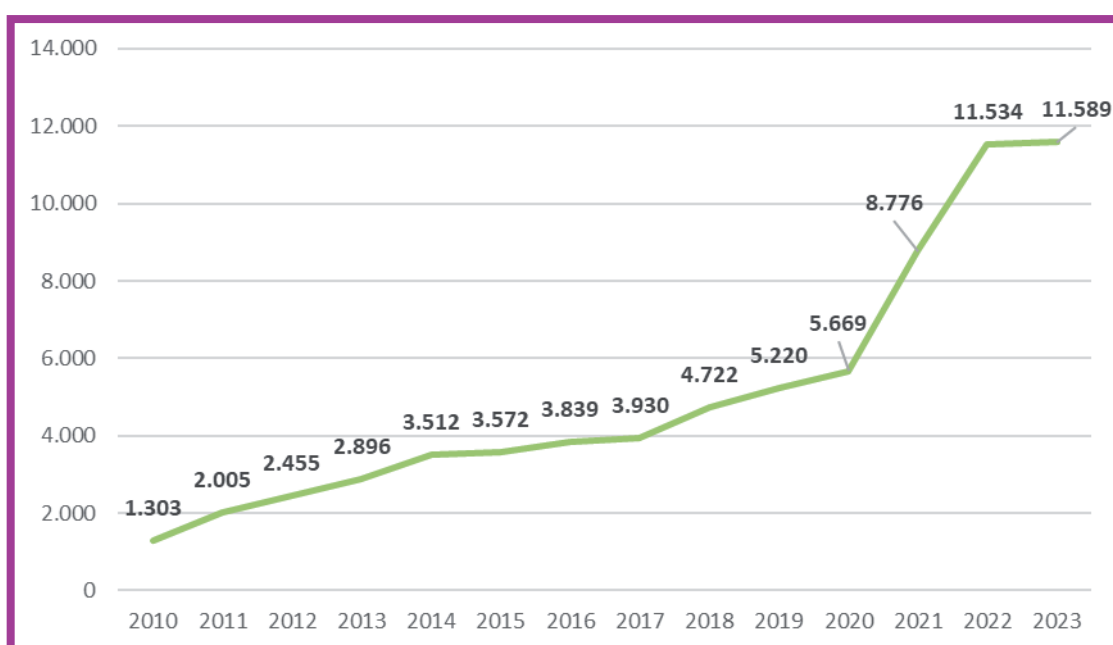
Σταθερά παραμένουν και τα ποσοστά αναφορικά με τις τρεις επόμενες κατηγορίες σχέσεων, καθώς μετά τα θύματα συντροφικής βίας, οι σχέσεις των θυμάτων με τους δράστες που καταγράφονται με μεγαλύτερη συχνότητα έχουν ως θύματα τα παιδιά των δραστών (14,2%), τους γονείς των δραστών (9,7%) και τα αδέλφια αυτών (7,3%).⁶⁴

Δείκτης 2: Ετήσιος αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας

Ο ετήσιος αριθμός των **καταγγελλόμενων εγκλημάτων** ενδοοικογενειακής βίας το 2023 παραμένει σχεδόν ίδιος με το 2022, καταγράφοντας διπλάσιο αριθμό καταγγελιών σε σχέση με το 2020.

⁶⁴ Σημειώνεται ότι το σύνολο των σχέσεων είναι μεγαλύτερο από το σύνολο των θυμάτων καθότι αυτά πιθανόν να συνδέονται με περισσότερους του ενός δράστη με διαφορετικό συγγενικό βαθμό.

Γράφημα 4: Αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας ανά έτος (2010-2023, ΕΛΑΣ)

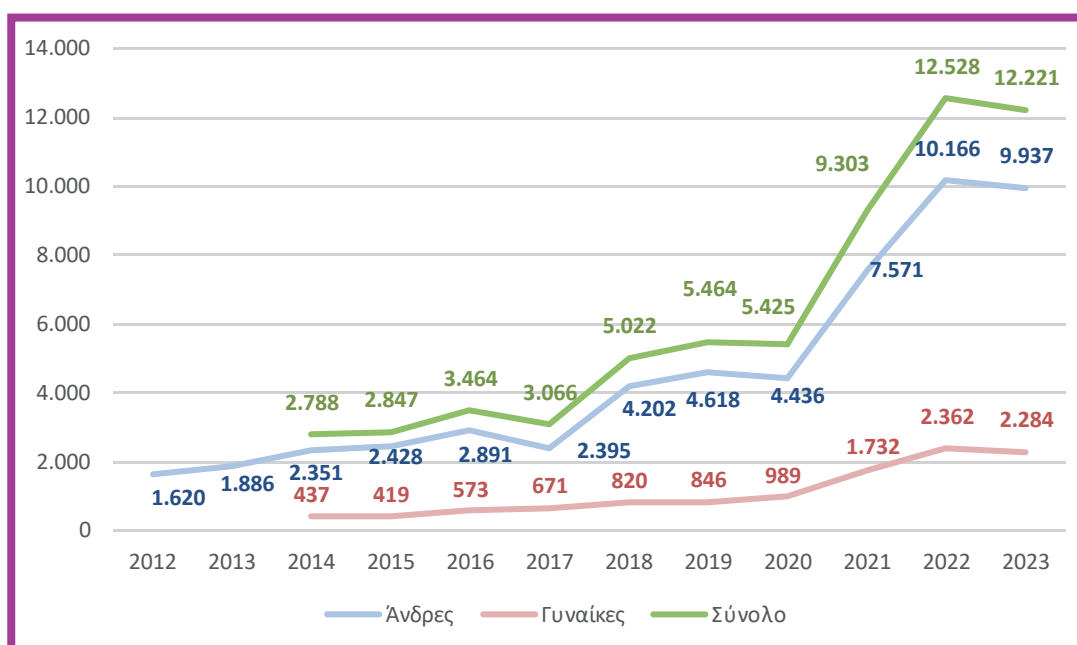

Δείκτης 3: Ετήσιος αριθμός ανδρών δραστών ενδοοικογενειακής βίας

Αντίστοιχα με τους προηγούμενους δείκτες, σχετικά σταθερός παρουσιάστηκε και ο ετήσιος αριθμός των **ανδρών δραστών** ενδοοικογενειακής βίας το 2023.

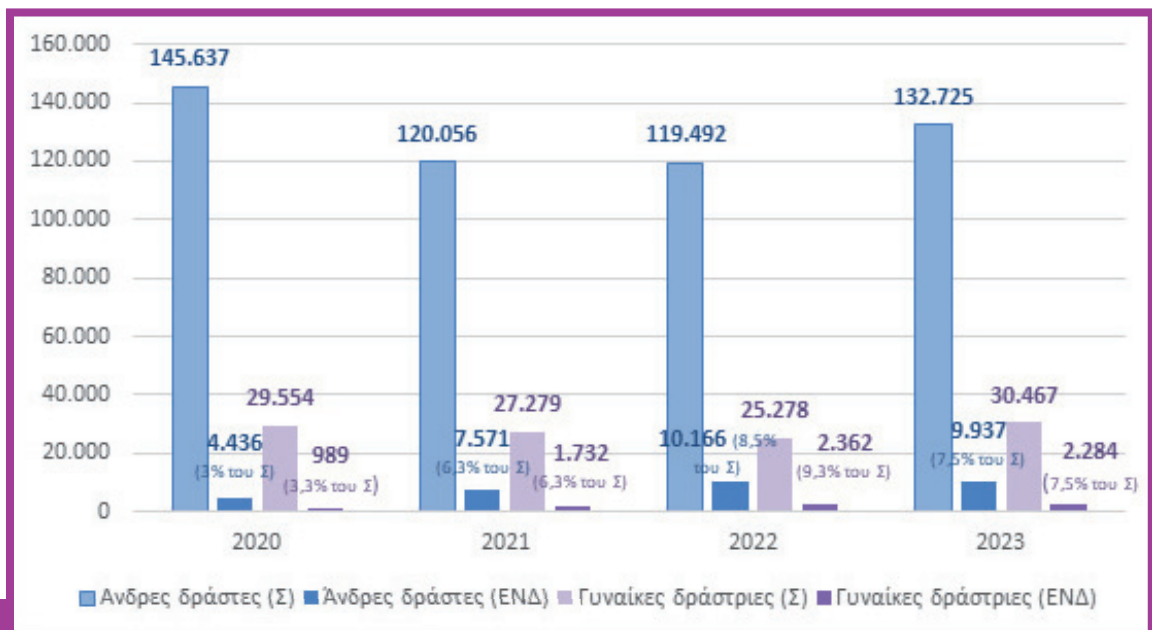
Γράφημα 5: Αριθμός δραστών εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας ανά φύλο και έτος (2012-2023, ΕΛΑΣ)

Η έμφυλη διάσταση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας αποτυπώνεται στο Γράφημα 5 και το χάσμα ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες δράστες, με τους άνδρες να αποτελούν κατά μέσο όρο το 82,5% του συνόλου των δραστών.

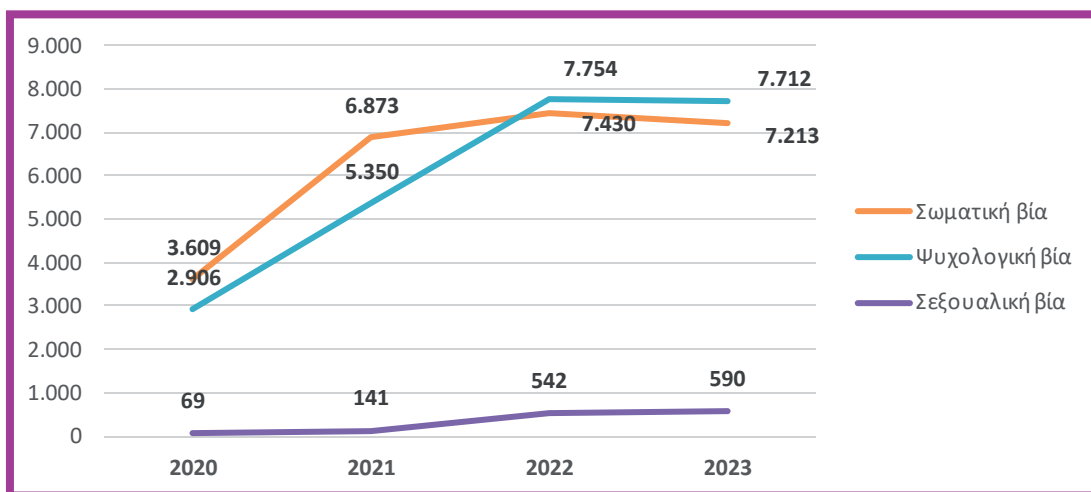
Γράφημα 6: Αριθμός δραστών εγκλημάτων συνολικά (Σ) και εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας (ΕΝΔ) ανά φύλο και έτος (2020-2023, ΕΛΑΣ)

Το 2023 παρουσιάζεται αύξηση στον αριθμό των δραστών εγκλημάτων συνολικά σε σχέση με το 2022, της τάξης του 11% για τους άνδρες δράστες και της τάξης του 20% για τις γυναίκες. Για το 2023, οι άνδρες και οι γυναίκες δράστες ενδοοικογενειακής βίας αποτέλεσαν το 7,5% του συνολικού πληθυσμού που απασχόλησε την ΕΛΑΣ.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι τέσσερις διαφορετικές μορφές βίας που καταγράφονται στα στοιχεία της αστυνομίας, σύμφωνα με τους τρόπους τέλεσης των αδικημάτων.

Γράφημα 7: Αριθμός περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας ανά μορφή βίας και έτος (2020-2023, ΕΛΑΣ)

Όπως φαίνεται και στο παραπάνω Γράφημα 7, τα περισσότερα καταγεγραμμένα περιστατικά αφορούν σε σωματική και ψυχολογική βία (τέταρτος και πέμπτος δείκτης), τα οποία κυμαίνονται στα ίδια υψηλά επίπεδα με το 2022. Από το 2022 ο αριθμός των περιστατικών ψυχολογικής βίας ξεπερνά τον αριθμό εκείνων που αφορούν τη σωματική, ωστόσο σημειώνεται ότι σε ένα περιστατικό ενδέχεται να ασκήθηκαν περισσότεροι του ενός τρόπου άσκησης βίας.

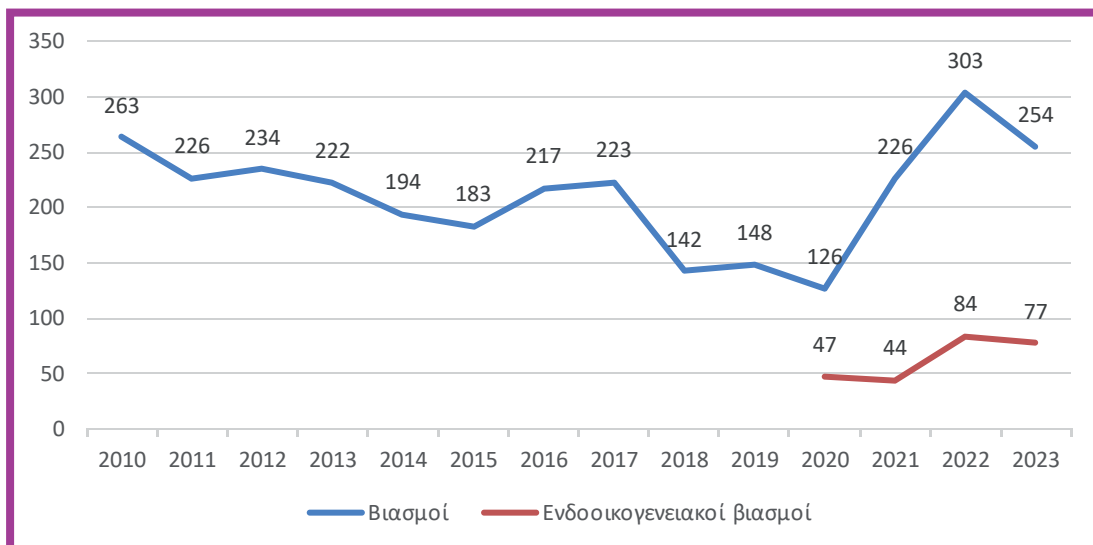
Στον έκτο δείκτη (ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων σεξουαλικής ενδοοικογενειακής βίας από άνδρες δράστες) καταγράφονται οι καταγγελίες για προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας (άρθρο 9 του Ν. 3500/2006), καθώς και επτά περιπτώσεις κατάχρησης ανικάνου προς αντίσταση σε γενετήσια πράξη (άρθρο 8 παρ. 2 του Ν. 3500/2006, όπως ισχύει και άρθρο 338 του ΠΚ). Οι καταγγελίες αναφορικά με τα αδικήματα της σεξουαλικής βίας παρουσιάζουν σχετική μείωση σε σχέση με το 2022, αλλά παραμένουν στα ίδια υψηλά επίπεδα.

Καθώς στο ελληνικό δίκαιο δεν υπάρχει ξεχωριστή διάταξη για την οικονομική βία, στον έβδομο δείκτη που αφορά στον ετήσιο αριθμό γυναικών θυμάτων οικονομικής ενδοοικογενειακής βίας, παρουσιάζονται τα στοιχεία που αφορούν στην άρνηση καταβολής διατροφής.

Δείκτης 8: Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων που καταγγέλλουν βιασμό

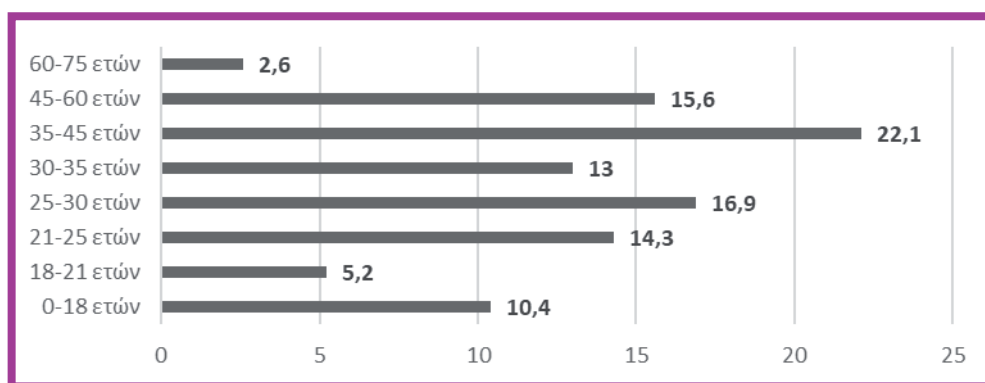
Ο συνολικός αριθμός των βιασμών που καταγγέλλθηκαν στην αστυνομία από γυναίκες το 2023 ανήλθε σε 254. Αναφορικά με τις καταγγελίες για βιασμό στα πλαίσια της οικογένειας, προκύπτει ότι 2023 καταγράφηκαν 77 περιστατικά με θύμα γυναίκα και 1 με θύμα άνδρα.

Γράφημα 8: Αριθμός γυναικών θυμάτων βιασμού συνολικά (2010-2023) και στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής ανά έτος (2020-2023), ΕΛΑΣ

Όπως αποτυπώνεται και στο Γράφημα 9, το 10,4% των βιασμών που καταγγέλλθηκαν στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής βίας το 2023 στην αστυνομία είχαν ως θύματα 8 ανήλικα κορίτσια και δράστη κάποιο μέλος της οικογένειάς τους. 6 από αυτά τα κορίτσια ήταν ηλικίας μεταξύ 13-18 ετών όταν έλαβε χώρα ο βιασμός, τα 3 κατοικούσαν στην Αττική και τα υπόλοιπα στη Θεσσαλονίκη, τα Ιόνια Νησιά και την Κρήτη. Τα υπόλοιπα 2 κορίτσια που έφτασαν στην αστυνομία ήταν στις ηλικιακές ομάδες 0-7 ετών και 7-13 ετών και κατοικούσαν στη Στερεά Ελλάδα και την Αττική.

Γράφημα 9: Ηλικιακές ομάδες γυναικών θυμάτων βιασμού στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής βίας (ΕΛΑΣ, 2023)

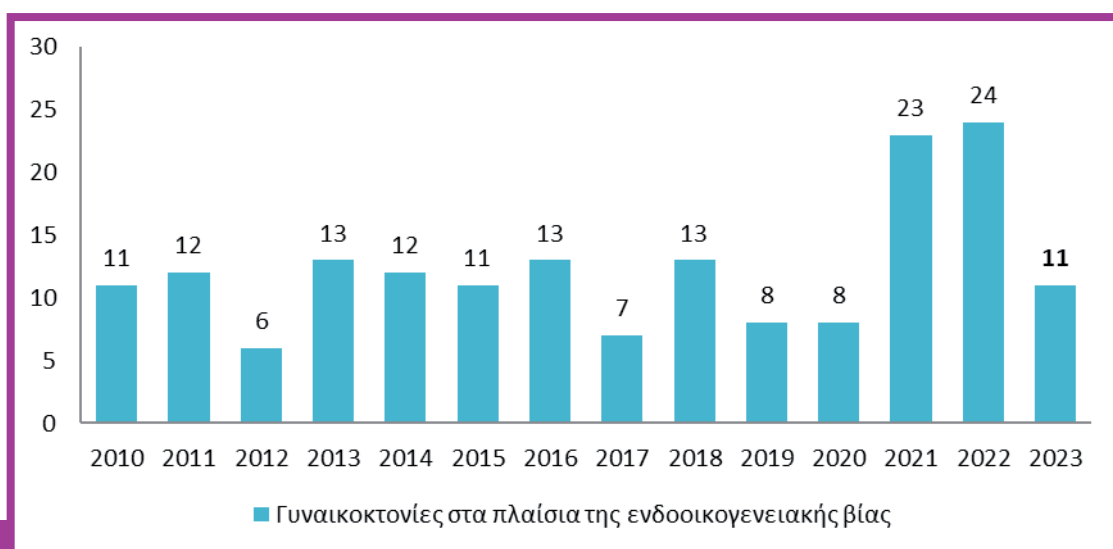

Η ηλικιακή ομάδα των γυναικών 35-45 ετών συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο πληθυσμό των θυμάτων ενδοοικογενειακού βιασμού (22,1%, 17 γυναίκες), ενώ αντίστοιχα υψηλά ποσοστά καταγράφονται και στην ηλικιακή ομάδα 25-30 ετών, δεδομένου του μικρού ηλικιακού εύρους που περιλαμβάνει.

Δείκτης 9: Ετήσιος αριθμός γυναικοκτονιών

Η αποτύπωση της διάστασης του φαινομένου της γυναικοκτονίας στη χώρα γίνεται μέσω της συγκέντρωσης του συνολικού αριθμού των γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας με πρόθεση (άρθρο 299 του Ποινικού Κώδικα), σε συνδυασμό με τον νόμο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας (Ν. 3500/2006, όπως ισχύει) για την αποτύπωση της σχέσης τους με τον δράστη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της αστυνομίας, το 2023 ο αριθμός των γυναικοκτονιών καταγράφηκε στα ίδια επίπεδα με εκείνα των ετών πριν τη ραγδαία αύξηση του φαινομένου που αποτυπώθηκε τα έτη 2021 και 2022 (βλ. Γράφημα 10). Εντούτοις, λόγω της μείωσης του συνολικού αριθμού γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας -ανεξαρτήτως της σχέσης τους με τον δράστη-, το ποσοστό των γυναικοκτονιών σημειώνει αύξηση (βλ. Πίνακα 2).

Γράφημα 10: Αριθμός γυναικοκτονιών ανά έτος (2010-2023, ΕΛΑΣ)

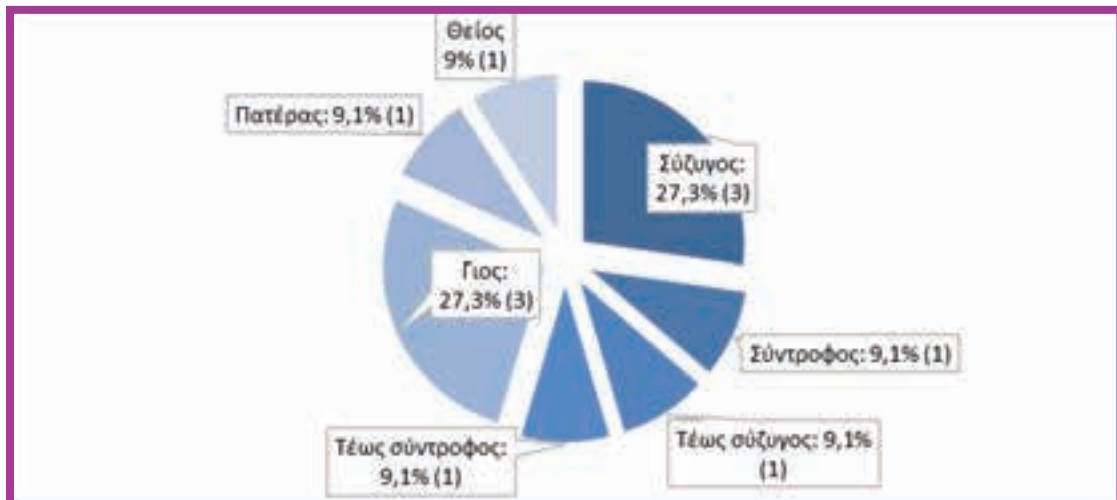
Το 2023 καταγράφηκαν έντεκα (11) γυναικοκτονίες στην Ελλάδα με δράστη κάποιο άνδρα μέλος της οικογένειας του θύματος και μία (1) με δράστιδα τη μητέρα του θύματος.

Παράλληλα, οι γυναικοκτονίες στο πλαίσιο της ενδοοικογενειακής βίας κατέγραψαν το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό σε σχέση με το σύνολο των ανθρωποκτονιών με θύματα γυναίκες (64,7%) των τελευταίων 14 ετών για τα οποία διατίθενται τα σχετικά δεδομένα.

Πίνακας 2: Αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων γυναικοκτονίας στα πλαίσια του νόμου περί ενδοοικογενειακής βίας ως ποσοστό γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας ανά έτος (2010-2023, ΕΛΑΣ)

Έτος	Γυναικοκτονίες στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής βίας	Ανθρωποκτονίες με θύμα γυναίκα	% Γυναικοκτονιών στο σύνολο των γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας
2023	11	17	64,7%
2022	24	45	53,3%
2021	23	33	69,7%
2020	8	18	44,4%
2019	8	19	42,1%
2018	13	29	44,8%
2017	7	23	30,4%
2016	13	26	50%
2015	11	30	36,7%
2014	12	27	44,4%
2013	13	52	25%
2012	6	40	15%
2011	12	31	38,7%
2010	11	33	33,3%

Αναφορικά με τη σχέση θύματος-δράστη, προκύπτει ότι στην πλειονότητα των περιπτώσεων πρόκειται για συντροφική βία, καθώς 6 γυναίκες δολοφονήθηκαν από τον νυν ή πρώην σύντροφο ή σύζυγό τους (54,6%), 3 γυναίκες δολοφονήθηκαν από τον γιο τους (27,3%), 1 από τον πατέρα (9,1%) και 1 από τον θείο της (9,1%).

Γράφημα 11: Σχέση του δράστη της γυναικοκτονίας με το θύμα (2023, ΕΛΑΣ)

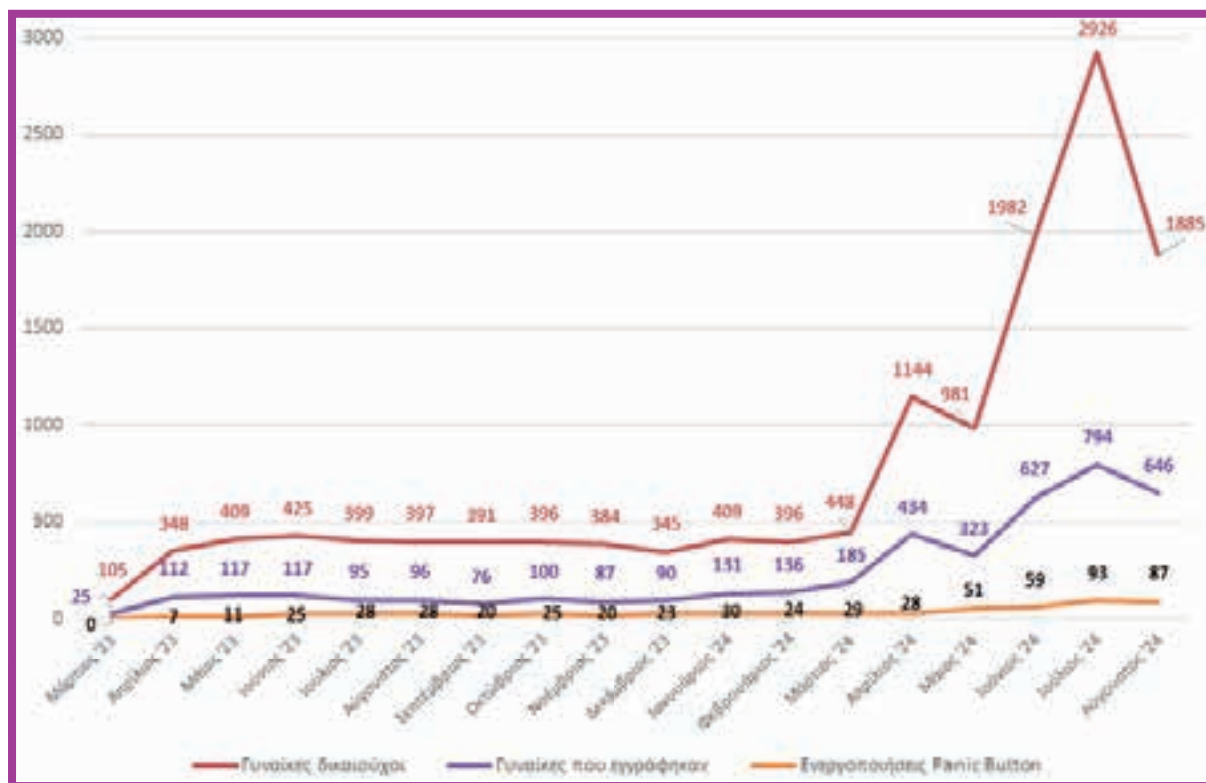
Χρήση της εφαρμογής Panic Button

Από τον Μάρτιο του 2023 τέθηκε σε πιλοτική εφαρμογή, στις περιοχές που εμπίπτουν στη χωρική αρμοδιότητα των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, η λειτουργία του Panic Button. Πρόκειται για μια ψηφιακή εφαρμογή που χορηγείται από την ΕΛΑΣ και από τα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ σε γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας, μέσω της οποίας οι γυναίκες των οποίων η ζωή ή η σωματική ακεραιότητα απειλείται ή βρίσκεται σε κίνδυνο μπορούν να ειδοποιήσουν άμεσα το Επιχειρησιακό Κέντρο της Άμεσης Δράσης έτσι ώστε να παρέμβει. Τον Ιούνιο του 2024 η χρήση της εφαρμογής επεκτάθηκε σε όλη τη χώρα, ενώ δικαιούχοι αυτής είναι πλέον και οι άνδρες θύματα ενδοοικογενειακής βίας.

Στο Γράφημα 12 που ακολουθεί αποτυπώνεται ο μηνιαίος αριθμός γυναικών δικαιούχων και εγγεγραμμένων στην εφαρμογή. Στα στοιχεία αναφορικά με τις μηνιαίες ενεργοποιήσεις της εφαρμογής, δηλαδή των περιπτώσεων στις οποίες κλήθηκε η αστυνομία να παρέμβει, δεν καταγράφεται το φύλο του θύματος, έτσι μέχρι και τον Μάιο του 2024 ο αριθμός των ενεργοποιήσεων αφορά γυναίκες, για τους 3 τελευταίους μήνες του γραφήματος το φύλο του θύματος που ζήτησε την επέμβαση της αστυνομίας δεν είναι γνωστό. Οι άνδρες

δικαιούχοι της εφαρμογής τους 3 μήνες της καθολικής λειτουργίας της ανήλθαν στο ¼ των συνολικού αριθμού δικαιούχων (678 τον Ιούνιο, 806 τον Ιούλιο και 687 τον Αύγουστο) και μόλις στο 6,5-9% του συνολικού αριθμού των θυμάτων που εγκατέστησαν την εφαρμογή (44 τον Ιούνιο, 87 τον Ιούλιο και 64 τον Αύγουστο).

Γράφημα 12: Αριθμός γυναικών δικαιούχων και εγγεγραμμένων στην εφαρμογή *Panic Button*, και αριθμός ενεργοποιήσεων ανά μήνα (2023-2024, ΕΛΑΣ)

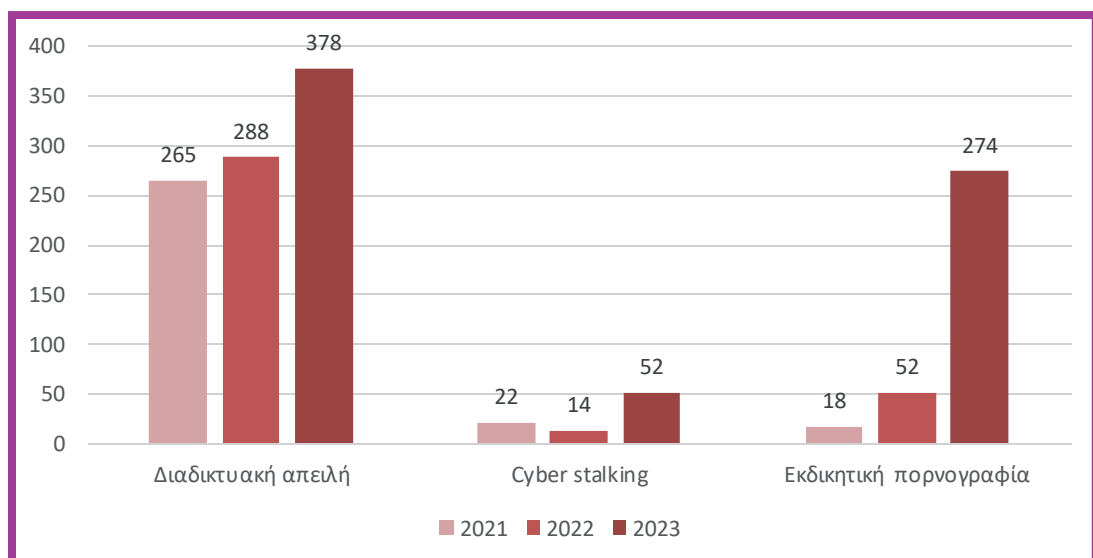
Καταρχάς παρατηρείται ένας πολύ υψηλός αριθμός δικαιούχων, καθώς τους πρώτους 10 μήνες της πιλοτικής λειτουργίας του προγράμματος σε γυναίκες θύματα βίας (Μάρτιος 2023 – Δεκέμβριος 2023), ο συνολικός αριθμός αυτών ανήλθε στο 36,4% του συνολικού αριθμού των γυναικών που κατήγγειλαν ενδοοικογενειακή βία στην αστυνομία κατά τη διάρκεια όλου του έτους και σε όλη την επικράτεια (9.886, βλ. Γράφημα 1). Ακόμα, παρατηρείται ότι το 1/3 των δικαιούχων εγκαθιστούν την εφαρμογή, ενώ κατά μέσο όρο 1 στις 5 γυναίκες που εγκατέστησε την εφαρμογή στο κινητό της χρειάστηκε να καλέσει την Άμεση Δράση.

Διαδικτυακή βία

Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζονται τα στοιχεία που συνέλεξε το Παρατηρητήριο Ισότητας των Φύλων από το Τμήμα Ανάλυσης και Αντιμετώπισης του Εγκλήματος της Διεύθυνσης Δημόσιας Ασφάλειας της ΕΛΑΣ, όπως αυτά συγκεντρώθηκαν από τη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος και τις κατά τόπους υπηρεσίες της ΕΛΑΣ, αναφορικά με τη βία στο διαδίκτυο. Αυτά αφορούν στην διαδικτυακή απειλή και το cyber stalking (παρενοχλητική κυβερνο-παρακολούθηση) που εμπίπτουν στο άρθρο 333 του ΠΚ και την εκδικητική πορνογραφία όπως περιλαμβάνεται στο άρθρο 346 του ΠΚ. Καθώς ορισμένα πεδία στη βάση δεδομένων της αστυνομίας τηρούνται προαιρετικά και σε πιλοτική φάση, υπάρχουν κενές καταχωρήσεις. Έτσι, το φύλο και η ηλικία του θύματος και του δράστη είναι διαθέσιμα για ένα μέρος των στοιχείων, ενώ η μεταξύ τους σχέση είναι στις περισσότερες περιπτώσεις άγνωστη.

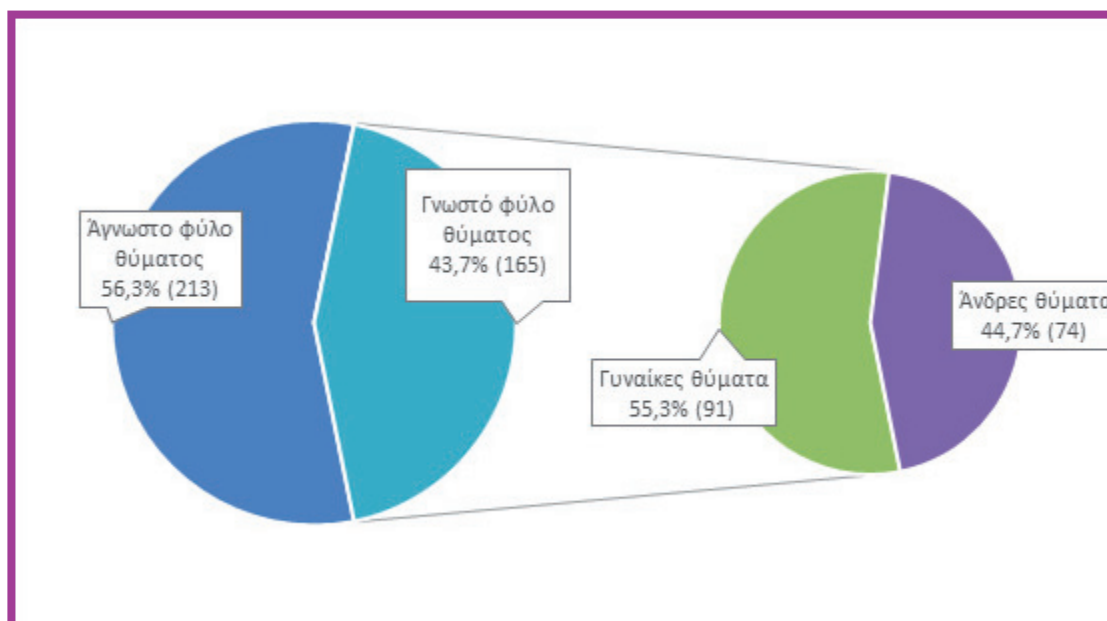
Αρχικά, σημειώνεται πως το 2023 παρατηρείται σημαντική αύξηση στις καταγγελίες των παραπάνω αδικημάτων στην αστυνομία σε σχέση με τα προηγούμενα δύο έτη για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (βλ. Γράφημα 13).

Γράφημα 13: Αριθμός θυμάτων διαδικτυακής απειλής, cyber stalking και εκδικητικής πορνογραφίας ανά έτος (ΕΛΑΣ, 2021-2023)

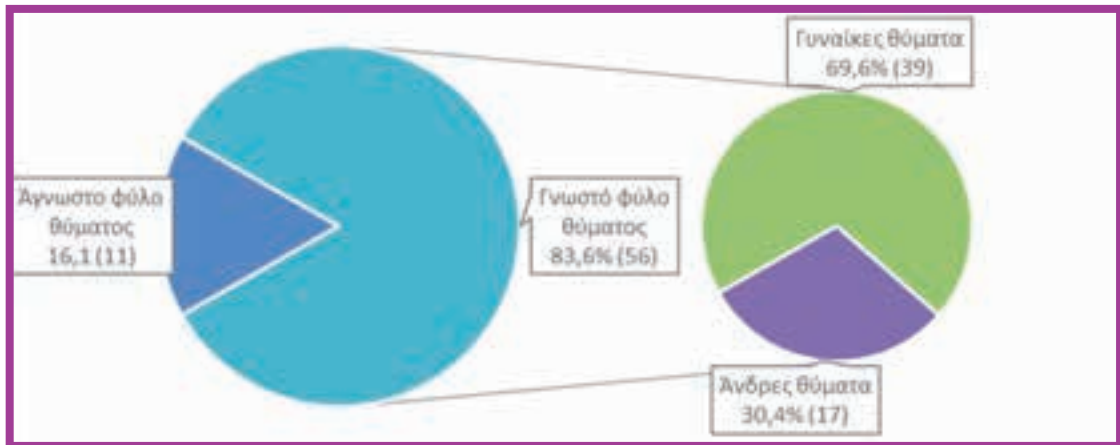

Αναφορικά με τη **διαδικτυακή απειλή**, το φύλο του θύματος είναι διαθέσιμο για το 43,7% των υποθέσεων του έτους 2023. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων πρόκειται για γυναίκες θύματα (55,3%), ενώ η πληροφορία για το φύλο του δράστη είναι διαθέσιμη σε μόλις 37 υποθέσεις, με τους άνδρες να αποτελούν τη συντριπτική πλειονότητα των καταγεγραμμένων δραστών (28 υποθέσεις).

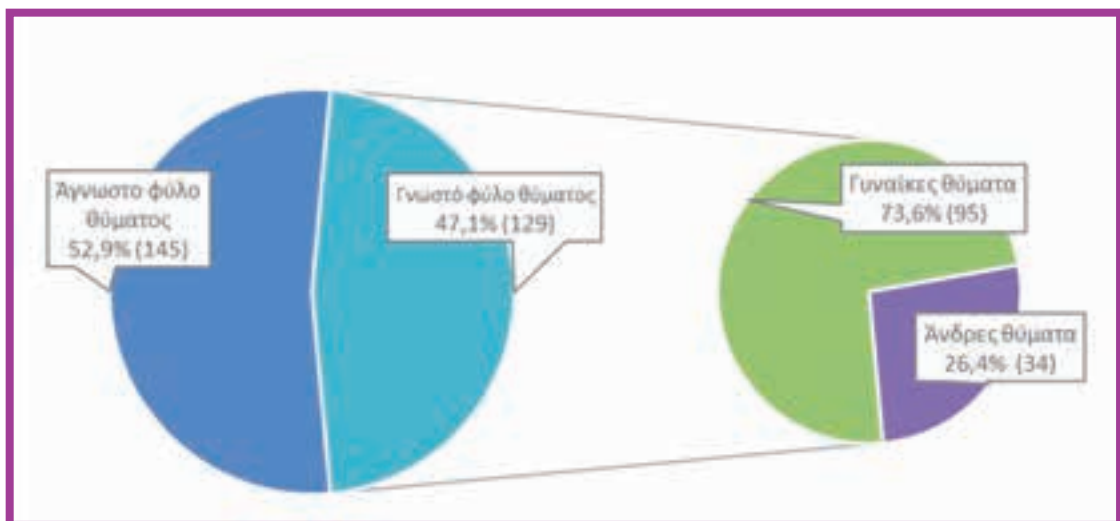
Γράφημα 14: Ποσοστό και αριθμός θυμάτων διαδικτυακής απειλής ανά φύλο (ΕΛΑΣ, 2023)

Από το σύνολο των 377 υποθέσεων του 2023 που αφορούσαν κάποιου είδους διαδικτυακή απειλή, το 17,8% αφορούσε συγκεκριμένα το αδίκημα του **cyber stalking** (67 υποθέσεις). Το φύλο του θύματος είναι γνωστό στις 56 από τις 67 υποθέσεις, με τις γυναίκες θύματα να αποτελούν το 69,6% των θυμάτων διαδικτυακής παρενοχλητικής παρακολούθησης (39 θύματα) και τους άνδρες το 30,4% (17 θύματα). Το φύλο του δράστη είναι γνωστό σε 27 περιπτώσεις, οι 20 αφορούν άνδρες δράστες με θύματα 19 γυναίκες και 1 άνδρα και οι 7 υποθέσεις γυναίκες δράστιδες με θύματα 6 γυναίκες και 1 άνδρα. Η σχέση θύματος δράστη έχει καταγραφεί σε μόλις 13 υποθέσεις (19,4% του συνόλου), και αφορά τέως συντρόφους (7 υποθέσεις), τέως συζύγους (1 υπόθεση) και νυν συζύγους (2 υποθέσεις), στις οποίες το σύνολο των θυμάτων είναι γυναίκες και το σύνολο των δραστών άνδρες.

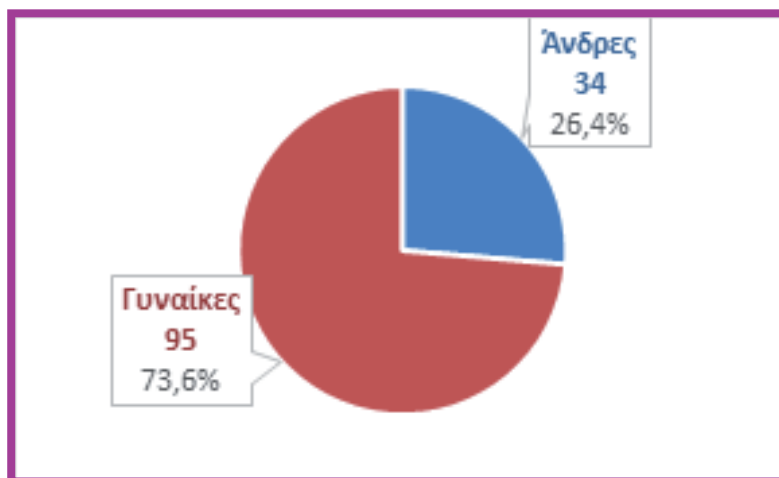
Γράφημα 15: Ποσοστό και αριθμός θυμάτων *cyber stalking* ανά φύλο (2023, ΕΛΑΣ)

Το 2023 ο συνολικός αριθμός υποθέσεων **revenge porn**, εκδικητικής πορνογραφίας, που διαχειρίστηκε η αστυνομία, τόσο η Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της ΕΛΑΣ, αλλά και οι κατά τόπους υπηρεσίες της ΕΛΑΣ, έχει πενταπλασιαστεί σε σχέση με το 2022 (52 υποθέσεις), καθώς ανήλθε σε 266. Οι υποθέσεις αυτές αφορούσαν σε 274 θύματα και 272 δράστες.

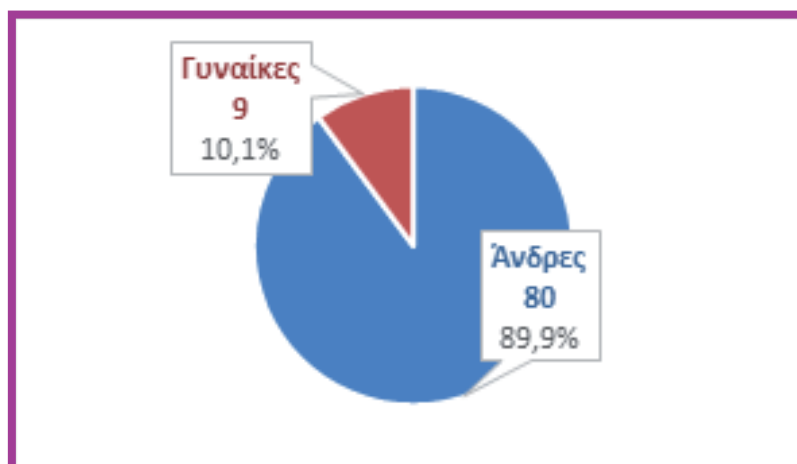
Γράφημα 16: Ποσοστό και αριθμός θυμάτων *revenge porn* ανά φύλο (2023, ΕΛΑΣ)

Το φύλο του θύματος είναι διαθέσιμο σχεδόν στα μισά από τα καταγεγραμμένα θύματα (129, 47,1% του συνόλου) η ηλικία σε 103. Το φύλο του δράστη είναι διαθέσιμο σε μικρότερο βαθμό, καθώς έχει καταγραφεί σε μόλις 89 περιπτώσεις (32,7% του συνολικού αριθμού των δραστών), ενώ η ηλικία τους σε 73 περιπτώσεις. Η συντριπτική πλειονότητα των θυμάτων αφορούσε γυναίκες (73,6%), ενώ οι δράστες ήταν σχεδόν στο σύνολό τους άνδρες (89,9%).

Γράφημα 17: Φύλο θυμάτων εκδικητικής πορνογραφίας (2023, ΕΛΑΣ)

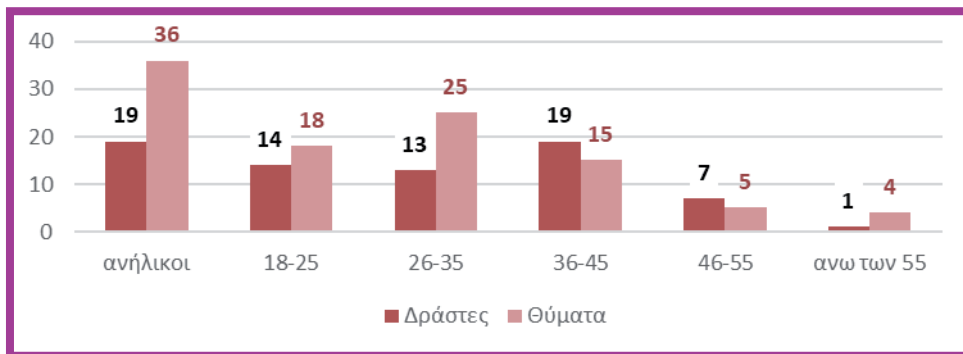

Γράφημα 18: Φύλο δραστών εκδικητικής πορνογραφίας (2023, ΕΛΑΣ)

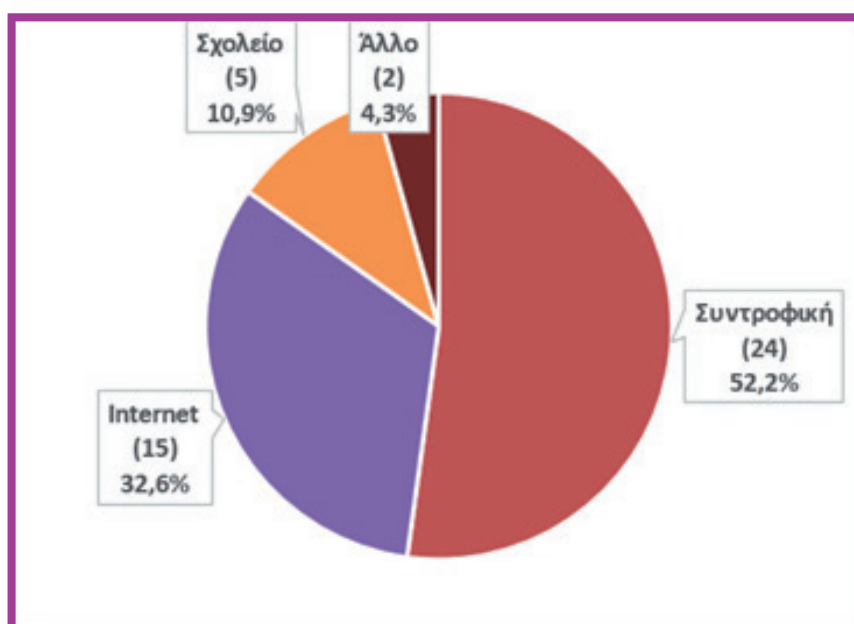
Στοιχεία αναφορικά με την ηλικία του θύματος είναι διαθέσιμα σε 103 περιπτώσεις, ενώ σε συνδυασμό με το φύλο σε 90 περιπτώσεις. Ενώ η ηλικία του δράστη είναι διαθέσιμη σε συνδυασμό με το φύλο σε 73 περιπτώσεις.

Γράφημα 19: Ηλικίες δράστών και θυμάτων *revenge porn* (ΕΛΑΣ, 2023)

Παρατηρείται μεγάλος αριθμός ανήλικων θυμάτων (36, 35% των συνολικών θυμάτων για τα οποία είναι διαθέσιμη η πληροφορία για την ηλικία). Περισσότερο συγκεκριμένα, τα 19 από αυτά ήταν κορίτσια και τα 4 αγόρια, ενώ οι ηλικίες τους ήταν από 12 έως 17 ετών, με μέσο όρο τα 15 έτη.

Η σχέση θύματος-δράστη είναι γνωστή σε μόλις 46 από τις 274 περιπτώσεις. Εντούτοις, στην συντριπτική τους πλειονότητα αφορούν συντροφικές σχέσεις (52,2%) με θύματα στο σύνολό τους γυναίκες και δράστες άνδρες.

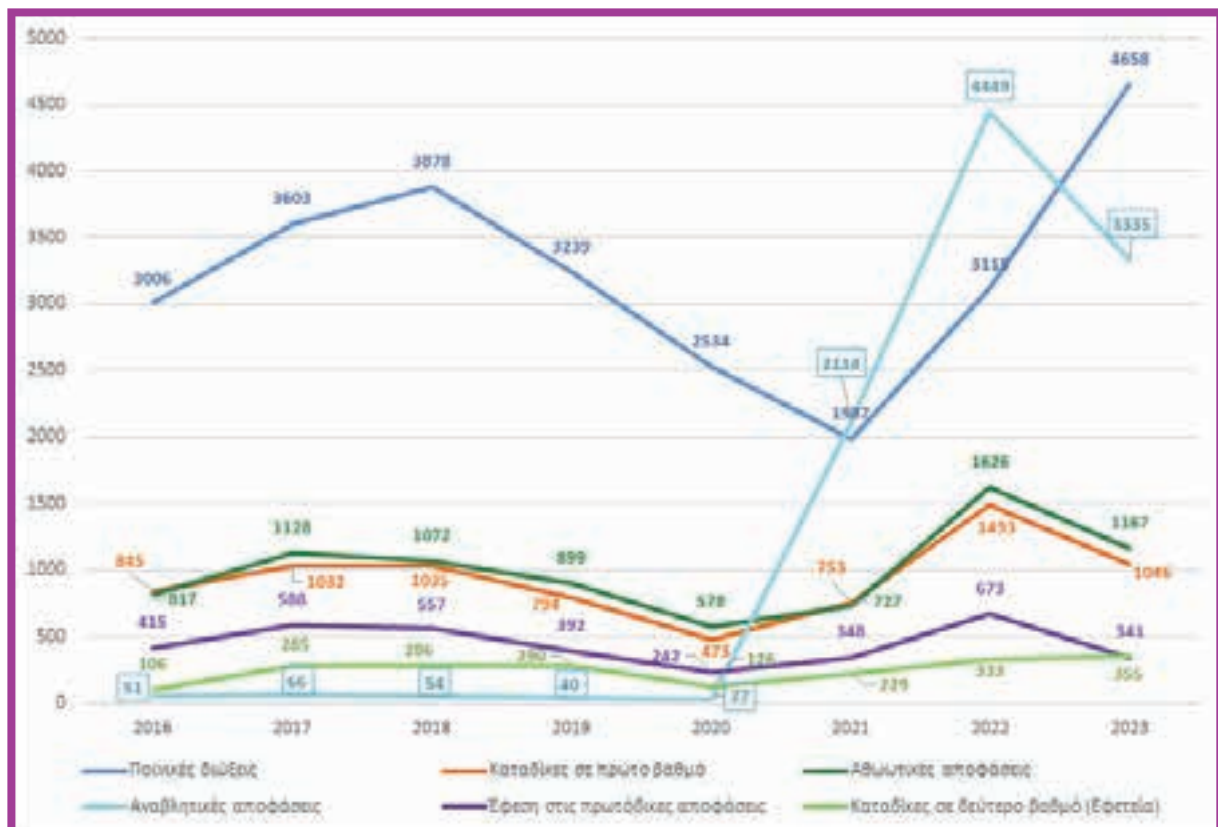
Γράφημα 20: Σχέση θύματος-δράστη (ΕΛΑΣ, 2023)

Σε 19 περιπτώσεις οι δράστες ήταν τέως σύντροφοι του θύματος, σε 2 περιπτώσεις σύζυγοι, σε 2 σύντροφοι και σε 1 εν διαστάσει σύζυγος. Η δεύτερη μεγαλύτερη κατηγορία σχέσης μεταξύ του θύματος και του δράστη είναι εκείνη της διαδικτυακής γνωριμίας (32,6%). Το φύλο του θύματος και του δράστη είναι γνωστό σε 8 από αυτές τις περιπτώσεις: στις 5 οι δράστες ήταν άνδρες ηλικίας 39-42 ετών με θύματα 4 γυναίκες (1 19 ετών και 3 43 ετών) και 1 άνδρα 26 ετών, σε 4 περιπτώσεις οι δράστριες ήταν γυναίκες με θύματα 2 άνδρες (26 και 76 ετών) και 1 γυναίκα 43 ετών. Στα διαθέσιμα στοιχεία καταγράφηκε και 1 υπόθεση που αφορούσε μαθητές σχολείου με θύματα 5 κορίτσια, 3 ηλικίας 13 ετών, 1 14 και 1 16, και δράστες δύο αγόρια 13 ετών. Τέλος, καταγράφηκαν και 2 σχέσεις όπου τα θύματα είχαν φιλικές σχέσεις με τους δράστες, στη μια περίπτωση ο δράστης ήταν άνδρας και το θύμα γυναίκα και στην άλλη η δράστρια και το θύμα ήταν γυναίκες.

2. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Στο Γράφημα 21 αποτυπώνεται η εικόνα των διαθέσιμων στοιχείων αναφορικά με τις υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας που έχει διαχειριστεί ο τομέας της δικαιοσύνης (Ν. 3500/2006). Καθώς οι πληροφορίες για το φύλο του θύματος και του δράστη, αλλά και η μεταξύ τους σχέση, δεν είναι ακόμα διαθέσιμες από τη βάση δεδομένων της δικαιοσύνης, οι έξι γραμμές του Γραφήματος απεικονίζουν τις ποινικές διώξεις (μπλε), τις αθωωτικές αποφάσεις (πράσινο), τις εφέσεις στις πρωτόδικες αποφάσεις (μωβ), τις καταδίκες σε πρώτο βαθμό (πορτοκαλί), τις αναβλητικές αποφάσεις (γαλάζιο) και τις καταδίκες σε δεύτερο βαθμό, δηλαδή στα Εφετεία (λαχανί) ανά έτος την περίοδο 2016-2023.⁶⁵

Γράφημα 21: Εξέλιξη των υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας στον τομέα της δικαιοσύνης στην Ελλάδα ανά έτος (2016-2023, JustStat)

⁶⁵ Σημειώνεται ότι οι αθωωτικές, καταδικαστικές και αναβλητικές αποφάσεις και οι εφέσεις ενός έτους δεν αποτελούν την εξέλιξη των ποινικών διώξεων που ασκήθηκαν στο ίδιο έτος.

Αρχικά, φαίνεται ότι οι καθυστερήσεις στην απονομή δικαιοσύνης για τα θύματα ενδο-οικογενειακής βίας, που είχαν προκύψει ως μια ακόμη αρνητική συνέπεια του τρόπου διαχείρισης της πανδημίας, δεν επιδρούν το 2023, καθώς παρατηρείται ότι ο αριθμός των ποινικών διώξεων βαίνει αυξανόμενος. Παράλληλα, η ραγδαία αύξηση των αναβλητικών αποφάσεων που είχε παρατηρηθεί το 2021 και το 2022 λόγω των συνθηκών που επέβαλε η πανδημία του κορωνοϊού, φαίνεται να κάμφθηκε το 2023, παραμένοντας ωστόσο σε υψηλά επίπεδα. Ενώ, τέλος, η σύμπτυξη του αριθμού των αθωωτικών και των καταδικαστικών αποφάσεων συνεχίζεται καθ' όλη τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου.

Ο τελευταίος δείκτης (βλ. Πίνακα 3) αναφορικά με τα στοιχεία της δικαιοσύνης εστιάζει στον ετήσιο αριθμό νεοεισερχόμενων καταδικών που έλαβαν καταδικαστική απόφαση το τρέχον έτος και εκτίουν ποινή σε σωφρονιστικό κατάστημα για άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους. Τα στοιχεία συγκεντρώθηκαν από το Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αντεγκληματικής Πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και αφορούν στο σύνολο των καταστημάτων κράτησης της χώρας.

Πίνακας 3: Αριθμός ανδρών και γυναικών (ηλικίας 18 ετών και άνω) που εκτίουν στερητική της ελευθερίας ποινή σε σωφρονιστικό κατάστημα για τέλεση αξιόποινης πράξης σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους ανά έτος (2016-2023, αρ. 6,7,8,9 του Ν.3500/2006)

	2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
Φύλο	A	Γ	A	Γ	A	Γ	A	Γ	A	Γ	A	Γ	A	Γ	A	Γ
Ετήσιος αριθμός	104	4	104	6	81	3	79	2	90	0	126	0	111	2	124	13

Το 2023 οι **δράστες ενδοοικογενειακής βίας που καταδικάστηκαν σε ποινή στερητική της ελευθερίας και εκτίουν ποινή σε σωφρονιστικό κατάστημα ανήλθαν σε 124 άνδρες και 13 γυναίκες**. Η **σχέση θύματος δράστη** στις υποθέσεις που αφορούν άνδρες δράστες είναι άγνωστη στο 26,6% των περιπτώσεων. Στις μισές από τις υπόλοιπες 91 υποθέσεις για τις οποίες η πληροφορία είναι διαθέσιμη η σχέση θύματος δράστη ήταν συντρο-

φική (34,1% το θύμα και ο δράστης ήταν σύζυγοι, 11% σύντροφοι και τέως σύντροφοι και 4,4% τέως σύζυγοι). Στο 12,1% των περιπτώσεων ο δράστης ήταν ο γονέας του θύματος και στο 4,4% ο δράστης ήταν ο γιος του θύματος. Το **φύλο του θύματος** είναι γνωστό για το 61,8% των περιπτώσεων, με τις ενήλικες γυναίκες να αποτελούν σχεδόν το σύνολο (88,9%) των θυμάτων των ανδρών που καταδικάστηκαν με ποινή φυλάκισης, τα ανήλικα κορίτσια το 6,3%, τα ανήλικα αγόρια το 3,2% και τους ενήλικες άνδρες το 1,6%.

Τα αδικήματα για τα οποία εκτίουν ποινή οι 124 άνδρες που καταδικάστηκαν το 2023 είναι σε ποσοστό **59,7%** η **σωματική βία** (52,4% άρθρο 6 και 7,3% άρθρο 7 του Ν.3500/2006) και η απειλή σε ποσοστό 37,9%. Για **βιασμό** οδηγήθηκε μόλις ένας άνδρας στη φυλακή το 2023, ενώ επίσης για ενδοοικογενειακή προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας και κατάχρηση ανικάνου προς αντίσταση σε γενετήσια πράξη καταδικάστηκαν και εκτίουν ποινή κράτησης από 1 άνδρας για κάθε αδίκημα.

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΡΑΣΤΩΝ

Η παροχή δωρεάν υπηρεσιών ψυχικής υγείας σε δράστες ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα προβλέπεται στον νόμο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας (άρθρο 11 του Ν.3500/2006, όπως ισχύει). Οι συγκεκριμένες διατάξεις του νόμου αντλούν από το πνεύμα της αποκαταστατικής δικαιοσύνης και προσβλέπουν στην αποφυγή της επανάληψης της βίας. Σύμφωνα με τον θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης, οι Εισαγγελείς της χώρας εξετάζουν τις υποθέσεις πλημμελημάτων ενδοοικογενειακής βίας και σε περίπτωση που το κρίνουν ορθό, παραπέμπουν τους εν λόγω δράστες στους κατά τόπους φορείς που υλοποιούν σχετικά θεραπευτικά-συμβουλευτικά προγράμματα. Η επιτυχής ολοκλήρωση των προγραμμάτων οδηγεί στην αποφυγή της ποινικής τους δίωξης, ενώ η μη ολοκλήρωση αυτών επανεκκινεί την ποινική διαδικασία. Σκοπός των προγραμμάτων είναι η προστασία του θύματος και η αλλαγή της συμπεριφοράς του θύτη.

Κατεχόχην αρμόδιος δημόσιος φορέας για την υλοποίηση αυτών των θεραπευτικών προγραμμάτων για τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας (περ. β, παρ. 2, άρθρο 11 του Ν.3500/2006) είναι το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το οποίο παρέχει αυτές τις υπηρεσίες στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται στοιχεία αναφορικά με τον ετήσιο αριθμό δραστών που αιτήθηκαν ένταξη στα προγράμματα του ΕΚΚΑ και τον ετήσιο αριθμό εκείνων που τα ολοκλήρωσαν για τα έτη 2020-2023 ανά σχέση θύματος-δράστη.

Πίνακας 4: Αριθμός δραστών που αιτήθηκαν ένταξη και ολοκλήρωσαν τα θεραπευτικά προγράμματα του ΕΚΚΑ ανά σχέση θύματος-δράστη ανά έτος (2020-2023, ΕΚΚΑ)

	2020			2021			2022			2023		
Σχέση θύματος - δράστη	Νυν ή πρώην σύντροφοι/σύζυγοι	Γονείς - τέκνα	Συγγενείς	Νυν ή πρώην σύντροφοι/σύζυγοι	Γονείς - τέκνα	Συγγενείς	Νυν ή πρώην σύντροφοι/σύζυγοι	Γονείς - τέκνα	Συγγενείς	Νυν ή πρώην σύντροφοι/σύζυγοι	Γονείς - τέκνα	Συγγενείς
Αριθμός δραστών που αιτήθηκαν ένταξη	142	31	20	286	22	13	218	38	27	91	24	8
Αριθμός δραστών που ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα	31	6	4	62	7	6	102	8	3	76	19	7
Ποσοστό ολοκλήρωσης προγράμματος	21,8%	19,4%	20%	21,7%	31,8%	46,2%	46,8%	21%	11,1%	83,5	79,2	87,5

Αρχικά παρατηρείται μια μείωση των δραστών που αιτήθηκαν ένταξη στο πρόγραμμα του ΕΚΚΑ (123 δράστες), ενώ ο αριθμός εκείνων που το ολοκλήρωσαν παρέμεινε σχετικά σταθερός και υψηλός (102 δράστες). Έτσι, το ποσοστό ολοκλήρωσης των προγραμμάτων αυξήθηκε σημαντικά (83,4%), Αξίζει να σημειωθεί ότι ο αριθμός των δραστών που παραπέμπονται στο ΕΚΚΑ από τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών της χώρας είναι κατά πολύ μεγαλύτερος εκείνων που τελικά αιτούνται την ένταξή τους. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι το 2023 παραπέμφθηκαν 311 δράστες. Εντούτοις, καθώς οι δράστες οφείλουν να ολοκληρώσουν το σχετικό πρόγραμμα εντός μιας 3ετίας, καθυστερούν την ένταξή τους σε αυτά, με αποτέλεσμα τα στοιχεία που παρουσιάζονται για την ένταξη και την ολοκλήρωση των προγραμμάτων κάθε έτους, να αφορούν σε εισαγγελικές διατάξεις προηγούμενων ετών.

Ακόμα, παρατηρείται ότι η πλειονότητα των δραστών ενδοοικογενειακής βίας που παρακολουθούν κάποιο θεραπευτικό πρόγραμμα στο ΕΚΚΑ συνεχίζουν να είναι οι νυν ή πρώην σύντροφοι ή σύζυγοι των θυμάτων (74%). Η συντριπτική πλειονότητα των δραστών (82,1%) που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα είχαν ασκήσει σωματική βία στα θύματα, ενώ οι υπόλοιποι/ες (17,9%) είχαν απειλήσει τα θύματα. Οι άνδρες αποτέλεσαν κατά το 2023 το 85,7% των δραστών που αιτήθηκαν ένταξη και το 84,3% εκείνων που ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα.

4. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου Ισότητας των Φύλων αναφορικά με τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας που έχουν λάβει άδεια διαμονής στην Ελλάδα, συλλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζουν ότι τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας δικαιούνται να λάβουν άδεια διαμονής ενός έτους, η οποία μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά μέχρι δύο έτη εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις, ενώ ισόχρονη άδεια διαμονής χορηγείται και στα ανήλικα τέκνα των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας (παράγραφος 1γ του άρθρου 19Α του Ν. 4251/2014 – κατά τα οριζόμενα στο Ν. 3500/2006).

Πίνακας 6: Αριθμός αδειών διαμονής που χορηγήθηκαν σε πολίτες τρίτων χωρών για ανθρωπιστικούς λόγους ως θύματα ενδοοικογενειακής βίας, ανά φύλο και ανά έτος (2018-2023, Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής)

	2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Χορήγηση άδειας διαμονής	2	9	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Ανανέωση άδειας διαμονής	0	1	2	1	1	1	2	15	8	27	3	16
Σύνολο	2	10	3	5	1	1	2	15	8	27	3	16

Για τέταρτη συνεχή χρονιά, το 2023 καμία γυναίκα και κανένας άνδρας δεν έλαβαν άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους ως θύματα ενδοοικογενειακής βίας, ενώ φαίνεται ότι ανανεώθηκαν οι άδειες διαμονής 16 γυναικών και 3 ανδρών.

5. ΑΣΥΛΟ

Οι κατηγορίες ευαλωτότητας που τηρούνται στα στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου δεν περιλαμβάνουν την έμφυλη ή την ενδοοικογενειακή βία. Σε μια προσπάθεια προσέγγισης του φαινομένου έχει επιλεγεί η ευαλωτότητα που σχετίζεται με βασανιστήρια, βιασμό, ή άλλες μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης και η ευαλωτότητα που σχετίζεται με την εμπορία ανθρώπων.

Ωστόσο, η Υπηρεσία Ασύλου επισημαίνει ότι τα στατιστικά στοιχεία που παρουσιάζονται παρακάτω ενδέχεται να στερούνται πληρότητας είτε λόγω πλημμελούς καταχώρησης στη

βάση δεδομένων είτε διότι οι αιτούντες/ούσες αποκάλυψαν εκ των υστέρων (δηλ. κατά τη διάρκεια της συνέντευξης και όχι κατά την αρχική καταγραφή) τυχόν ευαλωτότητες. Ενώ, παράλληλα, οι παρακάτω ευαλωτότητες ενδέχεται να μην αποτελούν τον κύριο λόγο απονομής προσφυγικού καθεστώτος ή επικουρικής προστασίας.

Πίνακας 7: Αριθμός παροχής ασύλου σε υπηκόους τρίτων χωρών λόγω ευαλωτότητας σχετιζόμενης με βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης ανά φύλο, έτος και απονεμηθέν καθεστώς (άσυλο και επικουρική προστασία) (2018-2023, Υπηρεσία Ασύλου)

	2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Χορήγηση προσφυγικού καθεστώτος	106	46	82	36	67	41	19	44	29	50	63	293
Χορήγηση επικουρικής προστασίας	17	8	3	1	2	10	2	4	2	2	0	4
Σύνολο	123	54	85	37	69	51	21	48	31	52	63	297

Το 2023 παρατηρείται αύξηση στον αριθμό των προσφύγων που έλαβαν άσυλο λόγω ευαλωτότητας σχετιζόμενης με τη βία. Σε σχέση με το 2022, η χορήγηση προσφυγικού καθεστώτος για αυτούς τους λόγους εξαπλασιάστηκε για τις γυναίκες και διπλασιάστηκε για τους άνδρες. Το 2023 επικουρική προστασία χορηγήθηκε σε 4 γυναίκες.

Πίνακας 8: Ποσοστό γυναικών που λαμβάνουν άσυλο για λόγους ευαλωτότητας σχετιζόμενης με βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης σε σχέση με τον συνολικό αριθμό γυναικών που έχουν αιτηθεί άσυλο στην Ελλάδα (2018-2023, Υπηρεσία Ασύλου)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Γυναίκες	Γυναίκες	Γυναίκες	Γυναίκες	Γυναίκες	Γυναίκες
Χορήγηση προσφυγικού καθεστώτος	46	36	41	44	50	293
Χορήγηση επικουρικής προστασίας	8	1	10	4	2	4
Συνολικός αριθμός γυναικών αιτουσών άσυλο	21.727	25.513	12.725	6.707	8.301	16.805
Ποσοστό γυναικών που έλαβαν άσυλο ή επικουρική προστασία επί του συνόλου των γυναικών αιτουσών άσυλο	0,2%	0,1%	0,4%	0,7%	0,6%	1,8%

Λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που ενέχουν τα στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου, παρατηρούμε ότι ο αριθμός των γυναικών στις οποίες χορηγήθηκε προσφυγικό καθεστώς από το ελληνικό κράτος για λόγους ευαλωτότητας σχετιζόμενους με την έμφυλη βία είναι σχεδόν αμελητέος σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των γυναικών που αιτούνται την χορήγηση ασύλου. Εντούτοις, το 2023 παρατηρείται τριπλασιασμός του ποσοστού των γυναικών που έλαβαν άσυλο ή επικουρική προστασία για τους λόγους ευαλωτότητας που εξετάζονται σε σχέση με το σύνολο των αιτουσών, καθώς παρότι διπλασιάστηκε ο συνολικός αριθμός των αιτουσών, παράλληλα σχεδόν εξαπλασιάστηκε (297 από 52) ο αριθμός των χορηγήσεων ασύλου ή επικουρικής προστασίας.

Τέλος, στον Πίνακα 9 αποτυπώνεται μια σημαντική αύξηση στον αριθμό κυρίως των γυναικών θυμάτων εμπορίας ανθρώπων που έλαβαν άσυλο, καθώς το 2023 χορηγήθηκε ο τριπλάσιος αριθμός προσφυγικού καθεστώτος σε σχέση με το διάστημα 2018-2022.

Πίνακας 9: Αριθμός παροχής ασύλου σε υπηκόους τρίτων χωρών λόγω ευαλωτότητας σχετιζόμενης με εμπορία ανθρώπων ανά φύλο, έτος και απονεμηθέν καθεστώς (άσυλο και επικουρική προστασία) (2018-2023, Υπηρεσία Ασύλου)

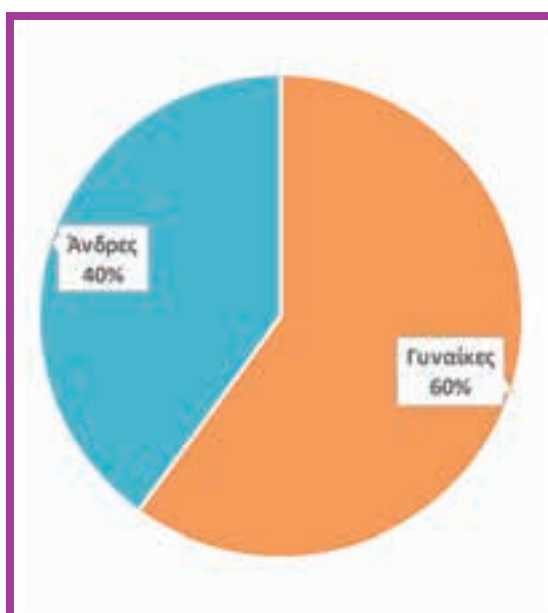
	2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Άνδρες	Γυναίκες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Χορήγηση προσφυγικού καθεστώτος	0	0	0	2	0	1	0	1	1	0	5	14
Χορήγηση επικουρικής προστασίας	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	0	1	0	2	0	1	0	1	1	0	5	14

6. ΒΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Το Αυτοτελές Τμήμα για την παρακολούθηση της βίας και παρενόχλησης στην εργασία του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας προχωρά σε ετήσια βάση στη συγκέντρωση και δημοσίευση στατιστικών δεδομένων αναφορικά με τα πεπραγμένα του έτους,⁶⁶ ακολουθώντας την κύρωση της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας (παρ. 1, άρ. 16 του Ν.4808/2021).

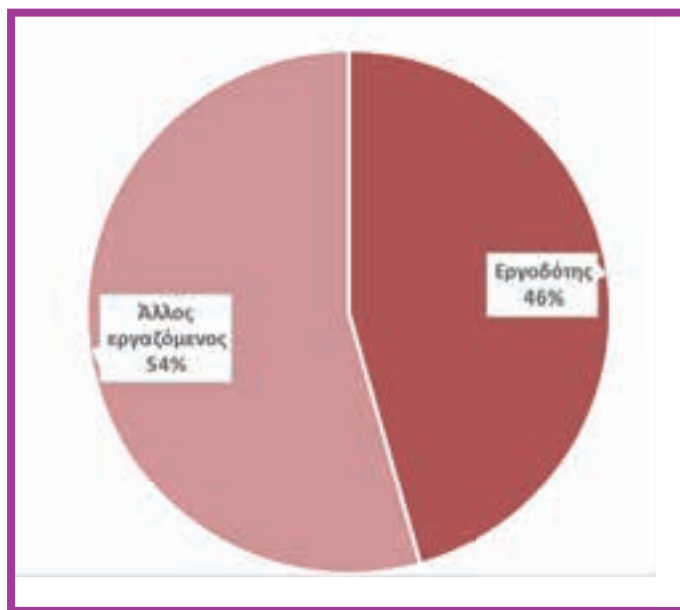
Σύμφωνα με την 3^η Ετήσια Έκθεση που αφορά στο διάστημα 01/01/2023 έως την 31/12/2023, ο όγκος των αιτήσεων που κλήθηκαν να διαχειριστούν οι Υπηρεσίες Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων σε όλη τη χώρα αυξήθηκε σε σχέση με το προηγούμενο έτος περισσότερο από 50%, μιας που κατατέθηκαν 230 αιτήσεις από 300 προσφεύγοντα άτομα.

Γράφημα 22: Προσφεύγοντα άτομα σχετικά με περιστατικά βίας και παρενόχλησης στην εργασία ανά φύλο (2023)

⁶⁶ <https://www.sepe.gov.gr/organismos/ektheseis-pepragmenon/ektheseis-pepragmenon-parakolouthisis-tis-vias-kai-tis-parenochlisis-stin-ergasia/>

Γράφημα 23: Θέση καταγγελλόμενων για περιστατικά βίας και παρενόχλησης στην εργασία (2023)

Η πλειονότητα των θυμάτων ήταν γυναίκες (60%, 180 άτομα), ενώ η πλειονότητα των δράστών άνδρες (70%, 173 στο σύνολο των 248 καταγγελλόμενων ατόμων). Η αύξηση παρατηρείται στα περιστατικά βίας, λεκτικής, σωματικής και ηθικής, ψυχολογικής παρενόχλησης (218 καταγγελίες, 94,8% του συνόλου), μιας που οι καταγγελίες για περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης μειώθηκαν κατά 2 και έφτασαν μόλις τις 12 (5,2%). Παρά το γεγονός πως ο χαμηλός αυτός αριθμός σηματοδοτεί την υποδήλωση των σχετικών αδικημάτων, τα στοιχεία των καταγγελλόμενων υποθέσεων τονίζουν την έμφυλη διάσταση του φαινομένου, καθώς οι 10 από τις 12 αυτές υποθέσεις αφορούσαν γυναίκες θύματα, ενώ στο σύνολό τους οι δράστες ήταν άνδρες, στην πλειονότητα εργοδότες (7 υποθέσεις).

Αναφορικά με το σύνολο των υποθέσεων παρατηρείται μια αλλαγή ως προς τη θέση του καταγγελλόμενου, καθώς ενώ μέχρι και το 2022 η πλειονότητα των περιστατικών βίας και παρενόχλησης είχε προκληθεί από τον εργοδότη/νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης, το 2023 αντιστρέφεται η εικόνα και στο 54,4% των περιπτώσεων ο καταγγελλόμενος είναι ο

προϊστάμενος/υπεύθυνος ή κάποιος συνάδελφος του θύματος (βλ. Γράφημα 23). Οι κλάδοι δραστηριότητας των καταγγελλόμενων επιχειρήσεων κατά φθίνουσα σειρά έχουν ως εξής: λιανικό εμπόριο, ξενοδοχεία, εστίαση, χονδρικό εμπόριο, βιομηχανία τροφίμων, υπηρεσίες προστασίας, υγεία, εκπαίδευση, ταχυμεταφορές και χερσαίες μεταφορές.

Τέλος, αναφορικά με την έκβαση των καταγγελιών, στην Έκθεση καταγράφονται τα εξής στοιχεία:⁶⁷ στην πλειονότητα των υποθέσεων έχει γίνει σύσταση για προσφυγή στα δικαστήρια (45,7%, 105 υποθέσεις), 73 υποθέσεις επιλύθηκαν εξωδικαστικά (31,7%), σε 25 υποθέσεις επιβλήθηκαν διοικητικές κυρώσεις (10,9%), με το συνολικό ύψος των επιβληθέντων ποσών να ανέρχεται στα 106.500€, ενώ 12 υποθέσεις ματαιώθηκαν (5,2%).

⁶⁷ Εκκρεμεί η ολοκλήρωση 15 υποθέσεων, 6,5% του συνόλου.

ΣΤ 2. Στατιστικά στοιχεία του Δικτύου Δομών (Ιανουάριος - Δεκέμβριος 2023)

Τα δεδομένα που παρουσιάζονται στην παρούσα 5^η Ετήσια Έκθεση βασίζονται στην ανάλυση των στατιστικών στοιχείων που αντλήθηκαν από την βάση δεδομένων που τηρεί η ΕΕΤΑΑ⁶⁸ (στοιχεία που καταχωρούνται για τα ΣΚ και ΞΦ του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ) καθώς και από τα δεδομένα που τηρούνται στην 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900⁶⁹. Η παρουσίαση των στοιχείων θα γίνει σε δύο περιόδους προκειμένου να διευκολυνθεί η σύγκριση μεταξύ των ετών. Η πρώτη περίοδος αφορά το σύνολο του έτους 2023 (1 Ιανουαρίου 2023 έως 31 Δεκεμβρίου 2023) και η δεύτερη το πρώτο ενιάμηνο του 2024 (1 Ιανουαρίου 2024 έως 30 Σεπτεμβρίου 2024)⁷⁰.

Συμβουλευτικά Κέντρα⁷¹

Την περίοδο αναφοράς υποστηρίχθηκαν από τα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου της ΓΓΙΑΔ ανά την Ελλάδα συνολικά **4.656** γυναίκες επιζήσασες βίας και πολλαπλών διακρίσεων, οι οποίες έλαβαν συμβουλευτική υποστήριξη καθώς και **381** άτομα που έλαβαν χρήσιμη ενημέρωση (Πίνακας 1).

44 Συμβουλευτικά Κέντρα σε όλη την επικράτεια			
Αθήνα (3)	Καβάλα	Κως	Ρόδος
Αλεξανδρούπολη	Καλαμάτα	Λαμία	Σαλαμίνα
Αργοστόλι	Καρδίτσα	Λάρισα	Σέρρες
Άρτα	Καστοριά	Μυτιλήνη	Σύρος
Βέροια	Κατερίνη	Πάτρα	Τρίκαλα
Ελευσίνα	Κερατσίνι-Δραπετσώνα	Πειραιάς	Τρίπολη
Ζάκυνθος	Κέρκυρα	Περιστερί	Φλώρινα
Ηράκλειο	Κοζάνη	Πρέβεζα	Φυλή
Θεσσαλονίκη	Κομοτηνή	Πύργος	Χαλάνδρι
Θήβα	Κόρινθος	Ρέθυμνο	Χαλκίδα
Ιωάννινα			Χίος

Περισσότερες πληροφορίες:
24ωρη τηλεφωνική γραμμή SOS 15900
womensos.gr metoogreece.gr isotita.gr

⁶⁸ Η ΕΕΤΑΑ, με την ιδιότητα του Συντονιστή Δικαιούχου, υποστηρίζει τη δημιουργία και λειτουργία των δομών της ΓΓΙΑΔ με έναν αριθμό ενεργειών συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας και τήρησης Βάσης Δεδομένων, η οποία συλλέγει στοιχεία από όλες τις δομές, τα οποία αφορούν στις εξυπηρετούμενες γυναίκες επιζήσασες βίας και τα στελέχη τα οποία εργάζονται σε αυτές.

⁶⁹ Ο ιστότοπος κατά της βίας των Γυναικών: <http://womensos.gr/15900-24ori-tilefoniki-grammi/>

⁷⁰ Μία ωφελούμενη ενδέχεται να έχει λάβει υπηρεσίες και από τις τρεις Υποστηρικτικές Δομές της ΓΓΙΑΔ (ΣΚ, ΞΦ και Γραμμή SOS 15900). Για παράδειγμα, μια ωφελούμενη μπορεί να καλέσει την Γραμμή SOS 15900, να μεταβεί σε κάποιο Συμβουλευτικό Κέντρο και τελικά να φιλοξενηθεί σε έναν από τους διαθέσιμους Ξενώνες Φιλοξενίας.

⁷¹ Στην Ετήσια Έκθεση δεν αναλύονται τα χαρακτηριστικά των «Τρίτων Προσώπων» που έλαβαν κυρίως χρήσιμη ενημέρωση από τα ΣΚ του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ.

Πίνακας 1: ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΕΣ & ΤΡΙΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ στα ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ Χρονική περίοδος 01-01-2023 έως 31-12-2023			
	Αυτοπροσώπως	Τρίτα Πρόσωπα	Σύνολο
Έντυπα υποδοχής	4.656	381	5.037

Οι περισσότερες καταγραφές για το έτος 2023 αφορούσαν περιστατικά έμφυλης βίας, με ποσοστό **87%** (4.381) συγκριτικά με τα περιστατικά πολλαπλών διακρίσεων⁷², που αποτέλεσαν το 13% των καταγραφών (656).

Πίνακας 2: ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΕΣ & ΤΡΙΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ στα ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ Χρονική περίοδος 01-01-2023 έως 31-12-2023			
	Έμφυλη Βία	Πολλαπλές Διακρίσεις	Σύνολο
Έντυπα υποδοχής	4.381	656	5.037

Βασικές πηγές πληροφόρησης των ωφελούμενων γυναικών για τις εξειδικευμένες υπηρεσίες των Συμβουλευτικών Κέντρων του Δικτύου ήταν σε ποσοστό **33%** κάποιος άλλος φορέας και σε ποσοστό **18%** η Τηλεφωνική Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900. Ποσοστό 12% είχε πληροφορηθεί από φιλικό/γνωστό πρόσωπο, 10% από το διαδίκτυο, 7% από άλλη εξυπηρετούμενη και 6% από άλλη πηγή. Μόλις 1% όσων απευθύνθηκαν στα ΣΚ είχε ενημερωθεί από έντυπα, ενώ το 13% δεν έδωσε στοιχεία.

Ποσοστό **32,4%** όσων απευθύνθηκαν στα Συμβουλευτικά Κέντρα του δικτύου της ΓΠΙΑΔ, εξυπηρετήθηκαν στα δέκα Συμβουλευτικά Κέντρα της Περιφέρειας Αττικής, 7,3% εξυπηρετήθηκε στο ΣΚ Θεσσαλονίκης και 5,7% στα δύο ΣΚ της Κρήτης. Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται πιο αναλυτικά τα ποσοστά των εξυπηρετούμενων ανά την επικράτεια (Πίνακας 3).

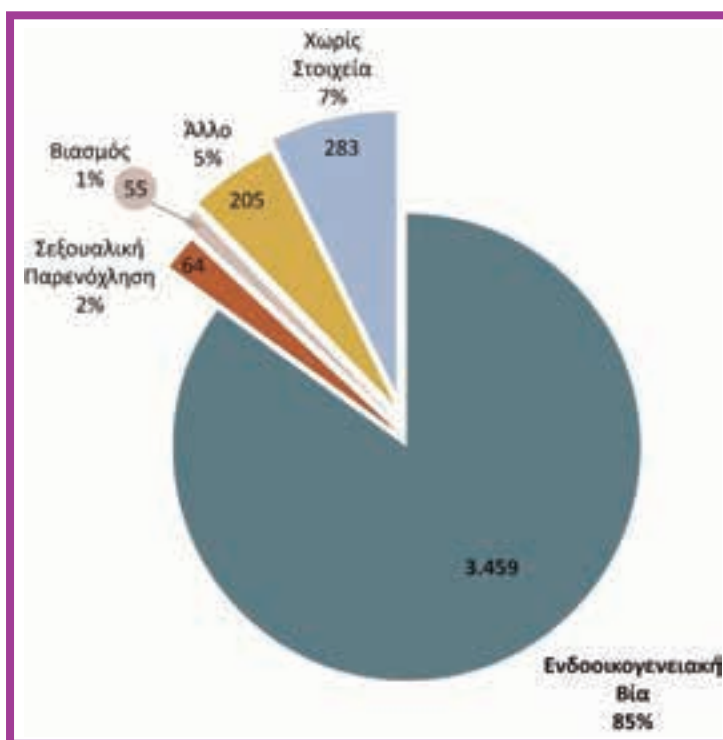
⁷² Γυναίκες πρόσφυγες, μετανάστριες, γυναίκες με αναπηρία, τοξικοεξαρτημένες, μακροχρόνια άνεργες, μονογονείς, κ.α. Οι μοναδικές περιπτώσεις (εξυπηρετούμενες) στα Συμβουλευτικά Κέντρα μπορεί να αναφέρουν ταυτόχρονα περιστατικό/α έμφυλης βίας και περιστατικό διάκρισης/-ων).

Πίνακας 3: Εξυπηρετούμενες γυναίκες και τρίτα πρόσωπα στα ΣΚ ανά την επικράτεια
(01-01-2023 έως 31-12-2023)

44 Συμβουλευτικά Κέντρα (ΣΚ): - ΣΚ της ΓΓΙΑΔ, βάση της διοικητικής τους λειτουργίας (Αριθμός δομών: 15) - ΣΚ των Δήμων, βάση της διοικητικής τους λειτουργίας (Αριθμός δομών 29)	Σύνολο	Ποσοστό (%)
ΣΚ Αττικής : (Αθήνας (Νίκης), Αθήνας (Πολύκεντρο), Δ. Αθηναίων, Πειραιά, Δ. Κερατσινίου-Δραπετσώνας, Δ. Περιστερίου, Δ. Φυλής, Δ. Χαλανδρίου, Δ. Ελευσίνας, Δ. Σαλαμίνας)	1.633	32,4
ΣΚ Θεσσαλονίκης	367	7,3
ΣΚ Κρήτης (ΣΚ Δ. Ρεθύμνης, ΣΚ Ηρακλείου)	288	5,7
ΣΚ Δ. Χίου	128	2,5
ΣΚ Πάτρας	142	2,8
ΣΚ Λάρισας	122	2,4
ΣΚ Δ. Αλεξανδρούπολης	103	2,0
ΣΚ Λαμίας	104	2,1
ΣΚ Κέρκυρας	114	2,3
ΣΚ Τρίπολης	107	2,1
ΣΚ Κοζάνης	90	1,8
ΣΚ Δ. Σερρών	90	1,8
ΣΚ Δ. Καβάλας	94	1,9
ΣΚ Δ. Καλαμάτας	91	1,8
ΣΚ Ιωαννίνων	88	1,7
ΣΚ Δ. Βέροιας	87	1,7
ΣΚ Δ. Κορινθίων	80	1,6
ΣΚ Κομοτηνής	80	1,6
ΣΚ Υπόλοιπη επικράτεια	1.229	24,5
Σύνολα	5.037	100,0

Το επικρατέστερο είδος έμφυλης βίας που ανέφεραν οι εξυπηρετούμενες γυναίκες ήταν η ενδοοικογενειακή βία (85%). Πολύ λιγότερες ήταν οι γυναίκες που ανέφεραν σεξουαλική παρενόχληση (2%) και βιασμό (1%), ενώ υπήρχαν και 10 περιπτώσεις trafficking (0,2%). Το 5% των εξυπηρετούμενων γυναικών ανέφερε κάποιο άλλο είδος βίας και το 7% δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία (Γράφημα 1).

Γράφημα 1⁷³: Είδος βίας που καταγγέλλεται από εξυπηρετούμενες γυναίκες (01-01-2023 έως 31-12-2023)

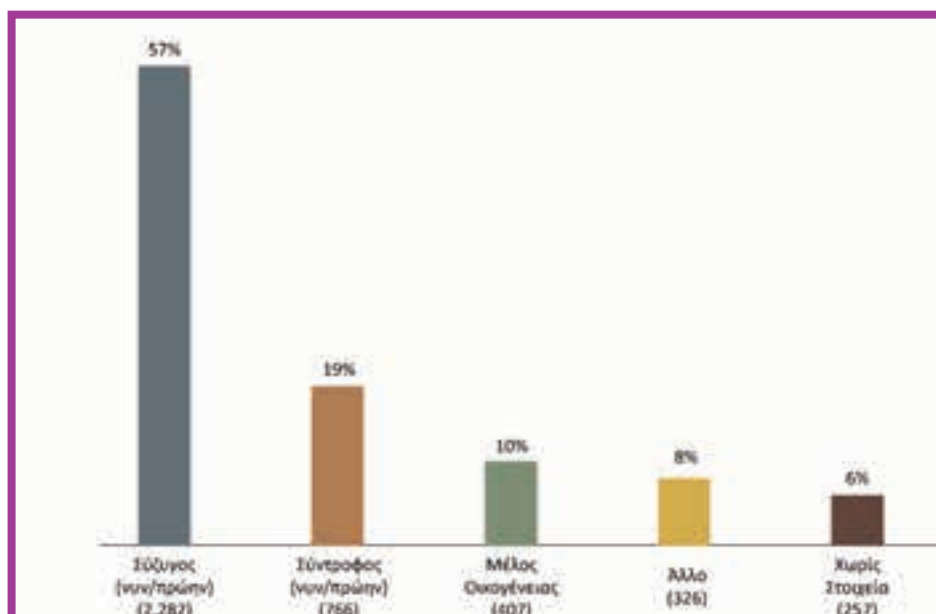

Όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση των ωφελούμενων γυναικών, σε ποσοστό 44% δήλωσαν ότι είναι έγγαμες, σε ποσοστό 21% ανύπαντρες και 13% διαζευγμένες. Το 11% βρίσκονταν σε διάσταση, το 4% σε κατάσταση συμβίωσης και το 3% χρειάς αντίστοιχα, ενώ το 5% δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία. Επιπλέον, από το σύνολο των ωφελούμενων γυναικών το **77%** δήλωσε ότι έχει τέκνο/τέκνα ενώ το 23% ότι δεν έχει.

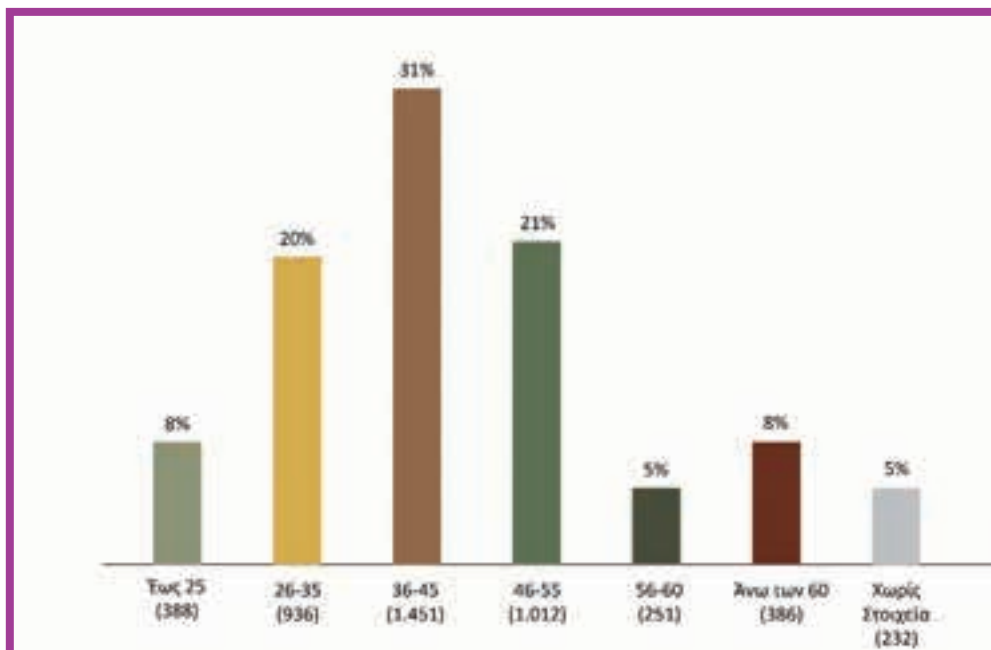
⁷³ Η ανάλυση αφορά περιστατικά έμφυλης βίας και όχι πολλαπλών διακρίσεων.

Η σχέση επιζήσασας-δράστη, όπως δήλωσαν οι ωφελούμενες γυναίκες, ήταν κυρίως **συζυγική (57%)** και συντροφική (19%), ενώ σε ποσοστό 10% αφορούσε κακοποίηση από άλλο μέλος της οικογένειας (Γράφημα 2).

Γράφημα 2: Σχέση επιζήσασας-δράστη (01-01-2023 έως 31-12-2023)

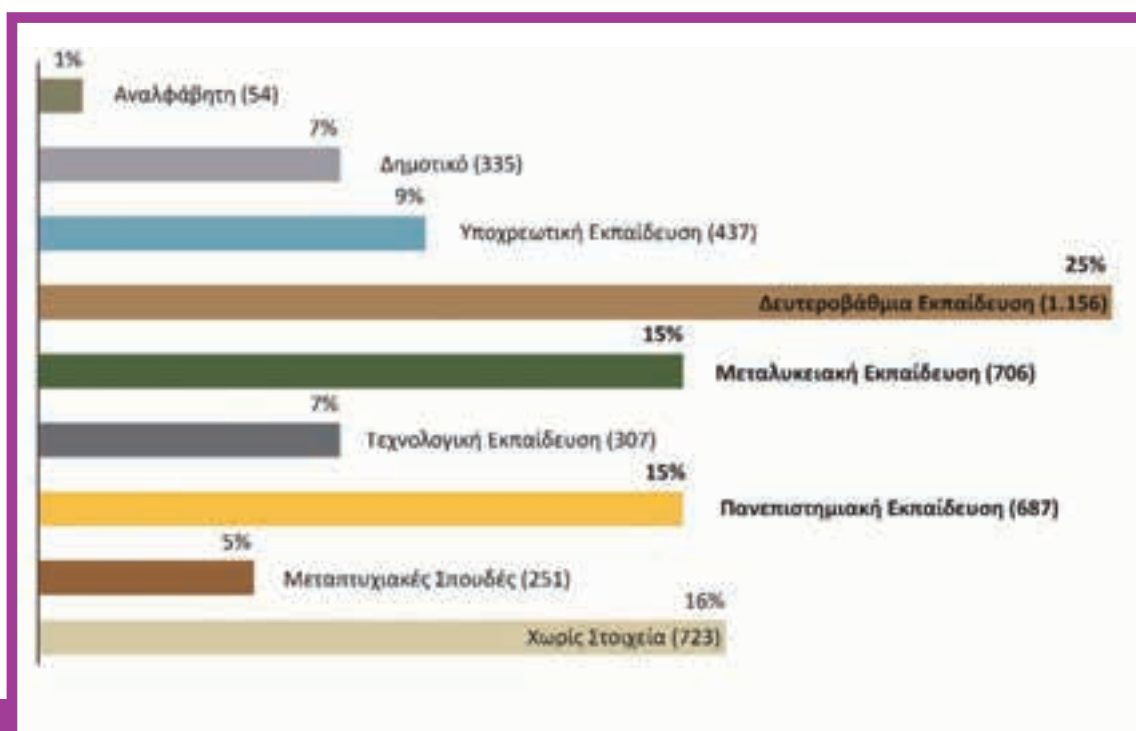

Αναφορικά με τις ηλικιακές ομάδες των γυναικών που έλαβαν εξειδικευμένες υπηρεσίες στα ΣΚ του Δικτύου Δομών την περίοδο αναφοράς, το μεγαλύτερο ποσοστό **(31%) ήταν γυναίκες ηλικίας μεταξύ 36-45 ετών**, ακολουθούν οι ηλικιακές ομάδες μεταξύ 46-55 ετών (21%) και μεταξύ 26-35 ετών με ποσοστό 20%. Σε ποσοστό 8% οι ωφελούμενες ήταν νεαρά κορίτσια έως 25 ετών, 5% γυναίκες μεταξύ 56-60 ετών, ενώ το 8% γυναίκες άνω των 60 ετών. Τέλος το 5% δεν έδωσε στοιχεία (Γράφημα 3).

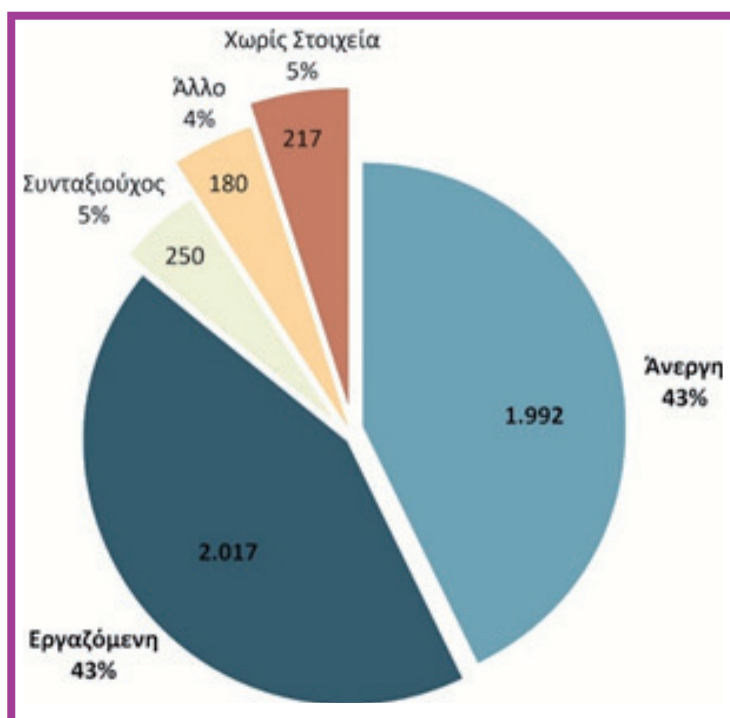
Γράφημα 3: Ηλικιακές ομάδες ωφελούμενων γυναικών (01-01-2023 έως 31-12-2023)

Όσον αφορά το εκπαιδευτικό επίπεδο κατά την περίοδο αναφοράς, το μεγαλύτερο ποσοστό των ωφελούμενων γυναικών ανέφερε ότι έχει ολοκληρώσει τη **δευτεροβάθμια εκπαίδευση (25%)**, το 15% είχε ολοκληρώσει την πανεπιστημιακή εκπαίδευση και ίσο ποσοστό τη μεταλυκειακή εκπαίδευση. Ένα μικρό ποσοστό ανέφερε πως είχε ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση (9%), την τεχνολογική εκπαίδευση (7%) και το δημοτικό (7%). Το 5% ανέφερε πως είχε μεταπτυχιακές σπουδές, ενώ το 1% φαίνεται να μην είχε λάβει βασική εκπαίδευση. Τέλος, το 16% δεν έδωσε τα στοιχεία αυτά (Γράφημα 4).

Γράφημα 4: Επίπεδο εκπαίδευσης ωφελούμενων γυναικών
(01-01-2023 έως 31-12-2023)

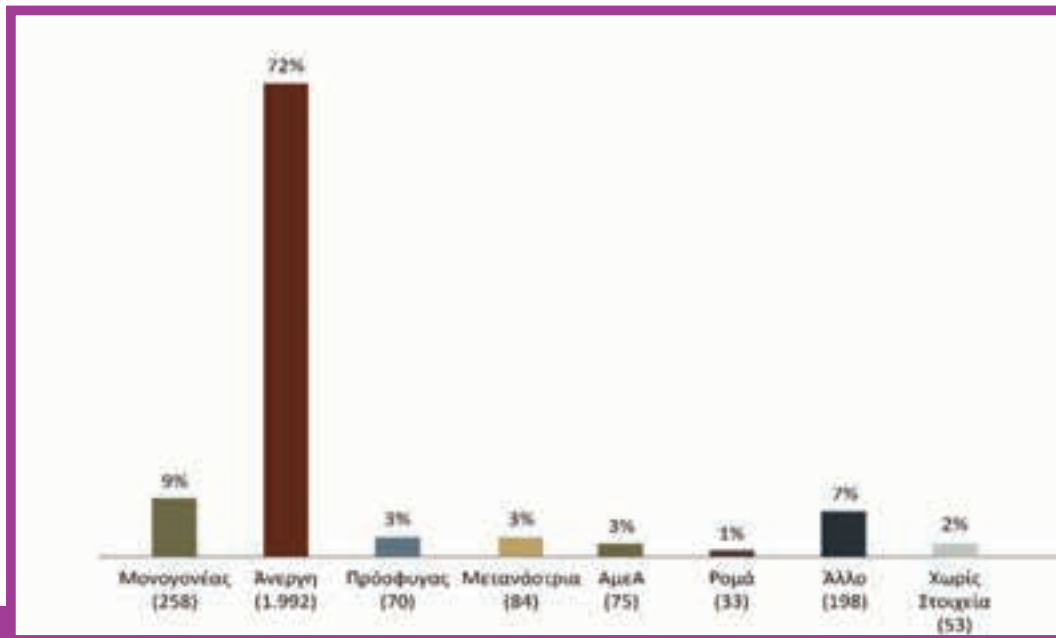
Σχετικά με την κατάσταση απασχόλησης των εξυπηρετούμενων για το 2023, το ποσοστό των ανέργων ήταν ίσο με εκείνο των εργαζομένων (43%). Το 5% δήλωσε πως ήταν συνταξιούχες, ενώ το 5% εκ του συνόλου των γυναικών δεν αποκάλυψε αυτά τα στοιχεία (Γράφημα 5).

Γράφημα 5: Κατάσταση απασχόλησης ωφελούμενων γυναικών (01-01-2023 έως 31-12-2023)

Εκ των γυναικών που αναζήτησαν βοήθεια κατά την περίοδο αναφοράς, το **82% ανέφεραν ότι έχουν Ελληνική υπηκοότητα**, το 15% ήταν γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες οι οποίες ζουν στην Ελλάδα, ενώ το 3% εκ του συνόλου των γυναικών δεν αναφέρθηκε στα στοιχεία αυτά.

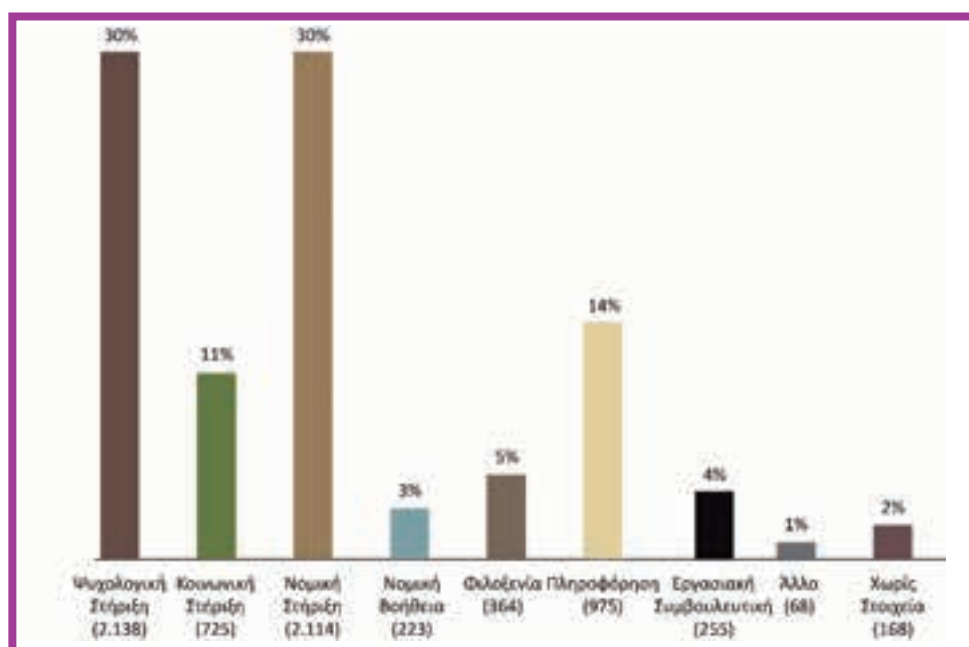
Αναφορικά με τις διακρίσεις που ανέφεραν πως υφίστανται οι ωφελούμενες γυναίκες, σχεδόν τρεις στις τέσσερις ανέφεραν κυρίως διακρίσεις από το γεγονός ότι ήταν **άνεργες (72%)**. Αρκετά μικρότερο ποσοστό (9%) δήλωσε πως υφίσταται διακρίσεις λόγω μονογονεϊκότητας, ενώ ίδιο ποσοστό γυναικών ανέφεραν διάκριση επειδή ήταν προσφύγισσες (3%) και μετανάστριες (3%) ή λόγω κάποιας αναπηρίας (3%). Επιπλέον, 1% ανέφερε ως διάκριση το ότι είναι γυναίκες Ρομά, το 7% ανέφερε κάποια άλλη μορφή διάκρισης, ενώ το 2% δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία (Γράφημα 6).

Γράφημα 6: Πολλαπλές διακρίσεις κατά των εξυπηρετούμενων γυναικών
(01-01-2023 έως 31-12-2023)

Οι γυναίκες επιζήσασες βίας και πολλαπλών διακρίσεων που έλαβαν εξειδικευμένη υποστήριξη από τα στελέχη των ΣΚ του Δικτύου ανά την Ελλάδα την περίοδο αναφοράς, αναζήτησαν σε ίδιο βαθμό **νομική (30%) και ψυχολογική στήριξη/συμβουλευτική (30%)**. Ακολουθούν με ποσοστό 14% τα αιτήματα για χρήσιμη πληροφόρηση και με ποσοστό 11% αιτήματα για κοινωνική στήριξη. Το 5% εκ του συνόλου των αιτημάτων αφορά τη φιλοξενία των γυναικών στους ΞΦ του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ, το 4% αφορά σε αιτήματα για εργασιακή συμβουλευτική από το εξειδικευμένο προσωπικό Συμβουλευτικών Κέντρων και το 3% την παροχή νομικής βοήθειας (Γράφημα 7).

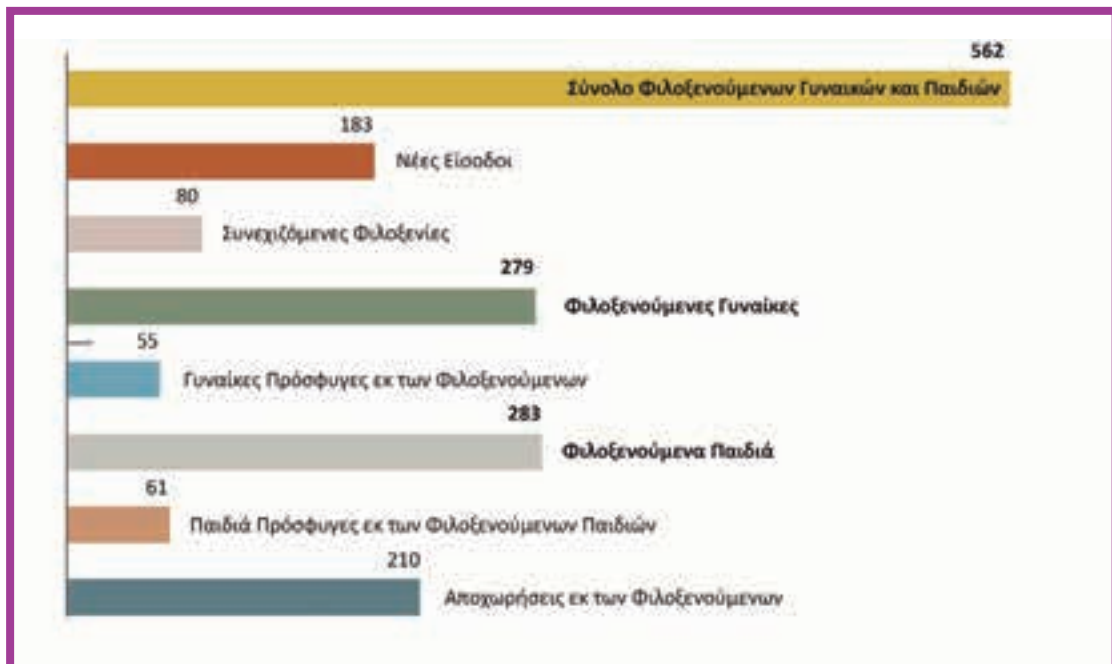
Γράφημα 7: Αιτήματα από ωφελούμενες γυναίκες (01-01-2023 έως 31-12-2023)

Ξενώνες Φιλοξενίας⁷⁴

Την περίοδο αναφοράς στους ΞΦ του Δικτύου **φιλοξενήθηκαν 562 άτομα: 279 γυναίκες και 283 παιδιά⁷⁵**. Εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων γυναικών και των παιδιών οι 55 είναι γυναίκες πρόσφυγες και τα 61 παιδιά πρόσφυγες. Επιπλέον, με βάση την ημερομηνία εισόδου στο εξεταζόμενο χρονικό διάστημα έγιναν συνολικά **183 νέες εισαγωγές** για φιλοξενία, ενώ συνολικά 210 γυναίκες και παιδιά εκ των φιλοξενούμενων την ίδια περίοδο αποχώρησαν προς ασφαλή προορισμό της επιλογής τους. Η έμφυλη βία κατά των φιλοξενούμενων γυναικών και για τους δώδεκα μήνες αναφοράς υπερисχύει σε καταγραφές με ποσοστό 74% (207) συγκριτικά με τα περιστατικά πολλαπλών διακρίσεων που υφίστανται οι γυναίκες σε ποσοστό 24% (72).

⁷⁴ Τα στοιχεία αφορούν τους 19 από τους 20 ΞΦ του δικτύου δομών της ΓΓΙΑΔ, καθώς ο Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Έμφυλης Βίας ή και πολλαπλών διακρίσεων του Δήμου Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων ξεκίνησε να επαναλειτουργεί τον Μάιο.

⁷⁵ Χωρητικότητα Ξενώνων σε Δομές, περίπου 400 θέσεων ασφαλούς στέγασης για τις γυναίκες και τα ανήλικα παιδιά τους.

Γράφημα 1: Φιλοξενούμενες γυναίκες και παιδιά (01-01-2023 έως 31-12-2023)

Οι Ξενώνες που φιλοξένησαν τις περισσότερες γυναίκες με τα παιδιά τους ήταν κυρίως της **Αττικής σε ποσοστό 20,3%**, της **Θεσσαλονίκης σε ποσοστό 17,1%**, σε ποσοστό 10,0% ο ΞΦ της Λάρισας, με ποσοστό 7,7% οι ΞΦ Ρόδου και με 6,8% οι ΞΦ Κρήτης⁷⁶. Επιπλέον, εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων το ποσοστό των γυναικών και παιδιών προσφύγων ήταν 27,6% στην Αττική, 35,3% στη Θεσσαλονίκη και 8,6% στη Λάρισα.

⁷⁶ Η εικόνα επηρεάζεται από πολλαπλούς παράγοντες όπως η χωρητικότητα των Ξενώνων ανά Δήμο, σε συνδυασμό με τις υψηλότερες ανάγκες λόγω της συγκέντρωσης του πληθυσμού στις εν λόγω περιοχές. Γι' αυτό και δεν θα πρέπει να ληφθεί ως εικόνα από την οποία μπορούν να παραχθούν συγκεκριμένα συμπεράσματα.

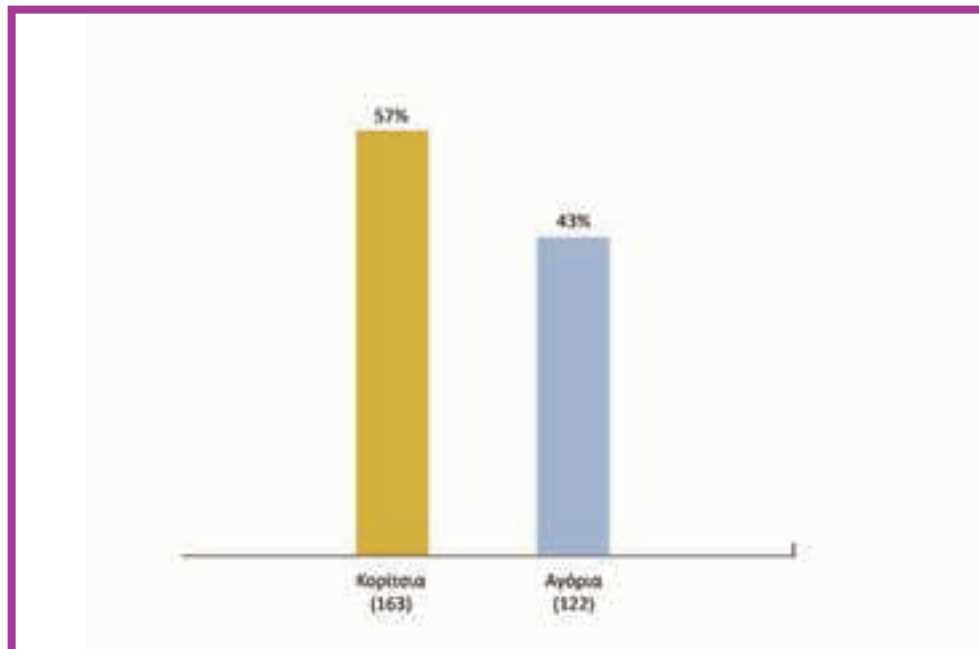
**Πίνακας 1: Φιλοξενούμενες γυναίκες και παιδιά ανά την επικράτεια
(01-01-2023 έως 31-12-2023)**

Ξενώνες Φιλοξενίας (20ΞΦ) - ΞΦ των Δήμων, βάση της διοικητικής τους λειτουργίας (Αριθμός δομών: 18) - ΞΦ του ΕΚΚΑ, βάση της διοικητικής τους λειτουργίας (Αριθμός δομών: 2)	Σύνολο φιλοξενούμενων γυναικών και παιδιών		Σύνολο γυναικών και παιδιών προσφύγων εκ των φιλοξενούμενων	
	Σύνολο	Ποσοστό	Σύνολο	Ποσοστό
Αττικής (ΞΦ Δ. Αθηναίων, ΞΦ Δ. Πειραιώς, ΞΦ ΕΚΚΑ Αθήνας)	114	20,3	32	27,6
Θεσσαλονίκης (ΞΦ Δ. Θεσσαλονίκης, ΞΦ ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκη, ΞΦ Δ. Κορδελιού-Ευόσμου)	96	17,1	41	35,3
ΞΦ Δ. Λάρισας	56	10,0	10	8,6
ΞΦ Δ. Ρόδου	43	7,7	0	0,0
Κρήτης (ΞΦ Δ. Χανίων, ΞΦ Δ. Ηρακλείου)	38	6,8	1	0,9
ΞΦ Δ. Βόλου	30	5,3	1	0,9
ΞΦ Δ. Λαμιέων	30	5,3	3	2,6
ΞΦ Δ. Τρίπολης	24	4,3	0	0,0
ΞΦ Δ. Κομοτηνής	24	4,3	0	0,0
ΞΦ Δ. Πατρέων	24	4,3	6	5,2
ΞΦ Δ. Κοζάνης	19	3,4	4	3,4
ΞΦ Δ. Αγρινίου	21	3,7	0	0,0
ΞΦ Δ. Λέσβου	17	2,9	15	12,9
ΞΦ Δ. Ιωαννιτών	13	2,3	1	0,9
ΞΦ Δ. Κεντρικής Κέρκυρας	13	2,3	2	1,7
Σύνολα	562	100,0	116	100,0

Οι φιλοξενούμενες γυναίκες την περίοδο αναφοράς δήλωσαν σε **ποσοστό το 80% ότι έχουν παιδιά** και σε ποσοστό 20% ότι δεν έχουν. Από το σύνολο των 283 φιλοξενούμενων παιδιών, το 22% (61) ήταν παιδιά πρόσφυγες. Επιπλέον, από το σύνολο των παιδιών την περίοδο αναφοράς το 57% ήταν κορίτσια έως 18 ετών και το 43% αγόρια έως 12 ετών (Γράφημα 2).

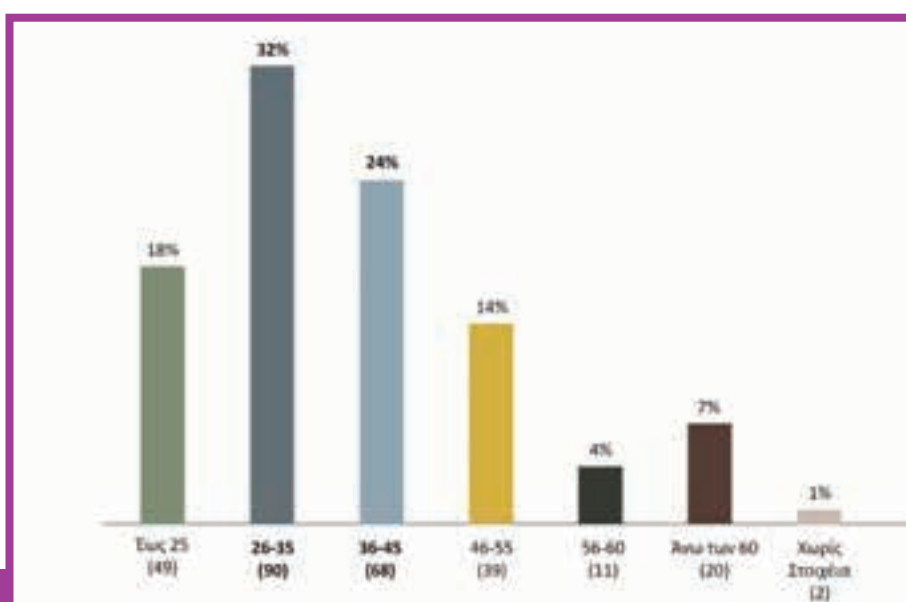
Επισημαίνεται ότι οι μητέρες των παιδιών που φιλοξενούνται στους ΞΦ του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ έχουν την πλήρη ευθύνη για τη φροντίδα των παιδιών τους. Παράλληλα, τα στελέχη των Δομών διευκολύνουν και υποστηρίζουν τις μητέρες να εγγράψουν τα παιδιά τους στο σχολείο, να κλείσουν ραντεβού με ιατρικές υπηρεσίες και να γίνουν ανάλογες παραπομπές σε εξειδικευμένα κέντρα για τα παιδιά.

Γράφημα 2: Φιλοξενούμενα Παιδιά (01-01-2023 έως 31-12-2023)

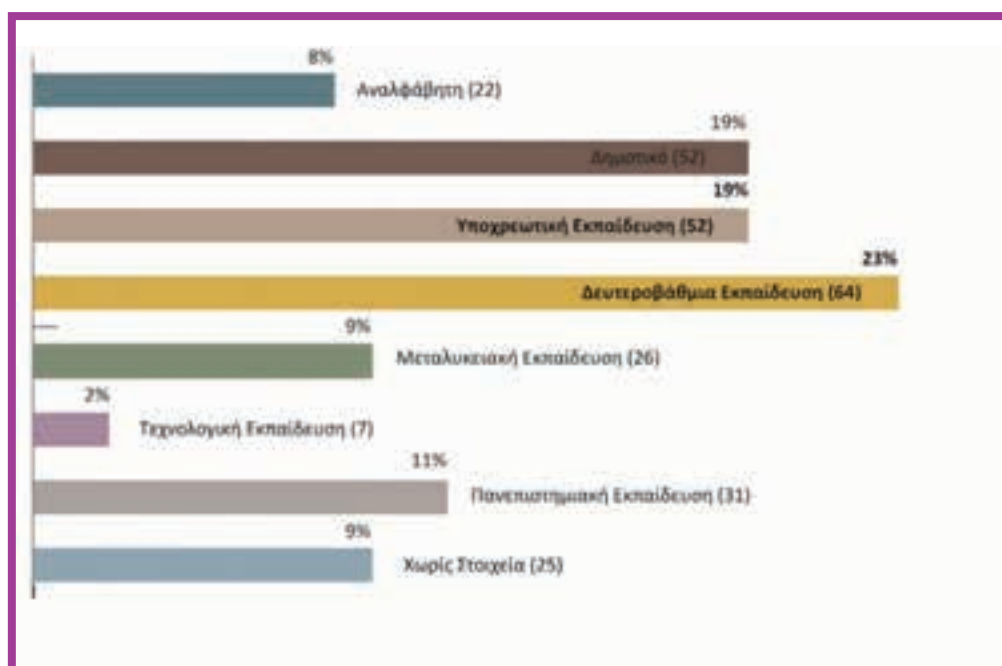
Αναφορικά με τις ηλικιακές ομάδες των φιλοξενούμενων γυναικών την περίοδο αναφοράς, **σχεδόν 1 στις 3 ήταν μεταξύ 26-35 ετών** και σχεδόν 1 στις 4 μεταξύ 36-45 ετών. Ακολουθούν με ποσοστό 18% τα νεαρά κορίτσια έως 25 ετών και με ποσοστό 14% η ηλικιακή ομάδα 46-55 ετών. Το ποσοστό των γυναικών άνω των 60 ετών ήταν 7%, ενώ οι γυναίκες μεταξύ 56-60 ήταν το 4% από το σύνολο των φιλοξενούμενων γυναικών.

Γράφημα 3: Ηλικιακές ομάδες φιλοξενούμενων γυναικών (01-01-2023 έως 31-12-2023)

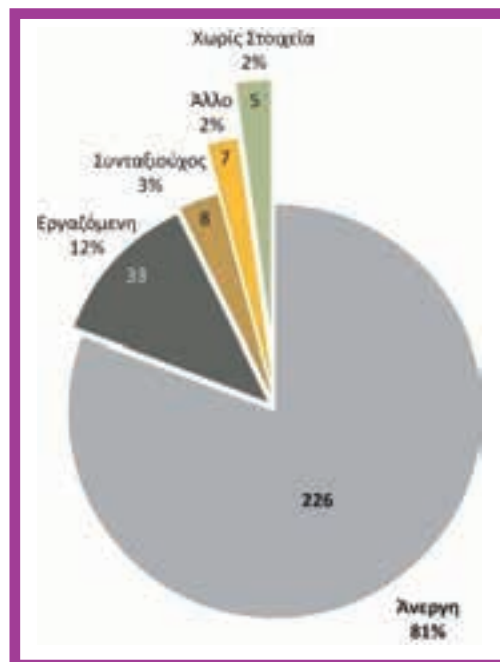
Όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης το μεγαλύτερο ποσοστό εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων γυναικών φαίνεται να έχει ολοκληρώσει τη **δευτεροβάθμια εκπαίδευση (23%)**, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 19% είχε ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση και με το ίδιο ποσοστό, το δημοτικό. Το 11% είχε πανεπιστημιακή εκπαίδευση, το 9% είχε μεταλυκειακή εκπαίδευση και το 2% τεχνολογική εκπαίδευση. Το 8% των φιλοξενούμενων γυναικών δήλωσαν ότι είναι αναλφάβητες, ενώ, το 9% εκ του συνόλου δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία (Γράφημα 4).

Γράφημα 4: Επίπεδο εκπαίδευσης φιλοξενούμενων (01-01-2023 έως 31-12-2023)

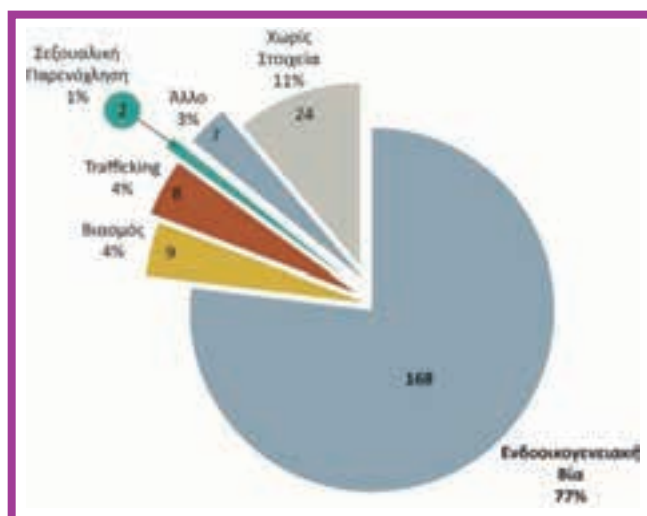
Την περίοδο αναφοράς οι φιλοξενούμενες γυναίκες σε συντριπτικό ποσοστό 81% ανέφεραν ότι είναι άνεργες, ενώ μόνο το 12% ανέφερε ότι εργάζεται και το 3% ότι είναι συνταξιούχες. Οι φιλοξενούμενες γυναίκες μπορούν να λάβουν εργασιακή συμβουλευτική στους Ξενώνες Φιλοξενίας και τα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου (Γράφημα 5).

Γράφημα 5 : Κατάσταση απασχόλησης φιλοξενούμενων γυναικών (01-01-2023 έως 31-12-2023)

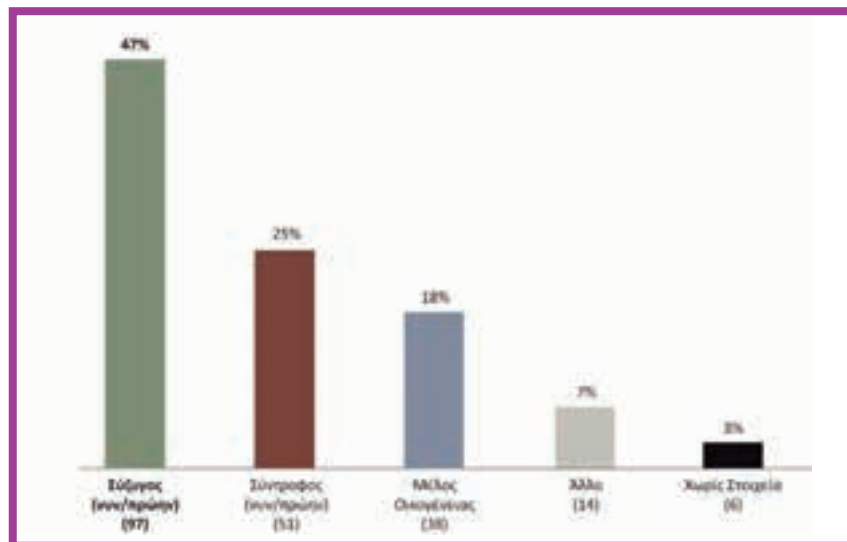
Το επικρατέστερο είδος βίας και για τους δώδεκα μήνες αναφοράς στους ΞΦ είναι η **ενδοοικογενειακή βία** με ποσοστό **77%** από το σύνολο των καταγεγραμμένων μορφών βίας. Ακολουθούν με αρκετά μικρότερα ποσοστά τα περιστατικά βιασμών (4%) και των θυμάτων trafficking (4%).

Γράφημα 6: Είδος βίας που καταγγέλλεται από φιλοξενούμενες γυναίκες (01-01-2023 έως 31-12-2023)

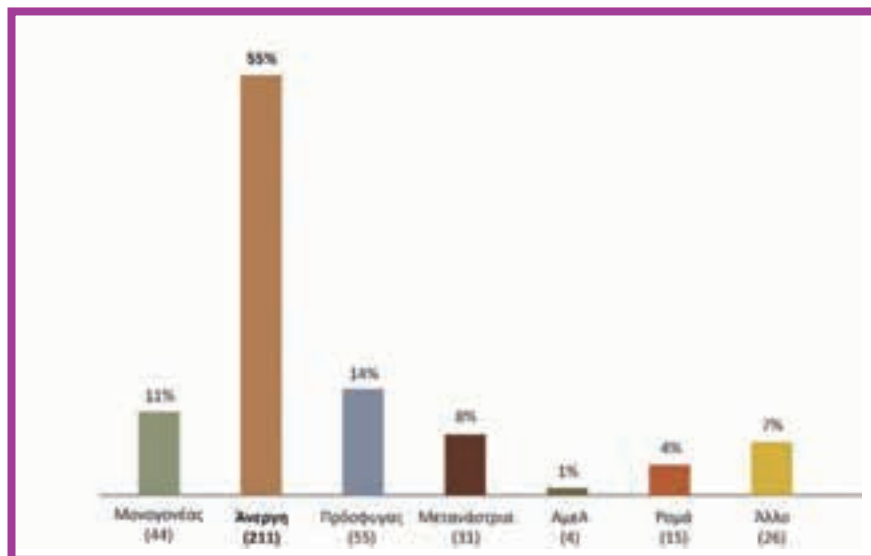
Σχεδόν **1 στις 2 φιλοξενούμενες γυναίκες ανέφεραν ως δράστη τον νυν ή πρώην σύζυγο (47%)**, και 1 στις 4 (25%) τον σύντροφο (νυν/πρώην), ενώ σχεδόν 1 στις 5 (18%) δήλωσε ότι ο δράστης ήταν κάποιο άλλο μέλος της οικογένειας (Γράφημα 7).

Γράφημα 7: Σχέση επιζήσασας-δράστη (01-01-2023 έως 31-12-2023)

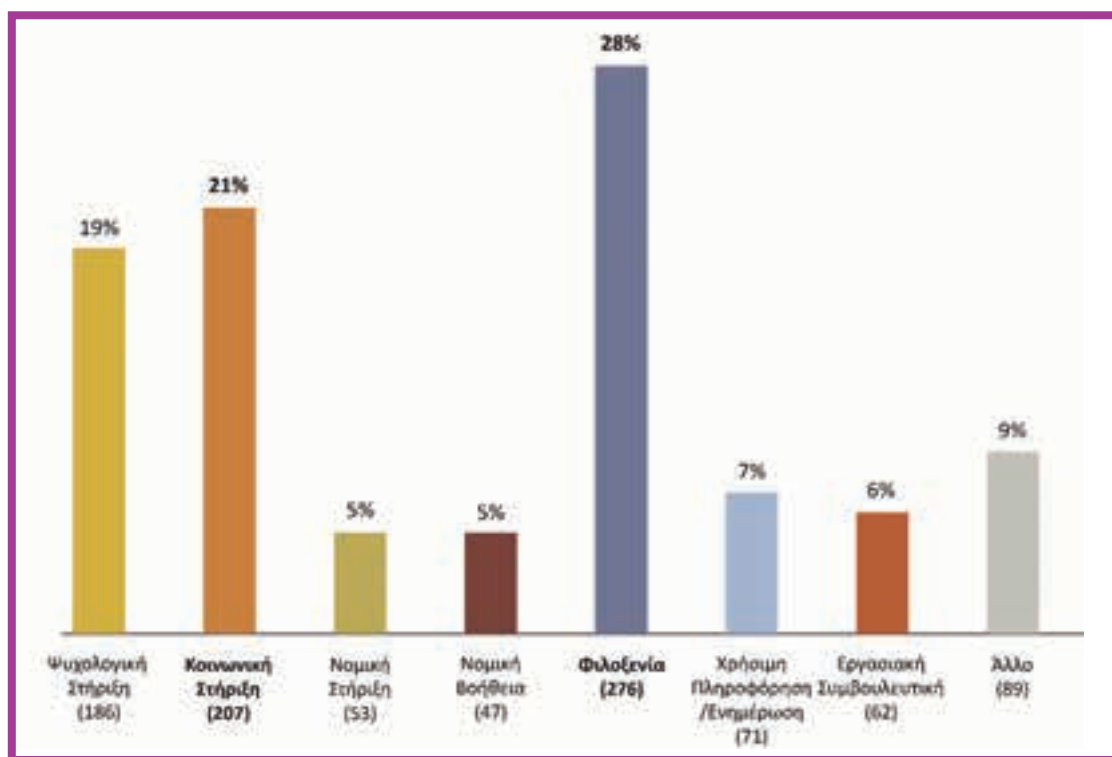
Αναφορικά με τις πολλαπλές διακρίσεις που ανέφεραν οι φιλοξενούμενες γυναίκες, την περίοδο αναφοράς, λίγο περισσότερες από τις μισές (55%) ανέφεραν ως διάκριση την κατάσταση απασχόλησής τους, συγκεκριμένα την ανεργία. Την προσφυγική ιδιότητα ως διάκριση ανέφερε το 14% και τη μεταναστευτική τους κατάσταση το 8%. Το 11% δήλωσε ότι υφίσταται διάκριση λόγω μονογονεϊκότητας, το 4% δήλωσε επειδή είναι Ρομά και το 1% ότι υφίστανται διάκριση λόγω κάποιας αναπηρίας. Τέλος, ένα ποσοστό 7% ανέφερε κάποια άλλη μορφή διάκρισης (Γράφημα 8).

Γράφημα 8: Πολλαπλές διακρίσεις κατά των Φιλοξενούμενων Γυναικών (01-01-2023 έως 31-12-2023)

Τα αιτήματα που είχαν οι φιλοξενούμενες γυναίκες ήταν σε ποσοστό **28% η συνέχιση της φιλοξενίας** των ιδίων και των παιδιών τους, σε ποσοστό 21% η κοινωνική στήριξή τους και σε ποσοστό (19%) η ψυχολογική τους υποστήριξη. Το 7% αιτημάτων αφορούσε τη χρησιμη ενημέρωση και το 6% την εργασιακή συμβουλευτική, ενώ ίδιο ποσοστό αιτημάτων (5%) αφορούσε τη νομική στήριξη και τη νομική βοήθεια των φιλοξενούμενων γυναικών (Γράφημα 9).

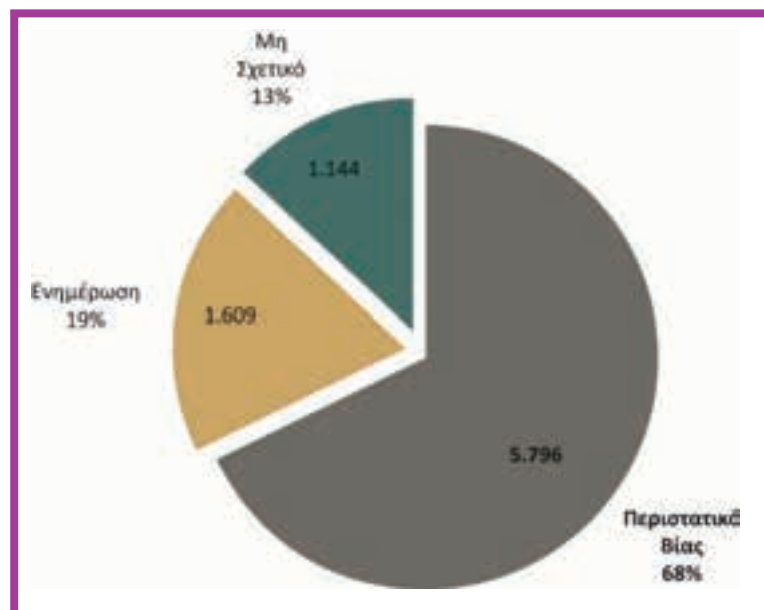
Γράφημα 9: Αιτήματα από γυναίκες φιλοξενούμενες (01-01-2023 έως 31-12-2023)

Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900

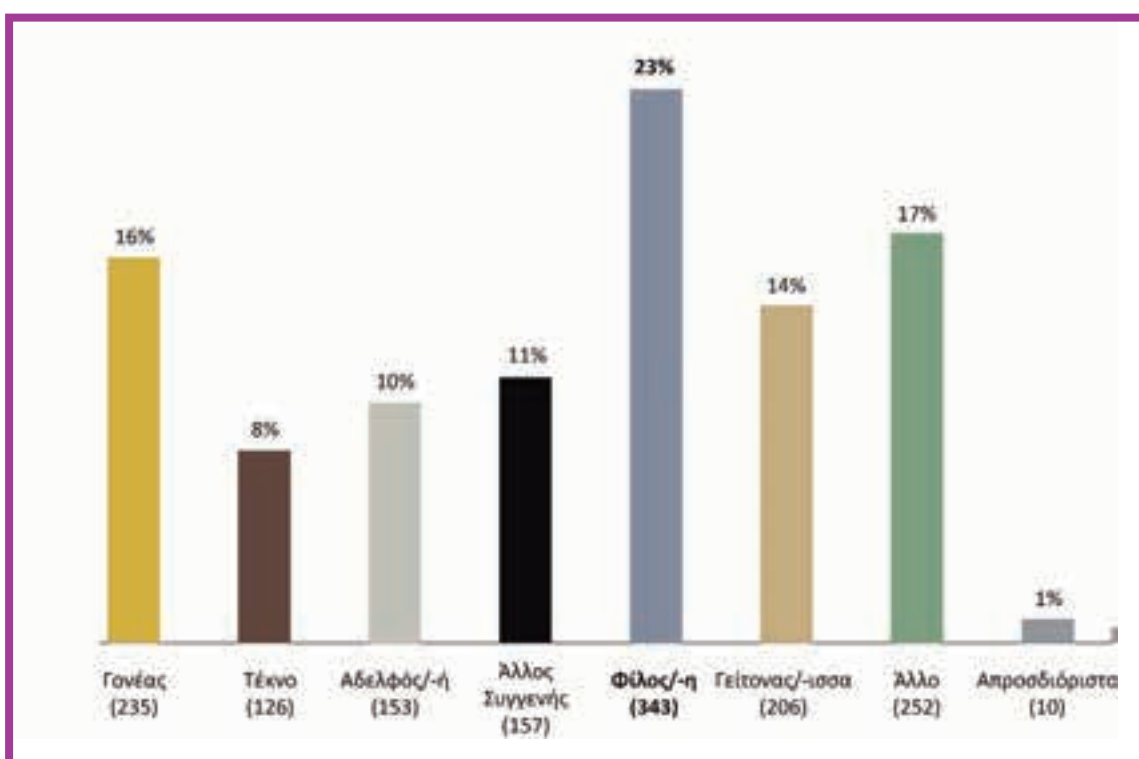
Την περίοδο αναφοράς καταγράφηκαν συνολικά **8.575⁷⁷** κλήσεις, εκ των οποίων οι 5.796 αφορούσαν «περιστατικά βίας» και οι 1.609 «χρήσιμη ενημέρωση» (Γράφημα 1). Από το σύνολο των κλήσεων που καταγράφηκαν από την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900 που αφορούσαν περιστατικά βίας το 74% ήταν γυναίκες ωφελούμενες και το 26% αφορούσε τα τρίτα πρόσωπα.

Γράφημα 1: Είδος κλήσης (01-01-2023 έως 31-12-2023)

⁷⁷ Οι μη σχετικές κλήσεις και οι φάρσες, κ.λπ. δεν αναλύονται στην 5ή Ετήσια Έκθεση της ΓΓΙΑΔ.

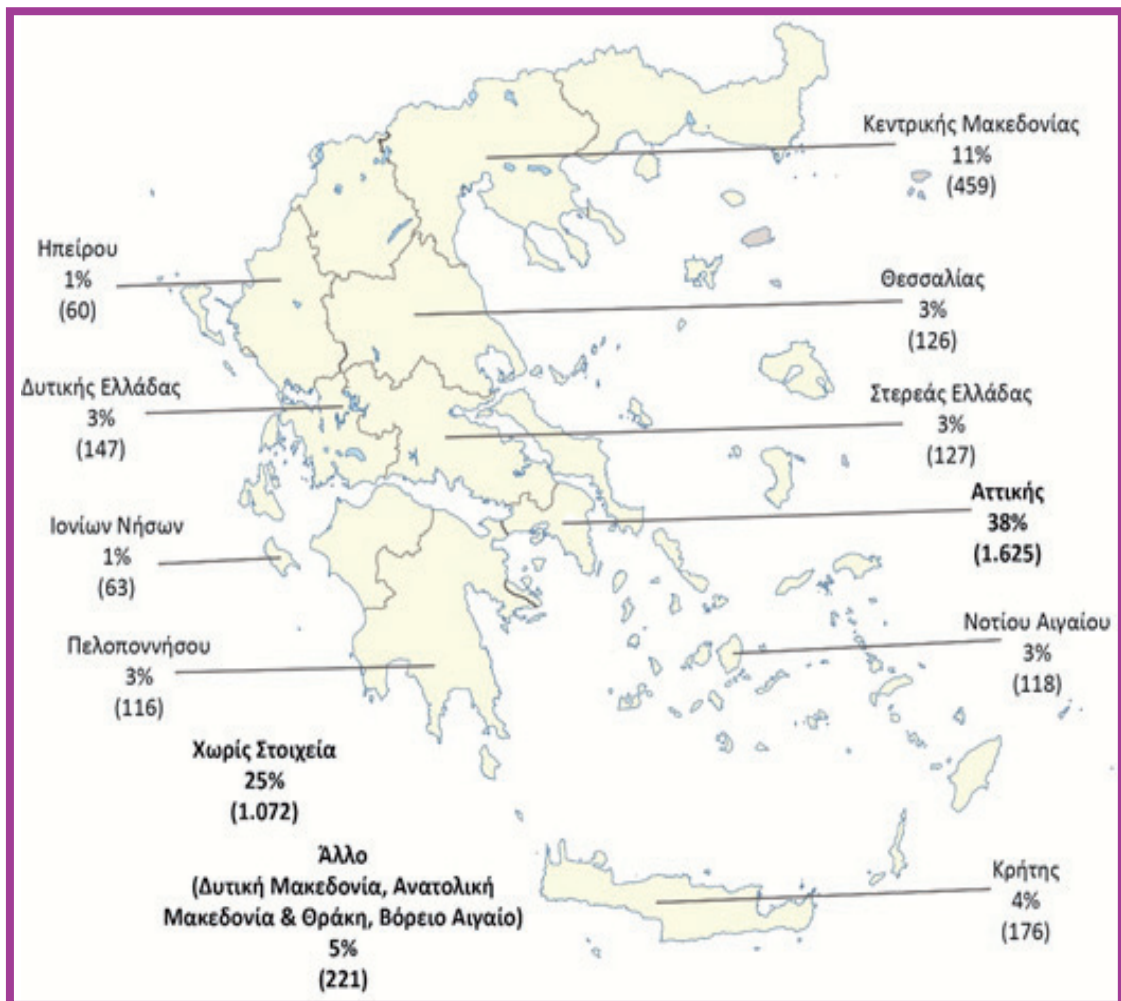
Τα **τρίτα πρόσωπα** που κάλεσαν την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900 και τους δώδεκα μήνες αναφοράς, ήταν σε ποσοστό **23% φίλος/-η**, σε ποσοστό 16% γονέας και σε ποσοστό 14% γείτονας/γειτόνισσα. Ακολουθούν με ποσοστό 11% οι κλήσεις από κάποιο άλλο συγγενικό πρόσωπο, με 10% οι κλήσεις από αδερφό/-ή και με 8% οι κλήσεις από τέκνο της επιζήσασας. Τέλος, το 17% των κλήσεων προέρχονταν από «άλλο» άτομο (Γράφημα 2).

Από το σύνολο των κλήσεων που καταγράφηκαν το **88% κάλεσαν για 1η φορά** την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900, το 9% κάλεσε για 2η φορά, ενώ με ποσοστό 3% εκ του συνόλου των ωφελούμενων κάλεσαν για 3η και 2% 4η φορά. Οι ωφελούμενες που κάλεσαν για πρώτη φορά κατά την περίοδο αναφοράς πληροφορήθηκαν για αυτήν κυρίως από το διαδίκτυο κατά 9%, από την τηλεόραση με ποσοστό 5%. Ποσοστό 4% είχαν πληροφορηθεί από κάποιο άλλο φορέα και 3% από κάποιο γνωστό τους πρόσωπο, ενώ μεγάλο ποσοστό της τάξεως του 78% δεν αποκάλυψε την συγκεκριμένη πληροφορία κατά την διάρκεια της κλήσης.

Οι Περιφέρειες ανά την Ελλάδα όπου καταγράφηκαν οι περισσότερες κλήσεις από τις ωφελούμενες γυναίκες και για τους δώδεκα μήνες αναφοράς ήταν η **Αττική σε ποσοστό 38%** καθώς και η **Κεντρική Μακεδονία σε ποσοστό 11%**, ενώ μικρότερα ήταν τα ποσοστά στις υπόλοιπες Περιφέρειες ανά την Ελλάδα. Επιπλέον, το ποσοστό των ωφελούμενων γυναικών που δεν θέλησαν να αποκαλύψουν την περιοχή από την οποία καλούν ήταν 25% (Χάρτης 1).

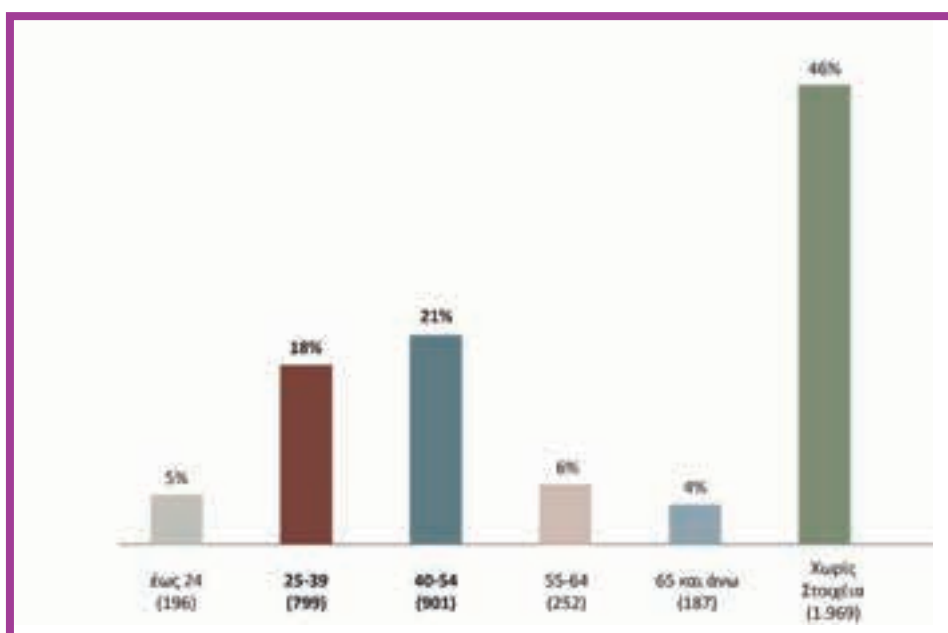
Χάρτης 1: Περιφέρειες από τις οποίες προέρχονται οι κλήσεις των ωφελούμενων γυναικών (01-01-2023 έως 31-12-2023)

Το ποσοστό των ωφελούμενων γυναικών που κάλεσαν την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900 και ανέφεραν Ελληνική υπηκοότητα το έτος 2023 ήταν 41%, 5% ανέφεραν ότι είναι γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες οι οποίες ζουν στην Ελλάδα, ενώ το 54% εκ του συνόλου των ωφελούμενων γυναικών την περίοδο αναφοράς δεν αποκάλυψε τα στοιχεία που αφορούν την υπηκοότητά τους.

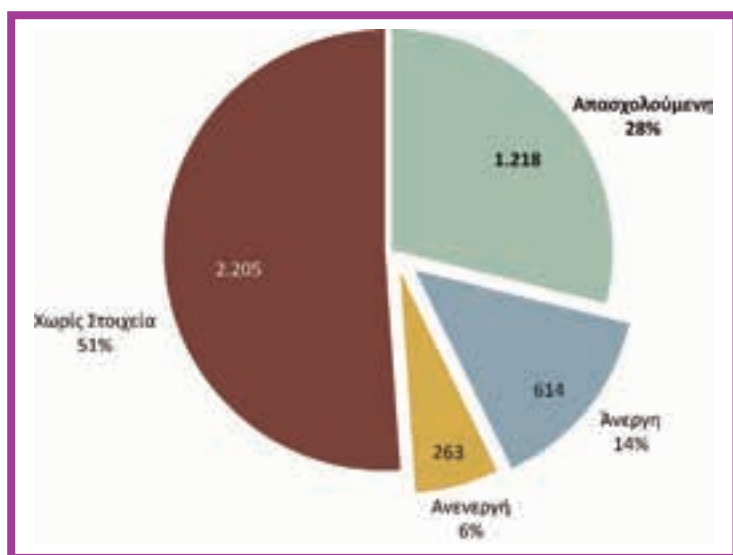
Σχετικά με την ηλικιακή ομάδα των ωφελούμενων γυναικών που κάλεσαν την Γραμμή 15900, παρατηρείται ότι οι γυναίκες μεταξύ **40-54 ετών αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό (21%)** από το σύνολο των κλήσεων που αφορούν περιστατικά βίας, ελάχιστα μικρότερο ήταν το ποσοστό των κλήσεων από την ηλικιακή ομάδα μεταξύ 25-39 ετών (18%), ενώ αρκετά μικρότερο ήταν το ποσοστό των κλήσεων από γυναίκες μεταξύ 55-64 ετών (6%). Ακολουθούν με ποσοστό 5% οι κλήσεις από ηλικίες έως 24 και με 4% οι κλήσεις των άνω των 65 ετών. Τέλος, το 46% από το σύνολο των ωφελούμενων δεν αποκάλυψε στοιχεία που αφορούν την ηλικία τους κατά την διάρκεια της κλήσης (Γράφημα 3).

Γράφημα 3: Ηλικιακές ομάδες ωφελούμενων γυναικών (01-01-2023 έως 31-12-2023)

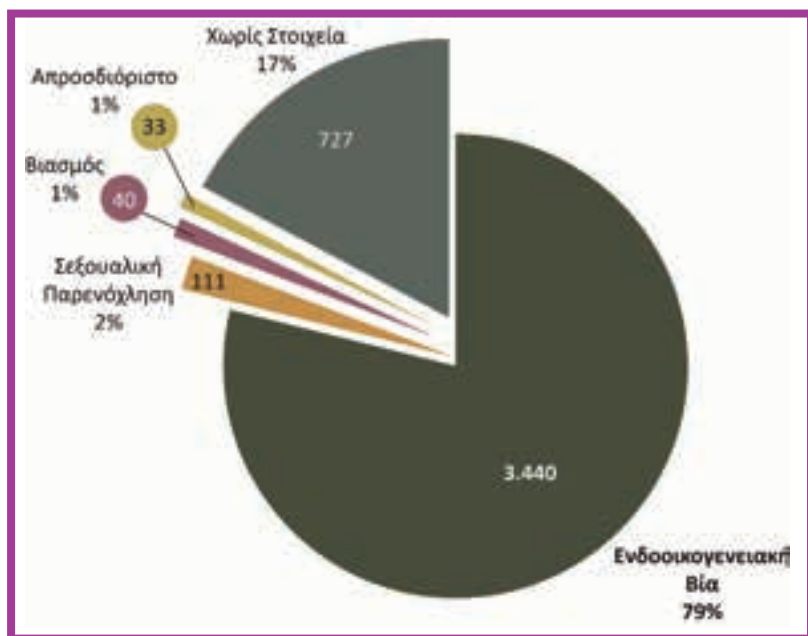
Αναφορικά με την εργασιακή κατάσταση των ωφελοούμενων γυναικών που κάλεσαν κατά τους δώδεκα μήνες αναφοράς το 28% δήλωσε ότι εργάζεται, το 14% ανέφερε ότι είναι άνεργες, το 6% ανενεργές, ενώ σχεδόν 1 στις 2 (51%) δεν αποκάλυψαν αυτά τα στοιχεία (Γράφημα 4).

Γράφημα 4: Εργασιακή κατάσταση ωφελοούμενων γυναικών (01-01-2023 έως 31-12-2023)

Επιπλέον, η **ενδοοικογενειακή βία** συνεχίζει να αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό της τάξης του **79%** από όλα τα είδη έμφυλης βίας που καταγράφηκαν στην 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900 για το 2023. Σε ποσοστό 2% οι κλήσεις αφορούσαν την σεξουαλική παρενόχληση, ενώ ποσοστό 1% των κλήσεων αφορούσαν περιστατικά βιασμού (Γράφημα 5).

Γράφημα 5: Είδος βίας που αναφέρεται (01-01-2023 έως 31-12-2023)

Από το σύνολο των γυναικών που κατήγγειλαν ενδοοικογενειακή βία την περίοδο αναφοράς το 51% δήλωσε ότι έχει παιδιά, το 13% ότι δεν έχει και το 35% εκ του συνόλου των γυναικών δεν έδωσε στοιχεία.

Σχετικά με την εκπαιδευτική κατάσταση των ωφελούμενων, σχεδόν 9 στις 10 γυναίκες που κάλεσαν την 24ωρη Γραμμή SOS 15900 δεν έδωσαν αυτά τα στοιχεία. Σε ποσοστό 7% δήλωσαν ότι είναι απόφοιτες ΑΕΙ/ΤΕΙ, ενώ σε ποσοστό 2% ανέφεραν ότι έχουν ολοκληρώσει την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και ποσοστό 1% την πρωτοβάθμια ή κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ή την μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Οι μορφές κακοποίησης⁷⁸ που αναφέρθηκαν ήταν σε ποσοστό 66,6% η ψυχολογική βία, 58,9% λεκτική βία, 45,6% σωματική βία, 7,6% οικονομική βία και 4,0% η σεξουαλική βία. Επιπλέον, ποσοστό 43,8% ανέφερε συνοίκηση με τον δράστη (Πίνακας 1).

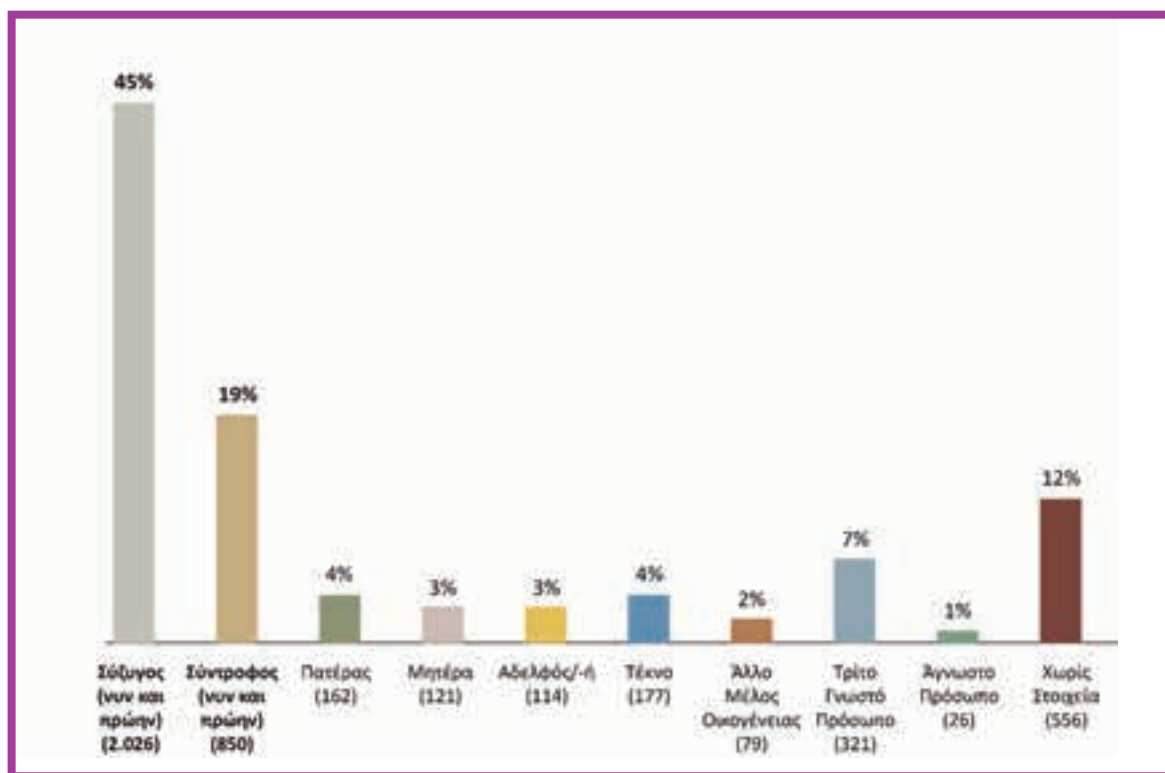
Πίνακας 1: Μορφές έμφυλης βίας στο πλαίσιο της ενδοοικογενειακής βίας (01-01-2023 έως 31-12-2023)

ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΔΡΑΣΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ	ΣΩΜΑΤΙΚΗ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ	ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ	ΛΕΚΤΙΚΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟ	ΣΥΝΟΙΚΗΣΗ
Σύζυγος	1.846	1.082	1.435	19	1.354	208	32	1.332
Πρώην Σύζυγος	180	68	152	2	127	27	7	21
Σύντροφος	568	332	451	14	391	39	8	302
Πρώην Σύντροφος	282	108	249	12	180	10	7	15
Πατέρας	162	89	117	7	95	6	2	72
Μητέρα	121	45	97	2	79	10	2	51
Αδελφός/-ή	114	65	82	4	64	8	3	45
Τέκνο	177	109	129	4	132	18	3	87
Άλλο μέλος οικογένειας	79	37	46	8	40	2	5	11
Τρίτο γνωστό πρόσωπο	321	85	189	94	150	11	6	16
Άγνωστο πρόσωπο	26	8	10	13	8	0	2	0
Απροσδιόριστο	16	2	5	1	1	0	8	0
<Χωρίς στοιχεία>	556							
Σύνολο	4.448	2.030	2.962	180	2.621	339	85	1.952

⁷⁸ Σημειώνεται ότι μπορεί να δοθούν περισσότερες από μία απαντήσεις, καθώς συχνά συνυπάρχουν περισσότερες από μία μορφές έμφυλης βίας(ψυχολογική, σωματική, σεξουαλική κοκ).

Τέλος, αναφορικά με τη σχέση επιζήσασας-δράστη την περίοδο αναφοράς για τις ωφελούμενες γυναίκες που κάλεσαν την Γραμμή και ανέφεραν περιστατικό βίας, **ο σύζυγος (νυν και πρώην) ήταν ο δράστης στο 45% των περιπτώσεων**. Ακολουθούν ο σύντροφος (νυν και πρώην) με ποσοστό 19%, τρίτο γνωστό πρόσωπο με ποσοστό 7%, με ποσοστό 4% το τέκνο και ο πατέρας και με ίδιο ποσοστό 3% ο αδερφός και η μητέρα. Σημειώνεται ότι το 12% των ωφελούμενων δεν αποκάλυψαν στοιχεία που αφορούν την σχέση τους με τον δράστη (Γράφημα 6).

Γράφημα 6: Σχέση επιζήσασας-δράστη όπως αυτή καταγράφηκε στις κλήσεις των ωφελούμενων γυναικών (01-01-2023 έως 31-12-2023)

Στατιστικά στοιχεία του Δικτύου Δομών (Ιανουάριος- Σεπτέμβριος 2024)

Συμβουλευτικά Κέντρα⁷⁹

Την περίοδο αναφοράς υποστηρίχθηκαν από τα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου της ΓΓΙΑΔ ανά την Ελλάδα συνολικά **3.626** γυναίκες επιζήσασες βίας και πολλαπλών διακρίσεων, οι οποίες έλαβαν συμβουλευτική υποστήριξη καθώς και **299** άτομα που έλαβαν χρήσιμη ενημέρωση.

Πίνακας 1: ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΕΣ & ΤΡΙΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ στα ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ
Χρονική περίοδος 01-01-2024 έως 30-09-2024

	Αυτοπροσώπως	Τρίτα Πρόσωπα	Σύνολο
Έντυπα υποδοχής	3.626	299	3.925

Οι περισσότερες καταγραφές για το διάστημα αναφοράς, ήταν με ποσοστό **89%** (3.490) για **περιστατικά έμφυλης βίας**, συγκριτικά με τα περιστατικά πολλαπλών διακρίσεων⁸⁰, που αποτέλεσαν το 11% των καταγραφών (435).

Πίνακας 2: ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΕΣ & ΤΡΙΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ στα ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ
Χρονική περίοδος 01-01-2024 έως 30-09-2024

	Έμφυλη Βία	Πολλαπλές Διακρίσεις	Σύνολο
Έντυπα υποδοχής	3.490	435	3.925

⁷⁹ Στην Ετήσια Έκθεση δεν αναλύονται τα χαρακτηριστικά των «Τρίτων Προσώπων» που έλαβαν κυρίως χρήσιμη ενημέρωση από τα ΣΚ του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ.

⁸⁰ Γυναίκες πρόσφυγες, μετανάστριες, γυναίκες με αναπηρία, τοξικοεξαρτημένες, μακροχρόνια άνεργες, μονογονείς, κ.α..Οι μοναδικές περιπτώσεις (εξυπηρετούμενες) στα Συμβουλευτικά Κέντρα μπορεί να αναφέρουν ταυτόχρονα περιστατικό/ά έμφυλης βίας και περιστατικό διάκρισης/-ων.

Βασικές πηγές πληροφόρησης των ωφελούμενων γυναικών για τις εξειδικευμένες υπηρεσίες των Συμβουλευτικών Κέντρων του Δικτύου ήταν σε ποσοστό **36%** κάποιος άλλος φορέας και σε ποσοστό **19%** η Τηλεφωνική Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900. Ποσοστό 12% είχε πληροφορηθεί από φιλικό/γνωστό πρόσωπο, 8% από το διαδίκτυο, 6% από άλλη εξυπηρετούμενη και 6% από άλλη πηγή. Μικρό ποσοστό των ωφελούμενων 1% είχε ενημερωθεί από έντυπα, ενώ το 12% δεν έδωσε στοιχεία.

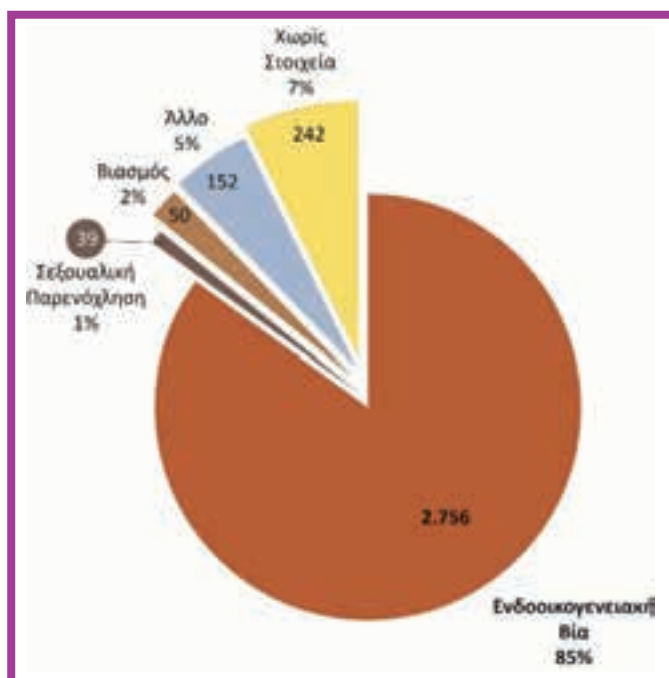
Ποσοστό **26,8%** όσων απευθύνθηκαν στα Συμβουλευτικά Κέντρα του δικτύου της ΓΓΙΑΔ, εξυπηρετήθηκαν στα δέκα Συμβουλευτικά Κέντρα της Περιφέρειας Αττικής, 6,8% εξυπηρετήθηκε στο ΣΚ Θεσσαλονίκης και 4,9% στα δύο ΣΚ της Κρήτης. Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται πιο αναλυτικά τα ποσοστά των εξυπηρετούμενων ανά την επικράτεια (Πίνακας 3).

Πίνακας 3: Εξυπηρετούμενες γυναίκες και τρίτα πρόσωπα στα ΣΚ ανά την επικράτεια (01-01-2024 έως 30-09-2024)		
44 Συμβουλευτικά Κέντρα (ΣΚ):	Σύνολο	Ποσοστό (%)
- ΣΚ της ΓΓΙΑΔ, βάση της διοικητικής τους λειτουργίας (Αριθμός δομών: 15) - ΣΚ των Δήμων, βάση της διοικητικής τους λειτουργίας (Αριθμός δομών 29)		
ΣΚ Αττικής : (Αθήνας (Νίκης), Αθήνας (Πολύκεντρο), Δ. Αθηναίων, Πειραιά, Δ. Κερατσινίου-Δραπετσώνας, Δ. Περιστερίου, Δ. Φυλής, Δ. Χαλανδρίου, Δ. Ελευσίνας, Δ. Σαλαμίνας)	1.052	26,8
ΣΚ Θεσσαλονίκης	265	6,8
ΣΚ Κρήτης (ΣΚ Δ. Ρεθύμνης, ΣΚ Ηρακλείου)	191	4,9
ΣΚ Δ. Χίου	120	3,1
ΣΚ Δ. Σερρών	111	2,8
ΣΚ Λάρισας	106	2,7
ΣΚ Πάτρας	100	2,5
ΣΚ Δ. Κορινθίων	98	2,5
ΣΚ Δ. Καλαμάτας	94	2,4
ΣΚ Λαμίας	94	2,4
ΣΚ Τρίπολης	93	2,4
ΣΚ Δ. Αλεξανδρούπολης	88	2,2
ΣΚ Κέρκυρας	85	2,2
ΣΚ Ιωαννίνων	87	2,2

ΣΚ Δ. Καβάλας	83	2,1
ΣΚ Δ. Βέροιας	69	1,8
ΣΚ Κομοτηνής	63	1,6
ΣΚ Κοζάνης	47	1,2
ΣΚ Υπόλοιπη επικράτεια	1.079	27,4
Σύνολα	3.925	100,0

Το επικρατέστερο είδος έμφυλης βίας που ανέφεραν οι εξυπηρετούμενες γυναίκες ήταν η **ενδοοικογενειακή βία (85%)**. Πολύ λιγότερες ήταν οι γυναίκες που ανέφεραν βιασμό (2%) και σεξουαλική παρενόχληση (1%), ενώ υπήρξαν και 7 περιπτώσεις trafficking. Το 5% των εξυπηρετούμενων γυναικών ανέφερε κάποιο άλλο είδος βίας και το 7% δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία (Γράφημα 1).

Γράφημα 1⁸¹: Είδος βίας που καταγγέλλεται από εξυπηρετούμενες γυναίκες (01-01-2024 έως 30-09-2024)

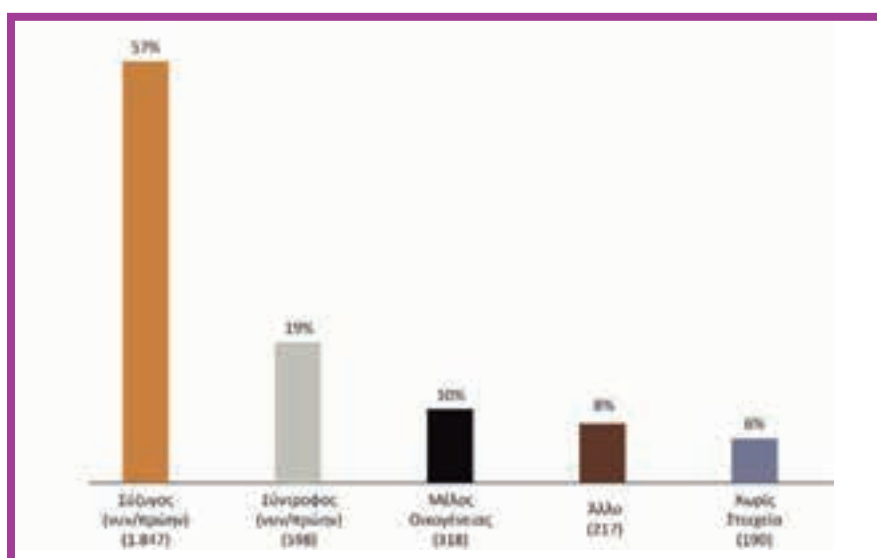

⁸¹ Η ανάλυση αφορά περιστατικά έμφυλης βίας και όχι πολλαπλών διακρίσεων.

Όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση των ωφελούμενων γυναικών, σε ποσοστό **42%** **δήλωσαν ότι είναι έγγαμες**, σε ποσοστό 20% ανύπαντρες και 15% διαζευγμένες. Το 11% βρίσκονταν σε διάσταση, το 4% σε κατάσταση συμβίωσης και το 3% χρείας αντίστοιχα, ενώ το 5% δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία. Επιπλέον, από το σύνολο των ωφελούμενων γυναικών το **72%** δήλωσε ότι έχει τέκνο/τέκνα ενώ το 28% ότι δεν έχει.

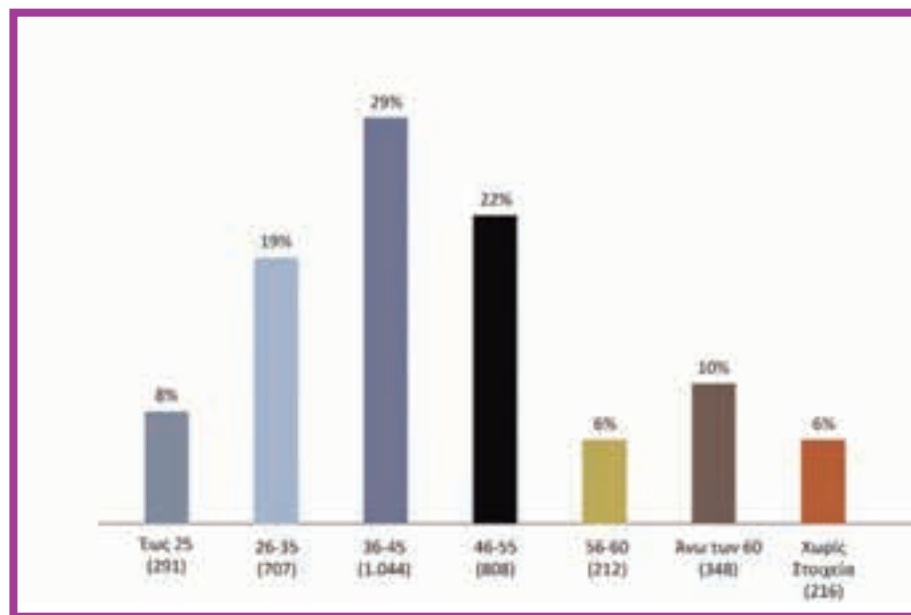
Η σχέση επιζήσασας-δράστη, όπως δήλωσαν οι ωφελούμενες γυναίκες, ήταν κυρίως **συζυγική (57%)** και συντροφική (19%), ενώ σε ποσοστό 10% αφορούσε κακοποίηση από άλλο μέλος της οικογένειας (Γράφημα 2).

Γράφημα 2: Σχέση επιζήσασας-δράστη (01-01-2024 έως 30-09-2024)

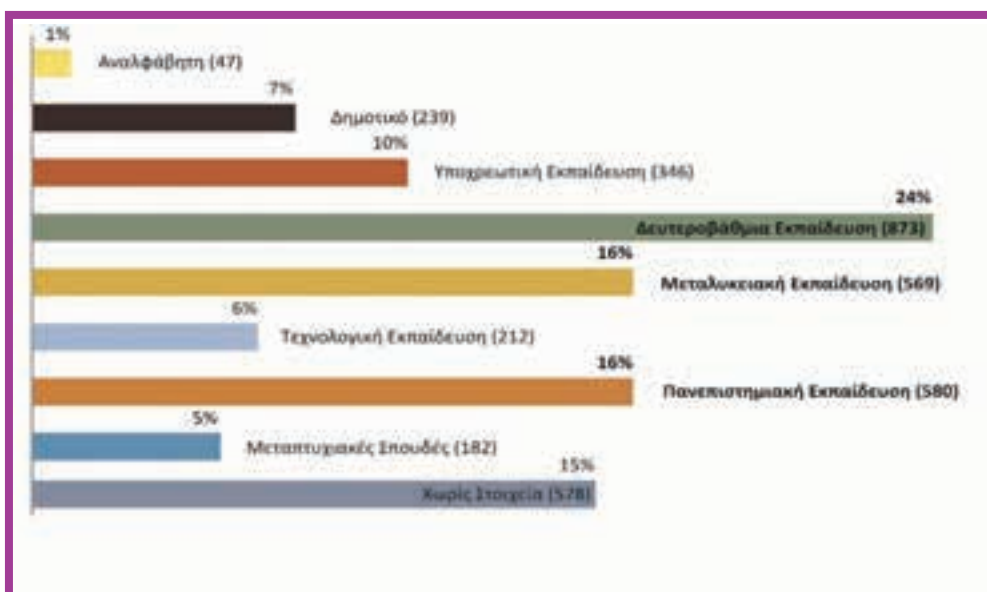

Αναφορικά με τις ηλικιακές ομάδες των γυναικών που έλαβαν εξειδικευμένες υπηρεσίες στα ΣΚ του Δικτύου Δομών την περίοδο αναφοράς, **το μεγαλύτερο ποσοστό (29%) ήταν γυναίκες ηλικίας μεταξύ 36-45 ετών**, ακολουθούν οι ηλικιακές ομάδες μεταξύ 46-55 ετών με ποσοστό 22% και μεταξύ 26-35 ετών με 19%. Σε ποσοστό 10% οι ωφελούμενες γυναίκες ήταν άνω των 60 ετών, σε ποσοστό 8% ήταν νεαρά κορίτσια έως 25ετών, ενώ το 6% ήταν γυναίκες μεταξύ 56-60 ετών. Τέλος το 6% δεν έδωσε στοιχεία (Γράφημα 3).

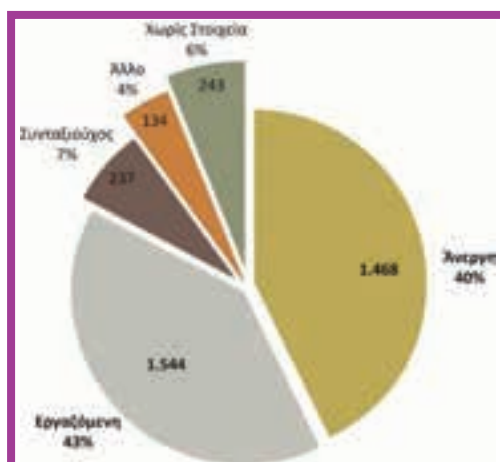
Γράφημα 3: Ηλικιακές ομάδες ωφελούμενων γυναικών (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Όσον αφορά το εκπαιδευτικό επίπεδο των ωφελούμενων γυναικών κατά την περίοδο αναφοράς, το μεγαλύτερο ποσοστό των ωφελούμενων γυναικών ανέφερε ότι έχει ολοκληρώσει τη **δευτεροβάθμια εκπαίδευση (24%)**, το 16% είχε ολοκληρώσει την πανεπιστημιακή εκπαίδευση και ίσο ποσοστό τη μεταλυκειακή εκπαίδευση. Σε ποσοστό 10% οι ωφελούμενες ανέφεραν πως είχαν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση, σε ποσοστό 7% το δημοτικό και σε ποσοστό 6% την τεχνολογική εκπαίδευση. Το 5% ανέφερε πως είχε μεταπτυχιακές σπουδές, ενώ το 1% φαίνεται να μην είχε λάβει βασική εκπαίδευση. Τέλος, το 15% δεν έδωσε τα στοιχεία αυτά (Γράφημα 4).

Γράφημα 4: Επίπεδο εκπαίδευσης ωφελούμενων γυναικών (01-01-2024 έως 30-09-2024)

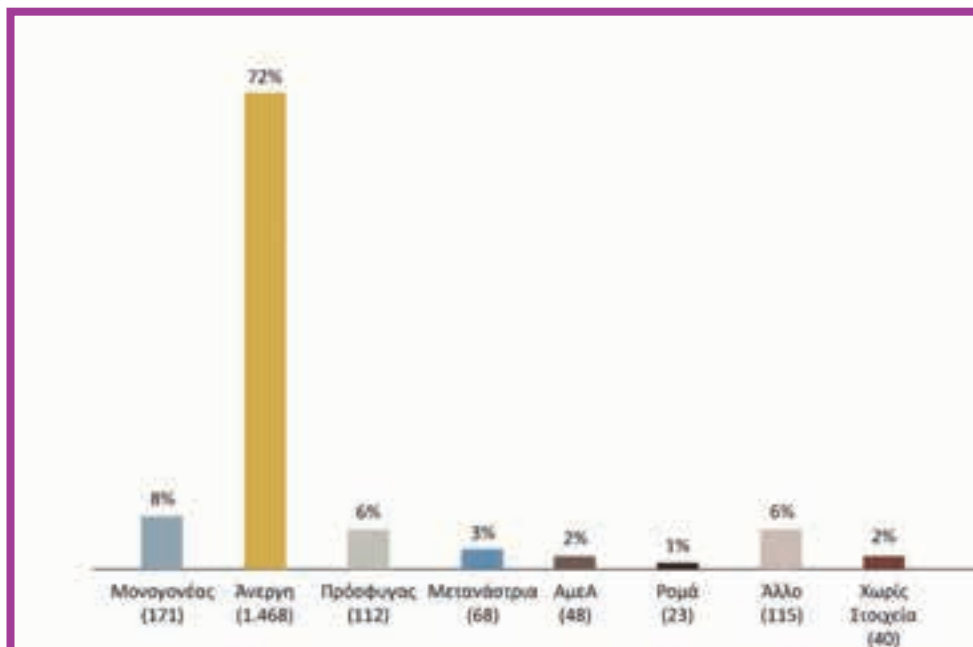
Σχετικά με την κατάσταση απασχόλησης των εξυπηρετούμενων για το διάστημα αναφοράς, το ποσοστό των **εργαζομένων (43%)** ήταν ελαφρώς μεγαλύτερο εκείνου των ανέργων (40%). Το 7% δήλωσε πως ήταν συνταξιούχες, ενώ το 6% εκ του συνόλου των γυναικών δεν αποκάλυψε αυτά τα στοιχεία (Γράφημα 5).

Γράφημα 5: Κατάσταση απασχόλησης ωφελούμενων γυναικών (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Εκ των γυναικών που αναζήτησαν βοήθεια κατά την περίοδο αναφοράς, το 80% ανέφεραν ότι έχουν Ελληνική υπηκοότητα, το 15% ήταν γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες οι οποίες ζουν στην Ελλάδα, ενώ το 5% εκ του συνόλου των γυναικών δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία.

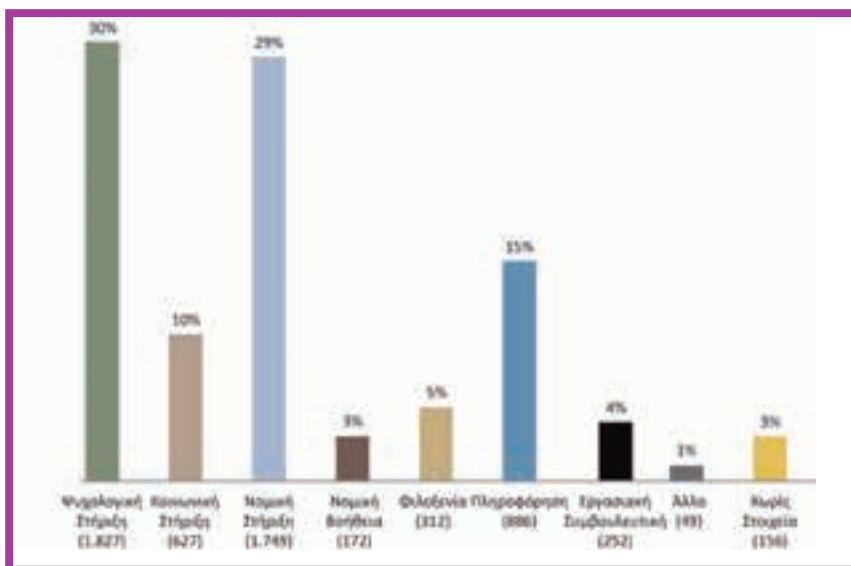
Σχετικά με τις διακρίσεις που ανέφεραν πως υφίστανται οι ωφελούμενες γυναίκες, σε μεγάλο ποσοστό 72% ανέφεραν διακρίσεις από το γεγονός ότι ήταν άνεργες. Αρκετά μικρότερο ποσοστό (8%) δήλωσε πως υφίσταται διακρίσεις λόγω μονογονεϊκότητας, σε ποσοστό 6% ανέφεραν διάκριση επειδή ήταν προσφύγισσες, σε ποσοστό 3% επειδή ήταν μετανάστριες και σε ποσοστό 2% λόγω κάποιας αναπηρίας. Επιπλέον, 1% ανέφερε ως διάκριση το ότι είναι γυναίκες Ρομά, το 6% ανέφερε κάποια άλλη μορφή διάκρισης, ενώ το 2% δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία (Γράφημα 6).

Γράφημα 6: Πολλαπλές διακρίσεις κατά των εξυπηρετούμενων γυναικών (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Οι γυναίκες επιζήσασες βίας και πολλαπλών διακρίσεων που έλαβαν εξειδικευμένη υποστήριξη από τα στελέχη των ΣΚ του Δικτύου ανά την Ελλάδα την περίοδο αναφοράς, αναζήτησαν σε σχεδόν ίδιο βαθμό **ψυχολογική στήριξη/συμβουλευτική (30%) και νομική συμβουλευτική (29%)**. Ακολουθούν με ποσοστό 15% τα αιτήματα για χρήσιμη πληροφόρηση και με ποσοστό 10% αιτήματα για κοινωνική στήριξη. Το 5% εκ του συνόλου των αιτημάτων αφορά τη φιλοξενία των γυναικών στους ΞΦ του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ, το 4% αφορά σε αιτήματα για εργασιακή συμβουλευτική από το εξειδικευμένο προσωπικό Συμβουλευτικών Κέντρων και το 3% την παροχή νομικής βοήθειας (Γράφημα 7).

Γράφημα 7: Αιτήματα από ωφελούμενες γυναίκες (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Ξενώνες Φιλοξενίας⁸²

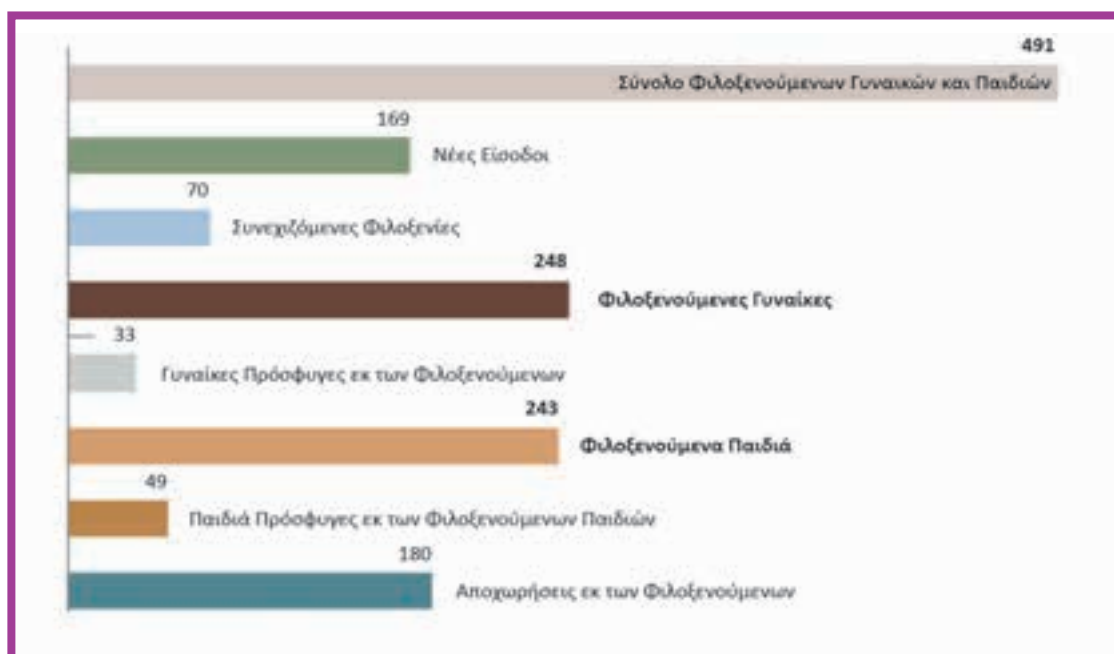
Την περίοδο αναφοράς στους ΞΦ του Δικτύου φιλοξενήθηκαν **491 άτομα**: 248 γυναίκες και 243 παιδιά⁸³. Εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων γυναικών και των παιδιών οι 33 είναι γυναίκες πρόσφυγες και τα 49 παιδιά πρόσφυγες. Επιπλέον, με βάση την ημερο-

⁸² Τα στοιχεία αφορούν τους 19 από τους 20 ΞΦ του δικτύου δομών της ΓΓΙΑΔ, καθώς ο Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Έμφυλης Βίας ή και πολλαπλών διακρίσεων του Δήμου Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων ξεκίνησε να επαναλειτουργεί τον Μάιο.

⁸³ Χωρητικότητα Ξενώνων σε Δομές, περίπου 400 θέσεων ασφαλούς στέγασης για τις γυναίκες και τα ανήλικα παιδιά τους.

μηνία εισόδου στο εξεταζόμενο χρονικό διάστημα έγιναν συνολικά 169 νέες εισαγωγές για φιλοξενία, ενώ συνολικά 180 γυναίκες και παιδιά εκ των φιλοξενουμένων την ίδια περίοδο αποχώρησαν προς ασφαλή προορισμό της επιλογής τους. Η έμφυλη βία κατά των φιλοξενούμενων γυναικών για τους εννέα μήνες αναφοράς υπερσχύει σε καταγραφές με ποσοστό 83% (206) συγκριτικά με τα περιστατικά πολλαπλών διακρίσεων που υφίστανται οι γυναίκες σε ποσοστό 17% (42).

Γράφημα 1: Φιλοξενούμενες γυναίκες και παιδιά (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Οι Ξενώνες που φιλοξένησαν τις περισσότερες γυναίκες με τα παιδιά τους ήταν κυρίως αυτοί της **Αττικής (3 ΞΦ) σε ποσοστό 17%**, της **Θεσσαλονίκης (3 ΞΦ) σε ποσοστό 15,5%**, σε ποσοστό 9,2%, ο Ξενώνας Φιλοξενίας της Λάρισας σε ποσοστό 8,4% της Κρήτης (2 ΞΦ) ⁸⁴. Επιπλέον, εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων το ποσοστό των **γυναικών και παιδιών προσφύγων ήταν 42,7% στη Θεσσαλονίκη**, 15,9% στην Αττική και 13,4% στη Μυτιλήνη.

⁸⁴ Η εικόνα επηρεάζεται από πολλαπλούς παράγοντες όπως η χωρητικότητα των Ξενώνων ανά Δήμο, σε συνδυασμό με τις υψηλότερες ανάγκες λόγω της συγκέντρωσης του πληθυσμού στις εν λόγω περιοχές. Γι' αυτό και δεν θα πρέπει να ληφθεί ως εικόνα από την οποία μπορούν να παραχθούν συγκεκριμένα συμπεράσματα.

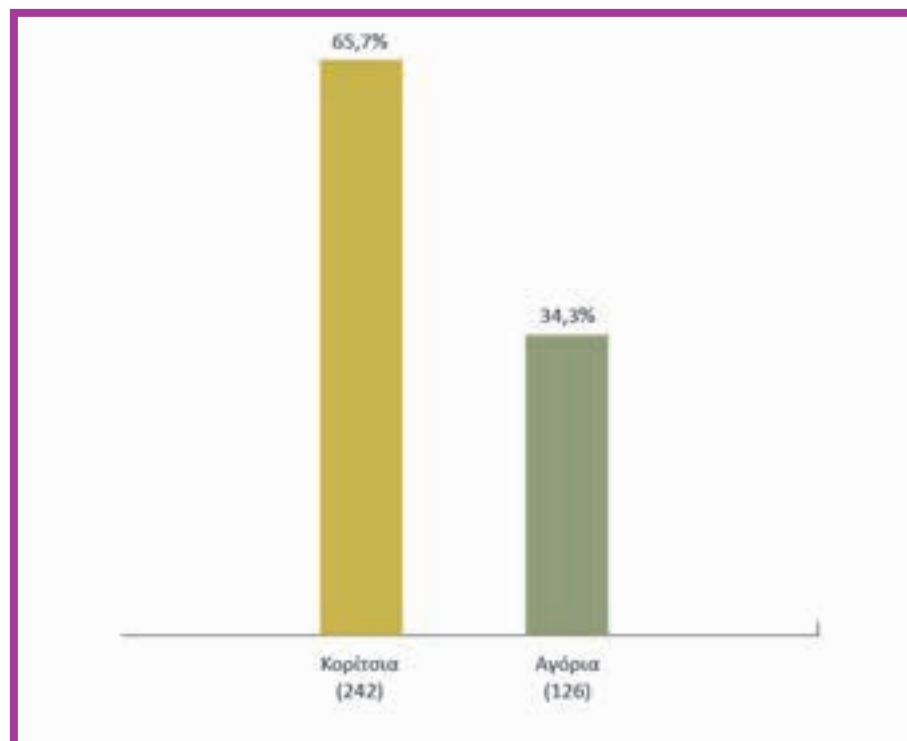
**Πίνακας 1: Φιλοξενούμενες γυναίκες και παιδιά ανά την επικράτεια
(01-01-2024 έως 30-09-2024)**

Ξενώνες Φιλοξενίας (20ΞΦ) - ΞΦ των Δήμων, βάση της διοικητικής τους λειτουργίας (Αριθμός δομών: 18) - ΞΦ του ΕΚΚΑ, βάση της διοικητικής τους λειτουργίας (Αριθμός δομών: 2)	Σύνολο φιλοξενούμενων γυναικών και παιδιών		Σύνολο γυναικών και παιδιών προσφύγων εκ των φιλοξενούμενων	
	Σύνολο	Ποσοστό	Σύνολο	Ποσοστό
Αττικής (ΞΦ Δ. Αθηναίων, ΞΦ Δ. Πειραιώς, ΞΦ ΕΚΚΑ Αθήνας)	83	17%	13	15,9%
Θεσσαλονίκης (ΞΦ Δ. Θεσσαλονίκης, ΞΦ ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκη, ΞΦ Δ. Κορδελιού-Ευόσμου)	76	15,5%	35	42,7%
ΞΦ Δ. Λάρισας	45	9,2%	4	4,9%
ΞΦ Κρήτης (Δ. Ηρακλείου και Δ. Χανίων)	41	8,4%	0	0,0%
ΞΦ Δ. Κομοτηνής	40	8,1%	0	0,0%
ΞΦ Δ. Βόλου	36	7,3%	5	6,1%
ΞΦ Δ. Πατρέων	31	6,3%	7	8,5%
ΞΦ Δ. Ρόδου	31	6,3%	0	0,0%
ΞΦ Δ. Λαμιέων	25	5,1%	0	0,0%
ΞΦ Δ. Ιωαννινών	19	3,9%	3	3,7%
ΞΦ Δ. Κεντρικής Κέρκυρας	17	3,5%	2	2,4%
ΞΦ Δ. Αγρινίου	16	3,3%	0	0,0%
ΞΦ Δ. Κοζάνης	12	2,4%	2	2,4%
ΞΦ Δ. Μυτιλήνης	11	2,2%	11	13,4%
ΞΦ Δ. Τρίπολης	8	1,6%	0	0,0%
ΞΦ Δ. Αχαρνών (Ανενεργή)	0	0,0%	0	0,0%
Σύνολα	491		82	

Οι φιλοξενούμενες γυναίκες την περίοδο αναφοράς δήλωσαν σε ποσοστό 81% ότι έχουν παιδιά και σε ποσοστό 19% ότι δεν έχουν. Από το σύνολο των **248** φιλοξενούμενων παιδιών, το 20% (49) ήταν παιδιά πρόσφυγες. Επιπλέον, από το σύνολο των παιδιών την περίοδο αναφοράς το 65,7% ήταν κορίτσια έως 18 ετών και το 34,3% αγόρια έως 12 ετών (Γράφημα 2).

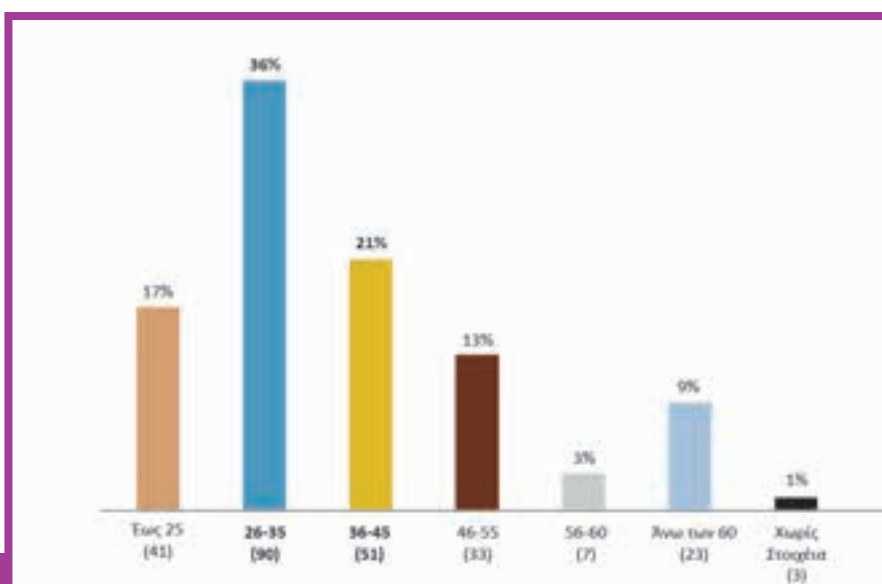
Επισημαίνεται ότι οι μητέρες των παιδιών που φιλοξενούνται στους ΞΦ του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ έχουν την πλήρη ευθύνη για τη φροντίδα των παιδιών τους. Παράλληλα, τα στελέχη των Δομών διευκολύνουν και υποστηρίζουν τις μητέρες να εγγράψουν τα παιδιά τους στο σχολείο, να κλείσουν ραντεβού με ιατρικές υπηρεσίες και να γίνουν ανάλογες παραπομπές σε εξειδικευμένα κέντρα για τα παιδιά.

Γράφημα 2: Φιλοξενούμενα Παιδιά (01-01-2024 έως 30-09-2024)

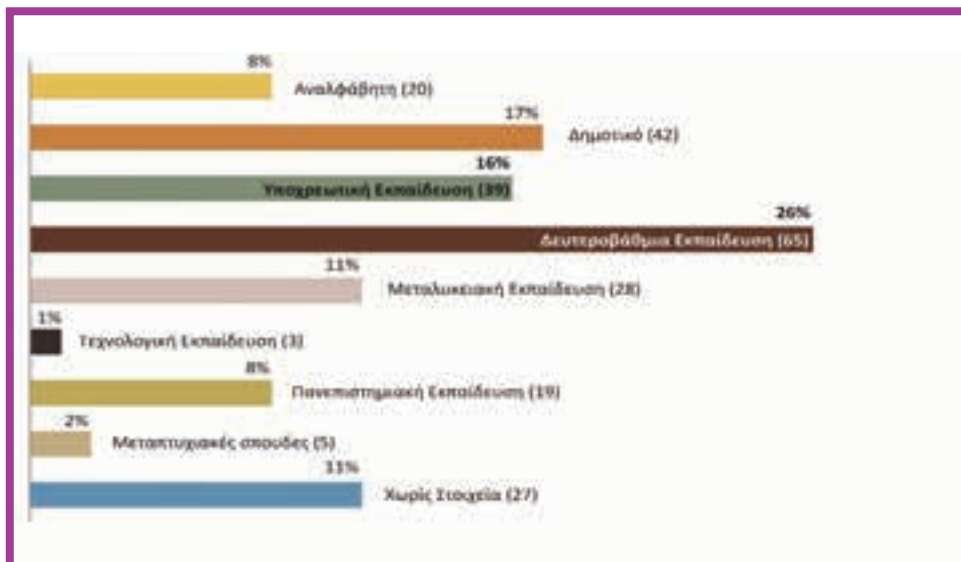
Αναφορικά με τις ηλικιακές ομάδες των φιλοξενούμενων γυναικών την περίοδο αναφοράς, ποσοστό **36% ήταν μεταξύ 26-35 ετών** και **21% μεταξύ 36-45 ετών**. Ακολουθούν με ποσοστό 17% τα νεαρά κορίτσια έως 25 ετών και με ποσοστό 13% η ηλικιακή ομάδα 46-55 ετών. Το ποσοστό των γυναικών άνω των 60 ετών ήταν 9%, ενώ οι γυναίκες μεταξύ 56-60 ήταν το 3% από το σύνολο των φιλοξενούμενων γυναικών.

Γράφημα 3: Ηλικιακές ομάδες φιλοξενούμενων γυναικών (01-01-2024 έως 30-09-2024)

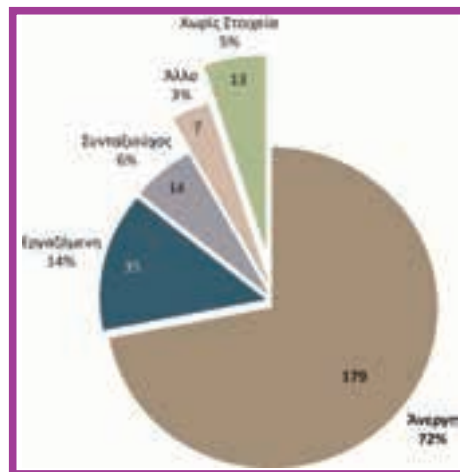

Όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης το μεγαλύτερο ποσοστό εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων γυναικών φαίνεται να έχει ολοκληρώσει τη **δευτεροβάθμια εκπαίδευση (26%)** και σχεδόν ίδιο ποσοστό είχε ολοκληρώσει το δημοτικό (17%) και την υποχρεωτική εκπαίδευση (16%). Το 11% είχε μεταλυκειακή εκπαίδευση, ενώ ίδιο ποσοστό (8%) είχε πανεπιστημιακή εκπαίδευση ή δήλωσαν ότι είναι αναλφάβητες. Ακολουθούν με πιο μικρό ποσοστό οι ωφελούμενες που είχαν μεταπτυχιακή εκπαίδευση (2%) και με τεχνολογικές σπουδές (1%). Τέλος, το 11% εκ του συνόλου δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία (Γράφημα 4).

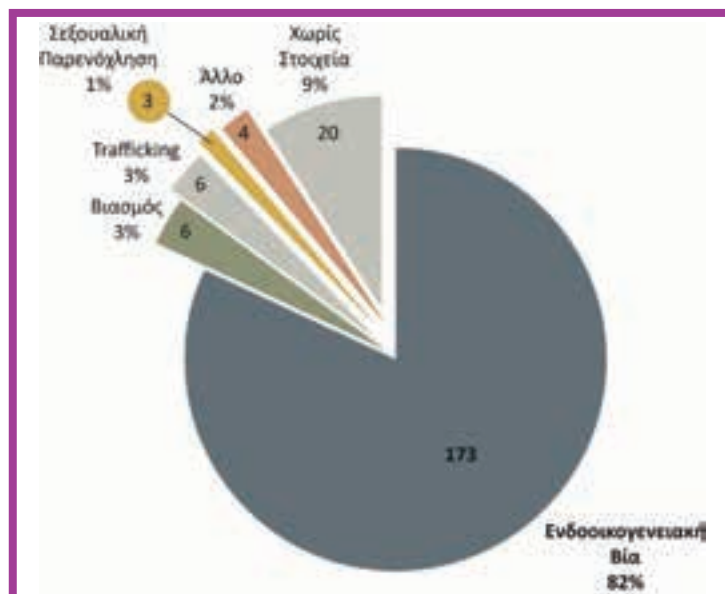
Γράφημα 4: Επίπεδο εκπαίδευσης φιλοξενούμενων (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Την περίοδο αναφοράς οι φιλοξενούμενες γυναίκες σε συντριπτικό ποσοστό **72% ανέφεραν ότι είναι άνεργες**, ενώ μόνο το 14% ανέφερε ότι εργάζεται και το 6% ότι είναι συνταξιούχες. Οι φιλοξενούμενες γυναίκες μπορούν να λάβουν εργασιακή συμβουλευτική στους Ξενώνες Φιλοξενίας και τα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου (Γράφημα 5).

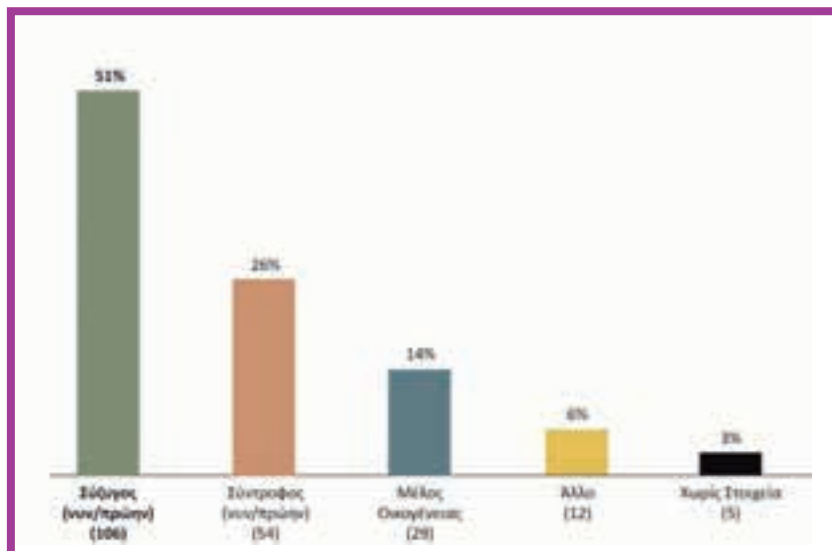
Γράφημα 5: Κατάσταση απασχόλησης φιλοξενούμενων γυναικών (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Το επικρατέστερο είδος βίας και για τους εννέα μήνες αναφοράς στους ΞΦ είναι η **ενδοοικογενειακή βία** με ποσοστό **82%** από το σύνολο των καταγεγραμμένων μορφών βίας. Πολύ μικρότερο ήταν το ποσοστό των περιστατικών βιασμών (3%) και των θυμάτων trafficking (3%).

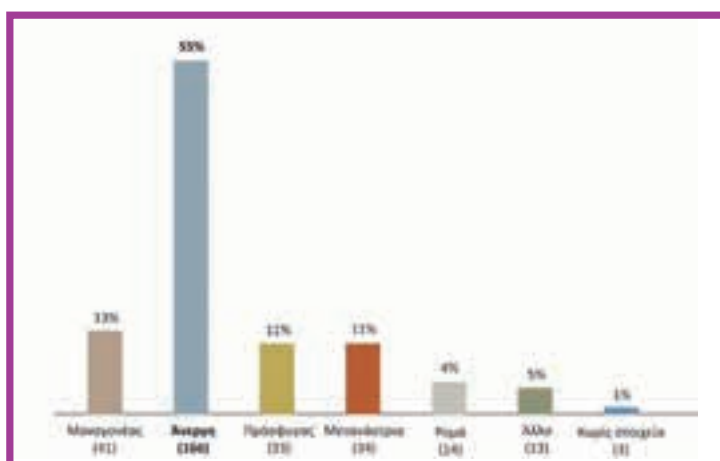
Γράφημα 6: Είδος βίας που καταγγέλλεται από φιλοξενούμενες γυναίκες (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Σχεδόν 1 στις 2 φιλοξενούμενες γυναίκες ανέφεραν ως δράστη τον **νυν ή πρώην σύζυγο (51%)**, και σχεδόν 1 στις 4 (26%) τον σύντροφο (νυν/πρώην), ενώ ποσοστό 14% των ωφελούμενων γυναικών δήλωσε ότι ο δράστης ήταν κάποιο άλλο μέλος της οικογένειας (Γράφημα 7).

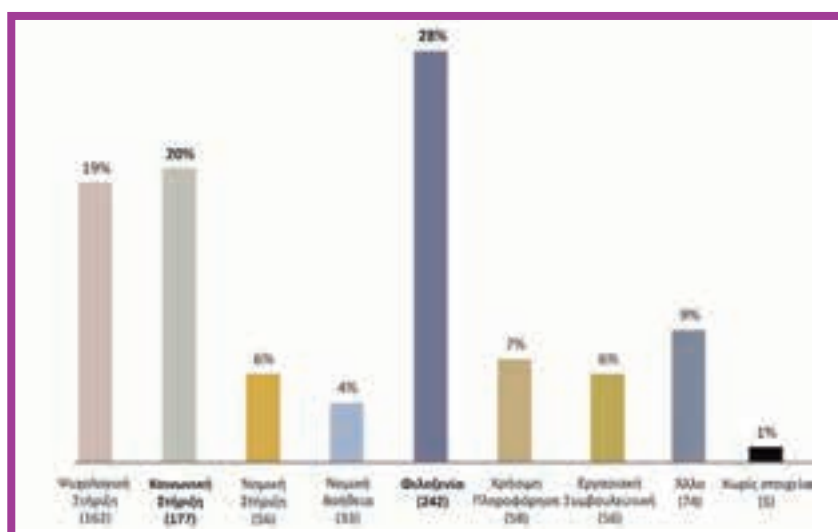
Γράφημα 7: Σχέση επιζήσασας-δράστη (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Αναφορικά με τις πολλαπλές διακρίσεις που ανέφεραν οι φιλοξενούμενες γυναίκες, την περίοδο αναφοράς, λίγο περισσότερες από τις μισές (**55%**) **ανέφεραν διάκριση επειδή ήταν άνεργες**. Το 13% ανέφερε ότι υφίσταται διάκριση λόγω μονογονεϊκότητας, ενώ ίδιο ποσοστό ανέφερε ως διάκριση την προσφυγική του ιδιότητα (11%) και τη μεταναστευτική του κατάσταση (11%). Το 5% δήλωσε ότι υφίσταται διάκριση επειδή είναι Ρομά και το 5% ανέφερε κάποια άλλη μορφή διάκρισης (Γράφημα 8).

Γράφημα 8: Πολλαπλές διακρίσεις (01-01-2024 έως 30-09-2024)

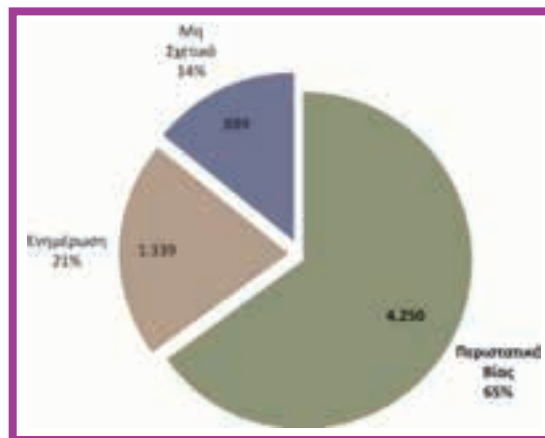
Τα αιτήματα που είχαν οι φιλοξενούμενες γυναίκες ήταν σε ποσοστό 28% η συνέχιση της φιλοξενίας των ιδίων και των παιδιών τους, σε ποσοστό 20% η κοινωνική στήριξη τους και σε ποσοστό (19%) η ψυχολογική τους υποστήριξη. Το 7% αιτημάτων αφορούσε τη χρήσιμη ενημέρωση και το 6% την εργασιακή συμβουλευτική, ενώ ίδιο ποσοστό αιτημάτων (6%) αφορούσε τη νομική στήριξη και 4% τη νομική βοήθεια των φιλοξενούμενων γυναικών (Γράφημα 9).

Γράφημα 9: Αιτήματα από γυναίκες φιλοξενούμενες (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900

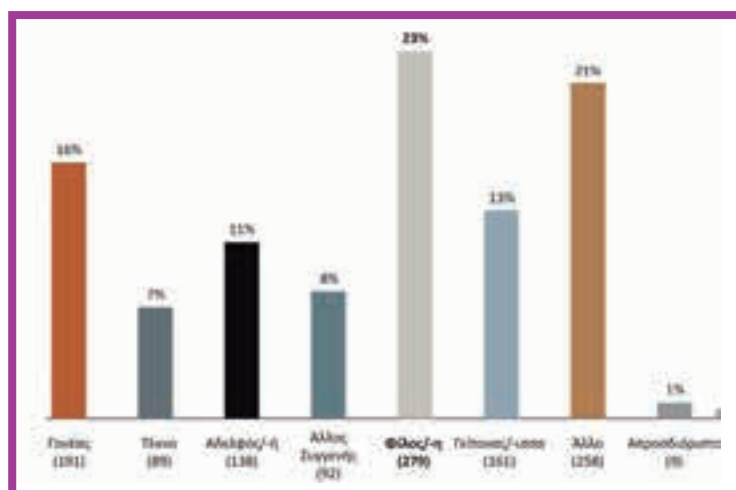
Την περίοδο αναφοράς καταγράφηκαν συνολικά **6.488**⁸⁵ κλήσεις, εκ των οποίων οι 4.250 αφορούσαν «περιστατικά βίας» και οι 1.339 «χρήσιμη ενημέρωση» (Γράφημα 1). Από το σύνολο των κλήσεων που καταγράφηκαν από την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900 που αφορούσαν περιστατικά βίας το 71% ήταν γυναίκες ωφελούμενες και το 29% αφορούσε τα τρίτα πρόσωπα.

Γράφημα 1: Είδος κλήσης (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Τα τρίτα πρόσωπα που κάλεσαν την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900 και τους εννέα μήνες αναφοράς, ήταν σε ποσοστό **23% φίλος/-η**, σε ποσοστό 16% γονέας και σε ποσοστό 13% γείτονας/γειτόνισσα. Ακολουθούν με ποσοστό 11% οι κλήσεις από αδέρφια, με 8% οι κλήσεις από κάποιο άλλο συγγενικό πρόσωπο και με 7% οι κλήσεις από τέκνο της επιζήσασας. Τέλος, το 21% των κλήσεων προέρχονταν από «άλλο» άτομο (Γράφημα 2).

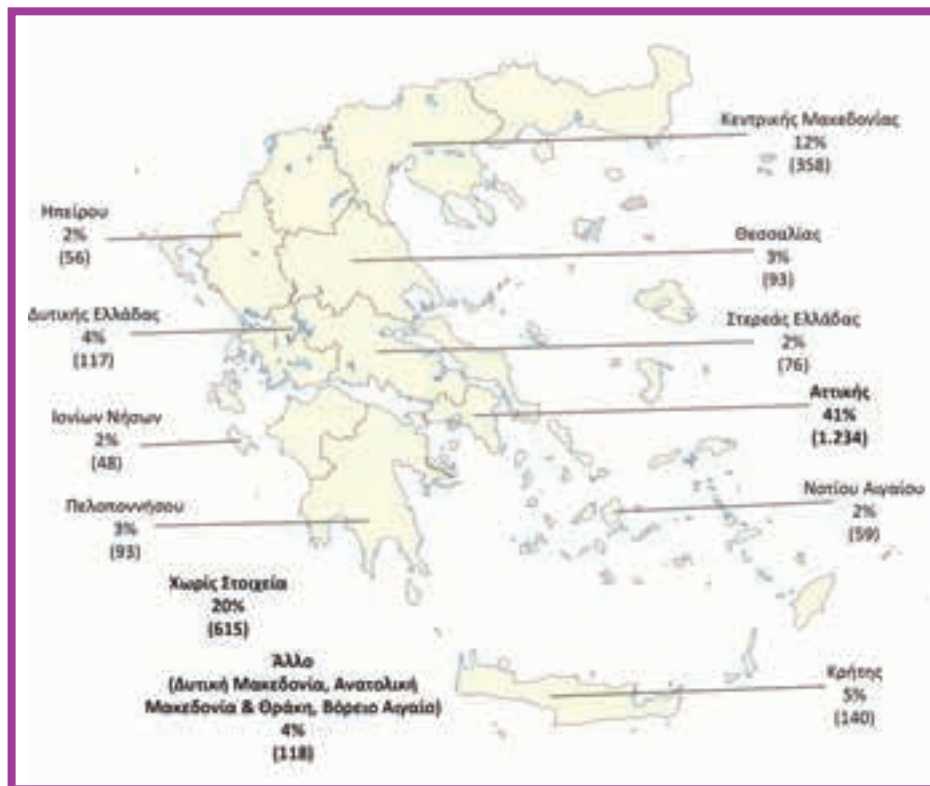
⁸⁵ Οι μη σχετικές κλήσεις και οι φάρσες, κ.λπ. δεν αναλύονται στην 3ή Ετήσια Έκθεση της ΓΓΙΑΔ.

Γράφημα 2: Τρίτο Πρόσωπο που καλεί (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Από το σύνολο των κλήσεων που καταγράφηκαν 9 στις 10 (91%) κάλεσαν για 1η φορά την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900, το 7% κάλεσε για 2η φορά, ενώ με ποσοστό 1% εκ του συνόλου των ωφελούμενων κάλεσαν για 3η ή 4η φορά. Σχεδόν ίδιος αριθμός ωφελούμενων που κάλεσαν για πρώτη, είχαν πληροφορηθεί για αυτήν κυρίως από το διαδίκτυο (4%), την τηλεόραση (4%) ή από κάποιο άλλο φορέα (4%). Ποσοστό 3% είχαν πληροφορηθεί από κάποιο γνωστό τους πρόσωπο, ενώ μεγάλο ποσοστό της τάξεως του 85% δεν αποκάλυψε την συγκεκριμένη πληροφορία κατά την διάρκεια της κλήσης.

Οι Περιφέρειες ανά την Ελλάδα όπου καταγράφηκαν οι περισσότερες κλήσεις από τις ωφελούμενες γυναίκες και για τους εννιά μήνες αναφοράς ήταν η **Αττική σε ποσοστό 41%** καθώς και η **Κεντρική Μακεδονία σε ποσοστό 12%**, ενώ μικρότερα ήταν τα ποσοστά στις υπόλοιπες Περιφέρειες ανά την Ελλάδα. Επιπλέον, το ποσοστό των ωφελούμενων γυναικών που δεν θέλησαν να αποκαλύψουν την περιοχή από την οποία καλούν ήταν 20% (Χάρτης 1).

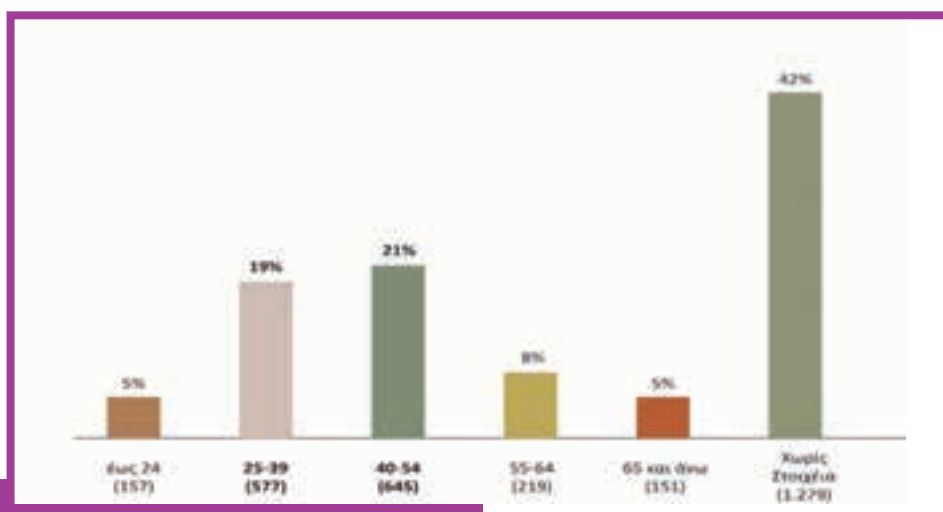
Χάρτης 1: Περιφέρειες από τις οποίες προέρχονται οι κλήσεις των ωφελούμενων γυναικών (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Το ποσοστό των ωφελούμενων γυναικών που κάλεσαν την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900 και ανέφεραν Ελληνική υπηκοότητα το έτος 2023 ήταν 49%, 4% ανέφεραν ότι είναι γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες οι οποίες ζουν στην Ελλάδα, ενώ το 47% εκ του συνόλου των ωφελούμενων γυναικών την περίοδο αναφοράς δεν αποκάλυψε τα στοιχεία που αφορούν την υπηκοότητα τους.

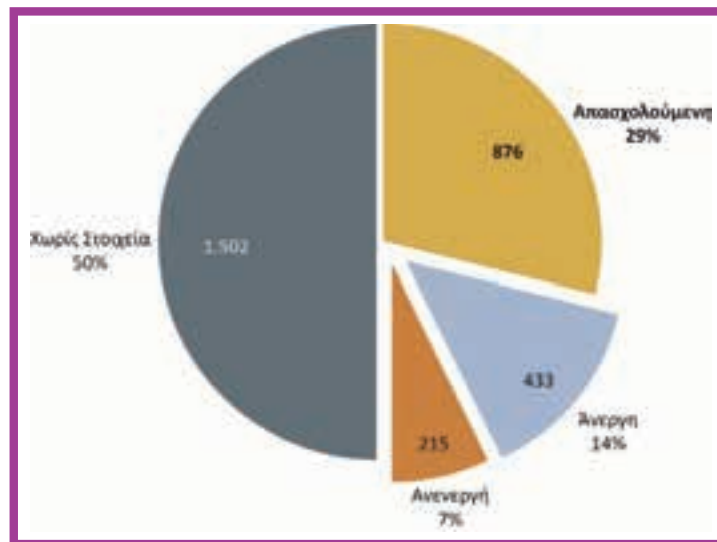
Σχετικά με την ηλικιακή ομάδα των ωφελούμενων γυναικών που κάλεσαν την Γραμμή 15900, παρατηρείται ότι οι γυναίκες **μεταξύ 40-54 ετών αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό (21%)** από το σύνολο των κλήσεων που αφορούν περιστατικά βίας, ελάχιστα μικρότερο ήταν το ποσοστό των κλήσεων από την ηλικιακή ομάδα μεταξύ 25-39 ετών (19%), ενώ αρκετά μικρότερο ήταν το ποσοστό των κλήσεων από γυναίκες μεταξύ 55-64 ετών (8%). Ακολουθούν με ποσοστό 5% οι κλήσεις από ηλικίες έως 24 και με 5% οι κλήσεις των άνω των 65 ετών. Τέλος, το 42% από το σύνολο των ωφελούμενων δεν αποκάλυψε στοιχεία που αφορούν την ηλικία τους κατά την διάρκεια της κλήσης (Γράφημα 3).

Γράφημα 3: Ηλικιακές ομάδες ωφελούμενων γυναικών (01-01-2024 έως 30-09-2024)

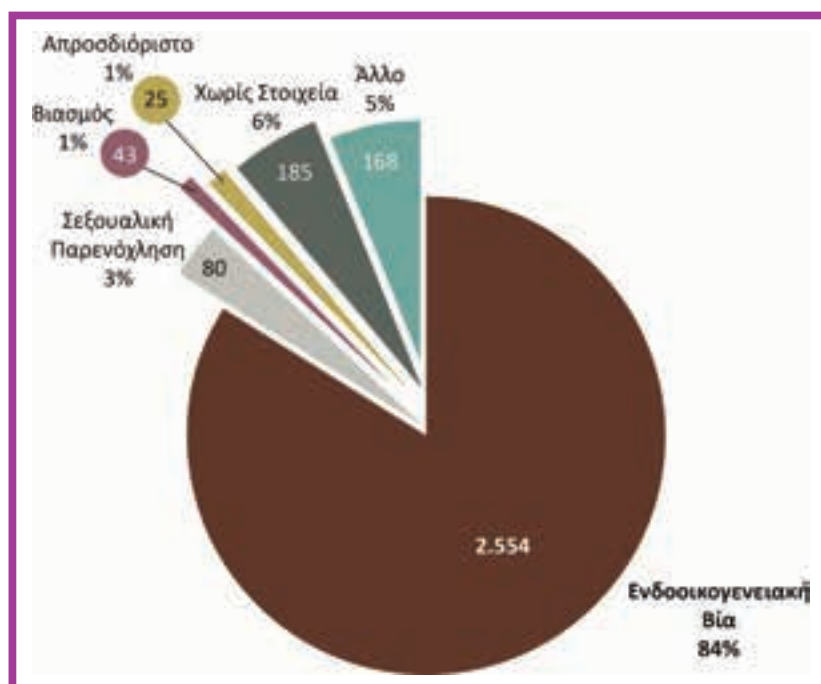

Αναφορικά με την εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων γυναικών που κάλεσαν κατά τους εννιά μήνες αναφοράς το **29% δήλωσε ότι εργάζεται**, το 14% ανέφερε ότι είναι άνεργες, το 7% ανενεργές, ενώ 1 στις 2 δεν αποκάλυψαν αυτά τα στοιχεία (Γράφημα 4).

Γράφημα 4: Εργασιακή κατάσταση ωφελούμενων γυναικών (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Επιπλέον, η **ενδοοικογενειακή βία συνεχίζει να αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό της τάξεως του 84%** από όλα τα είδη έμφυλης βίας που καταγράφηκαν στην 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900 για το διάστημα αναφοράς. Σε ποσοστό 3% οι κλήσεις αφορούσαν την σεξουαλική παρενόχληση, ενώ ποσοστό 1% των κλήσεων αφορούσαν περιστατικά βιασμού (Γράφημα 5).

Γράφημα 5: Είδος βίας που αναφέρεται (01-01-2024 έως 30-09-2024)

Από το σύνολο των γυναικών που κατήγγειλαν ενδοοικογενειακή βία την περίοδο αναφοράς **το 54% δήλωσε ότι έχει παιδιά**, το 13% ότι δεν έχει και το 33% εκ του συνόλου των γυναικών δεν έδωσε στοιχεία.

Σχετικά με την εκπαιδευτική κατάσταση των ωφελούμενων, σχεδόν 9 στις 10 γυναίκες που κάλεσαν την 24ωρη Γραμμή SOS15900 δεν έδωσαν αυτά τα στοιχεία. Σε ποσοστό 7% δήλωσαν ότι είναι απόφοιτες ΑΕΙ/ΤΕΙ, ενώ σε ποσοστό 2% ανέφεραν ότι έχουν ολοκληρώσει την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και ποσοστό 1% την πρωτοβάθμια ή κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, την μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση ή ήταν κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος.

Από τις μορφές κακοποίησης που αναφέρθηκαν, πιο συχνή ήταν η άσκηση **ψυχολογικής βίας (71%)** ακολουθούν σε συχνότητα οι αναφορές για λεκτική βία (60%), 45% περιστατικά σωματικής βίας, 8% οικονομική βία και 5% η σεξουαλική βία. Επιπλέον, ποσοστό 45% ανέφερε συνοίκηση με τον δράστη (Πίνακας 1).

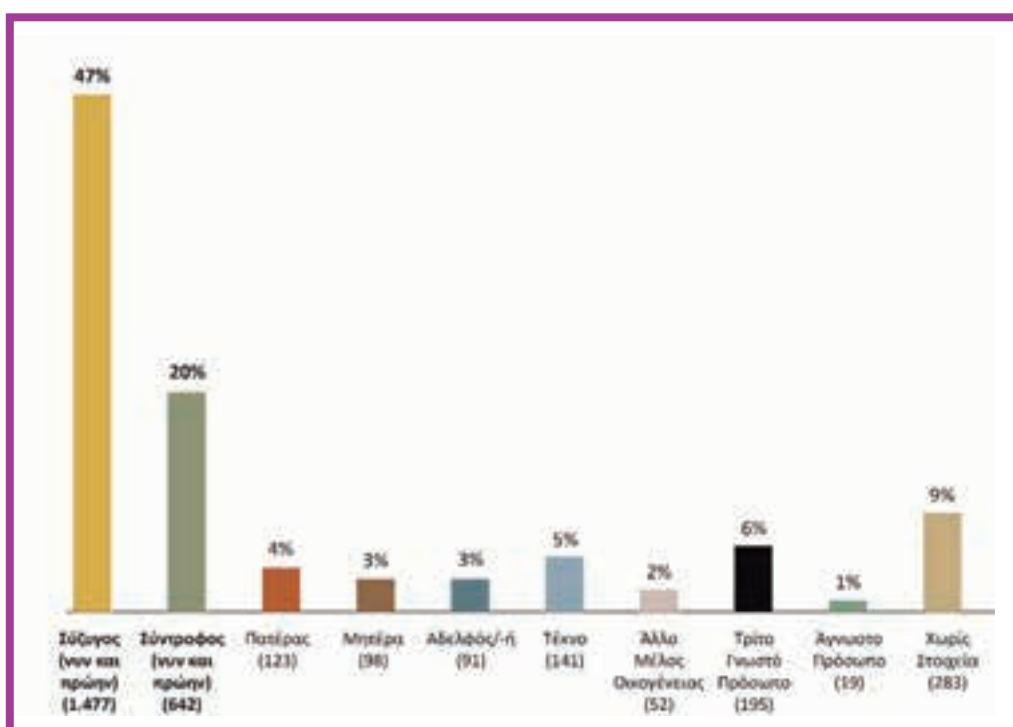
**Πίνακας 1: Μορφές έμφυλης βίας στο πλαίσιο της ενδοοικογενειακής βίας
(01-01-2024 έως 30-09-2024)⁸⁶**

ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΔΡΑΣΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ	ΣΩΜΑΤΙΚΗ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ	ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ	ΛΕΚΤΙΚΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟ	ΣΥΝΟΙΚΗΣΗ
Σύζυγος	1.295	725	1.047	23	951	151	32	967
Πρώην Σύζυγος	182	64	156	7	122	29	6	15
Σύντροφος	410	231	337	9	280	23	14	230
Πρώην Σύντροφος	232	81	205	10	148	10	1	9
Πατέρας	123	60	85	14	75	3	4	56
Μητέρα	98	50	68	1	55	3	6	46
Αδελφός/-ή	91	48	58	1	52	8	3	16
Τέκνο	141	91	102	0	90	26	5	68
Άλλο μέλος οικογένειας	52	12	39	6	29	4	1	5
Τρίτο γνωστό πρόσωπο	195	39	108	74	70	4	5	6
Άγνωστο πρόσωπο	19	6	9	5	4	0	1	0
Απροσδιόριστο	7	2	3	0	2	2	2	0
<Χωρίς στοιχεία>	283							
Σύνολο	3.128	1.409	2.217	150	1.878	263	80	1.418

Τέλος, την περίοδο αναφοράς οι ωφελούμενες γυναίκες που κάλεσαν την Γραμμή, ανέφεραν κακοποίηση **κυρίως από τον σύζυγο (νυν και πρώην), σε ποσοστό 47%, τον σύντροφο (νυν και πρώην) με ποσοστό 20%, ενώ με μικρότερα ποσοστά οι ωφελούμενες ανέφεραν κακοποίηση από τρίτο γνωστό πρόσωπο (6%), το τέκνο (5%) και τον πατέρα τους (4%) και με ίδιο ποσοστό 3% τα αδέλφια και τη μητέρα τους. Σημειώνεται ότι το 9% των ωφελούμενων δεν αποκάλυψαν στοιχεία που αφορούν την σχέση τους με τον δράστη (Γράφημα 6).**

⁸⁶ Σημειώνεται ότι μπορεί να δοθούν περισσότερες από μία απαντήσεις, καθώς συχνά συνυπάρχουν περισσότερες από μία μορφές έμφυλης βίας(ψυχολογική, σωματική, σεξουαλική κοκ).

Γράφημα 6: Σχέση επιζήσασας-δράστη όπως αυτή καταγράφηκε στις κλήσεις των ωφελούμενων γυναικών (01-01-2024 έως 30-09-2024)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων .(2020). 1η Ετήσια έκθεση για τη βία κατά των γυναικών στην Ελλάδα. [1η Έκθεση-για-τη-Βία-κατά-των-Γυναικών.pdf](https://isotita.gr/1h-ekthesi-gia-ti-bia-kata-twn-gynaikwn.pdf) (isotita.gr).
2. Γενική Γραμματεία.(2021). 2^η Ετήσια έκθεση για τη βία κατά των γυναικών στην Ελλάδα. [2h-ethsia-ekthesi.pdf](https://isotita.gr/2h-ethsia-ekthesi.pdf) (isotita.gr).
3. Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων .(2022). 3η Ετήσια έκθεση για τη βία κατά των γυναικών στην Ελλάδα. <https://isotita.gr/3h-ethsia-ekthesi-gia-ti-via-2022/>
4. Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων .(2023). 4η Ετήσια έκθεση για τη βία κατά των γυναικών στην Ελλάδα, <https://isotita.gr/wp-content/uploads/2023/11/4h-ethsia-ekthesi-gia-ti-Via-kata-twn-gynaikwn.pdf>
5. Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. (2024, June 7). *Εξέταση της Ελλάδας από την Επιτροπή του ΟΗΕ για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW) (6/2/2024) - Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων*. Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. <https://isotita.gr/eksetasi-elladas-epitropi-ohe-eksaleipsi-diakrisewn/>
6. Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων -Παρατηρητήριο. (2019). 23^ο Ενημερωτικό Σημείωμα. Έμφυλη Βία. [Παρατηρητήριο-ΓΓΟΠΙΦ-23ο-Ενημερωτικό-Σημείωμα-Έμφυλη-Βία.pdf](https://isotita.gr/paratirio-23o-ethmerwtiko-simeiwma-efyly-bia.pdf)
7. Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων -Παρατηρητήριο. (2020). 27^ο Ενημερωτικό Σημείωμα. Έμφυλη Βία. [27ο-Ενημερωτικό-Σημείωμα-Έμφυλη-Βία.pdf](https://isotita.gr/27o-ethmerwtiko-simeiwma-efyly-bia.pdf)
8. EIGE. (n.d.). *Πλαίσιο πολιτικής*. https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/h_mh0415022elc.pdf
9. EIGE. (2023, December 18). *Methodological Guidance: Administrative data collection on violence against women and domestic violence*. European Institute for Gender Equality. https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/methodological-guidance-administrative-data-collection-violence-against-women-and-domestic-violence-0?language_content_entity=en.

10. EIGE. (2024a, February 22). *Women fleeing the war: Access to sexual and reproductive healthcare in the EU under the Temporary Protection Directive*. European Institute for Gender Equality. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/women-fleeing-war-access-sexual-and-reproductive-healthcare-eu-under-temporary-protection-directive>.
11. EIGE. (2024b, June 5). *forced sterilisation*. European Institute for Gender Equality. <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1139?lang=el>.
12. EIGE. (2024c, June 5). *Βία μεταξύ ερωτικών συντρόφων*. European Institute for Gender Equality. https://eige.europa.eu/publications-resources/thesaurus/terms/1198?language_content_entity=el.
13. EIGE. (2024d, June 5). *Βιασμός*. European Institute for Gender Equality. https://eige.europa.eu/publications-resources/thesaurus/terms/1199?language_content_entity=el.
14. EIGE. (2024e, June 5). *violence against women and girls in armed conflict*. European Institute for Gender Equality. <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1427?lang=el>.
15. Εισαγγελία Αρείου Πάγου. logeisapgr. (2024, April 5). *Εγκύκλιος 6/2024 - Εισαγγελία Αρείου Πάγου*. <https://eisap.gr/%CE%B5%CE%B3%CE%BA%CF%8D%CE%BA%CE%B%CE%B9%CE%BF%CF%82-5-2024-2/>.
16. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης. (n.d.). *ΕΘΝΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ*. ΕΚΚΑ Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης. <https://ekka.org.gr/index.php/el/ethnikos-mixanismos-anaforas>.
17. EUR-Lex. (2024a). *L_202401712EL.000101.fmx.xml*. Europa.eu. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401712&qid=1727433466236.
18. EUR-Lex. (2024b). *Οδηγία - EE - 2024/1385 - EN - EUR-Lex*. Europa.eu. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ%3AL_202401385.
19. European Institute for Gender Equality.(EIGE). (2020, March 4). *Beijing +25 policy brief: Area E - Women and armed conflict: participation and protection in the EU*.

- European Institute for Gender Equality. https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/beijing-25-policy-brief-area-e-women-and-armed-conflict?language_content_entity=en.
20. Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (2024). (n.d.). *Implementing the Women, Peace and Security agenda | EEAS Website*. www.eeas.europa.eu/eeas/implementing-women-peace-and-security-agenda_en.
21. Herbert, S. (2014). *Helpdesk Research Report Links between women's empowerment (or lack of) and outbreaks of violent conflict Question*. <https://gsdrc.org/docs/open/hdq1170.pdf>.
22. Hutchinson, Waterhouse, March-McDonald, Neal, & Ingham. (2016). Understanding Early Marriage and Transactional Sex In the Context of Armed Conflict: Protection at a Price. *International Perspectives on Sexual and Reproductive Health*, 42(1), 45. <https://doi.org/10.1363/42e0416>.
23. Manar Shalak, Markson, F., & Manoj Nepal. (2024). Gender-Based Violence and Women Reproductive Health in War Affected Area. *Korean Journal of Family Medicine*, 45(1), 12–17. <https://doi.org/10.4082/kjfm.23.0169>.
24. Mootz, J. J., Odejimi, O. A., Bhattacharya, A., Kann, B., Ettelbrick, J., Mello, M., Wainberg, M. L., & Khoshnood, K. (2022). Transactional sex work and HIV among women in conflict-affected Northeastern Uganda: a population-based study. *Conflict and Health*, 16(1), 8. <https://doi.org/10.1186/s13031-022-00441-5>.
25. Ν. 5090/2024, Παρεμβάσεις στον Ποινικό Κώδικα και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για την επιτάχυνση και την ποιοτική αναβάθμιση της ποινικής δίκης Εκσυγχρονισμός του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, ΦΕΚ 30 Α'/24-2-2024.
26. Οικονομική Επιτροπή Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (UNECE). (n.d.). *Thirtieth anniversary of the Fourth World Conference on Women and adoption of the Beijing Declaration and Platform for Action (1995) GREEK REVIEW REPORT*. Retrieved October 16, 2024, from <https://unece.org/sites/default/files/2024-08/Greece-Report.pdf>.

27. Πετράκη Γεωργία. (Επιμ.). (2020). *Γυναικοκτονίες: διαπιστώσεις, ερωτήματα και ερωτηματικά*. Τετράδια Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα. εκδ. Gutenberg, σελ 20.
28. Praveen, N. (n.d.). *Why It Matters Gender Based Violence in Armed Conflict and Displacement and Sustainable Development Goals: A Case Study in International Law*. <https://www.uvu.edu/global/docs/wim22/sdg16/sdg16-praveen.pdf>.
29. [Resolution 1325 \(2000\)](#) [S/RES/1325 (2000)] – Affirms the importance of the participation of women and the inclusion of gender perspectives in peace negotiations, humanitarian planning, peacekeeping operations, and post-conflict peacebuilding and governance.
30. [Resolution 1820 \(2008\)](#) [S/RES/1820(2008)] – Recognizes sexual violence as a tactic of war and a matter of international peace and security that necessitates a security response.
31. [Resolution 1888 \(2009\)](#) [S/RES/1888(2009)] – Strengthens efforts to end sexual violence in conflict by establishing a Special Representative of the Secretary-General and team of experts on rule of law and sexual violence in conflict.
32. [Resolution 1889 \(2009\)](#) [S/RES/1889(2009)] – Establishes indicators for the monitoring of resolution 1325 and requests the Secretary-General to submit a report on women's participation and inclusion in peacebuilding.
33. [Resolution 1960 \(2010\)](#) [S/RES/1960(2010)] – Establishes a monitoring and reporting mechanism on sexual violence in conflict.
34. [Resolution 2106 \(2013\)](#) [S/RES/2106(2013)] – Stresses accountability for perpetrators of sexual violence in conflict, as well as women's political and economic empowerment.
35. [Resolution 2122 \(2013\)](#) [S/RES/2122(2013)] – Positions gender equality and women's empowerment as critical to international peace and security, recognizes the differential impact of all violations in conflict on women and girls, and calls for consistent application of WPS across the Security Council's work.
36. [Resolution 2242 \(2015\)](#) [S/RES/2242(2015)] – Establishes the Informal Experts Group (IEG); addresses persistent obstacles in implementing the WPS agenda, including

financing and institutional reforms; focuses on greater integration of the agendas on WPS and counter-terrorism and countering violent extremism; and calls for improved Security Council working methods on women, peace, and security.

[37. Resolution 2467 \(2019\)](#) [S/RES/2467(2019)] – Positions conflict-related sexual violence as firmly rooted in the broader women, peace and security agenda; stresses justice and accountability efforts; calls for support and protection to women’s civil society organizations; and calls for attention to the issues of children born of rape.

[38. Resolution 2493 \(2019\)](#) [S/RES/2493(2019)] – Calls for full implementation of all previous resolutions on women, peace and security; requests the UN to develop context-specific approaches for women’s participation in all UN-supported peace processes; and urges Member States to ensure and provide timely support for the full, equal, and meaningful participation of women in all stages of peace processes, including in the mechanisms set up to implement and monitor peace agreements.

39. Security Council Report.. Impact of Armed Conflict on Women and Girls (conclusions from S/2002/1154) . (n.d.). <https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/WPS%202010%20Sidebar2.pdf>.

40. Stoebenau, K., Heise, L., Wamoyi, J., & Bobrova, N. (2016). Revisiting the understanding of “transactional sex” in sub-Saharan Africa: A review and synthesis of the literature. *Social Science & Medicine*, 168, 186–197. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2016.09.023>.

41. Συμβούλιο της Ευρώπης . (n.d.). *Council conclusions on women, peace and security*. [Www.consilium.europa.eu](http://www.consilium.europa.eu). <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/11/14/council-conclusions-on-women-peace-and-security/>

42. Συμβούλιο της Ευρώπης. (2024). (2014). *Committee of Experts on combating technology-facilitated violence against women and girls (GEC/PC-eVIO) - Gender Equality* - www.coe.int. Gender Equality. <https://www.coe.int/en/web/genderequality/committee-of-experts-on-combating-technology-facilitated-violence-against-women-and-girls-gec/pc-evio-1>.

43. Συμβούλιο της Ευρώπης. (2024). *COUNCIL OF EUROPE GENDER EQUALITY STRATEGY*. <https://rm.coe.int/prems-073024-gbr-2573-gender-equality-strategy-2024-29-txt-web-a5-2756/1680afc66a>.
44. The Stop Violence Against Women website (STOPVAW). (2020). (n.d.). *Violence Against Women with Disabilities*. www.stopvaw.org. https://www.stopvaw.org/violence_against_women_with_disabilities.
45. UN. (2024). *WomenWatch: Directory of UN Resources on Gender Equality and Empowerment of Women*. [un.org](http://www.un.org). https://www.un.org/womenwatch/directory/women_and_armed_conflict_3005.htm.
46. UN Women. (n.d.). *Global norms and standards | What we do: Peace and security*. UN Women. <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/peace-and-security/global-norms-and-standards>.
47. UN Women (2024),. (n.d.). *Women and peace and security Report of the Secretary-General**. <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n23/279/08/pdf/n2327908.pdf>.
48. UNHCR. (2021). *Gender-based Violence*. UNHCR. <https://www.unhcr.org/gender-based-violence.html>.
49. Wirtz, A. L., Pham, K., Glass, N., Loochkartt, S., Kidane, T., Cuspoca, D., Rubenstein, L. S., Singh, S., & Vu, A. (2014). Gender-based violence in conflict and displacement: qualitative findings from displaced women in Colombia. *Conflict and Health*, 8(1), 10. <https://doi.org/10.1186/1752-1505-8-10>.
50. World Health Organisation (WHO). (n.d.). *Understanding and addressing violence against women Sexual violence Sexual violence encompasses acts that range from verbal harassment to forced penetration, and an array of types of coercion, from social pressure and intimidation to physical force*. http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/77434/WHO_RHR_12.37_eng.pdf.

Αρ. εργασίας 304_24

Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

